

वार्षिक नीति, कार्यक्रम तथा बजेट आर्थिक वर्ष २०८२/८३

नेपाल सरकार
शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय
सिंहदरवार, काठमाडौं

विषय सूची

क्र.स.	विषय	पेज
१	नेपालको संविधानमा शिक्षा सम्बन्धी व्यवस्था	१
२	शिक्षा सम्बद्ध विद्यमान नीतिगत तथा कानुनी व्यवस्था	२
३	सोह्रौँ पञ्चवर्षीय योजना (२०८१/८२-२०८५/८६)	७
४	दिगो विकास लक्ष्य (२०१६-२०३०)	१३
५	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना (२०७९ - २०८८)	१४
६	शिक्षाको सोचपत्र, २०७९	१४
७	नेपाल सरकारको आर्थिक वर्ष २०८२/८३ को नीति तथा कार्यक्रममा समावेश भएका शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि क्षेत्रका विषयवस्तुहरू	१६
८	नेपाल सरकारको आर्थिक वर्ष २०८२/८३ को बजेट वक्तव्यमा समावेश भएका शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि क्षेत्रका विषयवस्तुहरू	१७
९	शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि क्षेत्रमा बजेट विनियोजनको अवस्था (आव २०७३/०७४ - २०८२/८३)	२०
१०	आर्थिक वर्ष २०८२/८३ का लागि शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि क्षेत्रमा विनियोजित बजेट, स्रोतगत अवस्था	२१
११	आर्थिक वर्ष २०८२/८३ का लागि शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि क्षेत्रको निकायगत (सङ्घीय तह) बजेटको अवस्था	२१
१२	आर्थिक वर्ष २०८२/८३ मा संघबाट कार्यान्वयन हुने निकायगत प्रमुख कार्यक्रमहरू र बजेट	२४
१३	आर्थिक वर्ष २०८२/८३ मा प्रदेशबाट कार्यान्वयन हुने सशर्त अनुदानका प्रमुख कार्यक्रमहरू र बजेट	६३
१४	आर्थिक वर्ष २०८२/८३ मा स्थानीय तहबाट कार्यान्वयन हुने निकायगत प्रमुख कार्यक्रमहरू र बजेट	७०
१५	अनुसूची-१ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ देखि २०८१/८२ सम्मका नेपाल सरकारको शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि क्षेत्रका वार्षिक नीति तथा कार्यक्रमहरू	११२
१६	अनुसूची-२ आर्थिक वर्ष २०७४/७५ देखि २०८१/८२ सम्मका नेपाल सरकारको शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि क्षेत्रका वार्षिक बजेट वक्तव्यका बुँदाहरू	१२१
१७	अनुसूची-३ आर्थिक वर्ष २०७३/७४ देखि २०८१/८२ सम्म नेपाल सरकारबाट शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि क्षेत्रमा विनियोजित बजेटका संक्षिप्त विवरण	१३९

शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि क्षेत्रको वार्षिक नीति, कार्यक्रम तथा बजेट विवरण

आर्थिक वर्ष २०८२/८३

(क) नेपालको संविधानमा शिक्षा सम्बन्धी व्यवस्था

अ. मौलिक हक (धारा ३१)

१. प्रत्येक नागरिकलाई आधारभूत शिक्षामा पहुँचको हक हुनेछ ।
२. प्रत्येक नागरिकलाई राज्यबाट आधारभूत तहसम्मको शिक्षा अनिवार्य र निःशुल्क तथा माध्यमिक तहसम्म शिक्षा निःशुल्क पाउने हक हुनेछ ।
३. अपाङ्गता भएका र आर्थिक रूपले विपन्न नागरिकलाई कानून बमोजिम निःशुल्क उच्च शिक्षा पाउने हक हुनेछ ।
४. दृष्टिविहीन नागरिकलाई ब्रेललिपि तथा बहिरा र स्वर वा बोलाइ सम्बन्धी अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई साङ्केतिक भाषाको माध्यमबाट कानून बमोजिम निःशुल्क शिक्षा पाउने हक हुनेछ ।
५. नेपालमा बसोबास गर्ने प्रत्येक नेपाली समुदायलाई कानून बमोजिम आफ्नो मातृभाषामा शिक्षा पाउने र त्यसका लागि विद्यालय तथा शैक्षिक संस्था खोल्ने र सञ्चालन गर्ने हक हुनेछ ।

आ. राज्यका नीतिहरू:

विकास सम्बन्धी नीति (धारा ५१,च):

- (१) वैज्ञानिक अध्ययन, अनुसन्धान एवं विज्ञान र प्रविधिको आविष्कार, उन्नयन र विकासमा लगानी अभिवृद्धि गर्ने तथा वैज्ञानिक, प्राविधिक, बौद्धिक र विशिष्ट प्रतिभाहरूको संरक्षण गर्ने ।

नागरिकका आधारभूत आवश्यकता सम्बन्धी नीति (धारा ५१,ज)

- १) शिक्षालाई वैज्ञानिक, प्राविधिक, व्यावसायिक, सिपमूलक, रोजगारमूलक एवं जनमुखी बनाउदै सक्षम, प्रतिस्पर्धी, नैतिक एवं राष्ट्रिय हितप्रति समर्पित जनशक्ति तयार गर्ने ।
- २) शिक्षा क्षेत्रमा राज्यको लगानी अभिवृद्धि गर्दै शिक्षामा भएको निजी क्षेत्रको लगानीलाई नियमन र व्यवस्थापन गरी सेवामूलक बनाउने ।
- ३) उच्च शिक्षालाई सहज गुणस्तरीय र पहुँच योग्य बनाई क्रमशः निःशुल्क बनाउदै लैजाने ।
- ४) नागरिकको व्यक्तित्वको विकासका लागि सामुदायिक सूचना केन्द्र र पुस्तकालयको स्थापना र प्रवर्द्धन गर्ने ।

(ख) शिक्षा सम्बद्ध विद्यमान नीतिगत तथा कानुनी व्यवस्था

(अ) कार्यान्वयनमा रहेका शिक्षा र विज्ञान तथा प्रविधि विषयका ऐन

क्र.सं.	ऐन
१	शिक्षा ऐन, २०२८
२	नेपाल संस्कृत विश्वविद्यालय ऐन, २०४३
३	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यवसायिक तालीम परिषद् ऐन २०४५
४	काठमाडौं विश्वविद्यालय ऐन, २०४८
५	त्रिभुवन विश्वविद्यालय ऐन, २०४९
६	विश्वविद्यालय अनुदान आयोग ऐन, २०५०
७	पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय ऐन, २०५०
८	पोखरा विश्वविद्यालय ऐन, २०५३
९	लुम्बिनी बौद्ध विश्वविद्यालय ऐन, २०६३
१०	सुदूरपश्चिम विश्वविद्यालय ऐन, २०६७
११	मध्यपश्चिम विश्वविद्यालय ऐन, २०६७
१२	कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालय ऐन, २०६७
१३	नेपाल खुल्ला विश्वविद्यालय ऐन, २०७३
१४	योगमाया आयुर्वेद विश्वविद्यालय ऐन, २०७९
१५	मदन भण्डारी विज्ञान तथा प्रविधि विश्वविद्यालय ऐन, २०७९
१६	अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा सम्बन्धी ऐन, २०७५
१७	राष्ट्रिय चिकित्सा शिक्षा ऐन, २०७५
१८	शहीद दशरथचन्द्र स्वास्थ्य विज्ञान विश्वविद्यालय ऐन, २०८२
१९	स्थानीय सरकार सञ्चालनसम्बन्धी ऐन, २०७४
२०	अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४
२१	संघ, प्रदेश र स्थानीय तह (समन्वय तथा अन्तरसम्बन्ध) ऐन, २०७७
२२	छात्रवृत्ति सम्बन्धी ऐन, २०२१

(आ) शिक्षा र विज्ञान तथा प्रविधि सम्बन्धी नीतिहरू

क्र सं	नाम
१	राष्ट्रिय शिक्षा नीति, २०७६
२	राष्ट्रिय विज्ञान, प्रविधि तथा नवप्रवर्तन नीति, २०७६
३	National Nuclear Policy, 2064 (2007)

(इ) संघीय संसदमा रहेका विधेयक

क्र.सं.	नाम
१	विद्यालय शिक्षासम्बन्धी कानूनलाई संशोधन र एकीकरण गर्न बनेको विधेयक
२	तिलगङ्गा नेत्र स्वास्थ्य विज्ञान विश्वविद्यालय विधेयक
३	राष्ट्रिय विधि विज्ञान प्रयोगशालाको स्थापना र सञ्चालन सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक

(ई) मन्त्रालयसँग सम्बन्धित नियमावली

क्र.सं.	नियमावली
१	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद् नियमावली, २०५१
२	शिक्षक सेवा आयोग नियमावली, २०५७
३	शिक्षा नियमावली, २०५९
४	छात्रवृत्ति सम्बन्धी नियमावली, २०६०
५	राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड नियमावली, २०७६
६	राष्ट्रिय चिकित्सा शिक्षा नियमावली, २०७७
७	अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा सम्बन्धी नियमावली, २०७७
८	रेडियोधर्मी पदार्थ (उपयोग तथा नियमन) नियमावली, २०७८

(उ) मन्त्रालयसँग सम्बन्धित गठन आदेश

क्र.सं.	गठन आदेश
१	मदन भण्डारी प्रौद्योगिक विश्वविद्यालय पूर्वाधार निर्माण विकास समिति (गठन) आदेश, २०७७
२	स्वप्न बगैँचा विकास समिति (गठन) आदेश
३	राष्ट्रिय विधि विज्ञान प्रयोगशाला विकास समिति (गठन) आदेश
४	वि.पी. कोइराला मेमोरियल प्लानेटेरियम तथा अब्जरभेटरी र विज्ञान संग्रहालय विकास समिति (गठन) आदेश, २०७७
५	डिल्लीरमण कल्याणी रेग्मी स्मारक पुस्तकालय विकास समिति (गठन) आदेश,

(ऊ) स्वीकृत भई कार्यान्वयनमा रहेका निर्देशिकाहरू

क्र.सं.	निर्देशिका
१	अस्थायी सिकाइ केन्द्र निर्माण अनुदान वितरण सम्बन्धी निर्देशिका, २०८१
२	एकीकृत शैक्षिक सूचना प्रणाली सञ्चालन निर्देशिका, २०७९
३	शैक्षिक परामर्श सेवा तथा भाषा शिक्षासम्बन्धी निर्देशिका, २०७३

क्र.सं.	निर्देशिका
४	लेटर ग्रेडिड निर्देशिका, २०७८
५	पाठ्यक्रम तथा पाठ्यसामग्री विकास तथा वितरण निर्देशिका, २०७९
६	विकिरण सुरक्षा निर्देशिका, २०८०
७	शिक्षक सेवा आयोग परीक्षा सञ्चालन निर्देशिका, २०७६
८	लागत साझेदारीमा दक्ष प्राविधिक जनशक्ति विकास कार्यक्रम कार्यान्वयन निर्देशिका, २०८०
९	माध्यमिक शिक्षा (कक्षा १०-कक्षा १२) सरह मान्यता तथा समकक्षता निर्धारण निर्देशिका, २०७९
१०	शैक्षिक पूर्वाधार विकास कार्यक्रम कार्यान्वयन निर्देशिका
११	विश्वविद्यालय अनुदान आयोग लागत साझेदारी निर्देशिका, २०८०
१२	वैदेशिक अध्ययन स्वीकृति सम्बन्धी (पहिलो संशोधन) निर्देशिका, २०८०
१३	विशेष अवस्थाका शिक्षक व्यवस्थापन निर्देशिका, २०८०
१४	विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि नेपाल शिक्षा समूह (गठन तथा सञ्चालन) निर्देशिका २०८०
१५	विशेष कारणको अवस्थामा रहेका शिक्षकहरूको व्यवस्थापन सम्बन्धी निर्देशिका, २०८०

(ए) स्वीकृत भई कार्यान्वयनमा रहेका कार्यविधि

क्र.सं.	कार्यविधि
१	विज्ञान, प्रविधि, इन्जिनियरिङ्ग, कला, गणित (STEAM) विषयमा विश्वविद्यालयस्तरीय प्रतियोगितात्मक कार्यक्रम सञ्चालनसम्बन्धी कार्यविधि, २०८१
२	दृष्टिविहीन विद्यार्थीका लागि ब्रेल पाठ्यपुस्तक छपाइ एवम् वितरण गर्न संस्थालाई अनुदानसम्बन्धी कार्यविधि, २०८१
३	राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय STEAM ओलम्पियाड सञ्चालनसम्बन्धी कार्यविधि, २०८१
४	पोखरा विश्वविद्यालयको उपकुलपति छनोट तथा सिफारिससम्बन्धी कार्यविधि, २०८१
५	कृषि तथा वन विश्वविद्यालयको उपकुलपति छनोट तथा सिफारिससम्बन्धी कार्यविधि, २०८१
६	नेपाल संस्कृत विश्वविद्यालयको उपकुलपति छनोट तथा सिफारिससम्बन्धी कार्यविधि, २०८१
७	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद्को उपाध्यक्ष मनोनयनको लागि समितिको बैठक तथा सिफारिससम्बन्धी कार्यविधि, २०८१
८	विद्यालय पुनर्निर्माण कार्यक्रम कार्यान्वयनसम्बन्धी कार्यविधि, २०८१
९	राष्ट्रिय विज्ञान प्रविधि तथा नवप्रवर्तन पुरस्कार छनोट तथा सिफारिससम्बन्धी कार्यविधि, २०८१
१०	डिजिटल चित्रकला प्रतियोगिता सञ्चालनसम्बन्धी कार्यविधि, २०८१
११	शिक्षकसँग पाठ्यक्रम विकास केन्द्र कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०८१

क्र.सं.	कार्यविधि
१२	विज्ञान, प्रविधि, इन्जिनियरिङ्ग (STEM) कार्यविधि, २०८०
१३	शिक्षक मेन्टरिङ्ग कार्यान्वयन कार्यविधि, २०८०
१४	वैज्ञानिक समाजहरूलाई अनुदान सहयोग कार्यविधि, २०८०
१५	व्यावसायिक संस्थालाई अनुदान सहयोग कार्यविधि, २०८०
१६	दुई हजार भन्दा बढी विद्यार्थी भएका विद्यालयहरू भौतिक पूर्वाधार विकास व्यवस्थापन सञ्चालन कार्यविधि, २०८०
१७	वैज्ञानिक सम्मेलन कार्यविधि, २०८०
१८	शिक्षा उत्प्रेरक (एडुकेशन क्याटालिष्ट) परिचालनसम्बन्धी कार्यविधि, २०८०
१९	प्रशिक्षार्थी (इन्टर्न) सम्बन्धी कार्यविधि, २०८०
२०	त्रिभुवन विश्वविद्यालय सेवा आयोगको सदस्य सिफारिस सम्बन्धी कार्यविधि, २०८०
२१	त्रिभुवन विश्वविद्यालय उपकुलपति सिफारिस सम्बन्धी कार्यविधि, २०८०
२२	पुर्वाञ्चल विश्वविद्यालय उपकुलपति सिफारिस सम्बन्धी कार्यविधि, २०८०
२३	मध्यपश्चिम विश्वविद्यालय उपकुलपति सिफारिस सम्बन्धी कार्यविधि, २०८०
२४	सुदूरपश्चिम विश्वविद्यालय उपकुलपति सिफारिस सम्बन्धी कार्यविधि, २०८०
२५	राष्ट्रिय विज्ञान दिवस पुरस्कार छनौट कार्यविधि, २०७९
२६	सामुदायिक माध्यामिक विद्यालयका लागि भर्चुअल कक्षा सञ्चालन कार्यविधि कायदेशि, २०७९

(ऐ) स्वीकृत भई कार्यान्वयनमा रहेका मापदण्ड, रणनीति र प्रारूप

क्र.सं.	योजना, मापदण्ड, रणनीति र प्रारूप
१	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना (२०७९-२०८८)
२	रेडियोधर्मी पदार्थ सम्बन्धी मापदण्ड, २०८०
३	बालिका तथा समावेशी शिक्षा सञ्जाल (गठन तथा सञ्चालन) सम्बन्धी मापदण्ड, २०८०
४	बालिका तथा समावेशी शिक्षा सञ्जाल रणनीति- २०८०
५	विद्यालय नक्साङ्कन, भौतिक सर्वेक्षण र विद्यालय समायोजनका लागि सहयोगी स्रोत पुस्तिका २०८०
६	शिक्षक पेशागत विकास प्रारूप (परिमार्जित संस्करण), २०८०
७	शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायमा कर्मचारी पदस्थापन, सरुवा तथा काम काज गर्न खटाउनेसम्बन्धी मापदण्ड, २०८०

क्र.सं.	योजना, मापदण्ड, रणनीति र प्रारूप
८	न्यूक्लियर मेडिसिन संयन्त्र सञ्चालन तथन उपकरणको प्रयोग सम्बन्धी मापदण्ड, २०८१
९	आयनीकरण गर्ने विकिरणसँग सम्बन्धित औद्योगिक उपकरणको प्रयोग तथा सञ्चालन मापदण्ड, २०८१
१०	मेडिकल रेडियोथेरापी उपकरण तथा सेवा सञ्चालन मापदण्ड, २०८१
११	डायग्नोस्टिक रेडियोलोजी मेडिकल उपकरणको प्रयोग सम्बन्धी मापदण्ड, २०८१
१२	STANDARDS FOR TRANSPORT SAFETY AND SECURITY OF RADIOACTIVE SUBSTANCES
१३	विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति व्यवस्थापन मापदण्ड, २०८०
१४	मेगाकिचन सम्बन्धी कार्यसञ्चालन संहिता, २०८१
१५	बालविकास शिक्षकका लागि बुटक्याम्प कार्यक्रम कार्यसञ्चालन संहिता, २०८१
१६	TVET Sector Strategic Plan (2023-2032 AD)

(ओ) निर्माण प्रक्रियामा रहेका कानून

क्र. सं.	कानूनको नाम
१	राष्ट्रिय विधि विज्ञान प्रयोगशालाको स्थापना र सञ्चालन सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक, २०८१
२	खवप विश्वविद्यालयको सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक, २०८१
३	रासायनिक पदार्थसम्बन्धी विधेयक, २०८१ तर्जुमा प्रक्रियामा
४	विज्ञान प्रविधि सम्बन्धी विधेयक, २०८१ तर्जुमा प्रक्रियामा
५	विज्ञान प्रविधि तथा नवप्रवर्तन कोषसम्बन्धी विधेयक, २०८१ तर्जुमा प्रक्रियामा
६	प्राविधिक तथा व्यावहारिक शिक्षा र सीप विकाससम्बन्धी कानूनलाई संशोधन र एकीकरण गर्न बनेको विधेयक, २०८१ तर्जुमा प्रक्रियामा
७	उच्च शिक्षासम्बन्धी कानूनलाई संशोधन र एकीकरण गर्न बनेको विधेयक, २०८१ तर्जुमा प्रक्रियामा
८	राष्ट्रिय योग्यता प्रारूपसम्बन्धी विधेयक, २०८१ तर्जुमा प्रक्रियामा
९	एकीकृत स्वास्थ्य शिक्षासम्बन्धी विधेयक, २०८१ छलफलमा
१०	शिक्षा (दशौं संशोधन) नियमावली, २०८१
११	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद्, सीप तथा दक्षता परीक्षण र प्रमाणिकरण विनियमावली, २०८१
१२	मातृभाषामा शिक्षासम्बन्धी मापदण्ड, २०८१
१३	शैक्षिक गुणस्तर सुनिश्चितता तथा प्रत्यायन निर्देशिका, २०८१
१४	शैक्षिक परामर्श तथा भाषा शिक्षण (सञ्चालन र नियमन) नियमावली, २०८१

क्र. सं.	कानूनको नाम
१५	विदेशी शिक्षण संस्थाको सम्बन्धनमा उच्च शिक्षा सञ्चालनसम्बन्धी निर्देशिका, २०८१
१६	विज्ञान प्रविधि तथा नवप्रवर्तनात्मक अनुदान सहयोग कार्यविधि, २०८१
१७	आयानिकरण गर्ने विकिरणसँग सम्बन्धित औद्योगिक उपकरणको प्रयोग तथा सञ्चालन सम्बन्धी मापदण्ड, २०८१
१८	आयानिकरण गर्ने विकिरणसँग सम्बन्धित औद्योगिक उपकरणहरूको प्रयोग तथा सञ्चालनसम्बन्धी मापदण्ड, २०८१
१९	विज्ञान प्रविधि महाशाखाको वार्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०८१

(ग) सोह्रौँ पञ्चवर्षीय योजना (२०८१/८२-२०८५/८६)

प्रारम्भिक बालविकासदेखि सबै तह र प्रकारका शिक्षालाई पहुँचयोग्य, समावेशी, गुणस्तरीय, समयसापेक्ष एवम् जीवनोपयोगी बनाई सक्षम तथा प्रतिस्पर्धी जनशक्तिमार्फत मुलुकको समग्र विकास प्रकृत्यामा योगदान पुऱ्याइ आर्थिक समृद्धि, सामाजिक प्रगति र ज्ञानमा आधारित अर्थतन्त्र निर्माणका लागि शिक्षालाई आधारशिलाका रूपमा विकास गर्न सोह्रौँ आवधिक योजनाले देहायका रूपान्तरणकारी रणनीति र प्रमुख कार्यक्रमहरू तय गरेको छ ।

(अ) रूपान्तरणकारी रणनीति

शिक्षा र सीप विकास:

(१) नीतिगत र संस्थागत सुधारलाई निरन्तरता प्रदान गर्ने: शैक्षिक सुधारका लागि आवश्यक नीति, कानून, निर्देशिका, कार्यविधि तथा मापदण्ड जारी गर्ने; विद्यालयमा साधारणतर्फ अध्ययन गर्ने भन्दा प्राविधिक धारतर्फ अध्ययन गर्ने विद्यार्थीको अनुपात क्रमशः बृद्धि गर्ने गरी नीतिगत व्यवस्था गर्ने; सबै तहको शैक्षिक उपलब्धिमा बढोत्तरी गर्ने, उच्च शिक्षा प्राप्तिमा लागि विदेश जाने बढ्दो प्रवृत्तिलाई कम गर्न नेपालको शिक्षा प्रणालीलाई गुणस्तरीय, उत्पादनमूलक र रोजगारकेन्द्रित बनाउने; सङ्गठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणको आधारमा विभिन्न निकायहरूको बिचमा रहेका भूमिकागत अस्पष्टता र दोहोरोपना हटाउने ।

(२) भौतिक तथा अन्य शैक्षिक पूर्वाधारको व्यवस्था गर्ने: सञ्चार तथा सूचना प्रविधिको उच्चतम प्रयोग मार्फत शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि गर्ने; बहुविधायुक्त पुस्तकालय, विज्ञान प्रयोगशालाको स्थापना गरी शैक्षिक संस्थालाई स्मार्ट बनाई डिजिटल संयन्त्रमार्फत शिक्षण सिकाइलाई सहज, प्रयोगात्मक, बनाउने; शैक्षिक संस्थामा भौतिक पूर्वाधार, प्रयोगशाला, पुस्तकालय, खानेपानी, स्वास्थ्य, शौचालय तथा सरसफाइको उचित प्रवन्ध गरी सिकाइ अनुकूल वातावरण सिर्जना गर्ने; भूकम्प लगायतका प्राकृतिक प्रकोपले क्षति पुगेका र जीर्ण भएका शिक्षण संस्थाका भवनहरूको पुनर्निर्माण तथा प्रवर्तीकरण गर्ने ।

- (३) सबै तहको शिक्षाको पाठ्यक्रम र शैक्षिक कार्यक्रम समसामयिक र व्यवहारिक बनाउने: सबै तहका पाठ्यक्रम र शैक्षिक कार्यक्रमलाई समयानुकूल परिवर्तन र विकसित गर्ने; उच्च शिक्षामा उदीयमान प्रविधिसँग सम्बन्धित विषयहरूको प्रभावकारिता अभिवृद्धि गर्ने; नेपाललाई योग, ध्यान तथा आध्यात्मिक केन्द्र बनाई आध्यात्मिक भावना बढाउन प्रारम्भिक तहदेखि नै सुशासन, नैतिक, राष्ट्रभक्ति र मूल्यमा आधारित शिक्षा प्रदान गर्न पाठ्यक्रम तय गर्ने ।
- (४) शैक्षिक प्रणालीको सुदृढीकरण गरी कार्यान्वयन गर्ने: शैक्षिक क्यालेण्डरको निर्माण र कार्यान्वयन गरी शैक्षिक सुपरिवेक्षण, अनुगमन तथा निरीक्षणको संरचनागत व्यवस्था गरी सुपरिवेक्षण र अनुगमनमा तीनै तहका सरकार बिचमा समन्वय र सहकार्य गर्ने; शैक्षिक संस्थाको नक्साङ्कन र समायोजन गरी सबै शैक्षिक संस्थामा न्यूनतम जनशक्तिको व्यवस्थापन गर्ने, एकीकृत शैक्षिक सूचना प्रणालीको सबलीकरण र अनुगमन तथा प्रतिवेदन प्रणालीको सुदृढीकरण गर्ने; जलवायु उत्थानशील शिक्षा प्रणालीको सुदृढीकरण गर्ने ।
- (५) राष्ट्रिय जनशक्ति विकास योजना तर्जुमा गर्ने: देशको लागि आवश्यक मानव पुँजी निर्माणका लागि दीर्घकालीन राष्ट्रिय आवधिक जनशक्ति विकास योजना तर्जुमा गरी यसका आधारमा शैक्षिक कार्यक्रम निर्माण गर्ने संयन्त्र र पद्धति विकास गर्ने ।
- (६) शिक्षा र सीपलाई उत्पादन र बजारसँग जोड्ने: साक्षरता र सीप विकासलाई जोडी माध्यमिक शिक्षालाई वृत्ति विकास र उच्च शिक्षालाई उद्यम र रोजगार केन्द्रित बनाउन “पढ्दै कमाउँदै र कमाउँदै पढ्दै” जस्ता कार्यक्रमलाई जोड दिने; सरकारी, गैरसरकारी, सहकारी र निजी क्षेत्रको सहकार्यमा राष्ट्रिय सीप विकास तथा रोजगार सिर्जना महाअभियान सञ्चालन गर्ने; अनौपचारिक क्षेत्रमा काम गर्ने कामदारहरूको पूर्व सिकाइको मान्यता विधिलाइ प्रभावकारी बनाउने ।
- (७) गुणस्तरीय र समावेशी शिक्षाका लागि लगानी विस्तार गर्ने: शिक्षा क्षेत्रमा सबै तहको लगानी वृद्धि गर्ने; दिवा खाजा, छात्रवृत्ति लगायतका विद्यार्थी सहूलियत कार्यक्रमलाई एकीकृत प्रणाली बमोजिम कार्यान्वयन गर्ने; उच्च शिक्षामा लागत साझेदारीको नीति अवलम्बन गर्दै शिक्षामा निजी क्षेत्र र विकास साझेदार तथा गैर आवासीय नेपालीको स्रोत समेत परिचालन गर्ने; उच्च शिक्षालाई विशिष्टिकृत बनाउँदै अनुसन्धान केन्द्रित बनाउने; योजनाको अन्त्यसम्ममा कुल बजेटको २ प्रतिशत बजेट अनुसन्धान तथा विकासमा लगाउने; उच्च शिक्षामा आधुनिक प्रविधिको प्रयोग गरी दूर सिकाइलाई प्राथमिकतामा राखेर दुर्गम र विदेशका विद्यार्थीलाई समेत अध्ययन गर्न सकिने गरी प्रणालीको विकास गर्ने; अटिजम लगायत सबै प्रकारका अपाङ्गता भएका बालबालिकाको शिक्षामा पहुँच सुनिश्चित गर्ने र उद्यमशीलता विकास गर्ने ।
- (८) शैक्षिक सुशासन सुनिश्चित गर्ने: विद्यार्थी उपलब्धिको राष्ट्रिय परीक्षण, पढाइ तथा गणितीय सीप परीक्षण, एवम् प्रारम्भिक सिकाइ तथा विकासस्तर परीक्षण तथा शैक्षिक निकाय र शिक्षण संस्थाहरूको कार्यसम्पादन परीक्षणलाई प्रभावकारी बनाउनुका साथै विद्युतीय शासनको अवधारणामा रही शैक्षिक सेवा प्रवाह गर्ने; तालिम प्रदायक निजी तथा गैरसरकारी निकायहरूलाई नियमन र सीप परीक्षण गर्ने

ठोस आधार तयार गर्ने; प्रशिक्षकहरूको लागि प्रशिक्षण अनुमतिपत्र लिनुपर्ने व्यवस्था मिलाउने, विद्यालयका प्रधानाध्यापकको सक्षमताको प्रारूप विकास गरी सुशासन र असल प्रशासनका विषयमा तालिम प्रदान गर्ने ।

विज्ञान तथा प्रविधि:

- (९) **नीतिगत तथा संस्थागत सुधार गर्ने:** उत्पादनका सबै क्षेत्रहरूमा अनुसन्धान तथा विकास र नवप्रवर्तनलाई अंगीकार गर्दै लैजान नीतिगत तथा कानूनी व्यवस्था गर्ने; वैज्ञानिक ज्ञानको व्यवस्थापन गर्ने, वैज्ञानिक अनुसन्धान, प्रविधि विकास र नवप्रवर्तनको प्रवर्द्धन गर्न प्राज्ञिक संस्थाको रूपमा विशिष्टीकृत विश्वविद्यालय स्थापना गर्ने, अनुसन्धान निकाय, वैज्ञानिक पेशागत समाज तथा उद्योगविच सहकार्य र साझेदारी विकास गर्ने ।
- (१०) **वैज्ञानिक अनुसन्धान, प्रविधि विकास, बौद्धिक सम्पत्ति सिर्जना तथा नवप्रवर्तनलाई जोड दिने:** नवप्रवर्तन तथा उद्यमशीलता विकासको लागि इन्क्युबेशन सेन्टर, एस्सीलेटर सेन्टर, प्रविधि पार्क, ग्रामीण नव-प्रवर्तनशाला, आकाशीय पिण्डहरूको अवलोकन, उच्च धरातलीय अनुसन्धान, विज्ञान शिक्षाको प्रवर्द्धन गर्ने; विज्ञान प्रविधि तथा नवप्रवर्तनलाई प्रवर्द्धन, सहजीकरण र नियमनको लागि संस्थागत व्यवस्था गर्ने; अनुसन्धान तथा शैक्षिक सञ्जालको पहुँच विस्तार गर्ने ।
- (११) **विशेष सहूलियत प्रदान गर्ने:** निजी क्षेत्र र सरकारी प्रतिष्ठानलाई प्रविधि र नवप्रवर्तनको सन्दर्भमा गरिएको खोज र अनुसन्धानका लागि उपयुक्त सहूलियत प्रदान गर्ने ।
- (१२) **प्रतिस्पर्धात्मक क्षमता अभिवृद्धि गर्ने:** सार्वजनिक तथा निजी क्षेत्रमा प्रविधि परीक्षण, प्रत्यायन, गुणस्तर व्यवस्थापन प्रणाली, नव-प्रवर्तन व्यवस्थापन प्रणाली लगायतका विभिन्न व्यवस्थापनका विधिको अवलम्बन तथा उदीयमान प्रविधिको प्रयोग गरी गुणस्तरमा सुधार तथा प्रतिस्पर्धात्मक क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।

(आ) प्रमुख कार्यक्रमहरू

शिक्षा तथा सीप विकास

- (१) **बजारको माग अनुसार सीपयुक्त जनशक्ति उत्पादन गर्नेगरी शिक्षाको गुणस्तर अभिवृद्धि कार्यक्रम:** विद्यालय तहको शिक्षाको गुणस्तर वृद्धि गर्न हरेक ५ वर्षमा पाठ्यपुस्तक परिमार्जन; अंग्रेजी, गणित तथा विज्ञान शिक्षक उपलब्ध गराउने; व्यावहारिक ज्ञान र सीप विकासको लागि इन्टर्नशीप, पढ्दै कमाउँदै लगायतका क्रियाकलापलाई पाठ्यक्रममै समावेश गर्ने; विद्यालय तहदेखि नै खेलकूद तथा कलाका साथै योग र ध्यानलाई समेत अतिरिक्त क्रियाकलापको रूपमा सञ्चालन गर्ने; उच्च शिक्षाको रूपान्तरण र गुणस्तर अभिवृद्धिको लागि प्रदेशगत स्वरूपमा एक विश्वविद्यालय अन्तर्गत हालका सबैजसो विश्वविद्यालय तथा तिनका क्याम्पसहरूलाई गाभी चुस्तरूपमा सञ्चालन; विश्वविद्यालयहरूलाई प्रतिस्पर्धी बनाउने; विश्वविद्यालयहरूमा इन्कुबेशन केन्द्र स्थापना गर्ने; स्टार्ट-अप, पेटेन्ट अधिकार, व्यावसायिक पर्यावरण निर्माण गर्ने; उच्च शिक्षालाई अनुसन्धानसँग जोड्ने;

बजारको माग अनुसारको सीप तथा क्षमता भएका प्राविधिक तथा व्यावसायिक जनशक्ति उत्पादनमा बढी जोड दिने।

- (२) **मानवस्रोतको आवश्यकता प्रक्षेपण र दक्ष जनशक्ति उत्पादन कार्यक्रम:** देशभित्र आवश्यक पर्ने र रोजगारीको लागि विदेशिन सक्ने जनशक्तिको संख्यालाई समेत ध्यानमा राखी आगामी दशवर्षको लागि मानवस्रोतको आवश्यकता प्रक्षेपण र सो बमोजिम दक्ष जनशक्ति उत्पादन गर्ने गरी शिक्षा र सीप विकासमा जोड; अध्ययन-अध्यापन र सीप विकासमा साधारण विषय र विशिष्टीकरण बिच तालमेल मिलाई बजारको आवश्यकता र जनशक्ति आपूर्ति बिचको खाडल मेट्ने; विद्यमान जनसंख्या नीतिमा पुनरावलोकन गरी जन्मदर वृद्धिलाई प्रोत्साहन गर्ने ।
- (३) **प्रारम्भिक बालविकास तथा शिक्षा कार्यक्रम:** प्रारम्भिक बालविकास तथा शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरूलाई सबै स्थानीय तहसम्म पुर्‍याई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्ने ।
- (४) **विद्यालय शिक्षा सुधार कार्यक्रम:** तीनै तहको शिक्षा प्रणालीमा एकरूपता कायम गर्दै अन्तर-आवद्धता एवम् गुणस्तर सुनिश्चितता गर्न शिक्षाको लागि छाता कानून तर्जुमा गर्ने, विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना (२०२२-३२) को कार्यान्वयन गर्ने; सबै विद्यालयमा इन्टरनेटको पहुँच सुनिश्चितता; प्रधानाध्यापक तथा शिक्षकको पेसागत विकास व्यवस्था गर्ने; शिक्षक विद्यार्थी अनुपातको पुनरावलोकन गरी विषयगत आधारमा सबै विद्यालयमा न्यूनतम शिक्षक दरबन्दीको व्यवस्था गर्ने; विश्वविद्यालयका प्रतिभाशाली विद्यार्थीलाई शिक्षण पेसामा सोझै प्रवेशको व्यवस्था गर्ने; आधारभूत तहको पाठ्यक्रमलाई स्थानीय तहको ज्ञान, संस्कृति, रहनसहन, स्वावलम्बन विकास हुने गरी परिमार्जन गर्ने; नैतिक शिक्षा, सुशासन र भ्रष्टाचार विरोधी अभियानलाई सहयोग पुग्ने र बाल मनोविज्ञान अनुकूल हुने गरी पाठ्यक्रमको अद्यावधिक गर्ने; विद्यार्थी सङ्ख्या तथा भौगोलिक दूरीलाई दृष्टिगत गरी विद्यालयहरूलाई गाभ्ने र आवश्यकता अनुसार आवासीय विद्यालयको व्यवस्था गर्ने; अनौपचारिक शिक्षा तथा आजीवन सिकाइको प्रवन्ध गर्ने; स्थानीय तहमार्फत शिक्षक सहायता प्रणाली र विद्यालय सुपरीवेक्षणको प्रवन्ध गर्ने; हिमाली क्षेत्रमा घुम्ती शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने; सदाचारी जनशक्ति उत्पादन गर्न गुरुकुल, आश्रम, गुम्बा, गोन्पा, मदरसाजस्ता परम्परागत शिक्षाको मूलप्रवाहीकरण गर्ने; अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा ऐन कार्यान्वयनको लागि तीन तहका सरकारबिच समन्वय र सहकार्य अभिवृद्धि गर्ने।
- (५) **कक्षा १० पछिको दुई महिने जीवन उपयोगी शिक्षा सञ्चालन कार्यक्रम:** माध्यमिक शिक्षा परीक्षा दिएर बसेका विद्यार्थीलाई दुई महिना (आठ हप्ता) अवधिको प्रतिकारात्मक स्वास्थ्य, सन्तुलित भोजन, पाककला र प्राथमिक उपचार, सवारी अनुमति तथा सवारी नियम, आत्म-सुरक्षा तथा अनुशासन, कार्यक्षेत्र सुरक्षा र यौन दुर्व्यवहार, राष्ट्रप्रेम, स्वयंम सेवा र योग, ध्यान तथा कला लगायतका व्यवहारिक विषयहरू समावेश गरी सम्बन्धित निकायहरूसँगको समन्वयमा अनिवार्य अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने।

- (६) **उच्च शिक्षा सुधार कार्यक्रम:** उच्च शिक्षालाई अन्तर्राष्ट्रिय रूपले प्रतिस्पर्धी बनाउने गरी पाठ्यक्रम र व्यवस्थापनमा सुधार; राष्ट्रिय योग्यता प्रारूप अनुसार कार्यान्वयन गर्ने; आगामी पाँच वर्षभित्र प्राविधिक शिक्षाको भर्नादर बढाउँदै प्राविधिक र सामान्य शिक्षाका विद्यार्थीको अनुपात ७०:३० कायम गर्ने; खोज अनुसन्धानलाई प्राथमिकता प्रदान गर्ने; विदेशमा स्नातक तहमा अध्ययन गर्नका लागि कम्तिमा ५० प्रतिशत छात्रवृत्ति प्राप्त गरेका नेपाली विद्यार्थीलाई मात्र अध्ययन अनुमति प्रदान गर्ने; विश्वविद्यालय अनुदान आयोगबाट लगातार तीन पटक (१५ वर्ष) सम्म गुणस्तर सुनिश्चितता तथा प्रत्यायनकृत प्रमाणपत्र प्राप्त गर्ने उच्च शैक्षिक संस्थाहरूलाई सूचकका आधारमा शैक्षिक उपाधि प्रदान गर्ने र संस्थाको रूपमा सञ्चालनका लागि स्वीकृति प्रदान गर्ने; सबै विश्वविद्यालय तथा वैज्ञानिक अनुसन्धानमा सरिक सङ्घ संस्थाहरूमा अनुसन्धान तथा शैक्षिक सञ्जालको पहुँच स्थापित गर्ने; सबै विश्वविद्यालयका लागि आवश्यक पर्ने जनशक्ति व्यवस्था गर्न एउटै सेवा आयोग गठन; योग्य शिक्षकलाई उच्च शिक्षामा प्रवेशका लागि राष्ट्रिय योग्यता परीक्षणको व्यवस्था गर्ने; स्वरोजगार तथा उद्यमशील जनशक्ति उत्पादन गर्ने; सङ्घ तथा प्रदेशमा नयाँ स्थापना हुने विश्वविद्यालयका लागि राष्ट्रिय मापदण्ड निर्माण गर्ने; उच्च शिक्षामा एकीकृत शैक्षिक क्यालेण्डर तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने; विश्वविद्यालयहरूलाई अध्ययन-अनुसन्धान बढाउँदै तथा शैक्षिक सञ्जालको पहुँच स्थापित गर्ने ।
- (७) **प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा कार्यक्रम:** प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा परिषदलाई सङ्घीय संरचना सुहाउँदो बनाई पुनर्संरचना गर्ने; शिक्षालयहरूको सुदृढीकरण गर्ने तथा राष्ट्रिय योग्यता प्रारूपको कार्यान्वयन गर्ने; प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा र तालिम क्षेत्र रणनीतिक योजनाको कार्यान्वयन गर्ने; प्रिडिप्लोमा तथा डिप्लोमा तहको पाठ्यक्रममा आवश्यक परिमार्जन र उच्च शिक्षासम्म व्यावसायिक योग्यता हासिल गर्ने प्रवन्ध मिलान गर्ने; प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम क्षेत्रको रणनीतिक योजना अनुरूप प्रशिक्षार्थी तालिम, गुणस्तर अभिवृद्धि तथा प्रत्यायनको कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने ।
- (८) **शैक्षिक संस्थाको भौतिक पूर्वाधार सुधार कार्यक्रम:** पर्याप्त शिक्षकको व्यवस्था सहित न्यूनतम पूर्वाधारयुक्त शैक्षिक संस्थाका लागि भूकम्प प्रतिरोधी स्मार्ट कक्षा कोठा, पुस्तकालय, प्रयोगशाला, स्वच्छ पिउने पानी सहितको शौचालयको व्यवस्था गर्नुका साथै शैक्षिक संस्थाको विस्तृत तथ्याङ्क तयार गर्ने ।
- (९) **सामाजिक पूर्वाधार:** शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी, सरसफाइ तथा सामाजिक क्षेत्रका पूर्वाधारहरू गुणस्तरीय तथा पहुँचयोग्य (महिला, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक मैत्री) बनाउन अन्तर निकायगत समन्वय तथा सञ्चालन गर्ने ।
- (१०) **राष्ट्रिय सीप विकास कार्यक्रम:** श्रम बजारको माग अनुसारको जनशक्ति विकास गर्न छोटो तथा लामो अवधिका रोजगारउन्मुख र कार्यस्थलमा आधारित सीप विकास तालिम सञ्चालन गर्ने; हाल कायम रहेका तालिम प्रतिष्ठान केन्द्रहरूको पुनरावलोकन तथा पुनर्संरचना गर्ने; उद्योग, व्यापार, सङ्घ, संस्थासँग सहकार्य तथा व्यवस्थापन गर्ने ।

- (११) **विदेशी विद्यार्थीलाई आकर्षण गर्ने कार्यक्रम:** निश्चित मापदण्ड बनाई विदेशी विद्यार्थीलाई नेपालमा अध्ययनका लागि आकर्षण गर्ने कार्यक्रम तय गर्ने, शिक्षामा विदेशी लगानी भित्र्याउन प्राथमिकता प्रदान गर्ने ।
- (१२) **विश्वविद्यालयको पुनर्संरचना कार्यक्रम:** उच्च शिक्षालाई गुणस्तरीय र समयबद्ध तुल्याउनका लागि विश्वविद्यालयहरूलाई सङ्घीयताको मर्म अनुरूप पुनर्संरचना गर्ने, विश्वविद्यालय छाता ऐन तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने, प्रदेशगतरूपमा विश्वविद्यालयका क्याम्पसहरूलाई गाभ्ने-गाभिने व्यवस्था गर्ने ।
- (१३) **अपाङ्गता भएका विद्यार्थी सहयोग कार्यक्रम:** विभिन्न कारणले अपाङ्गता भएका विद्यार्थीहरूलाई आधारभूत तहको शिक्षा स्थानीय विद्यालयमै उपलब्धता; माध्यमिक र उच्च शिक्षामार्फत चौतर्फी विकास हुने गरी प्रदेश वा आवश्यकता अनुसार अन्य शहरमा विशेष आवासीय विद्यालयको व्यवस्थापन गर्ने ।
- (१४) **विश्वविद्यालय अनुदान आयोगको संरचनागत रूपान्तरण:** उच्च शिक्षालाई समयानुकूल गुणस्तरीय बनाउन विश्वविद्यालय अनुदान आयोगलाई उच्च शिक्षा आयोगका रूपमा रूपान्तरण गरी विश्वविद्यालयको नियमनकारी निकायको रूपमा सुदृढीकरण गर्ने ।

विज्ञान तथा प्रविधि

- (१५) **नीतिगत तथा संस्थागत सुधार:** विज्ञान र प्रविधिको अनुसन्धान तथा नवप्रवर्तनका लागि विशेष कोषको स्थापना गरी सञ्चालन गर्न देशको बजेटको दुई प्रतिशत रकम छुट्याउने; वैज्ञानिक तथा प्रविधिक ज्ञान व्यवस्थापन गर्ने; उत्पादनजन्य उद्योग तथा दिगो पूर्वाधार क्षेत्रमा अनुसन्धान तथा प्रविधि विकास एकाइ स्थापना गर्ने; विधिविज्ञान केन्द्रीय प्रयोगशालालाई अनुसन्धान संस्थाको रूपमा स्तरोन्नति; विधिविज्ञान प्रयोगशालाको सेवा विस्तार गर्ने; नेपाल विज्ञान तथा प्रविधि प्रज्ञा प्रतिष्ठान र बि.पी. कोइराला मेमोरियल प्लानेटोरीयम, वेदशाला तथा विज्ञान सङ्ग्रहालय विकास समितिको पुनर्संरचना गर्ने; प्रदेश स्तरीय प्रविधि उद्यमोदय क्षेत्र स्थापना तथा सञ्चालन गर्ने; नवप्रवर्तन केन्द्र स्थापना र सञ्चालन गर्ने; समावेशी नीतिगत सुधार गर्दै प्रतिभावान वैज्ञानिक, प्राविधिज्ञ र युवा जनशक्तिलाई व्यवहारिक अनुसन्धान तथा नवप्रवर्तनात्मक कार्यमा परिचालन तथा प्रोत्साहन; उच्च धरातलीय अनुसन्धान केन्द्र, अन्तरिक्ष अध्ययन केन्द्र, आणविक अनुसन्धान केन्द्र स्थापना गर्ने; वायुमण्डलीय अनुसन्धान केन्द्र, रोबोटिक्स तथा कृत्रिम बौद्धिकता अनुसन्धान केन्द्र लगायतका उदीयमान प्रविधिका क्षेत्रका अनुसन्धान केन्द्र सञ्चालन गर्ने; विज्ञान साक्षरता कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।
- (१६) **अनुसन्धान तथा प्रविधि विकासमा सहकार्य:** वैज्ञानिक अनुसन्धान तथा नवप्रवर्तनमा सहकार्य, समन्वय तथा साझेदारी हासिल गर्न विज्ञान कुटनीति मार्फत विभिन्न राष्ट्र तथा अन्तर्राष्ट्रिय सङ्घसंस्थासँग सम्झौता तथा समझदारी; विश्वविद्यालय तथा सार्वजनिक निकाय, वैज्ञानिक पेशागत समाज, गैरसरकारी वा निजी अनुसन्धान संस्थाहरूलाई नतिजामुखी अनुसन्धान एवम् प्रविधि विकास र प्रोत्साहन; वैज्ञानिक तथा अनुसन्धानकर्ताहरूलाई अनुसन्धान तथा शैक्षिक सञ्जालको माध्यमबाट वैज्ञानिक पूर्वाधारहरूमा पहुँच स्थापना गर्ने ।

- (१७) नवीनतम प्रविधि अनुसन्धान तथा उपयोग: अपराध अनुसन्धान तथा न्याय सम्पादनमा उच्चस्तरीय सेवा प्रदान गर्न तथा नयाँ विधाका सेवाहरू (Voice Analysis, CCTV Footage Enhancer, DPIMS) सुरुवात गर्ने तथा विधि विज्ञानका प्रयोगशालाको सेवाको गुणस्तर सुनिश्चिताको लागि अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्ड अनुसार प्रत्यायनको व्यवस्था गर्ने; पूर्वाधार स्वास्थ्य अनुसन्धान सुरुवात; विज्ञान साक्षरता बढावा एवम् स्थानीयस्तरका नवप्रवर्तन प्रवर्द्धन गर्न विज्ञान संग्राहलय, विज्ञान पार्क, विज्ञान शहर, नवप्रवर्तनशाला, इन्कुबेटर, एस्लेटर, प्रविधिपार्क, समुदायमा आधारित मेकर्स-स्पेश प्रदेश स्तरमा प्रविधि उद्यमोदय क्षेत्र स्थापना गर्न प्रदेश तथा स्थानीय सरकार वा सार्वजनिक वा गैर-सरकारी वा निजी क्षेत्रलाई प्रोत्साहन तथा विज्ञान क्षेत्र सहूलियत कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।
- (१८) सुशासन प्रवर्द्धन गर्न प्रविधिको उच्चतम प्रयोग कार्यक्रम: नेपालको सबै प्रशासनिक काममा विज्ञान तथा सूचना प्रविधिको उच्चतम प्रयोग गरी Governance ४.० लाई संस्थागत गर्ने; रोबोटिक्स तथा कृत्रिम बौद्धिकता, अन्तरिक्ष प्रविधिको प्रयोगलाई बढावा दिने ।
- (१९) नेपालका रैथाने वस्तु र प्रविधिको विकास र संरक्षण कार्यक्रम: नेपालमा भएका परम्परागत प्रविधिमा अनुसन्धान गरी तिनीहरूको विकास, प्रवर्द्धन, उत्पादन पद्धतिमा उपयोग जस्ता कुरामा विशेष महत्त्वका साथ काम गर्ने; यस्ता वस्तु र प्रविधिको विकास गर्नका लागि शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयको मातहत रहने गरी "रैथाने वस्तु र प्रविधि विकास प्रतिष्ठान" गठन गर्ने । रैथाने वस्तु तथा प्रविधिको अन्तर्राष्ट्रियकरण र बौद्धिक सम्पत्ति अधिकार संरक्षण गर्ने ।

(घ) दिगो विकास लक्ष्य (२०१६-२०३०)

लक्ष्य नं ४: समावेशी तथा समतामूलक गुणस्तरीय शिक्षा सुनिश्चित गर्ने र सबैका लागि जीवनपर्यन्त सिकाइको अवसरहरू प्रवर्द्धन गर्ने ।

- ४.१: सबै छात्रा तथा छात्रहरूले सान्दर्भिक तथा प्रभावकारी सिकाइ उपलब्धि हासिल गर्ने गरी निःशुल्क, समतामूलक र गुणस्तरीय प्राथमिक तथा माध्यमिक शिक्षाको सुनिश्चितता गर्ने ।
- ४.२: प्राथमिक विद्यालय भर्नाको तयारीका लागि सबै छात्रा तथा छात्रहरूको गुणस्तरीय प्रारम्भिक बाल विकास तथा स्याहार र पूर्व प्राथमिक शिक्षामा पहुँचको सुनिश्चितता गर्ने ।
- ४.३: सबै महिला तथा पुरुषका लागि विश्वविद्यालय सहित सस्तो र गुणस्तरीय प्राविधिक तथा व्यावसायिक र उच्च शिक्षामा समान पहुँचको सुनिश्चितता गर्ने ।
- ४.४: रोजगारी, मर्यादित काम र उद्यमशीलताका लागि प्राविधिक तथा व्यावसायिक सीपसहितको सान्दर्भिक सीप भएका युवा तथा प्रौढहरूको सङ्ख्या उल्लेख्य रूपमा बढाउने ।
- ४.५: शिक्षामा लैङ्गिक विभेदको अन्त्य गर्ने र अपाङ्गता भएका व्यक्ति, आदिवासी जनजाति तथा सङ्घटासन्न अवस्थाका बालबालिकाका साथै सङ्घटासन्नका लागि शिक्षाका सबै तह र व्यावसायिक तालिममा समतामूलक पहुँच सुनिश्चित गर्ने ।
- ४.६: सबै युवा र उल्लेख्य अनुपातमा प्रौढ, महिला तथा पुरुष दुवैले साक्षरता तथा गणितीय सिप हासिल गर्ने सुनिश्चितता गर्ने ।
- ४.७: सबै सिकारूहरूले दिगो विकासका लागि शिक्षा र दिगो जीवन शैली, मानव अधिकार, लैङ्गिक समानता, शान्तिको

संस्कृति र अहिंसाको प्रवर्धन, विश्व नागरिक तथा सांस्कृतिक विविधताको सम्मान र दिगो विकासमा संस्कृतिको योगदान लगायतका कुरामार्फत सबै सिकारूहरूले दिगो विकासलाई प्रवर्धन गर्न आवश्यक ज्ञान तथा सीप हासिल गर्ने सुनिश्चितता गर्ने ।

- ४.क) बाल, अपाङ्गता, लैङ्गिक संवेदनशील शैक्षिक सुविधाहरूमा बढोत्तरी गर्ने र सबैका लागि सुरक्षित, अहिंसात्मक, समावेशी र प्रभावकारी सिकाइ वातावरण उपलब्ध गराउने ।
- ४.ख) विकसित तथा अन्य विकासशील देशहरूमा व्यावसायिक तालिम, सूचना तथा सञ्चार प्रविधि, प्राविधिक, इन्जिनियरिङ तथा विज्ञानका कार्यक्रमहरू लगायत उच्च शिक्षामा विकासशील राष्ट्र विशेष गरी अल्पविकसित राष्ट्रहरू, साना टापु राज्य तथा अफ्रिकी राष्ट्रहरूमा सन् २०२० सम्ममा विश्वव्यापी रूपमा उपलब्ध छात्रवृत्तिहरूको सङ्ख्यामा उल्लेख्य वृद्धि गर्ने ।
- ४.ग) विकासशील मुलुक, विशेष गरी, अल्पविकसित मुलुक तथा साना टापु राज्यहरूमा शिक्षक तालिमका लागि अन्तर्राष्ट्रिय सहयोगका साथ योग्य शिक्षकहरूको आपूर्ति उल्लेखनीय रूपमा वृद्धि गर्ने ।

(ङ) विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना (२०७९-२०८८)

योजनाको उद्देश्य:

१. विद्यालय शिक्षामा विशेषतः आर्थिक तथा सामाजिक लगायतका कारणले सुविधाविहीन, सीमान्तकृत तथा अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरूको समतामूलक पहुँच र सहभागिता सुनिश्चित गर्नु ।
२. प्रत्येक बालबालिकामा न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि सुनिश्चित गर्दै समग्र विद्यालय शिक्षाको गुणस्तर तथा सान्दर्भिकता अभिवृद्धि गर्नु ।
३. सबै नागरिकलाई आधारभूत कार्यमूलक सिप सहित साक्षर बनाउनु र निरन्तर शिक्षा तथा जीवनपर्यन्त सिकाइको अवसर विस्तार गर्नु ।
४. विद्यालय तथा शिक्षाका सबै निकायमा सुशासन प्रवर्द्धन गर्नु र तीनओटै तहका सरकारबिच समन्वय र सहकार्य सुदृढ बनाई शैक्षिक सेवा प्रवाह प्रभावकारी बनाउनु ।

(च) शिक्षाको सोचपत्र, २०७९

१. दीर्घकालीन दृष्टिकोण:

“शिक्षित, सभ्य, स्वस्थ र सक्षम जनशक्ति; सामाजिक न्याय रूपान्तरण र समृद्धि”

२. सुधार तथा परिवर्तनका स्तम्भ (प्रमुख रणनीति)

२.१ नीतिगत

१. बाल विकास, हेरचाह र शिक्षाको समग्र दृष्टिकोणलाई एकीकृत रूपमा सम्बोधन हुने गरी प्रारम्भिक बाल विकास तथा शिक्षालाई व्यवस्थित गर्ने
२. पूर्व प्राथमिक शिक्षाको अवधि निश्चित गरी समान बनाउने
३. स्थानीय, राष्ट्रिय तथा भूमण्डलीय सन्दर्भ समेतलाई दृष्टिगत गरी पाठ्यक्रमको निरन्तर अद्यावधिक गरी गुणस्तरीयता कायम गर्ने
४. ज्ञानमा आधारित समाज र अर्थतन्त्रको निर्माणबाट सामाजिक आर्थिक रूपान्तरणका लागि उच्च

शिक्षामा पहुँच र गुणस्तर अभिवृद्धि गरी उच्च शिक्षालाई वैज्ञानिक, प्रतिस्पर्धी, रोजगारमूलक, नवप्रवर्तनात्मक, प्रविधिमैत्री र अनुसन्धानमूलक बनाउने

५. प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा र तालिमलाई सामाजिक प्रतिष्ठासँग आबद्ध गर्ने
६. विद्यालय, शिक्षालय र विश्वविद्यालयको वर्गीकरण गर्ने
७. उच्च शिक्षामा गुणस्तर सुनिश्चितता तथा प्रत्यायन प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाई अनुदान आबद्ध गर्ने
८. स्थानमान गिडका आधारमा उच्च शिक्षाको पहुँच विस्तार गर्ने
९. उच्च शिक्षाका कार्यक्रमहरूलाई गुणस्तर सुनिश्चितता तथा प्रत्यायन प्रणालीमा आबद्ध गर्ने
१०. शिक्षक, प्रधानाध्यापक र प्राध्यापकलाई जवाफदेही बनाउने
११. सबै तह र किसिमको शिक्षालाई सबैका लागि सर्वसुलभ, सान्दर्भिक एवम् पहुँचयोग्य बनाउन औपचारिक, अनौपचारिक, वैकल्पिक र खुला शिक्षा प्रणालीको अवलम्बन गर्ने
१२. सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहबिचको समन्वय प्रभावकारी बनाउने
१३. विपत् जोखिम न्यूनीकरण कार्यक्रमलाई एकीकृत योजनामा समावेश गर्ने
१४. हरेक शैक्षिक कार्यक्रममा गुणस्तर सुनिश्चितता तथा प्रत्यायन प्रणाली क्रमशः लागू गर्ने ।

२.२ संस्थागत

१५. सबै बालबालिकालाई पूर्वप्राथमिक शिक्षामा पहुँचको सुनिश्चित गरी आधारभूत शिक्षाको कक्षा १ मा प्रवेशका लागि तयार बनाउने
१६. बालमैत्री, शिक्षकमैत्री, लैङ्गिकमैत्री तथा अपाङ्गतामैत्री भौतिक एवम् शैक्षिक वातावरणको निर्माण गर्ने
१७. सबै नागरिकका लागि आजीवन/जीवनपर्यन्त शिक्षाको अवसर उपलब्ध गराउने
१८. सबै नागरिकलाई सिपयुक्त बनाउने
१९. सबै तहका शैक्षिक संस्था, निकाय तथा पदाधिकारीमा जवाफदेही, पारदर्शिता र आर्थिक अनुशासन कायम गर्ने
२०. समग्र शैक्षिक प्रणालीलाई उत्तरदायी (रेस्पन्सिभ) बनाउने
२१. नेपालस्तरीय पेसागत वर्गीकरण (Nepal Standard Classification of Occupation, NSCO)का आधारमा जनशक्ति प्रक्षेपण, उत्पादन र अर्थतन्त्रको विभिन्न आर्थिक क्षेत्र तथा पेसासँग आबद्ध गर्ने प्रणालीको विकास गर्ने
२२. पूर्वाधार निर्माणसम्बन्धी कार्य तीन वर्षभित्र सम्पन्न गर्ने
२३. सबै प्रकारका संरचनामा प्रविधि जडान गरी उत्थानशील (Resilience) संरचनानिर्माण गर्ने

२.३ कार्यक्रमगत

२४. सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्ना हुने अवसर सुनिश्चित गर्ने
२५. आधारभूत तहको शिक्षा अनिवार्य तथा निःशुल्क तथा माध्यमिक तहको शिक्षा निःशुल्क गर्ने
२६. गुणस्तरयुक्त सिकाइका साथ तह पूरा गर्ने अवसर प्रदान गर्ने
२७. प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिममा समावेशी तथा समतामूलक पहुँच विस्तार गरी प्राज्ञिक

- एवम् व्यावसायिक ज्ञान, सिप र दक्षता भएका जनशक्तिको सङ्ख्यामा वृद्धि गर्ने
३८. शिक्षामा प्रवेशका अतिरिक्त पहुँच एवम् उपलब्धिमा समेत लैङ्गिक समानता कायम गर्ने
 ३९. शिक्षामा विनियोजन हुने बजेटमा अभिवृद्धि गरी दिगो शैक्षिक लगानीको सुनिश्चित गर्ने
 ३०. समग्र शैक्षिक प्रणालीमा शैक्षिक सुशासन कायम गर्ने
 ३१. अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सूचना प्रणालीलाई चुस्त दुरूस्त बनाउने
 ३२. सबै प्रकारका शैक्षिक सवाल तथा गतिविधिमा नागरिक सहभागिता सुनिश्चित गर्ने
 ३३. शिक्षक, प्रधानाध्यापक, प्राध्यापक एवम् व्यवस्थापकको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने
 ३४. विज्ञान र प्रविधिमा पहुँचको विस्तार गर्ने
 ३५. कम्तीमा ४० प्रतिशत पाठ्यक्रम प्रविधिको माध्यमबाट कार्यान्वयन गर्ने
 ३६. सान्दर्भिक र उपयोगी गुणस्तरीय शैक्षिक सामग्रीको उपलब्धता, विकास र उपयोगमा जोड दिने
 ३७. विविधतापूर्ण साधनको विकास गरी व्यावहारिक विद्यार्थी मूल्याङ्कनका माध्यमबाट विद्यार्थीको सिकाइ उपलब्धिमा सुधार गर्ने
 ३८. शिक्षक अभिभावकको नियमित अन्तरक्रिया र संवाद गर्ने
 ३९. शैक्षिक सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (EMIS) सुदृढ गर्ने

(छ) नेपाल सरकारको आर्थिक वर्ष २०८२/८३ को नीति तथा कार्यक्रममा समावेश भएका शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि क्षेत्रका विषयवस्तुहरू

- (१) शिक्षालाई सर्वसुलभ, गुणस्तरीय र जीवन उपयोगी बनाइने छ । विद्यालय शिक्षाको शासकीय सुधारको दीर्घकालीन मार्गचित्र तयार गरी पुनर्संरचना गरिनेछ । विद्यालय शिक्षा सुधारका लागि कानुनी, नीतिगत र संस्थागत सुधार गरिनेछ । विद्यालय शिक्षा सम्बन्धी कानुनलाई संशोधन र एकीकरण गर्न बनेको विधेयकलाई यसै अधिवेशनबाट पारित गरिनेछ । संवत् २०८४ भित्र सबै बालबालिकाले आधारभूत शिक्षा पाउने व्यवस्था गरिनेछ । (बुँदा नम्बर ६२)
- (२) राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रमलाई परिमार्जन गरी राष्ट्रिय शैक्षिक सुधार कार्यक्रमको रूपमा सुदृढ गरिनेछ । विद्यमान शिक्षा पद्धतिलाई आधुनिक, विज्ञान-प्रविधिमैत्री र अनुसन्धान-अन्वेषण लक्षित बनाइनेछ । (बुँदा नम्बर ६३)
- (३) विद्यालय शिक्षा पूरा गर्नसाथ विद्यार्थीहरूको ग्रेडिङको आधारमा प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा वा विश्वविद्यालय शिक्षामा प्रवेश गराइनेछ । प्राविधिक शिक्षाको धारलाई विश्वविद्यालय तहसम्म पुऱ्याइने छ । (बुँदा नम्बर ६४)
- (४) संस्थागत-सामुदायिक विद्यालय साझेदारी कार्यक्रम लागु गरी संस्थागत विद्यालयहरूको समेत सहभागितामा सामुदायिक विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तरमा सुधार ल्याइनेछ । (बुँदा नम्बर ६५)
- (५) संस्थागत एवं सामुदायिक विद्यालयका पाठ्यक्रममा एकरूपता ल्याइनेछ । सबैको पहुँच सहितको भर्चुअल शिक्षण प्रणाली, विद्यार्थी परामर्श प्रबन्ध, अन्तरक्रियात्मक इ-लर्निङ सामग्रीको डिजिटल प्लेटफर्म व्यवस्था तथा शिक्षक मेन्टरिङमा आधारित आकर्षक शिक्षण-कलामा सघन तालिमको व्यवस्था गरिनेछ । (बुँदा नम्बर ६६)

- (५) स्थानीय तहदेखि केन्द्रसम्म सरकारी सेवामा इन्टरनेटलाई प्रयोग गरिनेछ । स्नातक तहभन्दा माथिका विद्यार्थीहरूलाई विभिन्न अनुसन्धान संस्थामा आवद्ध गरिनेछ । बढीमा हप्तामा २० घण्टा कामको न्यूनतम ज्याला सुनिश्चित गरी “कमाउँदै-पढ्दै”को नीति लागु गरिनेछ । (बुँदा नम्बर ६७)
- (६) विकट भौगोलिक क्षेत्रलाई लक्षित गरी आवासीय विद्यालयहरू खोल्नेछ । निजी विद्यालयका लागि राष्ट्रिय नियमन मापदण्ड जारी गर्ने, शिक्षक दरबन्दीको पुनरावलोकन गर्ने, विश्वविद्यालयसँगको सहकार्यमा शिक्षक बैंकको स्थापना गर्ने, शिक्षकको राष्ट्रिय योग्यता मापदण्ड जारी गर्ने तथा शिक्षक किताबखानाका काम प्रणालीगत रूपमा क्रमशः प्रदेश सरकारलाई हस्तान्तरण गरिनेछ । (बुँदा नम्बर ६८)
- (७) उच्च शिक्षालाई अनुसन्धानमा आधारित बनाइनेछ । विश्वविद्यालयहरूको शासकीय प्रणालीमा सुधार गरिनेछ । शैक्षिक गुणस्तरको राष्ट्रिय मानक तयार गरी स्थानीय, प्रदेश र राष्ट्रिय स्तरमा सिकाइ उपलब्धि परीक्षण गरिनेछ । (बुँदा नम्बर ६९)
- (८) विश्वविद्यालय अनुदान प्रणालीमा सुधार गरी यसलाई विद्यार्थी सङ्ख्या, गुणस्तर र संस्थाको दिगोपनाको आधारमा वितरण गरिनेछ । सामुदायिक क्याम्पसमा अध्यापनरत शिक्षकहरूको वृत्ति विकास र पद वर्गीकरणका आधार तयार गरी विश्वविद्यालयका अन्य शिक्षक सरह अनुकूल हुने व्यवस्था मिलाइनेछ । (बुँदा नम्बर ७०)
- (९) वैज्ञानिक अनुसन्धान र प्रविधिको विकासका लागि सार्वजनिक, निजी र शैक्षिक क्षेत्र बिच सहकार्यको वातावरण बनाइनेछ । सार्वजनिक क्षेत्रका सबै थिङ्क ट्याङ्क संस्था र अनुसन्धान केन्द्रहरूलाई समन्वयात्मक ढङ्गले अघि बढाई नीति निर्माणमा पृष्ठपोषण गराइनेछ । साइबर सेक्युरिटी, डेटा सुरक्षा, एप डेभलपमेन्ट तथा सुदृढीकरण र त्यससँग जोडिएका प्रणालीलाई समन्वयात्मक तवरबाट अघि बढाइनेछ । (बुँदा नम्बर ७१)
- (१०) बौद्धिक सम्पत्ति, नवप्रवर्तन र अनुसन्धानलाई परम्परागत ज्ञान, सीप र समुदायसँग जोडिनेछ । संघ, प्रदेश, स्थानीय तह र निजी शैक्षिक संस्थाको समन्वयमा वैज्ञानिक जनशक्ति उत्पादन र अनुसन्धान संस्थागत गरिनेछ । (बुँदा नम्बर ७२)
- (११) विकीरण उत्सर्जन गर्ने रेडियोधर्मी स्रोत र सम्बद्ध अभ्यास, क्रियाकलाप तथा संयन्त्रहरूको अनुगमन गरिनेछ । (बुँदा नम्बर ७३)

(ज) नेपाल सरकारको आर्थिक वर्ष २०८२/८३ को बजेट वक्तव्यमा समावेश भएका शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि क्षेत्रका विषयवस्तुहरू

गुणस्तरीय शिक्षा र मानव पुँजी विकास

१. आफ्नो भविष्य आफैं निर्माण गर्न सक्ने क्षमतावान, उद्यमशील र उत्पादन मानव पुँजीको विकास गरिनेछ । शिक्षा प्रणालीलाई आधुनिक र प्रविधिमैत्री बनाइने छ । (बुँदा १५०)
२. प्रत्येक जिल्लामा कम्तिमा एक विद्यालय पर्ने गरी १०० विद्यालयमा शैक्षिक नतिजामा आधारित प्रोत्साहन कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । यस्ता विद्यालयले अन्य विद्यालयको नतिजा सुधारका लागि

- सहयोग गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ। यस कार्यक्रमका लागि प्रति विद्यालय २५ लाख प्रदान गरिने छ। (बुँदा १५१)
३. शिक्षक र विद्यार्थी सङ्ख्या तथा भौगोलिक दूरी र यातायात सुविधाका आधारमा विद्यालयको पुनःनक्साङ्कन गरिने छ। नक्साङ्कनका आधारमा विद्यालय गाभ्ने नीति लिइने छ। गाभिएका विद्यालयहरूका लागि प्रोत्साहन अनुदानको व्यवस्था गरेको छु। शिक्षक दरबन्दीको पुनरावलोकन गरिने छ। शिक्षकको क्षमता विकास गर्न आवधिक रूपमा तालिमको प्रबन्ध गरिने छ। (बुँदा १५२)
 ४. संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्वको दायरा विस्तार गरी विद्यालय शिक्षाको नतिजा र गुणस्तर सुधारमा समेत प्रयोग गर्न सक्ने नीति लिइने छ। सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयका सफल व्यवस्थापन अभ्यासलाई अन्य सामुदायिक विद्यालयको गुणस्तर सुधारका लागि सदुपयोग गरिने छ। अङ्ग्रेजी, विज्ञान र गणित विषयका शिक्षकहरूको अभाव हुन नदिन विश्वविद्यालयसँगको सहकार्यमा शिक्षक बैङ्कको स्थापना गरिने छ। स्नातक तह उत्तीर्ण विद्यार्थीलाई स्वयंसेवक शिक्षकको भूमिकामा परिचालन गरिने छ। (बुँदा १५३)
 ५. शिक्षा क्षेत्रका सशर्त अनुदानका कार्यक्रमलाई क्रमशः वित्तीय समानीकरण अनुदानमा रूपान्तरण गरिने छ। माध्यमिक शिक्षा परीक्षाको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन प्रदेश तहबाट गर्ने प्रबन्ध मिलाइने छ। (बुँदा १५४)
 ६. कक्षा पाँचसम्मका विद्यार्थीलाई उपलब्ध गराइने दिवा खाजा कार्यक्रमको रकम वृद्धि गरी रु. १० अर्ब १९ करोड विनियोजन गरेको छु। यसबाट २८ लाख विद्यार्थी लाभान्वित हुने छन्। विद्यालयमा निःशुल्क स्यानिटरी प्याड वितरण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिई रु १ अर्ब २९ करोड विनियोजन गरेको छु। यसबाट १३ लाख छात्रा लाभान्वित हुने छन्। (बुँदा १५५)
 ७. लक्षित समुदाय र विकट हिमाली जिल्लाका विद्यार्थीलाई प्रदान गरिँदै आएको छात्रवृत्तिलाई निरन्तरता दिइने छ। मुसहर, डोम र चमार समुदायका विद्यार्थीलाई चिकित्सातर्फको उच्च शिक्षामा उत्प्रेरणा छात्रवृत्ति प्रदान गरिने छ। छात्रवृत्तिका लागि रु २ अर्ब ४४ करोड विनियोजन गरेको छु। (बुँदा १५६)
 ८. सामुदायिक विद्यालयमा कार्यरत प्रारम्भिक बाल विकास सहयोगी कार्यकर्ता र विद्यालय कर्मचारी बापत सङ्घीय सरकारबाट उपलब्ध गराईँदै आएको सशर्त अनुदान वृद्धि गरेको छु। यसका लागि रु. १० अर्ब १६ करोड विनियोजन गरेको छु। (बुँदा १५७)
 ९. नेपाली मौलिकतामा आधारित शिक्षण सिकाइ प्रणाली विकास गरिने छ। विद्यालय शिक्षामा भर्चुअल शिक्षण प्रणालीलाई उपयोग गरिने छ। शिक्षाको गुणस्तर वृद्धि गर्न डिजिटल सिकाइ पोर्टलको विकास गरिने छ। अपाङ्गता भएका विद्यार्थीलाई आधारभूत तहको शिक्षा पूरा गर्न छात्रावासको प्रबन्ध गरिने छ। राष्ट्रिय नियमन मापदण्ड तयार गरी निजी विद्यालय समेतको प्रभावकारी अनुगमन गरिने छ। (बुँदा १५८)
 १०. गुरुकुल, गुम्बा, मदरशा लगायतका परम्परागत शिक्षण पद्धतिको विषयगत र शैलीगत विशिष्टता संरक्षण र प्रवर्धन गरिने छ। (बुँदा १५९)
 ११. राष्ट्रिय शैक्षिक सुधार कार्यक्रम अन्तर्गत तराइ मधेशमा १ हजार ५ सय, पहाडमा १ हजार र

- हिमालमा ५ सयभन्दा बढी विद्यार्थी सङ्ख्या भएका विद्यालयको भौतिक पूर्वाधार निर्माणको लागि पुँजीगत अनुदान उपलब्ध गराइने छ। निर्माणाधिन नमुना विद्यालयहरूको निर्माण कार्य सम्पन्न गरिने छ। यसका लागि रु. २ अर्ब ७२ करोड विनियोजन गरेको छु। (बुँदा १६०)
१२. उच्च शिक्षालाई अनुसन्धान लक्षित बनाइने छ। उच्च शिक्षासम्बन्धी छाता ऐन निर्माण गरी विश्वविद्यालयहरूको सञ्चालनमा एकरूपता कायम गरिने छ। अध्ययनका लागि मुलुक बाहिर जाने प्रवृत्तिमा कमी ल्याउन र रोजगार बजार अनुसारको जनशक्ति विकास गर्न जोड दिइने छ। विश्वविद्यालयहरूका विभाग एवम् सङ्कायहरूको पुनर्संरचना गरिने छ। (बुँदा १६१)
१३. विश्वविद्यालय अनुदान आयोगको पुनर्संरचना गरी उच्च शिक्षाको सुदृढ नियमनकारी निकायमा विकास गरिने छ। विश्वविद्यालयहरूलाई विद्यार्थी सङ्ख्या, शैक्षिक गुणस्तर र पूर्वाधारको आवश्यकताका आधारमा अनुदान उपलब्ध गराइने छ। शैक्षिक सत्र अगावै शैक्षिक क्यालेन्डर प्रकाशित गर्ने, कार्यान्वयनको अनुगमन गर्ने र सो को पालना नगर्ने विश्वविद्यालयको अनुदान रोक्ने व्यवस्था गरिने छ। (बुँदा १६२)
१४. मदन भण्डारी विज्ञान तथा प्रविधि विश्वविद्यालयको पूर्वाधार निर्माण र जनशक्ति व्यवस्थापनको काम अगाडि बढाइने छ। शहीद दशरथचन्द स्वास्थ्य विज्ञान विश्वविद्यालय सञ्चालनमा ल्याइने छ। विदुषी योगमाया हिमालयन आयुर्वेद विश्वविद्यालयको पूर्वाधार निर्माण गरिने छ। (बुँदा १६३)
१५. विश्वविद्यालयहरूमा विदेशी विद्यार्थी समेत आकर्षित गर्ने नीति लिइने छ। शैक्षिक क्यालेन्डर अवधिभरको लागि विदेशी विद्यार्थीलाई निःशुल्क भिसा उपलब्ध गराइने छ। त्यस्ता विद्यार्थीका अभिभावकलाई बहुप्रवेश भिसाको व्यवस्था मिलाइने छ। (बुँदा १६४)
१६. सरकारी स्वास्थ्य प्रणालीमा आवश्यक पर्ने विषय र सङ्ख्या अनुरूप जनशक्ति उत्पादन गर्न छात्रवृत्ति उपलब्ध गराइने छ। उच्चस्तरीय आर्थिक सुधार सुझाव आयोगको सिफारिसबमोजिम मेडिकल शिक्षामा प्रदान गरिँदै आएको छात्रवृत्तिलाई गरिब, जेहेन्दार र अति दुर्गम क्षेत्रका विद्यार्थी लक्षित बनाइने छ। (बुँदा १६५)
१७. बर्दिवास, बुटवल, सुर्खेत र डडेलधुरामा निर्माणाधिन तथा प्रस्तावित मेडिकल कलेजहरूको पूर्वाधार निर्माण कार्य अघि बढाउन रु ५६ करोड विनियोजन गरेको छु। (बुँदा १६६)
१८. चिकित्साशास्त्र, इन्जिनियरिङ, सूचना प्रविधि, नर्सिङ लगायतका प्राविधिक विषयमा जनशक्तिको अभाव हुन नदिन विद्यमान मापदण्ड पुनरावलोकन गरी अध्ययन कोटा वृद्धि गरिने छ। (बुँदा १६७)
१९. विद्यालय शिक्षा पूरा गरेका विद्यार्थीलाई नतिजाको आधारमा प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा वा विश्वविद्यालय शिक्षामा आवद्ध हुन प्रोत्साहित गरिने छ। उच्च शिक्षा अध्ययन गर्न नसकेका युवाहरूलाई सिपमूलक तालिमका माध्यमबाट उद्यमशील बनाइने छ। आगामी वर्ष प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद्बाट २६ हजार ९ सय युवालाई छ महिनाभन्दा बढी अवधिको तालिम प्रदान गरिने छ। (बुँदा १६८)
२०. प्रत्येक प्रदेशमा एक-एक प्राविधिक शिक्षालय छनोट गरी नमुना शिक्षालयमा स्तरोन्नति गरिने छ। साधारण विद्यालयका प्राविधिक धारका विद्यार्थीले सिप विकासका लागि त्यस्ता शिक्षालयको पूर्वाधार सुविधाको उपयोग गर्न सक्ने व्यवस्था मिलाइने छ। (बुँदा १६९)

२१. सेवाको प्रकृतिका आधारमा सार्वजनिक निकायमा इन्टरनलाई परिचालन गरिने छ। उद्यमशीलतामैत्री शिक्षालाई प्रोत्साहन गर्न हसामा २० घन्टा कामको न्यूनतम ज्याला सहित कमाउँदै पढ्दै कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ। (बुँदा १७०)

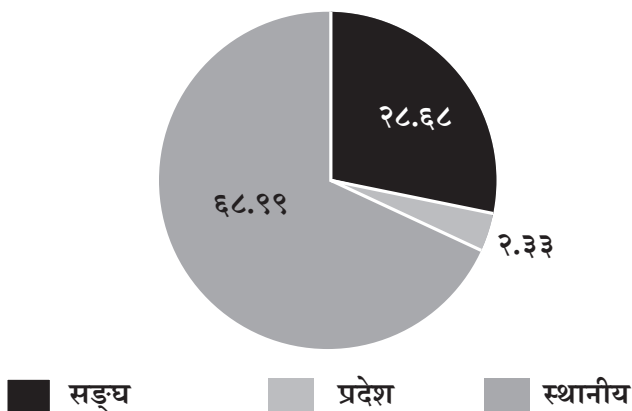
२२. शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयको लागि रु. २ खर्ब ११ अर्ब १७ करोड विनियोजन गरेको छ। (बुँदा १७१)

(झ) शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि क्षेत्रमा बजेट विनियोजनको अवस्था (रु. लाखमा)

सि.नं.	आर्थिक वर्ष	कुल राष्ट्रिय बजेट	शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि क्षेत्रको बजेट	सङ्घ	प्रदेश	स्थानिय तह	शिक्षाको बजेट प्रतिशत
१	२०७३/७४	९८२६३४१	११६३६०६	११६३६०६	०	०	११.८४
२	२०७४/७५	१२७८९९४९	१२६७९०९	१२६७९०९	०	०	९.९१
३	२०७५/७६	१३१५१६१७	१३४७०३४	४६५३६४	२८५७५	८५३०९५	१०.२४
४	२०७६/७७	१५३२९६७१	१६३८३०९	६५२८१७	४२५२९	९४२९६३	१०.६८
५	२०७७/७८	१४७४६४००	१७७७२२	५५८६८९	५०९८९	११०७४४४	११.६४
६	२०७८/७९	१६४७५७००	१७८२०२१	५८२६७७	५०२३४	११४९११०	१०.९३
७	२०७९/८०	१७९३८३७३	१९६३९३०	७००५३२	५३२३६	१२१०१६२	१०.९५
८	२०८०/८१	१७५१३१२१	१९७२९५५	५६८२४०	४६६९६	१३५८०१९	११.२७
९	२०८१/८२	१८६०३०३०	२०३७४४९	५७७०२१	४६१७१	१४१४२५७	१०.९५
१०	२०८२/८३	१९६४११००	२१११६६९	६०५६१७	४९२६४	१४५६७८८	१०.७५

स्रोत : रातो किताव, अर्थ मन्त्रालय

शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि क्षेत्रको बजेटको तहगत विभाजन (आ.व. २०८२/८३)

(ज) आर्थिक वर्ष २०८२/८३ का लागि शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि क्षेत्रमा विनियोजित बजेट, स्रोतगत अवस्था (रु. लाखमा)

तह	बजेट (रु.लाखमा)						
	चालु	पुँजीगत	जम्मा	नेपाल सरकार	वैदेशिक अनुदान	वैदेशिक ऋण	जम्मा वैदेशिक सहायता
संघ	४९७६०८	१०८००९	६०५६१७	५४६९५३	१९९९८	३८६६६	५८६६४
प्रदेश	४९२६४	०	४९२६४	४१२२९	६३४२	१६९३	८०३५
स्थानीय	१४५६७८८	०	१४५६७८८	१३१०४६९	४९९३०	९६३८९	१४६३१९
जम्मा	२००३६६०	१०८००९	२१११६६९	१८९८६५१	७६२७०	१३६७४८	२१३०१८
प्रतिशत	९५	५		९०	३.६	६.४	१०

(ट) आर्थिक वर्ष २०८२/८३ का लागि शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि क्षेत्रको निकायगत (सङ्घीय तह) बजेटको अवस्था

क्र.स.	बजेट उप शीर्षक नं	बजेट उपशीर्षक/आयोजनाको नाम	बजेट (रु.लाखमा)			स्रोत			विनियोजन (%)
			चालु	पुँजीगत	जम्मा	नेपाल सरकार	वैदेशिक अनुदान	वैदेशिक ऋण	
१	३५००००११	शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय	८३६२	४४५८१	५२९४३	३११८२	८०६८	१३६९३	
१.१	३५००००११	शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय (मन्त्रालय आन्तरिक)	६०७२.३२	१८९.०९	६२६१.४१	६२६१.४१			१.०३
१.२	३५००००११	राष्ट्रिय विधि विज्ञान प्रयोगशाला (महोत्तरी, ललितपुर, रुपन्देही, सुर्खेत र कैलाली)	१४०७.३७	१७०.१०	१५७७.४७	१५७७.४७			०.२६
१.३	३५००००११	वी.पी. कोइराला मेमोरियल प्लानेटेरियम तथा अब्जरभेटरी र विज्ञान संग्रहालय	२३६.५८	८६	३२२.५८	३२२.५८			०.०५
१.४	३५००००११	केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन एकाइ	६४५.७३	४४१३५.८१	४४७८१.५४	२३०२०.५४	८०६८	१३६९३	७.३९

क्र.स.	बजेट उप शीर्षक नं	बजेट उपशीर्षक/आयोजनाको नाम	बजेट (रु.लाखमा)			स्रोत			विनियोजन (%)
			चालु	पूँजीगत	जम्मा	नेपाल सरकार	वैदेशिक अनुदान	वैदेशिक ऋण	
२	३५००००१२	पुस्तकालयहरू	४०८	२५	४३३	४३३			
२.१	३५००००१२	केशर पुस्तकालय	१५९.२१	१६.०१	१७५.२२	१७५.२२			०.०३
२.२	३५००००१२	नेपाल राष्ट्रिय पुस्तकालय	१६६.७९	८.९९	१७५.७८	१७५.७८			०.०३
२.३	३५००००१२	डिल्लीरमण कल्याणी रेग्मी स्मारक पुस्तकालय	८२	०	८२	८२			०.०१
३	३५०००१०२	सबैका लागि शिक्षा-शिशु विकास कार्यक्रम	९८	०	९८	०	९८		०.०२
४	३५०००१०९	राष्ट्रिय शैक्षिक सुधार कार्यक्रम	४७६७	२२४६९	२७२३६	२७२३६			४.५
५	३५००१०११	शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र	८०३८	२८२	८३२०	८३२०			१.३७
६	३५००१०१३	शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइ	८०२४	२१६	८२४०	८२४०			१.३६
७	३५००११०१	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना - (केन्द्र स्तर)	१२२६९	४४५	१२७१४	८७५७	१३१२	२६४५	
७.१	३५००११०१	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना - (केन्द्र स्तर) शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र	१०९३९	४१५.८	११३५४.८	७८२१.६३	११७१.५४	२३६१.६३	१.८७
७.२	३५००११०१	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना - (केन्द्र स्तर) शैक्षिक गुणस्तर विकास केन्द्र	५५०	१०	५६०	३८४.७८	५८.०८	११७.१४	०.०९
७.३	३५००११०१	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना - (केन्द्र स्तर) पाठ्यक्रम विकास केन्द्र	७८०	१९.२	७९९.२	५५०.५९	८२.३८	१६६.२३	०.१३
८	३५००२०११	पाठ्यक्रम विकास केन्द्र	६४४	१५	६५९	६५९			०.११
९	३५००३०११	शैक्षिक गुणस्तर परीक्षण केन्द्र	३०६	५	३११	३११			०.०५

क्र.स.	बजेट उप शीर्षक नं	बजेट उपशीर्षक/आयोजनाको नाम	बजेट (रु.लाखमा)			स्रोत			विनियोजन (%)
			चालु	पूँजीगत	जम्मा	नेपाल सरकार	वैदेशिक अनुदान	वैदेशिक ऋण	
१०	३५००४०११	राष्ट्रिय किताबखाना (शिक्षक)	३८०	५१	४३१	४३१			०.०७
११	३५००४०१२	शिक्षक सेवा निवृत्त सुविधा	१९०००१	०	१९०००१	१९०००१			३१.३७
१२	३५०२१०११	विश्वविद्यालय अनुदान आयोग	१५७८२३	३९२६०	१९७०८३	१९७०८३			३२.५४
१३	३५०२१०१२	शिक्षक सेवा आयोग	१६३०	१९७	१८२७	१८२७			०.३
१४	३५०२१०१३	युनेस्कोका निमित्त नेपाल राष्ट्रिय आयोगको सचिवालय	१६०	०	१६०	१६०			०.०३
१५	३५०२१०१४	चिकित्सा शिक्षा आयोग	५८६२३	०	५८६२३	५८६२३			९.६८
१६	३५०२११०२	उच्च शिक्षाको उत्कृष्टता प्रवर्द्धन कार्यक्रम	२२१४८	१८०	२२३२८			२२३२८	३.६९
१७	३५०३१०११	राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड	३३२५	०	३३२५	३३२५			०.५५
१८	३५०४१०११	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यवसायिक तालिम परिषद्	१७१०८	०	१७१०८	६५८८	१०५२०		२.८२
१९	३५०६१०११	नेपाल विज्ञान तथा प्रविधि प्रज्ञा प्रतिष्ठान	३४९४	२८३	३७७७	३७७७			०.६२
कुल जम्मा			४९७६०८	१०८००९	६०५६१७	५४६९५३	१९९९८	३८६६६	

(ठ) आर्थिक वर्ष २०८२/८३ मा संघबाट कार्यान्वयन हुने निकायगत प्रमुख कार्यक्रमहरू र बजेट (रु. लाखमा)

सि.नं.	मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरू	बजेट (रु. लाखमा)
१. शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय		
१	इलेक्ट्रिक बाइक/स्कुटर खरिद	१४.९५
२	NOC शाखा समेतका सानोठिमीमा रहेका शाखाहरूमा शौचालय निर्माण	२५
३	सानोठिमीमा रहेका शाखाहरूमा ट्रेस निर्माण	१५
४	विद्यालय शिक्षा, प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा, उच्च शिक्षा र विज्ञान तथा प्रविधिका क्षेत्रका मुख्य मुख्य सुधार कार्यक्रमहरूको प्राविधिक परीक्षण र प्रतिवेदन तयारी	२८.५
५	समसामयिक शैक्षिक मुद्दामा अनुसन्धान	१४.२५
६	IAEA का कार्यान्वयन योग्य र उपयोगी सन्धी तथा अभिसन्धीहरूको कार्यान्वयन कार्ययोजना निर्माण	४.७५
७	रेडियोधर्मी स्रोत, विकीरण उत्सर्जन गर्ने उपकरण, सो सम्बन्धी अभ्यास, क्रियाकलाप, संयन्त्र र जनशक्ति लगायतको ईन्भेन्टरी तयारी	९.५
८	रेडियोधर्मी पदार्थ (उपयोग तथा नियमन) ऐन को दफा ५४ बमोजिम पारमाणविक अनुसन्धान केन्द्र (ARC) स्थापनाको लागि जग्गा प्राप्ति एवम् ARC सञ्चालनको लागि लागत अनुमान तयारी	१९
९	छात्रवृत्ति, उच्च शिक्षा, विद्यालय शिक्षा, शैक्षिक परामर्श, विज्ञान तथा प्रविधि लगायतका मन्त्रालयको आवश्यकताका विषयमा सफ्टवेयर विकास र सञ्चालन	१८.२६
१०	मन्त्रालय र अन्तर्गत निकायहरूको कार्यप्रणाली व्यवस्थापन गर्ने integrated single window प्रणाली विकास	१८
११	विकीरण सुरक्षा अधिकारी (RSO) को तालीम (पाठ्यक्रम निर्माण, स्विकृति तथा सञ्चालन)	१.९
१२	रेडियोधर्मी स्रोत तथा सो सम्बन्धी अभ्यास, क्रियाकलाप र संयन्त्रमा आवश्यक विकीरण सुरक्षासम्बन्धी तालिम सञ्चालन	९.२६
१३	आर्थिक सर्वेक्षण/संविधानको धारा ५३ को प्रतिवेदन/मन्त्रालयगत प्रगति प्रतिवेदन/ सूचनाको हक सम्बन्धी तयारीका(बैठक सञ्चालन, प्रतिवेदन), नीति तथा कार्यक्रम र बजेट कार्यान्वयन कार्ययोजना निर्माण	४.५
१४	पुस्तकालय दिवस कार्यक्रम सञ्चालन	४.५
१५	उच्च स्तरीय द्विपक्षीय तथा बहुपक्षीय संयन्त्रको बैठक खर्च, Asian Network of Training and Research institution in Education Planing समेत	१८
१६	कतार सरकारसँगको द्विपक्षीय सम्झौता अनुसारको कार्यक्रम कार्यान्वयन खर्च	९
१७	नेपालको उच्च शिक्षामा Transnation Higher Education (TNE) को अभ्यास र सुधारका लागि नीतिगत छलफल तथा अन्तरक्रिया	७.२

सि.नं.	मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरू	बजेट (रु. लाखमा)
१८	शिक्षा दिवसको उपलक्ष्यमा प्रदान गरिने नेपाल विद्याभुषण तथा छात्रा विद्यापदक वितरण एवम् कार्यक्रमको विवरण संकलन तथा तयारी लगायतको कार्य	३१.५
१९	व्यावसायिक योग्यता गुणस्तर मापदण्ड निर्धारण, सीप परीक्षण, स्तरनिर्धारण र प्रमाणीकरण लगायतका विषयहरूमा नीति तथा योजना सम्बन्धमा अन्तरमन्त्रालय र निजी क्षेत्रका संघ संस्थासंग समन्वय छलफल तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रम	१०.८
२०	नेपालमा शिक्षा हासिल गर्न आउने विदेशी विद्यार्थीलाई आवश्यक पर्ने भिसा सहजीकरणका लागि डेस्क स्थापना र सञ्चालन	४.५
२१	शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि क्षेत्रको वार्षिक नीति, कार्यक्रम तथा बजेट, मध्यमकालिन खर्च संरचना तर्जुमाका लागि सरोकारवालासँगको अन्तर्क्रिया/छलफल	५.४
२२	राष्ट्रिय योग्यता प्रारूप अनुसारको तहगत descriptor निर्माण	१३.५
२३	ICT lab को प्रयोग सम्बन्धी क्षमता विकास कार्यक्रम	१२.६
२४	मन्त्रालय र अन्तर्गतका विभिन्न विद्युतीय प्रणालीहरूको Database प्रणाली तथा Meta Data को आवश्यकता सम्बन्धी अध्ययन, विश्लेषण तथा अवधारणापत्र तयार गरी मापदण्ड विकास	९
२५	उच्च शिक्षा सम्बन्धी ऐन, नियमावली, मापदण्ड तर्जुमासम्बन्धी कार्य	१०.८
२६	मन्त्रालय अन्तर्गतका निकायहरू (EDCU समेत)मा GIWMS तथा GIOMS प्रयोग	४.५
२७	शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाइहरू र मन्त्रालय अन्तर्गतका निकायहरूमा सरकारी Data Center (G-Cloud) प्रयोग, सरकारी निकायमा विद्युतीय पत्राचार (ई-मेल) प्रयोग तथा निर्देशिका, सरकारी निकायमा सूचना प्रविधि प्रणाली निर्देशिका, सरकारी निकायमा मोबाईल एपहरूको मापदण्ड आदि सम्बन्धी अन्तर्क्रिया/कार्यक्रम	४.५
२८	शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायमा भएका सूचना प्रणालीहरूको अन्तरआवद्धताको वर्तमान अवस्था अध्ययन र विश्लेषण	४.५
२९	राष्ट्रिय जनशक्ति विकास नीति कार्यान्वयनका लागि मापदण्ड विकास	४.५
३०	मन्त्रालय अन्तर्गतका सबै पुस्तकालयहरूमा रहेका पाठ्यसामग्रीहरूको पहुँचको लागि Mobile app (electronic bibliographic database) विकास	४.५
३१	राष्ट्रिय योग दिवस समारोह व्यवस्थापन (पूर्व तयारी तथा कार्यक्रम सञ्चालन समेत)	४.५
३२	स्थानीय उत्पादनमा आधारित पोषणयुक्त विद्यालय दिवा खाजा प्रारूप २०८१ कार्यान्वयन सहजीकरण	२.७
३३	संघीय शिक्षा ऐन तथा नियमावली, निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड विकास	४.५
३४	विभिन्न शैक्षिक कार्यक्रम तथा विदेशी शिक्षण संस्थाहरूसँग सम्बन्धन प्राप्त गरी मन्त्रालयको अनुमतिमा सञ्चालित विद्यालयहरूको (कक्षा १-१२) अनुगमन नियमन, छलफल, बैठक, नवीकरण र अभिलेखीकरण	१७.५५

सि.नं.	मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरू	बजेट (रु. लाखमा)
३५	राष्ट्रिय शिक्षा परिषद्, शैक्षिक संवाद समिति, आयोग, परिषद, समिति, उपसमिति, कार्यदल, आदिको बैठक, कार्यक्रम सञ्चालन र व्यवस्थापन	१८
३६	राष्ट्रिय शिक्षा दिवस समारोह व्यवस्थापन (पूर्व तयारी, पदक तथा प्रमाण पत्र समेत)	४५
३७	विदेशबाट स्वयमसेवक, विद्यार्थी, शिक्षक, अनुसन्धानकर्ता तथा अन्य शैक्षिक कार्यका लागि नेपालमा आउने विदेशी नागरिकलाई भिसा सहजीकरण तथा अभिलेखीकरणका लागि सफ्टवेयर निर्माण	३.६
३८	स्वयमसेवक परिचालन तथा भिसा सिफारिस सम्बन्धी कार्यविधि २०८२ तर्जुमा	१.८
३९	उच्च शिक्षा क्षेत्र योजना निर्माण	२७
४०	विगतमा घोषणा भैसकेका नेपाल विद्याभूषण तथा छात्रा विद्यापदक निर्माण तथा वितरण	६३०.११
४१	राष्ट्रिय व्यावसायिक योग्यता प्रारूपको स्तरीकरण कार्य	५.४
४२	वृहत् अनुसन्धानका आधारमा शिक्षा क्षेत्र सुधारको मार्गचित्र विकास	५४
४३	National TVET Data management system विकास	२२.५
४४	अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा (माध्यमिक तहसम्म) कार्यान्वयनका लागि सङ्घ-प्रदेश-स्थानीय तहको साझेदारी कोष स्थापना र सञ्चालन सम्बन्धी आवश्यक नीतिगत तथा कानूनी प्रबन्ध	२७
४५	विद्यालय भौतिक पूर्वाधार विस्तारका लागि विभिन्न क्षेत्रका सङ्गठित संस्थाहरूसँग राष्ट्रिय स्तरको समझदारी पत्र (MoU) को आधारमा प्रदेश स्तरबाट सम्झौता र कार्य सञ्चालन	९
४६	मन्त्रालयका महत्त्वपूर्ण दस्तावेज र कर्मचारी प्रशासनसम्बन्धी अभिलेखको डिजिटाइजेसन	४.४१
४७	प्राविधिक शिक्षा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीका लागि शैक्षिक ऋण उपलब्ध गराउनेसम्बन्धी तयारीका कार्य	९
४८	निजी लगानीमा सञ्चालित शिक्षण संस्थाहरू समेतका स्थापना, व्यवस्थापन, शुल्क निर्धारण, छात्रवृत्ति प्रबन्ध, जनशक्ति व्यवस्थापन, आर्थिक कारोबार, नियमन लगायतका विषयमा राष्ट्रिय मापदण्ड निर्माण	९
४९	वार्षिक शैक्षिक सूचना संकलन, विश्लेषण र प्रकाशन	४.५
५०	दातृनिकायहरू सँगको संयुक्त बैठकहरू (Joint Review Meeting and Budget Review Meeting Technical working group बैठक समेत) सञ्चालन	९
५१	PEFA/PFM सुदृढीकरण, बेरुजु फछ्यौँट सहजीकरण कार्यक्रम	७.२
५२	रेडियोधर्मी पदार्थ (उपयोग तथा नियमन) सम्बन्धी निर्देशिका/ कार्यविधि तथा मापदण्डहरू निर्माण	३.६
५३	संघ, प्रदेश र स्थानीय तह अन्तर सम्बन्ध र समन्वय ऐन २०७७ अनुसारको विषयगत समितिको बैठक सञ्चालन तथा व्यवस्थापन	९
५४	विक्रीण सुरक्षा सम्बन्धी सचेतना कार्यक्रम तथा मानवहितको लागि प्रयोग भईरहेका विभिन्न पारमाणविक प्रविधि प्रवर्धन सम्बन्धी अन्तरक्रिया कार्यक्रम सञ्चालन	९

सि.नं.	मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरू	बजेट (रु. लाखमा)
५५	अन्तराष्ट्रिय आणविक उर्जा एजेन्सी (IAEA)बाट प्राविधिक सहयोग (Technical Cooperation) तथा क्षेत्रीय सहयोग सम्झौता (RCA) बमोजिम सञ्चालित परियोजनाहरूको अनुगमन निरीक्षण, सो सम्बन्धमा हुने Expert Mission मा local transport, interaction with stakeholder, site visit, coordination with ministry र stakeholder, meetings लगायत)	५.४
५६	ऐन, नियम, मापदण्ड, निर्देशिका, ब्रोसर, विकीरणसम्बन्धी सावधानीमूलक स्टीकर छपाइ तथा प्रचार प्रसार	४.५
५७	विज्ञान, प्रविधि, इन्जिनियरिङ्ग, कला तथा गणित (STEAM) लगायतका विषयमा विश्वविद्यालयस्तरीय प्रतियोगितात्मक कार्यक्रम सञ्चालन	२७
५८	STI Annual Report Update and Publication	४.५
५९	विज्ञान, प्रविधि र नवप्रवर्तन सम्बन्धी ऐन, निर्देशिका, कार्यविधि, कार्यान्वयन कार्ययोजना निर्माण तथा नीति पुनरावलोकन	९
६०	विश्वविद्यालय र अनुसन्धानात्मक निकायका नतिजाहरूको व्यावसायीकरणका लागि सहजीकरण सम्बन्धी कार्यशाला	९
६१	BIMSTEC Technology Transfer Facility (TTF) कार्यक्रमको कार्यान्वयन र सहजीकरण	९
६२	विज्ञान, प्रविधि तथा नवप्रवर्तनमा अनुसन्धान अनुदान कार्यक्रम, ओलम्पियाड, सम्मेलन, प्रदर्शनी तथा Hackathon अनुदान कार्यक्रम कार्यान्वयन तथा व्यवस्थापन	२७
६३	रेडियोधर्मी जाँच गर्ने उपकरणको क्यालिब्रेशन सम्बन्धी कार्यक्रम	९
६४	प्रयोगशालाहरूको Inventory तयार गर्ने	४.५
६५	Meet the Scientist कार्यक्रम सञ्चालन	३.६
६६	Space Technology, AI र Emerging Technology सम्बन्धमा भईरहेको कार्य, आवश्यकता समस्या र चुनौतिहरू एवम् समाधानका उपायहरू सम्बन्धी Need Assessment कार्यक्रम सञ्चालन	९
६७	UNTB/ISA को सहकार्यमा Technology Need Assessment कार्यक्रम सहजीकरण	३.६
६८	AI (Artificial Intelligence) based Science Teacher: National science Competition	१३.५
६९	Chemicals Policy मस्यौदा तयारी तथा स्वीकृति	१.८
७०	रेडियोधर्मी पदार्थ (उपयोग तथा नियमन) ऐन २०७७ दफा ४ अनुसारको नियमनकारी निकाय स्थापना गर्ने	६३
७१	राष्ट्रिय विज्ञान दिवस	५.४
७२	प्राकृतिक रेशामा आधारित घरेलु उद्योगको प्रविधि विकास तथा स्तरोन्नति सम्बन्धी अनुसन्धान	२०.०४
७३	Industry 4.0 सम्बन्धी तत्परता मूल्याङ्कन	५.४
७४	गुम्बा, गुरुकुल, मदरशा लगायतका परम्परागत शिक्षण संस्थाको विशिष्टता संरक्षण र प्रवर्धन सहित औपचारिक शिक्षा प्रणालीमा आवद्धता सम्बन्धी कार्य	९०

सि.नं.	मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरू	बजेट (रु. लाखमा)
७५	विदेशी विश्वविद्यालयमा अध्ययन गर्न जाने नेपाली विद्यार्थीको विस्तृत तथ्याङ्क प्रणाली स्थापना र विद्यार्थी सहूलियतका लागि सम्बन्धीत वैदेशिक निकायसँग सहकार्य गर्न कुटनीतिक संयन्त्र सञ्चालन	४५
७६	विश्वविद्यालय र क्याम्पसहरूको EIA र IEE को लागि अनुगमन	२.३२
७७	मन्त्रालयको कामको शिलसिलामा विभिन्न जिल्लामा हुने अनुगमन कार्य	३२.९५
७८	शैक्षिक परामर्शदाता संस्थाहरूको नियमित अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण	२.६
७९	मन्त्रालयको अनुमतिमा विदेशी विश्वविद्यालयको सम्बन्धनमा सञ्चालित उच्च शिक्षा प्रदान गर्ने शिक्षण संस्थाहरूको नविकरण, कार्यक्रम थप, स्थान, नाम, कम्पनीको नाम तथा कार्यक्रम र विश्वविद्यालय परिवर्तनका लागि निवेदक संस्थाहरूमा विज्ञहरूद्वारा स्थलगत निरीक्षण तथा अनुगमन	४.८८
८०	रेडियोधर्मी पदार्थ (उपयोग तथा नियमन) ऐन को दफा २२ बमोजिम रेडियोधर्मी स्रोत, अभ्यास, क्रियाकलाप तथा संयन्त्रको अनुगमन निरीक्षण तथा तथ्याङ्क संकलन	८.३७
८१	युनेस्कोको अन्तरराष्ट्रिय महासभामा नेपाली प्रतिनिधिमण्डलको सहभागिता	२८.४९
८२	अन्तर्राष्ट्रिय आणविक उर्जा एजेन्सी (IAEA) तथा क्षेत्रीय सहयोग सम्झौता (RCA) को वार्षिक साधारणसभा र बैठकमा सहभागिता	१५
८३	काशि हिन्दु विश्वविद्यालयमा नेपालको तर्फबाट प्रतिनिधित्व गर्ने नेपाली चियरको सुविधा	६०
८४	स्वर्गद्वारी आश्रमलाई छात्रवृत्ति अनुदान	५
८५	बुढानिलकण्ठ स्कूललाई छात्रवृत्ति अनुदान	६००
८६	विज्ञान प्रविधि तथा नवप्रवर्तन प्रवर्द्धन सम्बन्धी सम्मेलन, प्रदर्शनी, Startup Hackathon लगायतका अनुदान कार्यक्रम	६०
८७	सार्वजनिक, निजी क्षेत्र, विश्वविद्यालय तथा अनुसन्धानमा संलग्न संस्था बिच विविध क्षेत्र, विषय, समस्या र अवसरको पहिचान गरी विज्ञान, प्रविधि तथा नवप्रवर्तनमा अनुसन्धान अनुदान कार्यक्रम सञ्चालन	२००
८८	बुढानिलकण्ठ स्कूललाई अडिटोरियम हल निर्माणको लागि अनुदान	३
८९	प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा अध्ययन पुरा गरेका ग्राजुएटहरूको लागि उद्यमशीलता र स्टार्ट अप सहायता स्किम	१००
९०	राष्ट्रियस्तरको विज्ञान, प्रविधि, इन्जिनियरिङ तथा गणित (STEM) विषयसँग सम्बन्धीत ओलम्पियाड सञ्चालन	२०
९१	गण्डकी आवासीय माध्यमिक विद्यालयलाई छात्रवृत्ति अनुदान	२००
९२	नेपाली भाषा अध्ययनका लागि तिब्बती, चिनियाँ, बर्मिज बंगलादेशी विद्यार्थी र विद्वत्वृत्ति, सार्क चियर्स फिलोसिप लगायतमा विदेशी विद्यार्थीलाई छात्रवृत्ति	३०
९३	माइक्रो बस भाडा	२४

सि.नं.	मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरू	बजेट (रु. लाखमा)
९४	विज्ञान तथा प्रविधि सम्बन्धी अन्य कार्यक्रम	१.८
९५	रेडियोधर्मी पदार्थ (उपयोग तथा नियमन) ऐन को दफा ६ बमोजिमको निर्देशक समितिको बैठक	१.८
९६	विपद्दाट क्षति भएका विद्यालयहरूको पुनर्निर्माण	३६०
२. बी. पी. कोइराला मेमोरियल प्लानेटेरियम तथा अब्जरभेटरी र विज्ञान सङ्ग्रहालय		
१	विज्ञान सङ्ग्रहालय परिसरमा बाँकी पर्खाल निर्माण	२०
२	विज्ञान सङ्ग्रहालयको लागि बाँकी वैज्ञानिक उपकरणहरू निर्माण तथा खरिद	४५.९५
३	बी.पी. कोइराला राष्ट्रिय विज्ञान भवन मर्मत सम्भार	१०
४	वेधशाला अध्ययन सामग्रीहरू (अन्य) (अध्ययन/सर्वेक्षण/अनुसन्धान)	३.१४
५	विज्ञान पत्रिका, क्यालेण्डर, ब्रोसर लगायत अन्य प्रकाशन	८.१९
६	वाह्य ग्रहवाट पृथ्वीमा खसेका पदार्थको अन्वेषण	५.४
७	विज्ञान अवधारणा प्रवर्धन तथा विज्ञान लेखन तालिम	१०.८
८	अन्तरिक्ष विज्ञान तथा प्रविधि अन्तरिक्ष नीति सम्बन्धी स्कूल/सेमिनार/वर्कशप आयोजना	९
९	वैज्ञानिक उपकरणहरूको प्रयोगशाला Furnising तथा मर्मत सम्भार	९
१०	कार्यक्रम अनुगमन भ्रमण	३.७७
११	वैज्ञानिक उपकरणहरू (Van de Graff generator, Walking Piano, Solar system, human robot phulmaya आदि) मर्मत तथा सम्भार	५
१२	जनमानसमा विज्ञान तथा प्रविधिको सार्थक ज्ञानलाई प्रवाह गर्न सञ्चारका विभिन्न माध्यमहरूको परिचालन (अन्य)	२२.५
३. राष्ट्रिय विधि विज्ञान प्रयोगशाला (महोत्तरी, ललितपुर, रुपन्देही, सुर्खेत र कैलाली)		
१	Biosafety Cabinet	८.२८
२	Ultra Low Temp Freezer/ Refrigerator	१.८४
३	DNA chemicals & reagents	५.४
४	GC/MS accessories & consumables	६
५	रिएजेन्ट्स/कन्जुमेबल्स/केमिकल्स	४.९
६	Laboratory waste incinerator	१४.४९
७	Gel-Imaging System	८.०५
८	DNA Nanodrop उपकरण	१६.४७
९	Fingerprint Comparator, क्यामरा डेस्कटप कम्प्यूटर २७ ईन्च मोनिटर आदि	९.११
१०	GC उपकरण and GC Autosampler	५६.९५

सि.नं.	मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरू	बजेट (रु. लाखमा)
११	परीक्षा सञ्चालन खर्च लोक सेवा आयोग	१५
१२	उपकरण क्यालिब्रेशन	१.१७
१३	GC/MS accessories & consumables	१०
१४	NGS Equipment- Kits, Consumables And Accessories	६५
१५	ल्याव सामग्री/ग्लास वेयर्स	१०
१६	रिएजेन्ट्स/कन्जुमेबल्स/केमिकल्स	८.१
१७	डीएनए किट कन्जुमेबल्स र एशेसरिज (केन्द्र तथा शाखा कार्यालय)	१४०.३
१८	विधि विज्ञान शाखा विस्तार तथा सुदृढीकरण	४०.४
१९	विशेषज्ञको बकपत्र	३.५४
२०	Electrophoresis, UV Transilluminator, Centrifuge etc	५.५२
२१	वैज्ञानिक उपकरण मर्मत तथा संभार	२.४
२२	प्रयोगशालाका लागी आवश्यक पर्ने व्याट्री युपियस ग्यास सोलार आदि	२.२४
२३	GC/MS accessories & consumables	६.५
२४	विशेषज्ञको बकपत्र	१.४९
२५	Laboratory waste incinerator	८.२८
२६	प्रयोगशाला कक्ष पार्टिसन तथा सुधार	६
२७	वैज्ञानिक उपकरण मर्मत तथा संभार	१.२४
२८	Helium Gas खरिद	१.५
२९	Laboratory PPE (Surgical Gloves, Surgical Mask, Kimwips Paper Apron, Face Glass)	०.३
३०	DNA chemicals & reagents	४.५
३१	GC/MS accessories & consumables	४.४
३२	रुपन्देही कार्यालयको लागी ल्याव केमीकल्स रिएजेन्ट्स ग्लास वेयर्स कन्जुमेबल्स आदी	४
३३	विशेषज्ञको बकपत्र	०.५६
३४	कार्यालयको घरभाडा	८.६
३५	Deep Fridge, Centrifuge, Vortex etc	२.३
३६	फर्निचर खरिद (दराज, टेबुल, कुर्सी, सोफा आदि)	०.९२
३७	GC/MS accessories & consumables	३.६
३८	ल्याव सामग्री /ग्लास वेयर्स	१
३९	रिएजेन्ट्स/कन्जुमेबल्स/केमिकल्स	४
४०	विशेषज्ञको बकपत्र	०.२८
४१	कार्यालयको घरभाडा	८.४

सि.नं.	मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरू	बजेट (रु. लाखमा)
४. केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन एकाइ		
१	एशियाली विकास बैङ्कको ऋण र अनुदान सहयोगबाट जाजरकोट भूकम्पबाट प्रभावित जिल्लाका क्षतिग्रस्त विद्यालय पुनर्निर्माण	८१००.२
२	भारतीय अनुदान सहयोगमा २०७२ को भूकम्पबाट प्रभावित जिल्लाहरूमा थप विद्यालय पुनर्निर्माण (बहुवर्षीय)	३४९९.६९
३	जाजरकोट र बझाङ भूकम्प प्रभावित जिल्लामा विद्यालय व्यवस्थापन समिति मार्फत भवन निर्माण (आव २०८१/८२ को बाँकी निर्माण कार्य समेत)	३९९०
४	Global Partners in Education Fund मार्फत जाजरकोट, रुकुम पश्चिम र बझाङ जिल्लामा अर्ध पक्की तथा पक्की (Semi-Permanent and Permanent Type) विद्यालय भवन/ कक्षाकोठा पुनर्निर्माण	३३००
५	२०७२ सालको भूकम्पबाट क्षति भएका त्रिविविधा आङ्गिक क्याम्पसहरूको पुनर्निर्माण	२१३३
६	विद्यालय पुनर्निर्माण कार्यका सन्दर्भमा अदालतको आदेश/मध्यस्थको निर्णय बमोजिमको भुक्तानी गर्नुपर्ने दायित्व	५००
७	भूकम्प, बाढी, पहिरो हावाहुरी लगायतका प्राकृतिक विपद्को कारणले क्षति पुगेका सामुदायिक विद्यालयको पुनर्निर्माण/प्रवलीकरण	२४००
८	पुनर्निर्माण भएका विद्यालयको आकस्मिक मर्मत सम्भार तथा आवश्यक संरक्षण कार्य (आवश्यकता अनुसार)	३००
९	भारतीय सरकारको सहयोगमा जाजरकोट र बझाङ भूकम्पबाट प्रभावित जिल्लामा विद्यालय पुनर्निर्माण	५
१०	Saudi Fund को सहयोगमा पुनर्निर्माण भएका विद्यालयको DLP पछिको बाँकी भुक्तानी	१०
११	जाइकाको ऋण सहयोगमा जाजरकोट भूकम्पबाट प्रभावित जाजरकोट जिल्लाका विद्यालयहरूको पुनर्निर्माण	२५३०
१२	DRSP अन्तर्गत जाजरकोट भूकम्पबाट क्षति पुगेका विद्यालयहरूमा स्थानीय निर्माण सामग्री प्रयोग गरी विद्यालय भवन पुनर्निर्माण	६००
१३	ADB को सहयोगमा विद्यालय निर्माण पुनर्निर्माण कार्यको लागि आयोजना पूर्वसम्भाव्यता अध्ययनका लागि परामर्श सेवा खरिद	२००
१४	भारतीय सरकारको सहयोगमा जाजरकोट र बझाङ भूकम्पबाट प्रभावित जिल्लामा विद्यालय पुनर्निर्माणको लागि Detail Engineering Design and Supervision Consultant सेवा खरिद	४.५
१५	जाजरकोट र बझाङ भूकम्पबाट प्रभावित विद्यालयका बालबालिकामा पुगेको शैक्षिक क्षति र सोको आपूर्णको लागि गर्नुपर्ने कार्यको सम्बन्धी अध्ययन	१८
१६	कार्यालयमा आवश्यकता अनुसार इलेक्ट्रिकल/स्ट्रक्चर/आर्किटेक्चर/कानुनी विज्ञ व्यक्ति परामर्श सेवा खरिद	१८

सि.नं.	मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरू	बजेट (रु. लाखमा)
१७	जाजरकोट र बझाङ भूकम्पबाट प्रभावित जिल्लाका विद्यालयमा भएको क्षतिको विस्तृत स्थलगत सर्वेक्षण	१८०.०२
१८	दुई हजार भन्दा बढी विद्यार्थी भएका विद्यालयहरूको भौतिक पूर्वाधार विकास (गत आवको क्रमागत तथा नयाँ समेत)	९०००.११
१९	दुई हजार भन्दा बढी विद्यार्थी भएका विद्यालयहरूको भौतिक पूर्वाधार विकास कार्यक्रम सञ्चालनका लागि प्राविधिक परामर्श सेवा खरिद (आवश्यकता अनुसार व्यक्तिगत परामर्श खरिद)	६३
२०	विद्यालय भवन निर्माण गर्ने स्थानको माटो लगायत अन्य परीक्षण	१८
२१	राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणबाट हस्तान्तरण भएको कार्यक्रमको लागि (NRA)	७२००.३७
२२	भूकम्प अति प्रभावित १४ जिल्लामा DRSP बाट विद्यालय निर्माण	१६००
२३	DRSP बाट निर्माण भएका विद्यालयहरूका लागि Solar खरिद	२४००.१९
२४	DRSP बाट निर्माण भएका विद्यालयहरूका लागि IT Equipment खरिद गर्ने (आ व २०८१।८२ को बाँकी भुक्तानी समेत)	१५५०.१२
२५	DRSP का लागि Design and Supervision Consultant खरिद (Supervision Consultant परामर्श सेवा)	८००.१८
२६	भारतीय EXIM बैंकको ऋण सहयोगमा बन्ने आंगिक क्याम्पसहरूको निर्माणका लागि Design and Supervision Consultant खरिद	१८०
२७	आकस्मिक विद्यालय पुनर्निर्माण योजना (ESRP) कार्यान्वयन सहयोगका लागि परामर्श सेवा खरिद	४९९.८
२८	DRSP को लागि Mgmt/Proc. Specialist, Financial Mgmt Specialist, Social Safeguard, MIS Expert जस्ता व्यक्तिगत परामर्शदाता खरिद / IEMIS Strengthening समेत	१००
२९	DRSP को Solar तथा IT Equipment सम्बन्धी कार्यक्रमका लागि परामर्शदाता खरिद गर्ने Individual Verification Agent समेत	५०.५
३०	दुर्गम स्थानमा कार्यरत कर्मचारीलाई प्रचलित नियमानुसार तोकीएको दुर्गम भत्ता (पुनर्निर्माणको कार्य हुने जिल्लामा खटिएका प्राविधिक कर्मचारीलाई स्थानीय भत्ता)	१५
३१	कानुनी विज्ञ/मध्यस्थता खर्च आव २०८१/८२ को बाँकी समेत	३७.९
३२	विद्यालय पुनर्निर्माणमा CLPIUबाट भए गरेका कार्य, विद्यालयको भौतिक पूर्वाधारको नियमित मर्मत सम्भार, असल अभ्यास लगायतका विषयमा आधारित श्रव्य दृश्य Digital सामग्री विकास	९.१६
३३	CLPIU बाट पुनर्निर्माण भएका विद्यालयहरूको भौतिक पूर्वाधारको विद्युतीय अभिलेख (डाटा बेस) व्यवस्थापन	५
३४	स्थानीय स्तरमा शिक्षा क्षेत्रमा संलग्न कर्मचारीका लागि विद्यालय पुनर्निर्माण सम्बन्धी कार्यमा अभिमुखीकरण कार्यक्रम	११.३३

सि.नं.	मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरू	बजेट (रु. लाखमा)
३५	विद्यालय पुनर्निर्माण सम्बन्धी कार्यको प्रगति समिक्षा तथा योजना, कार्यक्रम तथा बजेट तयारी सम्बन्धी कार्यशाला/गोष्ठी सञ्चालन (वार्षिक तथा त्रैमासिक अवधि)	०.९
३६	Physical inventory का लागि विकास गरिएको IEMIS Portal मा Data Entry सहजीकरण	३.६
३७	पुनर्निर्माण हुने जिल्लाहरूमा खटिने इन्जिनियर, सब-इन्जिनियर तथा स्थानीय निकायका इन्जिनियर, सब-इन्जिनियरहरूलाई भवन निर्माण सम्बन्धी भवन संहिताका सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन	७.२
३८	विद्यालय पुनर्निर्माणमा संलग्न प्राविधिक लगायत कर्मचारीहरूका लागि डाटावेस व्यवस्थापन र भौतिक पूर्वाधार व्यवस्थापन सर्वेक्षण सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन	७.२
३९	विद्यालय भवन निर्माण हुने जिल्लामा कार्यक्रम कार्यान्वयन/आयोजना व्यवस्थापन/आयोजना लेखा/MIS सम्बन्धी अन्तरक्रिया/कार्यशाला सञ्चालन	३.६
४०	Design Catalogue of Schools छपाइ र वितरण	१२.७५
५. शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र		
१	भवन मर्मत सुधार (पूर्ण क्षति भएको छत)	१२०
२	पुस्तकालय भवन सञ्चालन तथा अध्ययन कक्ष विस्तार	२०
३	सानोठिमी भक्तपुरमा बहुतले बहुउपयोगी शिक्षा कम्प्लेक्स भवन निर्माणका लागि DPR तयारी (चिकित्सा शिक्षा आयोग, शिक्षक सेवा आयोग, केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन एकाइ लगायतका शैक्षिक निकायहरूका लागि)	९०
४	अन्तराष्ट्रिय साक्षरता दिवस समारोह व्यवस्थापन	९
५	शैक्षिक रेडियो कार्यक्रम उत्पादन तथा प्रसारण खर्च	२७.७
६	संघ-प्रदेश साझेदारीमा कर्णाली र मधेशमा साक्षर प्रदेश घोषणा गर्न अन्यमा अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा पालिका/प्रदेश घोषणा गर्न विशेष कार्यक्रम सञ्चालन	९
७	अनुगमन तथा मूल्यांकन खर्च	१२
८	पढ्दै कमाउँदै कार्यक्रम सञ्चालनका लागि विद्यालयका लागि अनुदान	१०
९	विद्यालय समायोजन एकीकरण भएका विद्यालयका विद्यालय सहयोगी व्यवस्थापनका लागि अनुदान	२००
१०	आधारभूत तथा माध्यमिक तहको शिक्षकको लागि नपुग हुन सक्ने तलब भत्ता	३३६६
११	शिक्षक तलब भत्ताको रकम दरबन्दी मिलान प्रयोजनका पछि बाँडफाँट हुने गरी स्थानीय तहमा हस्तान्तरण	३२००
६. विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना (केन्द्रस्तर): शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र		
१	कम्तिमा २०० जना क्षमताको प्रिफ्यावबाट निर्मित मिटिङ्ग, सेमिनार तथा तालिम हल निर्माण	३३७

सि.नं.	मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरू	बजेट (रु. लाखमा)
२	टेलिभिजन प्रसारण सामग्री उत्पादनका लागि आवश्यक मेसिनरी उपकरण खरिद (मर्मत सम्भार समेत), श्रव्य तथा श्रव्य दृश्य स्टुडियो सुदृढीकरण तथा Science Lab निर्माण	४०.५
३	विकास भएका सामग्रीहरूको छपाइ	१५
४	सबै प्रकारका तालिम सामग्रीहरू छपाइ तथा वितरण	१०
५	समसामयिक शैक्षिक मुद्दाहरूमा अनुसन्धान तथा विकास	६०
६	Flash I and II तथा Consolidated Report हरू तयारीका लागि विज्ञ सेवा खरिद	७
७	प्राविधिक कार्य सम्पन्न गर्नका लागि परामर्श सेवा, प्राविधिक प्रस्ताव, कार्यदिश (TOR), विभिन्न दस्तावेज, प्रतिवेदन लगायत कार्यका लागि विज्ञ सेवा खरिद	१०
८	SESP कार्यक्रमको वित्तीय जोखिम न्यूनीकरण, वेरुजु फस्यौट लगायतका कार्यका लागि लेखा विज्ञ परामर्श सेवा खरिद	१४
९	संघ-प्रदेश साझेदारीमा सबै विद्यालयमा पूर्ण भौतिक सुविधाको प्रबन्धका लागि प्रदेशस्तरमा सबै विद्यालयको स्थलगत प्राविधिक सर्वेक्षण र त्यसका आधारमा सङ्घाट सबै विद्यालय पूर्वाधार गुरुयोजना तयारी तथा सञ्चालन	४०
१०	सिकाइ चौतारी सुदृढीकरण तथा मर्मत सञ्चालन सेवा खरिद	१९.०१
११	IEMIS को व्यवस्थापन र सुदृढीकरण (आवश्यक मोड्युल विकास समेत)	१८
१२	राजपत्राङ्कित द्वितीय र तृतीय अधिकृत श्रेणीका कर्मचारीका लागि सेवाकालीन १-महिने शैक्षिक प्रशासन तालिम सञ्चालन र कार्यक्रम व्यवस्थापन खर्च समेत	५९.४
१३	शिक्षक पेसागत विकास प्रारूप, २०८० अनुसार आधारभूत र माध्यमिक तहका नवप्रवेशी शिक्षकहरूको एक महिने सेवा प्रवेश तालिम सञ्चालनका लागि ७ दिने प्रशिक्षक प्रशिक्षण	१७
१४	शिक्षक पेसागत विकास प्रारूप, २०८० अनुसार आधारभूत तह (कक्षा १-३) को पाठ्यक्रम (एकीकृत पाठ्यक्रम) सम्बन्धी एक महिने प्रमाणीकरण तालिमको १० दिने प्रशिक्षक प्रशिक्षण	१०
१५	शिक्षक मेन्टरिङसम्बन्धी ५ दिने प्रशिक्षक प्रशिक्षण	८
१६	प्रारम्भिक बालविकास तथा शिक्षासम्बन्धी एक महिने प्रमाणीकरण तालिम सञ्चालन गर्नका लागि दश (१०) दिने प्रशिक्षक प्रशिक्षण	१०
१७	आधारभूत तह (कक्षा ४- ८) मा अनिवार्य विषय नेपाली, अङ्ग्रेजी, गणित, विज्ञान तथा प्रविधि, स्वास्थ्य शारीरिक र सामाजिक अध्ययन तथा मानव मूल्य शिक्षा अध्यापन गर्ने शिक्षकको एक महिने प्रमाणीकरण तालिम सञ्चालन गर्नका लागि सात (७) दिने प्रशिक्षक प्रशिक्षण	५१.४५
१८	माध्यमिक तह कक्षा ९- १० मा अनिवार्य विषय (नेपाली, अङ्ग्रेजी, गणित, विज्ञान तथा प्रविधि, र सामाजिक अध्ययन तथा मानव मूल्य) अध्यापन गर्ने शिक्षकको एक महिने प्रमाणीकरण तालिम सञ्चालन गर्नका लागि सात (७) दिने प्रशिक्षक प्रशिक्षण	४२

सि.नं.	मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरू	बजेट (रु. लाखमा)
१९	माध्यमिक तह कक्षा ११- १२ मा अनिवार्य विषय (नेपाली, अङ्ग्रेजी, गणित, र सामानिक अध्ययन तथा जिवनोपयोगी) अध्यापन गर्ने शिक्षकको एक महिने प्रमाणीकरण तालिम सञ्चालन गर्नका लागि सात (७) दिने प्रशिक्षक प्रशिक्षण	३३.६
२०	बहुकक्षा बहुस्तर (MGML) सम्बन्धी कस्टमाइज्ड शिक्षक तालिम सञ्चालन गर्नका लागि पाँच ५ दिने प्रशिक्षक प्रशिक्षण	१६
२१	मातृभाषामा शिक्षण गर्ने शिक्षकहरूको तालिम सञ्चालन गर्नका लागि तालिम पाठ्यक्रम विकास र पाँच दिने प्रशिक्षक प्रशिक्षण	१०
२२	प्रधानाध्यापकको नेतृत्व क्षमता विकास तालिम सञ्चालन गर्नका लागि कस्टमाइज्ड तालिमको पाठ्यक्रम विकास र पाँच दिने प्रशिक्षक प्रशिक्षण कार्यक्रम	८.७५
२३	स्थानीय तह अधिकृतस्तर छैटौँ/सातौँ/आठौँ तहका कर्मचारीहरूका लागि ३० कार्यदिने सेवाकालीन शैक्षिक व्यवस्थापन तालिम सञ्चालन र कार्यक्रम व्यवस्थापन	५९.९८
२४	शिक्षा सेवाका अधिकृतस्तरका कर्मचारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिसम्बन्धी ५ दिने कार्यक्रम	४०
२५	प्रअ नेतृत्व क्षमता विकास तालिमसम्बन्धी प्रशिक्षक प्रशिक्षण र तालिम/प्रशिक्षण स्रोत सामग्री विकास	२०
२६	नेपाल शिक्षा सेवाका प्राविधिक सहायकको सेवाकालीन तालिमसम्बन्धी प्रशिक्षक प्रशिक्षण तथा स्रोत सामग्री विकास कार्यक्रम	२०
२७	दृष्टिविहीन तथा बहिरा बालबालिकालाई गणित, विज्ञान र सामाजिक विषय अध्यापन गराउने शिक्षकलाई ब्रेल तथा साङ्केतिक भाषामा शिक्षण सिपसम्बन्धी (५दिने) क्षमता विकास कार्यक्रम	३६
२८	सामुदायिक विद्यालयमा सहपाठी मेन्टरिङ कार्यक्रम सञ्चालनका लागि प्रशिक्षक प्रशिक्षण	१०
२९	सामुदायिक विद्यालयमा वृत्ति परामर्श सञ्चालनका लागि प्रशिक्षक प्रशिक्षण	१०
३०	संघ-प्रदेश साझेदारीमा मधेश, कर्णाली र सुदूरपश्चिम प्रदेशका विद्यालयमा विद्यार्थीलाई मनोसामाजिक परामर्श, वृत्ति परामर्श, उपचारात्मक शिक्षण तथा सिकाइ क्षतिको लेखाजोखा र शिक्षकका लागि सेवा प्रवेश तालिम र स्थलगत मेन्टरिङ प्रणाली सञ्चालन	१०
३१	योग, ध्यान तथा स्वजागरण सम्बन्धी प्रशिक्षक प्रशिक्षण	८
३२	अपाङ्गता क्षेत्रमा कार्य गर्ने सस्थाहरूको सहकार्यमा सम्बन्धित प्रकृतिका अपाङ्गता भएका शिक्षकहरूको शिक्षण सीपसम्बन्धी क्षमता विकास तालिम (५दिने)	२५
३३	स्रोत शिक्षकका लागि गमनशीलतासम्बन्धी क्षमता विकास (५दिने)	२५
३४	विद्यालय पुस्तकालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन तालिम	२८
३५	नेपाल शिक्षा सेवाका सहसचिवको क्षमता विकास सम्बन्धी नीति विश्लेषण कार्यक्रम	१०
३६	बहुकक्षा बहुस्तर कक्षा सञ्चालनका लागि विद्यालयका प्रधानाध्यापक तथा शिक्षक र सरोकारवालालाई अभिमुखीकरण	२५

सि.नं.	मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरू	बजेट (रु. लाखमा)
३७	स्थानीय तहका शिक्षा शाखामा कार्यरत कर्मचारीहरूका लागि IEMIS को प्रयोग तथा IEMIS बाट प्राप्त तथ्याङ्कको विश्लेषणसम्बन्धी ToT सञ्चालन	३९
३८	अपाङ्गताको प्रारम्भिक पहिचान (Disability screening) को लागि स्थानीय तहको क्षमता विकास तालिम	५९.८२
३९	विशेष विद्यालय, एकीकृत तथा स्रोत विद्यालयका प्र.अ. लाई समावेशी शिक्षा व्यवस्थापन र नेतृत्व क्षमता विकास (५दिने)	२५
४०	भर्ना अभियान सञ्चालन सहजीकरण	१०
४१	गुरुकुल सन्देश, गोन्पा/विहार सन्देश र मदरसा सन्देशको विकास र प्रकाशन	७
४२	कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि व्यवस्थापन खर्च	१५
४३	ASIP/AWPB तयारी	१०
४४	नियमित पत्रकार भेटघाट (प्रेस क्लिपिङ समेत)	१०
४५	दातृ निकायहरूसँग विभिन्न बैठक/मिसनहरू सञ्चालन (JRM तथा BRM लगायत)	१४
४६	ऐन नियम तथा निर्देशिकामा उल्लेखित विभिन्न समितिहरूको बैठक सञ्चालन	१०
४७	स्मारिका विशेषाङ्क विकास तथा प्रकाशन (शिक्षा दिवस, साक्षरता, शिक्षक शिक्षा, दुर शिक्षा लगायत)	१२
४८	संघीयस्तरबाट निर्धारण भएका शैक्षिक नीति तथा कार्यक्रम सम्बन्धमा प्रदेश तथा स्थानीय तहका पदाधिकारीहरूलाई अभिमुखीकरण गोष्ठी, अन्तरक्रिया सञ्चालन	४०
४९	गोरखापत्रबाट विद्यालय शिक्षा सम्बन्धी गतिविधिको CRC तयारी	९.८४
५०	संचार माध्यमको सहकार्यमा शैक्षिक कार्यक्रम सञ्चालन	९०
५१	गोरखापत्रबाट विद्यालय शिक्षासम्बन्धी गतिविधि प्रकाशन	९०
५२	शिक्षण सिकाइ लगायत शैक्षिक कार्यक्रम टेलिभिजन मार्फत प्रसारण	३६०.३५
५३	नमुना विद्यालयको स्टार्टस रिपोर्ट तयारी र सहजीकरण	१०
५४	REAL Plan कार्यान्वयन सम्बन्धमा सहजीकरण	४०
५५	गाउँपालिका महासंघ तथा नगरपालिका महासंघसँगको सहकार्यमा विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना (SESP) कार्यान्वयनका लागि सहजीकरण	५०
५६	प्रदेश तथा स्थानीय तहमा लैङ्गिक सञ्चाल विस्तार र क्षमता विकास	२४
५७	मातृभाषा/स्थानीय भाषामा शिक्षण गर्न शिक्षकहरूका लागि क्षमता विकास	२०
५८	केन्द्र मातहत कार्यालयहरूको सङ्गठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण	६
५९	NFE EMIS कार्यान्वयनमा स्थानीय तह र सामुदायिक सिकाइ केन्द्रको क्षमता विकास	२०
६०	विपद् एवम् सुरक्षित विद्यालय व्यवस्थापन तथा हरित विद्यालयको लागि समग्री विकास तथा सहजीकरण कार्यक्रम	३०

सि.नं.	मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरू	बजेट (रु. लाखमा)
६१	सामुदायिक विद्यालयमा विज्ञान विषय प्रवर्धनका लागि सहजीकरण कार्यक्रम	३०
६२	प्राविधिक धारका प्रधानाध्यापकहरूको अभिमुखीकरण	१८
६३	STEM EDUCATION कार्यान्वयन सहजीकरण (विज्ञान, प्रविधि, इन्जिनियरिङ र गणित)	३०
६४	पढ्दै कमाउँदै कार्यक्रम अभिमुखीकरण	१०
६५	श्रवणदृष्टिविहीनताका लागि स्पर्श सञ्चार शब्द र Haptic सङ्केत विकास	५
६६	विशेष शिक्षा परिषद सचिवालय, विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति र बालिका तथा समावेशी शिक्षा सञ्जाल सञ्चालन कार्यान्वयनका लागि व्यवस्थापन	२०
६७	बालविकास तथा शिक्षा सम्बन्धी श्रव्यदृश्य सामग्री निर्माण	१५
६८	अभिभावक शिक्षा सम्बन्धी प्रशिक्षक प्रशिक्षण सञ्चालन	१०
६९	बालविकास शिक्षकका लागि प्रारम्भिक बालविकास सम्बन्धी क्षमता विकास सामग्री निर्माण र अभिमुखीकरण	२०
७०	स्थानीय तहगत शिक्षक सम्बन्धी अभिलेख अद्यावधिक (प्राविधिक समिति बैठक तथ्याङ्क अभिलेख विश्लेषण अद्यावधिक)	८
७१	वेरुजु फस्यौट सम्बन्धी अन्तरक्रिया गोष्ठी/कार्यशाला सञ्चालन	२१
७२	केन्द्र अन्तर्गत शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइहरूको भौतिक सम्पति व्यवस्थापनका लागि विवरण सङ्कलन र एकीकृत विवरण तयारी	१०
७३	SESP कार्यान्वयनमा Investment Project Fund (IPF) मार्फत सहजीकरण	५०
७४	PFM Reporting system सहजीकरण कार्यक्रम	१४
७५	संघीय अनुदानबाट प्रदेश तथा स्थानीय तहमा निर्माणाधिन साझेदारीमा आधारित ठूला विद्यालय तथा विशेष विद्यालयलाई प्राविधिक सहजीकरण	२०
७६	IEMIS मा विद्यालयले प्रविष्ट गरेका विवरणको सत्यापन	२०
७७	शिक्षक पेसागत विकास प्रारूप, २०८० को प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि विकास भएका सामग्रीको २ दिने प्रबोधीकरण	२१
७८	सङ्घ, प्रदेश तथा स्थानीय तहमा शिक्षा क्षेत्रमा कार्य गर्ने कर्मचारीहरूका लागि IEMIS सम्बन्धी अभिमुखीकरण	३५
७९	स्थानीय तहको शिक्षा योजना सम्पन्न तथा अद्यावधिकका लागि स्थानीय तहसँग समन्वय र सहजीकरण	२१
८०	पाठ अध्ययनसम्बन्धी पाँच दिने प्रशिक्षक प्रशिक्षण र स्रोत सामग्री विकास तथा परिमार्जन	१०
८१	अनिवार्य तथा निशुल्क शिक्षा कार्यान्वयनमा समन्वय र सहजीकरण	२१
८२	प्रदेश शिक्षा तालिम केन्द्रबाट सञ्चालन हुने शिक्षक तालिम तथा अभिमुखीकरणको अनुगमन तथा प्राविधिक सहायता प्रदान	५

सि.नं.	मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरू	बजेट (रु. लाखमा)
८३	विगत वर्षहरूमा राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रममार्फत स्थानीय तहमा वित्तीय हस्तान्तरण भएका भौतिक पूर्वाधार विकास कार्यक्रमको Status Report तयारी	१५
८४	विश्वविद्यालयसँगको सहकार्यमा शिक्षाशास्त्रतर्फ स्नातक तहको कार्यक्रममा दुई विषयको विशिष्टीकरण हुने गरी पाठ्यक्रम समायोजन र कार्यान्वयनका लागि परीक्षणको रूपमा कार्यक्रम सञ्चालन	६०
८५	विद्यालयमा शिक्षक विद्यार्थीका लागि कानुनी परामर्शका लागि अवधारणा, मापदण्ड र संहिता विकास	१०
८६	विद्यालय तहमा सञ्चालित प्राविधिक धारका विद्यालयको पुनर्संरचनाका लागि अध्ययन तथा प्रतिवेदन	१०
८७	विद्यालय शिक्षा क्षेत्रमा क्रियशील पत्रकारहरूसमेतको सहभागितामा असल अभ्यासको खोज, सङ्कलन, प्रतिवेदन तथा प्रसारण	२०
८८	विद्यालय शिक्षा सम्बद्ध शैक्षिक मापदण्ड, प्रारूप, निर्देशिका, संहिता, स्रोतसामग्री, कार्यविधि विकास तथा अद्यावधिक	२५
८९	परम्परागत विद्यालयमा शिक्षण गर्ने शिक्षक/सहजकर्ताका लागि तालिमप्याकेज विकास एवम् रोष्टर तयारी	१०
९०	एकमुष्ट अनुदान पाउने सामुदायिक विद्यालयका लागि अभिमुखीकरण र एकमुष्ट अनुदानबाट सञ्चालित विद्यालयको अवस्था, कार्यक्रम कार्यान्वयन र प्रभावकारिताबारे स्थानीय तह तथा विद्यालयहरू र सरोकारवालासँग साक्षात्कार र अन्तर्क्रिया तथा सहजीकरण	८
९१	राजपत्राङ्कित द्वितीय र तृतीय श्रेणीका अधिकृत कर्मचारीहरूका लागि ७ दिने सेवा अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन र कार्यक्रम व्यवस्थापन (पुरानो समूह समेत)	२१
९२	राष्ट्रिय योग्यता प्रारूपमा आधारित अनौपचारिक शिक्षा तर्फ तह १ र २ का सिकाइ सामग्रीहरूको डिजिटाइजेशन	१०
९३	संक्षेपित पाठ्यक्रम (तह ४) को विषयगत सहजकर्ता मार्गदर्शन (Facilitators Guideline) विकास तथा प्रवोधीकरण	१२
९४	विद्यालयको पाठ्यपुस्तक अनुगमन केन्द्रीय समितिको बैठक र पाठ्यपुस्तक छपाइ तथा वितरणमा समन्वय र सहजीकरण	१०
९५	राष्ट्रिय योग्यता प्रारूपमा आधारित अनौपचारिक शिक्षातर्फ तह ४ का सिकाइ सामग्रीहरूको पुनरावलोकन तथा परीक्षण	१०
९६	स्थानीय तहमा सेवाकालीन तालिम लिएका कार्यक्रम अधिकृतस्तर छैटौँ/सातौँ/आठौँ स्तरका कर्मचारीहरूका लागि प्रदेश स्तरमा प्राविधिक सहायता तथा अन्तरक्रिया	१८
९७	राष्ट्रिय योग्यता प्रारूप कार्यान्वयनका लागि प्रदेश तथा स्थानीय तहका सरोकारवालाहरूको अभिमुखीकरण (७ प्रदेशमा)	२५.२

सि.नं.	मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरू	बजेट (रु. लाखमा)
९८	कार्यविवरणसहित सामुदायिक सिकाइ केन्द्रको सञ्जाल विकास तथा परिचालन	१५
९९	विद्यालय तहका पाठ्यक्रम तथा पाठ्यपुस्तकमा पृष्ठपोषण सङ्कलन तथा प्रतिवेदन	२०
१००	शिक्षक तथा कर्मचारीहरूबिच सिकाइ चौतारी अन्तर्क्रियात्मक कार्यक्रम	२०
१०१	बहिरा (स्रोतकक्षा,विशेष विद्यालय, एकीकृत विद्यालय) अध्यापनरत शिक्षकलाई साङ्केतिक शब्दको प्रबोधीकरण तथा क्षमता विकास	२५
१०२	विशेष विद्यालय, स्रोतकक्षा सञ्जाल भएका आवसीय विद्यालय, एकीकृत विद्यालयमा काम गर्ने आयाका लागि हेरचाह, सरसफाइ तथा पाक शिक्षा सम्बन्धी क्षमता विकास कार्यक्रम	१०
१०३	विद्यालय शिक्षकहरूलाई सिकाइ चौतारी अनलाइन अभिमुखीकरण कार्यक्रम	६
१०४	प्रारम्भिक बालविकासको क्षेत्रमा वार्षिक रूपमा भएका प्रगति तथा गतिविधि झल्किने र अन्य समसामयिक लेखरचना समावेश भएको स्मारिका प्रकाशन (वार्षिक अङ्क)	५
१०५	ELDS मा आधारित निर्माणात्मक मूल्याङ्कन स्रोतपुस्तिकाको प्रयोगसम्बन्धी प्रबोधीकरण ७ प्रदेश	३५
१०६	कक्षा ४ देखि कक्षा ८ सम्मका बालबालिकालाई साङ्केतिक भाषाको विषयगत आधारभूत शब्द विकास	२०
१०७	अपाङ्गता भएका बालबालिकालाई समावेशी शिक्षासम्बन्धी स्रोत सामग्री विकास	१०
१०८	IEMIS मा परीक्षाको नतिजा अभिलेखीकरणसम्बन्धी अभिमुखीकरण	१४
१०९	संघ-प्रदेश साझेदारीमा विद्यालय तहका सबै शिक्षकका लागि लक्षित सबै प्रकारका प्रमाणीकरण र कस्टमाइज्ड तालिमका लागि प्रशिक्षक निर्देशिका, प्रशिक्षार्थी स्रोत सामग्री विकास र परिमार्जन	५०
११०	विद्यालय तहको शिक्षक दरबन्दी पुनरावलोकन प्रतिवेदनसमेतका आधारमा शिक्षक दरबन्दी पुनरावलोकन, रूपान्तरण र शिक्षकको राष्ट्रिय योग्यताको मापदण्ड विकास	१५
१११	संघ-प्रदेश साझेदारीमा प्रदेशस्तरीय शिक्षा क्षेत्र जलवायु उत्थानशील प्रणाली योजना निर्माण र कार्यान्वयन	१५
११२	अटिजम भएका बालबालिकालाई विशेष प्रबन्ध सहित शिक्षण सिकाइ सुविधा प्रदान गर्न मापदण्ड विकास, व्यवस्थापन र सहजीकरण	१०
११३	अपाङ्गता भएका बालबालिकाका लागि पाठ्यक्रममा आधारित नमुनाका रूपमा श्रव्य दृश्य सिकाइ सामग्री विकास	२५
११४	शिक्षक दरबन्दी मिलान र व्यवस्थापन सम्बन्धी (विभिन्न कार्यदलहरूका प्रतिवेदन कार्यान्वयन, सरुवा/काज, बढुवा, विभागीय तथा अन्य कारबाही, विदा, नियुक्ति तथा पदस्थापन ...) विषयमा छलफल तथा स्थानीय/जिल्लास्तरका सरोकारवालाहरूसँग अन्तर्क्रिया, राय/परामर्श, समन्वय, सहजीकरण र अभिलेख व्यवस्थापन	२०

सि.नं.	मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरू	बजेट (रु. लाखमा)
११५	विद्यालय तहका ६-१० कक्षाका सबै विषयका सबै पाठको भर्चुअल शिक्षण प्रणाली सुचारु, विद्यालयमा आवश्यक पूर्वाधार निर्माण तथा गैरसरकारी तहबाट समेत विकास गरिएका इ-लर्निङ एवम् डिजिटल सिकाइ प्लेटफर्मलाई एकीकरण र सबै विद्यार्थीको पहुँच स्थापनामा सहजीकरण	९६
११६	IEMIS लगायत अन्य प्रणाली सञ्चालनका लागि अन्तर निकाय समन्वय तथा सहजीकरण	४
११७	Equity Index कमजोर भएका तोकिएका स्थानीय तहहरूको लागि प्राविधिक सहायता र कार्यक्रम सञ्चालन	३६
११८	ECD का शिक्षकहरू बुटक्याम्पमा सहभागिताका लागि प्रदेश, स्थानीय तह एवम् विभिन्न संघसंस्थाहरूको साझेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालन	३५०
११९	विद्यालय शिक्षा सम्बद्ध सङ्घीय तहबाट विकासित सबै विषयक्षेत्रका निर्देशिका, प्रारूप, कार्यविधि, संहिता, मापदण्ड तथा वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट र कार्यान्वयन कार्यविधिका सम्बन्धमा सबै स्थानीय र प्रदेश तहका शिक्षा अधिकृत एवम् शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइ प्रमुखहरूका लागि ५ दिने अभिमुखीकरण	१८०
१२०	सिकाइ चौतारीमा Interactive Digital सिकाइ (कक्षा ९-१२ गणित र विज्ञान विषयको) सामग्री निर्माण	४०
१२१	शिक्षक बैङ्कको स्थापनाका लागि आवश्यक तयारी	१०
१२२	विद्यालय शिक्षामा विपद् व्यवस्थापनका लागि शैक्षिक कार्यक्रम सञ्चालन	१००
१२३	वार्षिक अनुगमन प्रतिवेदन तयारी	५
१२४	शैक्षिक सत्रभरि अध्यापन हुने सबै पाठहरू समेटी श्रव्य पाठ उत्पादन	६०
१२५	शासकीय सुधार र सुशासन सम्बन्धमा केन्द्र र अन्तर्गतका कर्मचारीको क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम	८
१२६	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना DLI कार्यान्वयनका लागि सहजीकरण	४०
१२७	विद्यालयका असल अभ्यासहरूको संकलन, प्रकाशन, प्रबोधीकरण र प्रोत्साहन	१५
१२८	वेबवेब सिकाइ सामग्री विकास	२०
१२९	कार्यालयको Computer/Networking/ICT सम्बन्धी सामग्री वार्षिक मर्मत तथा सञ्चालन सेवा	५
१३०	कार्यक्रम तथा Compliance अनुगमन	५९.४
१३१	माध्यमिक तहका शिक्षकका लागि नेपाल खुला विश्वविद्यालयको सहकार्यमा १ वर्षे वि.एड. (प्रोफेशनल डिग्री कोर्स) सञ्चालनका लागि अनुदान	६०
१३२	विद्यार्थीको Disability Screening पश्चातका लागि उपकरण सहयोग अनुदान	२४०
१३३	स्थानीय तहमा वित्तीय हस्तान्तरण शैक्षिक कार्यक्रमका लागि अनुदान	७४८.१

सि.नं.	मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरू	बजेट (रु. लाखमा)
१३४	KU र सेरिडसँगको सहकार्यमा DLI Verification अनुदान	१५०
१३५	प्रस्तावनाका आधारमा दृष्टिविहिन विद्यार्थीका लागि ब्रेलपाठ्यपुस्तक छपाइ एवं वितरणका लागि जनक शिक्षा सामग्री केन्द्रलाई अनुदान	१३०
१३६	मेगा किचेनको स्थापना र सञ्चालन	४००
१३७	कस्मिमा एउटा जिल्लाबाट एक विद्यालय पर्ने गरी शैक्षिक नतिजाका आधारमा प्रोत्साहन अनुदान	२४९९.९
१३८	अपाङ्गता भएका विद्यार्थीलाई आधारभूत तहको शिक्षा स्थानीय विद्यालयमै उपलब्ध गराउनका लागि आवश्यक व्यवस्थापन	१००
१३९	कक्षा ६-१२ मा अध्ययनरत दलित लगायतका छात्रछात्राहरूलाई विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति (Pro-Poor Target Scholarship)	२१७३
१४०	विशेष शिक्षाको अनुदानबाट तलबभत्ता खाने स्थायी शिक्षकको अवकाश पश्चातको एकमुष्ठ सुविधा	३००
७. विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना (केन्द्रस्तर): पाठ्यक्रम विकास केन्द्र		
१	पाठ्यक्रम विकास केन्द्रद्वारा विकसित सामग्रीको डिजिटाइजेसन	३
२	Picture Bank निर्माण	२
३	प्राविधिक तथा व्यावसायिक धार अन्तर्गत कक्षा ९ का प्रयोगात्मक अडियो भिडियो सामग्री विकास (बाली विज्ञान, पशु विज्ञान, कम्प्युटर इञ्जिनियरिङ, इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ र सिभिल इञ्जिनियरिङ)	२०
४	व्यावहारिक अभ्यास (OJT) सम्बन्धी अडियो भिडियो सामग्री विकास	४
५	कम्प्युटर विषयका शिक्षक प्रशिक्षकका लागि Block Base Programming (Scratch) र Python अडियो भिडियो सामग्री विकास	४
६	एकीकृत पाठ्यक्रम कार्यान्वयनका लागि श्रव्यदृश्य सामग्री विकास	५
७	प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा Agronomy based Virtual Lab निर्माण	१०
८	पाठ्यक्रम, पाठ्यपुस्तक तथा मूल्याङ्कनसम्बन्धी समसामयिक विषयमा अध्ययन अनुसन्धान कार्यक्रम	१०
९	विद्यालय शिक्षाका सबै पाठ्यक्रम तथा पाठ्यपुस्तक र तिनको प्रयोगका सम्बन्धमा विद्यार्थी, अभिभावक एवम् सरोकारवालाको सन्तुष्टिको स्तर मापन सम्बन्धी बृहत् सर्वेक्षण अध्ययन	४०
१०	सिकाइ सामग्री विकासका लागि Artificial intelligence को प्रयोगसम्बन्धी क्षमता विकास	६
११	पाठ्यक्रम तथा पाठ्यपुस्तक गुणस्तर सुधारका लागि सरोकारवालासँग अन्तरक्रिया	५
१२	विद्यार्थीका लागि Web Page Design and Blog Creation सम्बन्धी भिडियो Tutorial र म्यानुअल विकास (कक्षा ६-१०)	५

सि.नं.	मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरू	बजेट (रु. लाखमा)
१३	विद्यालय शिक्षामा सिकाइ सहजीकरणका लागि QR कोडको विकास र प्रयोग	५
१४	CDC Nepal App विकास	७
१५	निजी प्रकाशकद्वारा विकसित विद्यालय तहका थप पाठ्यसामग्री मूल्याङ्कनकर्ताका लागि अभिमुखीकरण कार्यक्रम	५
१६	शिक्षकसँग पाठ्यक्रम विकास केन्द्र कार्यक्रम	९.६
१७	पाठ्यक्रम तथा पाठ्यपुस्तक गुणस्तर सुधारका लागि सरोकालवालासँग अन्तरक्रिया	१४.५
१८	विद्यालय तहका पाठ्यक्रम र पाठ्यपुस्तक प्रबोधीकरणका लागि मुख्य प्रशिक्षक प्रशिक्षण कार्यक्रम सञ्चालन	२८
१९	माध्यमिक तह कक्षा (९-१२) का ऐच्छिक विषयको मूल्याङ्कन मापदण्ड विकास	५
२०	कक्षा १ देखि ३ का एकीकृत पाठ्यक्रम तथा पाठ्यसामग्रीको प्रबोधीकरण	३५
२१	विषयगत रोष्टरहरूको क्षमता विकास कार्यक्रम	५
२२	पाठ्यपुस्तकमा प्रयोग हुने दृष्टान्त चित्र निर्माण र प्रयोग	९
२३	प्रविधिमैत्री बहुकक्षा बहुस्तर (MGML) पद्धतिमा आधारित सिकाइका लागि अभिमुखीकरण	२४
२४	कक्षा ५, ८, १० र १२ को सामाजिक अध्ययन विषयको पाठ्यपुस्तक परिमार्जन	२०
२५	कक्षा ९-१० को साधारण धार अन्तर्गत रहेका व्यावसायिक विषय र संस्कृत धारतर्फको तन्त्रशास्त्र विषयको पाठ्यक्रम विकास	१६
२६	स्थानीय तहका लागि व्यावसायिक विषयको नमुना पाठ्यक्रम निर्माण	१०
२७	प्राविधिक धार अन्तर्गत कक्षा ११ का ५ विधागत विषय क्षेत्रका लागि २० वटा सिकाइ स्रोत सामग्री विकास	४०
२८	कक्षा ९ को ऐच्छिक विषयको पाठ्यपुस्तक विकास (स्वास्थ्य तथा शारीरिक शिक्षा, भूगोल र संस्कृत रचना)	१८
२९	समावेशी पाठ्यक्रम तथा पाठ्यसामग्री मूल्याङ्कन ढाँचा निर्माण	५
३०	प्रारम्भिक बाल विकास/पूर्व प्राथमिक शिक्षाको पाठ्यक्रम प्रबोधीकरण	२०
३१	कक्षा ९-१० को जनसङ्ख्या शिक्षा र कक्षा ११-१२ का विभिन्न विषयका पाठ्यक्रम परिमार्जन	१८
३२	कक्षा २ को हाम्रो सेरोफेरो विषयको समावेशी र पहुँचयुक्त डिजिटल पाठ्यपुस्तक (Accessible Digital Textbook) विकास	६
३३	विद्यालय शिक्षाका पाठ्यक्रम तथा पाठ्यसामग्रीमा आधारित श्रव्यदृश्य सामग्री विकासका लागि स्क्रिप्ट तयारी (प्रारम्भिक बालविकास शिक्षाको पाठ्यक्रम, एकीकृत पाठ्यक्रम, बाली विज्ञान, पशु विज्ञान, कम्प्युटर इन्जिनियरिङ, इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ, सिभिल इन्जिनियरिङ र व्यावहारिक अभ्यास: OJT)	१८

सि.नं.	मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरू	बजेट (रु. लाखमा)
३४	मातृभाषाका नमुना पाठ्यपुस्तक विकास: कक्षा २ डोट्याल भाषा	४
३५	कक्षा ९ र १० को ऐच्छिक गणित विषय र कक्षा ९ वातावरण विषयको पाठ्यपुस्तक अङ्ग्रेजी भाषामा विकास	९
३६	कक्षा १२ को ऐच्छिक विषयको पाठ्यपुस्तक विकास (व्यवसाय अध्ययन, लेखाविधि, वाणिज्य गणित र अङ्ग्रेजी)	२४
३७	कक्षा ११ को ऐच्छिक विषयको पाठ्यपुस्तक विकास (संवैधानिक कानून, कम्प्युटर विज्ञान, वातावरण विज्ञान, वाणिज्य गणित, नेपाली र अङ्ग्रेजी)	३६
३८	कक्षा १० को ऐच्छिक विषयको पाठ्यपुस्तक विकास (अर्थशास्त्र, इतिहास, कृषि, अरेविक, उर्दु, दिनियात, वातावरण विज्ञान, संस्कृत न्याय, प्राकृतिक चिकित्सा र इतिहास पुराण)	६०
३९	मातृभाषाका नमुना पाठ्यपुस्तक विकास: कक्षा ६-८ (कक्षा ७-बान्तवा राई, गोन्पा शिक्षा-भोट भाषा र कक्षा ८-चाम्लिङ राई, नेपाल भाषा र मगर टुट)	२५
४०	कक्षा ४-१२ नेपाली र अङ्ग्रेजी विषयका विशिष्टीकरण तालिका अद्यावधिक	१६
४१	कक्षा ६-८ का मगर टुट र अवधि भाषाका पाठ्यक्रम विकास तथा परिमार्जन	६
४२	कक्षा १० का मातृभाषाका नमुना पाठ्यपुस्तक विकास (नेपाल भाषा र लिम्बु भाषा)	१२
४३	स्थानीय पाठ्यक्रममा समावेश गर्नका लागि आधारभूत तह (कक्षा ६-८) को व्यावसायिक तथा उद्यमशीलता सिप र नागरिक तथा नैतिक शिक्षा (स्वास्थ्य) विषयका नमुना पाठ्यक्रम विकास	१०
४४	माध्यमिक तहको प्राविधिक धार प्रिडिप्लोमा/डिप्लोमा तहको पाठ्यक्रम एकीकरण	१०
४५	विद्यार्थी मूल्याङ्कन प्रणालीलाई श्रृजनात्मक र सिकाइअनुकूल तुल्याउन कक्षा ६-७ मा खुला किताब परीक्षा (open book exam) प्रणालीको परीक्षण	१०
४६	पाठ्यक्रम तथा पाठ्यपुस्तक र प्रयोगका सम्बन्धमा सरोकारवालाको सन्तुष्टिको स्तर सर्वेक्षणका आधारमा पाठ्यक्रम-पाठ्यपुस्तक सुधारको गुरुयोजना तयारी र सुधार	७
४७	कक्षा ११ र १२ मा पाठ्यक्रम तथा मूल्याङ्कन विषयको पाठ्यक्रम निर्माण	३
४८	प्रारम्भिक बालविकास र शिक्षाका शिक्षकहरूका लागि शिक्षक सहजीकरण स्रोत सामग्री विकास	६
४९	कार्यक्रम व्यवस्थापन तथा सञ्चालन खर्च	१०
५०	पाठ्यक्रम विकास केन्द्रद्वारा विकसित पाठ्यसामग्रीको विषयवस्तु अद्यावधिक (PRC Update)	१०
५१	चित्रकला प्रतियोगिता (Digital)	१७.५
५२	निर्देशिका, मापदण्ड, कार्यविधि तथा मार्गदर्शन आदि नीतिगत सामग्री विकास तथा परिमार्जन	१०
५३	केन्द्रबाट विकसित पाठ्यक्रम तथा शिक्षक निर्देशिका लगायतका सामग्रीको छपाइ र वितरण (संस्कृत र मातृभाषाका समेत)	८

सि.नं.	मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरू	बजेट (रु. लाखमा)
५४	पाठ्यक्रम तथा पाठ्यसामग्री कार्यान्वयनको सहजीकरणका लागि अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	९.६
८. विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना (केन्द्रस्तर): शैक्षिक गुणस्तर परीक्षण केन्द्र		
१	शैक्षिक गुणस्तर परीक्षणकेन्द्र बाट विकास भएका सामग्रीहरूको छपाइ	१६
२	तथ्याङ्क विश्लेषण, प्रतिवेदन लेखन, TOR निर्माण लगायत कार्यका लागि विज्ञ सेवा खरिद	१६
३	विद्यार्थीको नेपाली विषयको भाषिक सिपगत बेन्चमार्क विकासका लागि अध्ययन अनुसन्धान	१७
४	विद्यार्थीको अङ्ग्रेजी विषयको भाषिक सिपगत बेन्चमार्क विकासका लागि अध्ययन अनुसन्धान	१७
५	गणित विषयको शिक्षण सिकाइ प्रक्रियासम्बन्धी अनुसन्धान	१५
६	सफ्टवेयर अपरेशन, डाटा विश्लेषण, प्रतिवेदन लेखन, परीक्षण साधन विकास लगायत अन्य विषयहरूमा कर्मचारीहरूको क्षमता विकास कार्यक्रम	१०
७	सामुदायिक माध्यमिक विद्यालयको कार्यसम्पादन परीक्षण र विद्यालयको स्तरीकरण (Ranking)	४०
८	प्रधानाध्यापकको नेतृत्व कार्यसम्पादन परीक्षण	३२
९	विद्यार्थी उपलब्धिको राष्ट्रिय परीक्षण र विद्यालय कार्यसम्पादन परीक्षण लगायत विभिन्न परीक्षण एवम् अनुसन्धानबाट प्राप्त नतिजाहरूको प्रदेशस्तरमा प्रवोधीकरण गोष्ठी सञ्चालन	२५.२
१०	कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि व्यवस्थापन खर्च	१०
११	कक्षा ३ का विद्यार्थीको पढाइ तथा गणितीय सिपको राष्ट्रिय परीक्षण(NARN) का लागि पूर्वपरीक्षण	३५
१२	विद्यार्थी उपलब्धिको राष्ट्रिय परीक्षण NASA कक्षा ५ सञ्चालन	७०
१३	शैक्षिक गुणस्तर सम्बन्धी छलफल अन्तरक्रिया तथा अवधारणापत्र विकास	१०
१४	स्थानीय तहको शिक्षा युवा तथा खेलकुद शाखा/महाशाखाबाट प्रवाह हुने सेवाको कार्यसम्पादन परीक्षण	२०
१५	सामुदायिक विद्यालय कार्यसम्पादन परीक्षणका हालसम्मका एकीकृत समष्टिगत प्रतिवेदन विकास	७
१६	कार्यसम्पादन परीक्षणको आगामी कार्यढाँचा तथा मार्गदर्शन र साधन विकास	१०
१७	विषयगत मापन साधनहरू (अङ्ग्रेजी, नेपाली, गणित र विज्ञान तथा प्रविधि) को विज्ञद्वारा पुनरवलोकन, विश्लेषण र प्रतिवेदन	२०
१८	विद्यार्थी उपलब्धिको राष्ट्रिय परीक्षण NASA कक्षा ८ को उत्तरपुस्तिका परीक्षण तथ्याङ्क प्रविष्टि र प्रतिवेदन विकास	३०
१९	स्थानीय तहमा विद्यार्थी उपलब्धि परीक्षण गर्नका लागि निर्माण गरिएको मार्गदर्शन पुस्तिका अभिमुखीकरण तथा साधन विकास	१९.३

सि.नं.	मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरू	बजेट (रु. लाखमा)
२०	संघीय तहबाट कक्षा ३, कक्षा ५, कक्षा ८ र कक्षा १० को सिकाइ उपलब्धि परीक्षण गर्ने र परीक्षण प्रणालीलाई सुधार-केन्द्रीत हुने गरी NASA Policy Guideline तथा सबै विषयका NASA Framework, Test Item and Reporting System मा परिमार्जन	२०
२१	शैक्षिक गुणस्तरको राष्ट्रिय मानक विकास, प्रदेश तथा स्थानीय तहबाट सिकाइ उपलब्धि तथा विद्यालय कार्यसम्पादन परीक्षण र समन्वय प्रणाली विकास र सहजीकरण	३०
२२	शैक्षिक गुणस्तर परीक्षण केन्द्रको परीक्षण समिति, अनुसन्धान समिति तथा अन्य समिति बैठक खर्च	५
२३	NASA/PA का प्रतिवेदनहरू एवम् सान्दर्भिक सिफारिसहरूको प्रचार प्रसार एवम् सचेतना प्रयोजनका लागि सञ्चार संस्थाहरूसँग सहकार्य तथा अन्तर्क्रिया कार्यक्रम	५
२४	विद्यालयको कार्यसम्पादन परीक्षण फलोअप कार्यक्रम	१०
२५	शैक्षिक गुणस्तर परीक्षण केन्द्रको सुदृढीकरण	२०
२६	शैक्षिक गुणस्तर परीक्षण केन्द्रबाट सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अनुगमन	१२
९. राष्ट्रिय शैक्षिक सुधार कार्यक्रम		
१	विद्यालय नक्सांकन, पुनर्संरचना, एकिकरण सम्बन्धी बृहत सर्वेक्षण एवम् मापदण्ड विकास तथा छात्रवृत्ति, दिवाखाजा, पाठ्यपुस्तक वितरण प्रणाली लगायतका विविध विषयमा अध्ययन अनसन्धान प्रतिवेदन विकास, छपाइ र सरोकारवालाविच अभिमुखीकरण	२७०
२	विद्यालय पुनः नक्साङ्कन एवं शिक्षक दरबन्दी पुनरावलोकन गरी विद्यालय गाभ्ने र गाभिएका विद्यालयलाई प्रोत्साहन अनुदान उपलब्ध गराउने	४४९७
३	गुरुर्योजना बमोजिम तराई मधेशमा १५००, पहाडमा ७०० र हिमालमा ३०० भन्दा बढी विद्यार्थी भएका विद्यालयहरूको भौतिक पूर्वाधार निर्माणका लागि पुँजीगत अनुदान	२२४६९
१०. चिकित्सा शिक्षा आयोग		
१	स्वास्थ्य जनशक्तिको वर्तमान आवश्यकताको आधारमा चिकित्सा शिक्षा आयोगको कार्यक्षेत्र, छात्रवृत्ति प्रबन्ध, शुल्क निर्धारण र कार्य सञ्चालन प्रणालीका मामलामा विस्तृत अध्ययन	४५.५
२	नेपालमा स्वास्थ्य जनशक्ति प्रक्षेपण योजना तयारीका लागि अनुसन्धान	२२.५
३	निःशुल्क अध्ययन गराए वापत चिकित्सा शिक्षा प्रदायक शिक्षण संस्थालाई अनुदान (स्नातक तह भर्ना वर्ष २०७८।०७९, २०७९।०८०, २०८०।०८१ र २०८१।०८२ को ब्याच)	२०६९६.४२
४	निःशुल्क अध्ययन गराए वापत चिकित्सा शिक्षा प्रदायक सार्वजनिक शिक्षण संस्थालाई अनुदान (स्नातक तह भर्ना वर्ष २०८२।०८३ (२०२५/२६) को ब्याच)	१२०६१.५
५	निःशुल्क अध्ययन गराए वापत चिकित्सा शिक्षा प्रदायक सार्वजनिक शिक्षण संस्थालाई सञ्चालन खर्च अनुदान (स्नातकोत्तर तह २०७८।७९ (२०२२), २०८०।८१ (२०३४), २०८१।०८२ (२०२५) र २०८२।०८३ (२०२५/२६) को ब्याच)	१०८९६.६

सि.नं.	मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरू	बजेट (रु. लाखमा)
६	चिकित्सा शिक्षा स्नातकोत्तर तहमा अध्ययन गर्ने आवासीय चिकित्सकको निर्वाह भत्ता बापत सार्वजनिक शिक्षण संस्थालाई अनुदान (भर्ना वर्ष २०७८।७९ (२०२२), २०८०।८१ (२०२४), २०८१।०८२ (२०२५) र २०८२।०८३ (२०२५/२६) को व्याच) (निर्वाह भत्ता)	१२८३७.१३
७	चिकित्सा शिक्षा स्नातकोत्तर तहभन्दा माथिको तहमा निःशुल्क अध्ययन गराए बापत सार्वजनिक शिक्षण संस्थालाई सञ्चालन खर्च अनुदान (DM/MCh तह २०२२, २०२३, २०२४ र २०२५/२६ को व्याच)	६७३.३५
८	चिकित्सा शिक्षा स्नातकोत्तर तहभन्दा माथिको तहमा अध्ययनरत आवासीय चिकित्सकको निर्वाह भत्ता बापत सार्वजनिक शिक्षण संस्थालाई अनुदान (DM/MCh तह २०२२, २०२३, २०२४ र २०२५/२६) को व्याच)	८०६
११. शिक्षक सेवा आयोग		
१	Online Application Software Upgradation and Management	९.५
२	अध्यापन अनुमतिपत्र सम्बन्धी अभिलेख अद्यावधीकरण, डिजिटाइजेशन, पोर्टल विकास, प्राविधिक सहयोग एवम् सहजीकरण	४.७५
३	अनलाइन प्रणालीबाट का.स.मु. व्यवस्थापन, बढुवा, आन्तरिक/खुला प्रतियोगिताबाट हुने पदपूर्ति संख्या निर्धारण एवम् नतिजा प्रशोधन/विश्लेषण सम्बन्धी सफ्टवेयर निर्माण तथा व्यवस्थापन	९.५
४	विज्ञापनका लागि माग विश्लेषण, दरखास्त/विवरण रुजु, प्रकाशन, पाठ्यक्रम निर्माण तथा परिमार्जन तथा पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरूको क्षमता विकास (विज्ञापन खर्च समेत)	३६
५	लाईसेन्स परीक्षा, सबै तह र श्रेणीका खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाका प्रश्नपत्र निर्माण तथा परिमार्जन, प्रश्न बैंक निर्माण र उत्तरकुन्जिका निर्माण	३६
६	लाईसेन्स परीक्षा (अस्थायी समेत), सबै तह र श्रेणीका खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षा सञ्चालन तथा उत्तरपुस्तिका परीक्षण, सम्परीक्षण, ओएमआर सीटको नतिजाको डकुमेन्टेशन, प्राप्ताङ्क इन्ट्रू तथा रुजु लगायतका कार्य सञ्चालन	६७४.७८
७	सबै तह र श्रेणीका खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षामा सफल उमेदवारको अन्तर्वार्ता सञ्चालन, नतिजा प्रकाशन, करार सूची प्रकाशन तथा सिफारिश कार्य सञ्चालन	२२५
८	कार्यसम्पादन मुल्याङ्कनका आधारमा प्रावि, निमावि र मावितहका सबै ६ वटा श्रेणीका पदमा शिक्षक बढुवासम्बन्धी कार्यका लागि प्रदेशगत शिक्षा विकास निर्देशनालयका बढुवा समितिबाट बजेट अख्तियारी मार्फत कार्य सञ्चालन, नतिजा पुनरावलोकन र कासमु सहजीकरण पुस्तिका विकास तथा गोष्ठी सञ्चालन	८९.१
९	शिक्षा ऐन तथा नियमावलीका आधारमा शिक्षक सेवा आयोग नियमावली मस्यौदा तथा आयोगका सबै प्रकारका कामका लागि एकीकृत कार्यविधि निर्माण तथा अदालत एवम् नियामक निकायको प्रयोजनका लागि फील्ड अध्ययन तथा प्रतिउत्तर तयारी कार्य सञ्चालन	९

सि.नं.	मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरू	बजेट (रु. लाखमा)
१०	शिक्षक सेवा आयोग दिवस तथा अन्तर्राष्ट्रिय शिक्षक दिवस समारोह व्यवस्थापन र वार्षिक प्रतिवेदन तयारी	६.३
११	सबै प्रकारका कार्यक्रमको प्रशासनिक सहजीकरण एवम् व्यवस्थापन खर्च (सम्बन्धित शीर्षकको बजेटबाट नपुगहुने विविध एवम् आकस्मिक प्रकृतिका कार्य सञ्चालन)	९.२२
१२	प्रश्नपत्र, ओएमआर सीट, उत्तरपुस्तिका, लाइसेन्स प्रमाणपत्र, प्रतिवेदन, कार्यविधि तथा परीक्षासम्बन्धी अन्य सामग्री छपाइ र ढुवानी(दरखास्त संकलन र व्यवस्थापन	९
१३	दरखास्त संकलन र व्यवस्थापनको लागि लाइसेन्स र अनलाइन पोर्टलको AMC सेवा	५.४४
१४	एकिकृत डाटा व्यवस्थापन गर्नको लागि डाटा ट्रान्सफर र व्यवस्थापन कार्य	२.४३
१५	परीक्षा सञ्चालन, व्यवस्थापन एवं प्रमाणीकरण सम्बन्धी सामग्री तथा कार्यालय सामग्री छपाइ	३६
१६	अध्यापन अनुमतिपत्र रुजु अभिलेख व्यवस्थापन, शिक्षा विकास निर्देशनालय/शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइबाट प्रमाणपत्र वितरण लगायतका कार्य सञ्चालन	२१.६
१७	अनलाइन फाराम व्यवस्थापन तथा नतिजा प्रशोधनका लागि प्राविधिक सेवा, कम्प्युटर अपरेटर सेवा लगायत अध्ययन अनुसन्धानात्मक कार्यका लागि परामर्श सेवा	१८
१२. प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद्		
१	प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा एवं तालिमसँग सम्बन्धीत प्रशिक्षक/कर्मचारीहरूलाई क्षमता अभिवृद्धि तालिम (Instructional skills, OSU, Management training))	२५०
२	Master Trainer हरूको क्षमता विकास तालिम (अन्तर्राष्ट्रिय तथा राष्ट्रिय)	१०
३	प्रशिक्षक प्रशिक्षणसँग सम्बन्धी कर्मचारी र व्यवस्थापकहरूका लागि इलर्निङ तालिम	८
४	नवनि्युक्त कर्मचारीहरूको लागि सेवा प्रवेश तालिम	१५
५	प्रशिक्षक विकासका लागि स्थानीय तह र शिक्षालयहरूसँग सामाजिक बजारीकरण	४.५
६	मागमा आधारित व्यवसायगत तालिम कोष निर्माण	३
७	इ लर्निङसँग सम्बन्धीत प्रशिक्षण सामग्री विकास (TLM निर्माण)	५
८	मानव संसाधन विकास योजनाअनुसार कर्मचारी तथा सरोकारवालाको क्षमता अभिवृद्धि	३५
९	कर्मचारीहरूको पेशागत र व्यावसायिक दक्षता अभिवृद्धि	१८.३
१०	एनभीक्यूएस सञ्चालन, योजना (कार्यक्रम तथा बजेट) तयार, कार्यान्वयन र अध्यावधी गर्न सङ्घ तथा प्रदेश तहलाई सहयोग	२०
११	परियोजना सञ्चालन सम्बन्धमा नीति तथा सुशासनका बारेमा सरोकारवालाहरूसँग छलफल	२०
१२	राष्ट्रिय व्यावसायिक योग्यता प्रणाली सम्बन्धी प्रचार प्रसार सामग्रीहरू छपाइ तथा प्रकाशन	७
१३	सञ्चार तथा ज्ञान व्यवस्थापनका लागि बिज्ञ मार्फत सहजीकरण	३८.२८
१४	एनभीक्यूएस सम्बन्धी समग्र प्रकृया व्यवस्थापन सहजीकरण खर्च (विज्ञ मानव संसाधन परिचालन)	२०८.३

सि.नं.	मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरू	बजेट (रु. लाखमा)
१५	राष्ट्रिय दक्षता मापदण्डका आधारमा मूल्याङ्कन प्याकेज निर्माण	४८
१६	NSTBको विद्यमान डाटावेश प्रणाली स्तरीकरण गरी अनलाइन रजिष्ट्रेशन र प्रदेशहरूमा पहुँच	१०
१७	सीप परीक्षण सामग्रीहरूको निर्माण तथा परिमार्जन	१२.९
१८	परियोजना सहजकर्ता र परामर्श (Backstopping and consultants) खर्च	३४५
१९	राष्ट्रिय व्यावसायिक योग्यता प्रणाली कार्यान्वयनका गर्न प्रदेश तहमा प्राविधिक सहयोग	४३९.५
२०	राष्ट्रिय दक्षता प्रमाणिका (NCS) निर्माण	१५०
२१	राष्ट्रिय व्यावसायिक सीप प्रमाणिका (NOSS) परिमार्जन	२७
२२	अनौपचारिक क्षेत्रमा काम गर्ने कामदारहरूको पूर्व सिकाइको मान्यताविधि द्वारा सीप परीक्षण तथा प्रमाणिकरण	१९५
२३	राष्ट्रिय व्यावसायिक योग्यता प्रणालीको महत्व एवं योग्यता प्राप्ति सम्बन्धमा श्रव्यदृश्यात्मक सामग्रीहरू उत्पादन	१३
२४	उत्पादित श्रव्यदृश्यात्मक लगायतका सामग्रीहरूको प्रसारण तथा सम्प्रेषण	८
२५	RPL, सीप परीक्षण दिएका परीक्षार्थी, कामदारहरू र निणर्यकर्ताहरू सँग प्रदेश तथा संघमा प्यानल छलफल	७
२६	NVQका तहबाट प्रिडिप्लोमा, डिप्लोमा तथा स्नातक तहमा भर्नाका लागि पारगम्य प्रणालीको विकासमा सहयोग	३५
२७	सीप परीक्षण मूल्याङ्कनकर्ता लाइसेन्सिङ्ग प्रणालीको विकास तथा कार्यान्वयन	३
२८	क्रेडिट सञ्चयन तथा सारण प्रणाली को कार्यान्वयन र पाठ्यक्रम विकासका लागि आवश्यक प्रकृयागत निर्देशिका तथा कार्याविधिहरू निर्माण तथा स्वीकृत	४
२९	निजी क्षेत्र तथा क्षेत्रगत सीप समितिहरूलाई राष्ट्रिय व्यावसायिक योग्यता प्रारूपको कार्यान्वयनका लागि सहयोग	१२०
३०	निजी क्षेत्र सँगको सहकार्यका लागि TVET मा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरणको संयुक्त कार्यान्वयन योजना तयार गर्ने	३
३१	ज्ञान तथा सिकाई आदान प्रदानका लागि TVET, अनौपचारिक तथा जिवनपर्यन्त सिकाइ र उच्च शिक्षा विचका कार्यक्रमहरू आयोजना	२
३२	राष्ट्रिय व्यावसायिक योग्यता प्रणालीको कार्यान्वयनका लागि CTEVT/ NSTB लाई सबलीकरण	२४
३३	सीप परीक्षण केन्द्रहरूको प्रमाणीकरण तथा सबलीकरण	८०
३४	MoSD/Es हरूको व्यावसायिक योग्यता प्रणाली, सीप परीक्षण, योजना निर्माण तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि सबलीकरण	१४
३५	प्रदेशमा व्यावसायिक योग्यता कार्यान्वयनका लागि मूल्याङ्कनकर्ता, परामर्शकर्ता तथा सीप परीक्षण व्यवस्थापकको विकास तथा परिचालन	१४

सि.नं.	मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरू	बजेट (रु. लाखमा)
३६	सिकाइ आदान प्रदान तथा असल अभ्यास साट्नका लागि अन्तर प्रदेशसिकाई आदान प्रदान कार्यक्रम	५
३७	पालिकाहरूलाई स्थानिय TVET Coordination Committee निर्माणमा सहयोग	२
३८	अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा परियोजना कार्यान्वयन भ्रमण व्यवस्थापन	६६.६
३९	डिप्लोमा र प्रिडिप्लोमा तहको प्रवेश परीक्षा र अन्तिम परीक्षाको प्रश्नपत्र निर्माण, छपाइ र ढुवानी	१२०
४०	डिप्लोमा र प्रिडिप्लोमा तहका अन्तिम परीक्षाको उत्तरपुस्तिका परीक्षण र सम्परीक्षण	२६४
४१	डिप्लोमा र प्रिडिप्लोमा तहमा परीक्षा सञ्चालन एवम् नतिजा प्रकाशनसम्बन्धी समग्र व्यवस्थापन	१२०
४२	इन्जिनियरिङ्ग संकायका प्रश्नपत्र बैंक निर्माण	३०
४३	परीक्षा प्रणाली सबलीकरणका लागि स्थलगत प्राविधिक तथा प्रशासनीक सहयोग	४५
४४	दलित, मुसलमान, विपन्न, सिमान्तकृत समुदायका छात्र-छात्रालाई प्राएसएलसी/एप्रिन्टेसीप/ डिप्लोमा तहमा अध्ययन गर्न छात्रवृत्ति	४५०
४५	प्राविधिक शिक्षाको पहुँच नपुगेका स्थानीय तहका युवाहरूका लागि आवाशीय छात्रवृत्ति	१४४
४६	विज्ञापन तथा सूचना प्रकाशन	१२
४७	वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन प्रकाशन	६
४८	अन्य शिक्षण संस्थाहरूबाट अध्ययन गरेका प्राविधिक डिप्लोमा तह सम्मका प्रमाणपत्रको समकक्षता(अन्य)	२३.७६
४९	टिभेटसंग सम्बन्धीत विषयहरूमा टेलिभिजन तथा आम संचारका माध्यमबाट जानकारीमूलक सामग्री प्रसारण	१८
५०	टिभेटको गुणस्तर सुनिश्चिता प्रारूप तर्जुमा सम्बन्धी क्रियाकलाप	१२
५१	राष्ट्रिय प्राविधिक पाठ्यक्रम प्रारूपमा आधारित डिप्लोमा तहको पाठ्यक्रम निर्माण	३१.९
५२	राष्ट्रिय प्राविधिक पाठ्यक्रम प्रारूपमा आधारित हुने गरी डिप्लोमा तहको पाठ्यक्रम परिमार्जन	२३.२
५३	राष्ट्रिय प्राविधिक पाठ्यक्रम प्रारूपमा आधारित हुने गरी प्रिडिप्लोमा तहको पाठ्यक्रम परिमार्जन	३०.४
५४	राष्ट्रिय प्राविधिक पाठ्यक्रम प्रारूपमा आधारित छोटो अवधिको सीप विकास पाठ्यक्रम निर्माण	१८.७५
५५	राष्ट्रिय प्राविधिक पाठ्यक्रम प्रारूपमा आधारित हुने गरी छोटो अवधिको सीप विकास पाठ्यक्रम परिमार्जन	१७.९४
५६	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम सम्बन्धी स्थलगत अध्ययन तथा पूर्वाधार निरीक्षण	५५
५७	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम सम्बन्धी अनुसन्धानात्मक प्रतिवेदन (research journal) प्रकाशन तथा वितरण	८
५८	सिक्दै कमाउँदै सम्बन्धी कार्यक्रमको प्रभावकारिता विषयक अध्ययन	५

सि.नं.	मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरू	बजेट (रु. लाखमा)
५९	शिक्षालय/कार्यक्रम एकिकरण तथा नविनतम उत्पादन क्षेत्रका बजार सान्दर्भिक सीप विकास कार्यक्रमको अध्ययन तथा अनुसन्धान	१५
६०	एकीकृत अनलाइन ट्रेसर स्टडी प्रणाली मार्फत प्राविधिक शिक्षाका ग्राजुयटहरूको रोजगारी स्थिति अध्ययन	१२.३३
६१	औद्योगिक प्रशिक्षार्थी तालिम सञ्चालन	१३५
६२	सञ्चालित प्राविधिक शिक्षालयहरू मध्ये हरेक प्रदेशबाट एक/एक वटा छनोट गरि नमुना शिक्षालयको रूपमा सञ्चालन	६९९.६५
६३	बहुवा तथा पदपूर्ति सम्बन्धी क्रियाकलाप (प्रश्न पत्र निर्माण/परिमार्जन/परीक्षा सञ्चालन/ नतिजा प्रकाशन आदि)	१००.१
६४	परिषद् सम्बन्धी विनियमावली निर्माण तथा परिमार्जन	५
६५	शिक्षालयको पूर्वाधार सम्बन्धी कार्यविधि निर्माण तथा परिमार्जन	७
६६	प्राविधिक शिक्षा कार्यक्रमको गुणस्तर सुनिश्चित व्यवस्थापनका लागि स्थलगत प्राविधिक तथा प्रशासनिक सहायता (एकीकृत रूपमा सञ्चालन हुने गरी)	२२
६७	सामुदायिक विद्यालयमा प्राविधिक शिक्षा कार्यक्रम मर्जर व्यवस्थापनका लागि स्थलगत प्राविधिक तथा प्रशासनिक सहायता	९.६
६८	नमुना पोलिटेक्निक इन्स्टिच्युटको भवन निर्माण	२८०
६९	औद्योगिक प्रशिक्षार्थी तालिम (अप्रेन्टिसीप) भर्नाका लागि प्रवेश परीक्षा, रजिस्ट्रेशन	५८
७०	सीप स्तरोन्नति तालिम पाठ्यसामग्री निर्माण/परिमार्जन सहयोग	७
७१	विद्यालय शिक्षकलाई वृत्ति-मार्गनिर्देशन सम्बन्धी तालिम सञ्चालन सहयोग	३७.५
७२	प्रदेश/स्थानीय सरकारका अधिकारीलाई परियोजना कार्यान्वयन सम्बन्धी क्षमता अभिवृद्धि	१८.२
७३	आवधिक प्रगति समिक्षा तथा योजना तर्जुमा	४८
७४	तालिम प्रशिक्षण सम्बन्धी सामग्रीको श्रव्य-दृश्य तयारी	२०
७५	परियोजना सम्बन्धी सूचना/जानकारी, वार्षिक पात्रो, पम्पलेट निर्माण, प्रकाशन, वितरण	२०
७६	औद्योगिक प्रशिक्षार्थी तालिम (अप्रेन्टिसीप कार्यक्रम) को अन्तिम परीक्षा सञ्चालन	२३.४
७७	वृत्ति मार्गनिर्देशन सेवा केन्द्र सञ्चालनका लागि प्राविधिक सहयोग	९०
७८	प्रदेश तथा स्थानीय सरकारलाई TVET सम्बन्धी नीति, योजना तर्जुमा गर्न प्राविधिक सहयोग	२४
७९	औद्योगिक प्रशिक्षार्थी कार्यरत उद्योगमा व्यवसायजन्य स्वास्थ्य सुरक्षा अभिवृद्धि	६०
८०	परियोजनाका क्रियाकलापहरूको सबलीकरणका लागि कार्यविधि निर्माण तथा परिमार्जन	१०
८१	विद्युतीय/भौतिक माध्यमद्वारा कम्पनी प्रशिक्षकहरूको पेशागत र व्यावसायिक दक्षता अभिवृद्धि	५०
८२	औद्योगिक प्रशिक्षार्थी छनोट सम्बन्धी कार्य सञ्चालन	२८

सि.नं.	मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरू	बजेट (रु. लाखमा)
८३	उद्योगमा कार्यरत कामदार/वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका युवाको लागि सीप स्तरोन्नति तालिम सञ्चालन	२६४
८४	वृत्ति-मार्गनिर्देशन सेवा सम्बन्धी Digitalization प्रणाली विस्तार तथा अध्यावधिक सहयोग	१०
८५	उद्योग/व्यवसायमा रहेको HR सम्बन्धी Assessment, तालिम तथा HR रणनीति निर्माण सहयोग	२८
८६	सीप प्रतिस्पर्धा कार्यक्रम आयोजना	४८
८७	सफलताको कथा तयारी र प्रकाशन	७
८८	उद्योग तथा शिक्षालयद्वारा औद्योगिक प्रशिक्षार्थीहरूको सिकाइ प्रगति समिक्षा	२१
८९	विद्यार्थीलाई कामको संसार चिनाउने कार्यक्रमहरू (Skill to Work Transition)	९९
९०	TVET Coordination Unit स्थापना, व्यवस्थापन र क्षमता अभिवृद्धि	१००
९१	साझेदार उद्योगहरूमा Green TVET सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन सहयोग	१४
९२	अप्रेन्टिसीप/OJT तालिमसम्बन्धी सिकाइ सामग्री पुनरावलोकन	२०
९३	औद्योगिक प्रशिक्षार्थी कार्यक्रममा ड्रपआउट दर न्यूनीकरण सम्बन्धी कार्यक्रम	३५
९४	औद्योगिक प्रशिक्षार्थी कार्यक्रम नतिजा सुधारका लागि परिपूरक कक्षा सञ्चालन लगायतका कार्यक्रम	४९
९५	प्रि-डिप्लोमा तह (अप्रेन्टिसीप) को पाठ्यक्रम परिमार्जन	३६
९६	डिप्लोमा तह (अप्रेन्टिसीप) को पाठ्यक्रम निर्माण	५४
९७	२४ महिने अप्रेन्टिसीप कार्यक्रमको परीक्षा प्रणालीमा सुधार र १६९६ घन्टे तालिमको सिप परिक्षण सुधार	१४
९८	उत्कृष्ट उद्योग, प्रशिक्षार्थी, कम्पनी प्रशिक्षक तथा उद्योगहरूलाई सम्मान कार्यक्रम	२०
९९	नगरपालिका (MuAN) तथा गाउँपालिका संघ (NARMIN) तथा विभिन्न फोरम र नेटवर्क मार्फत औद्योगिक प्रशिक्षार्थी, कार्यगत अभ्यास सहितको तालिमको सूचना प्रचार प्रसार तथा अभिमुखीकरण	१७.७६
१००	विभिन्न मिडिया (Podcast, TV Show) मार्फत TVET सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन	३५
१०१	संघीय तहबाट शिक्षण संस्थाहरूलाई स्तर निर्धारण मापदण्ड प्रकृया सम्बन्धी अभिमुखीकरण	१४
१०२	परिषद कर्मचारिहरूलाई स्तर निर्धारण सम्बन्धमा अभिमुखीकरण	३
१०३	गुणस्तर सुनिश्चितता सम्बन्धी तालिम सञ्चालन	२४
१०४	स्तर निर्धारण मूल्यांकनकर्ता तालिम सञ्चालन	२०
१०५	स्तर निर्धारण मूल्यांकनकर्ताहरूलाई परिचालन	४५
१०६	स्तर निर्धारण प्रक्रियामा अनलाईन सफ्टवेयर प्रयोगका लागि निर्देशिका विकास (डिजिटल)	१०

सि.नं.	मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरू	बजेट (रु. लाखमा)
१०७	प्रशिक्षक प्रशिक्षण सञ्चालन (ब्लेण्डेड मोड)	२६०.२८
१०८	राष्ट्रिय पाठ्यक्रम ढाँचामा आधारित नमुना पाठ्यक्रम निर्माण	६४.८१
१०९	प्रशिक्षकहरूलाई नमुना पाठ्यक्रमको विषयमा अभिमुखीकरण (अनलाईन)	७
११०	नमुना पाठ्यक्रममा आधारित डिजिटल सिकाइ स्रोतहरूको विकास (कम्तीमा १ कार्यक्रम)	२०
१११	नमुना पाठ्यक्रम कार्यान्वयनका लागि डिजिटल प्लेटफर्मको विकास (कम्तीमा १ कार्यक्रम, ब्लेण्डेड मोड, ७ मोडेल विद्यालयहरूमार्फत)	१०
११२	Interoperable Protocol का लागि प्राविधिक मूल्याङ्कन तथा प्राविधिक प्रक्रियाको विकास	३०
११३	TVET संस्थाहरूलाई राष्ट्रिय स्तर निर्धारण मापदण्ड सम्बन्धी अभिमुखीकरण	१७.५
११४	प्रादेशिक स्तरमा उपलब्ध तथ्यांकको आधारमा प्रादेशिक TVET प्रोफाइल विकास	७
११५	स्थानीय तह, निजी क्षेत्र तथा शिक्षणसंस्थाहरूसँग TVET प्रोफाइल सम्बन्धी अभिमुखीकरण	१०.५
११६	स्थानीय तहसँग समन्वय गरि स्रोत विनियोजन संयन्त्र स्थापनाका लागि मार्गनिर्देशन तयार गर्न कार्यशाला सञ्चालन	७
११७	विद्यालय सुधार योजना कार्यान्वयनमा TVET शिक्षण संस्थाहरूलाई सहयोग	२१०
११८	गुणस्तर सुधार र विद्यालय व्यवस्थापनको लागि प्रधानाध्यापकहरूको क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रमहरू सञ्चालन	१४
११९	नमुना शिक्षण संस्थाका लागि सहयोग	४२
१२०	स्थानीय तहसँगको सहकार्यमा शिक्षण संस्थाहरूका लागि सञ्चार तथा GESI रणनीति विकास गरी कार्यान्वयन	७०
१२१	परियोजना अन्तर्गत निर्माण गरिने विभिन्न निर्देशिका तथा अन्य कागजातहरूको अनुवाद र प्रकाशन	१४
१२२	स्तर निर्धारण मूल्यांकन आवेदन शुल्क सहयोग	६२
१२३	गुणस्तर सुनिश्चितता सम्बन्धी राष्ट्रिय सेमिनार	३०
१२४	प्रशिक्षक योग्यता प्रमाणीकरण सम्बन्धी अभिमुखीकरण	१०
१२५	प्रशिक्षक योग्यता प्रमाणीकरण तालिम विस्तार सम्बन्धी छलफल (ETC, TITI, CEHRD, विश्वाविद्यालय)	४
१२६	प्रशिक्षकहरूका लागि रिसोर्स पुस्तकालय	२०
१२७	प्रशिक्षकहरूका लागि अनलाईन इन्डक्सन प्याकेजको निर्माण	१०
१२८	डिजिटलाइजेसन सम्बन्धी क्षमता अभिवृद्धि	५०
१२९	स्तर निर्धारण प्राप्त शिक्षण संस्थाहरूका लागि सहूलियत अनुदान (प्रक्रिया विकास गरी गर्नुपर्ने)	१४०
१३०	अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा परियोजना कार्यान्वयन भ्रमण व्यवस्थापन	७२

सि.नं.	मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरू	बजेट (रु. लाखमा)
१३. युनेस्कोका निमित्त नेपाल राष्ट्रिय आयोगको सचिवालय		
१	युनेस्को काठमाडौं अफिसको घरभाडा वापतको अनुदान	१६
२	साँस्कृतिक सम्पदा (भौतिक, अभौतिक) संरक्षण एवम् सम्बद्धनमा युवा अभियान	५
३	सामुदायिक सिकाइ केन्द्रको क्षमता अभिवृद्धि तथा स्थानीय सरकारबीच समन्वय एवम् सहकार्य	३
४	विज्ञान तथा प्रविधिसंग सम्बन्धित बाल प्रतिभा खोजी कार्यक्रम	५
५	भूमण्डलिय नागरिक शिक्षा एवम् जलवायु परिवर्तन र प्राकृतिक प्रकोप सम्बन्धी सचेतना	५
६	सामाजिक मूल्य मान्यता सम्बद्ध पुराना तथा नयाँ पुस्ताबीचमा ज्ञान, सिप, प्रविधि, कला तथा अनुभव आदानप्रदान कार्यक्रम	४
७	युनेस्को महासंघ, युनेस्को क्लब तथा अन्य संघसंस्थाहरूको क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम	३
८	युनेस्को सम्बद्ध विद्यालय तथा अन्य विद्यालयहरूको क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम	२
९	युनेस्को सम्बद्ध विषयगत क्षेत्रमा क्रियाकलाप सञ्चालन (विषय तथा विशेष समितिका लागि)	१४
१०	युनेस्कोका दिवसहरू मनाउन क्रियाकलाप सञ्चालन	१
११	विद्यालयहरूमा दिगो विकास लक्ष्य प्राप्तिमा भएगरेका क्रियाकलापहरूको लेखाजोखा तथा स्थानीय तहमा राष्ट्रिय कार्यढाँचाको अभिमुखिकरण कार्यक्रम	१२
१२	युनेस्कोका अवधारणा तथा नवप्रवर्तनहरूको प्रचारप्रसार सम्बन्धी क्रियाकलाप सञ्चालन (सामाजिक सञ्जाल तथा डिजिटल प्लेटफर्मसहित)	५
१३	अनुगमन तथा मुल्यांकन खर्च	३
१४	युनेस्कोका अन्तराष्ट्रिय सभा सम्मेलन, सम्पर्क समन्वय (युनेस्को सचिवालय, युनेस्को स्थायी प्रतिनिधि, पेरिस तथा नेपाली राजदुतावास, पेरिस समेतका लागि)	१
१४. नेपाल विज्ञान तथा प्रविधि प्रज्ञा प्रतिष्ठान		
१	Secondary Standard Dosimetry Laboratory (SSDL) भवनको फर्निचिङ्ग	१०
२	Innovation Centre Lab (Maker Space) निर्माण	७५
३	Seismometer	७३.८
४	Growth Chamber, Spectrophotometer, Vision Pro Reader	४१.४
५	फ्लोरेसेन्स माइक्रोस्कोप	५५.२
६	लेथ मेशिन र सम्बन्धीत उपकरण	२७.६
७	प्राकृतिक प्रकोप जोखिम न्यूनिकरण	१८
८	विज्ञान चेतना अभियान, विज्ञान सम्वाद र वैज्ञानिक प्रकाशन	१३.७२
९	विज्ञान तथा प्रविधि संचार (श्रव्यदृश्य)	१८

सि.नं.	मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरू	बजेट (रु. लाखमा)
१०	वैज्ञानिक प्रकाशन प्रोत्साहन तथा शुल्क	५.१२
११	जैविक विविधता सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान	१४.४
१२	मोलिकुलर बायोटेक्नोलजी सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान	१९.८
१३	नेचुरल प्रोडक्ट सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान	१२.६
१४	भौतिक विज्ञान सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान	१२.६
१५	संकाय, विकास र अन्य कार्यक्रम	३०.३८
१६	विज्ञान तथा प्रविधि पुरस्कार	२८.८
१७	अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध विकास, शुल्क एवं प्रवर्द्धन कार्यक्रम	१३.५
१८	National Microbial Culture Collection Centre (NMCCC)	१६.२
१९	कार्यविधि अन्तर्गतका कार्यहरू	७.२
२०	विज्ञान तथा प्रविधि सूचना प्रणाली केन्द्र	३६
२१	विश्लेषणात्मक सेवा केन्द्र	१८
२२	ऊर्जा अर्थशास्त्र तथा उदीयमान प्रविधि विकास अनुसन्धान	२५.५९
२३	कार्यक्रम अनुगमन तथा मुल्यांकन	९
२४	अन्तर्राष्ट्रिय कार्यक्रम (CSIR, NAM S&T Centre तथा अन्य संघ संस्थाहरूसँग Collaborative Programs सञ्चालन)	१३.५
२५	अन्तरिक्ष अनुसन्धान कार्यक्रम	१८
२६	सातै प्रदेशमा विशिष्टीकृत अनुसन्धान केन्द्र सञ्चालन तथा विकास	२५२.०९
२७	वातावरण अध्ययन, अनुसन्धान	१६.२
२८	संश्लेषण तथा औषधि अध्ययन, अनुसन्धान	१२.६
२९	अनुसन्धान वृत्ति	१३.५
३०	जैविक उर्जा तथा फोहोरमैला सम्बन्धी अनुसन्धान	१०.८
३१	परम्परागत प्रविधिको आधुनिकीकरण	७.२
३२	विज्ञान शिक्षण उपकरण निर्माण तथा प्रशिक्षण कार्यक्रम	९
३३	दिगो भौतिक संरचना सम्बन्धी अनुसन्धान र विकास	९
३४	GPS को उपयोग एवं अनुसन्धान कार्यक्रम	७.२
३५	पारिस्थितीकीय प्रणाली तथा उच्च धरातलिय अध्ययन, अनुसन्धान	१९.८
३६	कृषि उपज तथा खाद्य स्वच्छता अध्ययन अनुसन्धान	१२.६
३७	स्वास्थ्य अनुसन्धान	१९.८

सि.नं.	मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरू	बजेट (रु. लाखमा)
३८	उर्जा प्रविधि अनुसन्धान र विकास (सौर्य, वायु, जलविद्युत)	२४.३
३९	परियोजना बैंक	३८.७
४०	जनशक्ति विकास र क्षमता अभिवृद्धि	४५
४१	प्रतिभा विकास कार्यक्रम	३६
४२	नविन प्रविधिको अनुसन्धान तथा विकास प्रसार	९
४३	नास्ट सेवा आयोग	२७
४४	आन्तरिक भ्रमण खर्च	२
४५	नविकरण उर्जा परिक्षण केन्द्र (RETS) सञ्चालन	२०
४६	प्रादेशीक शाखा कार्यालय (महेन्द्रनगर)	१४
१५. राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड		
१	कक्षा ८ को परीक्षा लाई स्तरिकृत गर्नको लागि सेट परिक्षण, बोर्ड र प्रदेश बीच समन्वय गरी स्थानीय तह (शिक्षक तथा कर्मचारी) को क्षमता अभिवृद्धि	१६५
२	स्तरिकृत परीक्षा सञ्चालनका लागि आइटम निर्माण, परिमार्जन, आइटम परीक्षण र Item बैंक सम्बन्धी (कक्षा १० र १२)	१६५.०१
३	माध्यमिक शिक्षा परीक्षाको रजिष्ट्रेशन, प्रश्नपत्र निर्माण, छपाइ, ढुवानी, उत्तरपुस्तिका परीक्षण, नतीजा प्रकाशन तथा प्रदेश परीक्षा व्यवस्थापन समितीको क्षमता अभिवृद्धि	२७७०
४	कक्षा १२ को परीक्षाको लागि प्रश्न पत्र निर्माण र परिमार्जन	१५
५	प्रयोगात्मक परीक्षा र OJT (व्यवहारिक अभ्यास) को अभिमुखीकरण र परीक्षा अनुगमन तथा बाह्य परीक्षक खर्च	५०
६	अपाङ्गता भएका परीक्षार्थीहरूको परीक्षा सहजीकरण कार्यक्रम	२४.९९
७	केन्द्राध्यक्षहरूको लागि अभिमुखीकरण र विषय शिक्षकका लागि उत्तरपुस्तिका परीक्षण सम्बन्धी कार्यशाला/ अभिमुखीकरण	१२०
८	प. नि. का. कक्षा १० को लागि भवन मर्मत	५
९	प. नि. का. कक्षा १० को लागि Machinery औजार खरिद	१०
१६. केशर पुस्तकालय		
१	कम्प्युटर, मल्टिफड्सलन प्रिन्टर लगायत अन्य मेशिनरी सामग्री खरिद	३.२३
२	नव निर्मित भवनमा शैक्षिक प्रयोजनका फर्निचरहरू (डेक्स, बेन्च, पर्दा, टेबल, दराज, सोफा सेट) खरिद र जडान	१२.७८
३	पुस्तकालयको लागि पुस्तक खरिद	८
४	पुस्तकालय दिवस	१.८९

सि.नं.	मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरू	बजेट (रु. लाखमा)
५	जनचेतनामूलक पुस्तकालय सम्बन्धी कार्यक्रम	२.३४
६	पुरानो पुस्तक तथा पत्रिका बाइण्डिङ्ग	०.९
७	बुक डिजिटাইजेसन	२.७
८	केशर पुस्तकालयको वेबसाइट अवडेट गर्ने कार्य	०.४५
९	पुस्तकालय तालिम	०.९
१०	Full Text Photo Library and Bibliographical Database Update and Maintenance	०.९
११	टहरामा भएका पुस्तकहरू प्रवलीकरण भएको भवनमा स्थानान्तरण र व्यवस्थापन	४.८२
१२	अनुगमन तथा मूल्यांकन खर्च	२.८४
१३	पुस्तक सरक्षणका लागि किटनाशक औषधी खरिद कार्यक्रम	१
१७. नेपाल राष्ट्रिय पुस्तकालय		
१	सेक्युरिटी गेट/स्क्यानर मेशीन खरिद	३.०६
२	पुस्तकालय/ISSN व्यवस्थापन सम्बन्धी ऐन, कार्यविधि तथा कानून निर्माण (१ वटा कानून निर्माण)	०.९५
३	पुस्तकालय व्यवस्थापन सम्बन्धि आधारभुत तालिम	२.७
४	पुस्तकालय व्यवस्थापन सम्बन्धी जिल्लास्तरीय अभिमूखीकरण कार्यक्रम	२.७
५	पुस्तकालय दिवस	१.८
६	लाईब्रेरी व्यवस्थापन	१३
७	पुरानो पुस्तक तथा पत्रिका बाइण्डिङ्ग	३.५
८	बुक डिजिटাইजेसन	३.८
९	आर्काईभ व्यवस्थापन	३.८
१०	ई लाईब्रेरी व्यवस्थापन	०.९५
११	पुस्तक तथा पत्रिकाको केमिकल उपचार	०.९५
१८. डिल्लीरमण कल्याणी रेग्मी स्मारक पुस्तकालय		
१	पुस्तकालयको लागि पुस्तक खरिद	४
२	डिल्लीरमण रेग्मी योड स्कलर अवार्ड	१.५
३	डा. डिल्लीरमण रेग्मी राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय शान्ति पुरस्कार	३
१९. सबैका लागि शिक्षा शिशु विकास कार्यक्रम		
१	CSS मास्टर प्रशिक्षण प्याकेजको विकास तथा प्रशिक्षक प्रशिक्षण	१०
२	प्रादेशिक तहमा IEMIS सम्बन्धी क्षमता विकास	१५

सि.नं.	मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरू	बजेट (रु. लाखमा)
३	प्रारम्भिक बाल शिक्षा पहिलो प्राथमिकता सञ्चार अभियान सम्बन्धी संघीय गोष्ठी तथा संघसंस्था परिचालन	५
४	अभिभावक शिक्षा राष्ट्रिय प्याकेज अद्यावधिकरण	५
५	मधेश तथा लुम्बिनी प्रदेशमा CLC का मापदण्ड विकास सम्बन्धी परामर्श कार्यशाला	३
६	CTEVT सँग क्षमता समायोजन गर्न संघीय स्तरको कार्यशाला	५
७	शिक्षा क्लस्टर DPRP को अद्यावधिक र पुनरावलोकन तथा वार्षिक सिमुलेशन सहित अन्य सम्बन्धीत क्लस्टर दस्तावेजहरूको विकास	३
८	संघीय तह, मधेश, कर्णाली र सुदुरपश्चिम प्रदेशमा NQF सम्बन्धी प्रचार प्रसार कार्यशाला	५
९	छानिएका NQF शिक्षण सामग्रीहरूको डिजिटल रूपान्तरण	५
१०	अद्यावधिक गरिएको CSSMP सम्बन्धी प्रचार प्रसार कार्यशाला (संघीय तह, मधेश, कर्णाली र सुदुरपश्चिम प्रदेश)	५
११	शिक्षक प्रशिक्षण पाठ्यक्रमको डिजिटलाइजेसन	१२
१२	अद्यावधिक गरिएको बालमैत्री विद्यालय प्रारूपसम्बन्धी प्रचार प्रसार कार्यशाला	५
१३	शिक्षकहरूका लागि पहुँचयुक्त डिजिटल पाठ्यसामग्री (Accessible Digital Textbook) सम्बन्धी अभिमूखीकरण	१०
१४	विद्यालय तत्परता सम्बन्धी अनुसन्धानबारे प्रवोधीकरण	५
१५	साना विद्यालयको बालबालिकामा विद्यालय तत्परता सम्बन्धी नमुना अनुसन्धानको प्रतिवेदन अन्तिमीकरण	५
२०. पाठ्यक्रम विकास केन्द्र		
१	सूचना प्रविधिसम्बन्धी आन्तरिक प्रणालीको व्यवस्थापन (इन्टरनेट, टेलिफोन, इन्भर्टर लाइन वायरिङलगायतको नेटवर्किङ व्यवस्थापन)	५.०५
२	कार्यालय सामान खरिद	१२.३३
३	निजी क्षेत्रका पाठ्यसामग्री मुद्रक तथा वितरकहरू सूचीकरण तथा नवीकरण र पाविकेको रोष्टर सूची तयारी सम्बन्धी कार्यक्रम	४.५
४	सुचिकृत मुद्रक तथा निजी प्रकाशकलाई पाठ्यपुस्तक लेखन अभिमुखिकरण	४.५
५	कक्षा १० र १२ को मान्यता तथा समकक्षता निर्धारण सम्बन्धी कार्यक्रम	४.३२
६	पाठ्यक्रम विकास तथा मूल्यांकन परिषद, समिति बैठक तथा अन्य कार्यक्रम	८.१
७	निजी प्रकाशकद्वारा विकसित विद्यालय तहका थप पाठ्यसामग्री मूल्याङ्कन तथा स्वीकृत सम्बन्धी कार्य	६९.१८
८	अनुगमन तथा मूल्यांकन खर्च	४

सि.नं.	मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरू	बजेट (रु. लाखमा)
९	विदेशी बोर्ड वा शैक्षिक संस्थाबाट प्राप्त शैक्षिक उपाधिको वैधानिकता अध्ययन तथा सत्यापन र अभिलेख अद्यावधिक	३
२१. शैक्षिक गुणस्तर परीक्षण केन्द्र		
१	कार्यालयको पत्रपत्रिका तथा पुस्तिका	१.२
२	विज्ञापन तथा सूचना प्रकाशन	२
३	कार्यालय सुरक्षा, सरसफाई तथा बगैँचा व्यवस्थापन लगायतका लागि करार सेवा शुल्क	६.४८
४	शैक्षिक गुणस्तर परीक्षण केन्द्रको कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि सहजीकरण तथा समन्वय कार्य	५
२२. राष्ट्रिय किताबखाना (शिक्षक)		
१	सफ्टवेयर अपग्रेड अवकाश र बहुवासम्बन्धी जानकारीका लागि SMS सेवा	१.८४
२	सिटरोल व्यवस्थापनका लागि फर्निचर	४.४
३	स्थायी शिक्षकको सिटरोल दर्ता, निवृत्तभरण, उपदान, औषधी उपचार खर्च निर्धारण लगायतका कामका लागि अनलाइन सफ्टवेयर प्रणाली विकास, र आवश्यकताका आधारमा प्रदेशमा हस्तान्तरण गर्न विस्तृत कार्यविधि निर्माण	१८
४	निवृत्तभरण अधिकार पत्र छपाइ तथा वितरण	१०.२३
५	दिग्दर्शन परिमार्जन प्रकाशन तथा वितरण	२.५५
६	वार्षिक स्थिति प्रतिवेदन प्रकाशन तथा वितरण	१.२
७	कानुनी परामर्श सेवा	५.४
८	तलबी प्रतिवेदन सम्बन्धी व्यवस्थापकीय कार्य	३.३९
९	कार्यसम्पादन अभिमुखीकरण कार्यक्रम (कोलेनिका र एकाइका कर्मचारीलाई)	१.८
१०	शिक्षकहरूको सम्पत्ति विवरण दर्ता एवम् व्यवस्थापन	४.९५
११	शिक्षकहरूले पेश गरेका सिटरोल र सिटरोल साथ पेश गरेका सम्पूर्ण अभिलेखको डिजिटलाइजेशन	२७.०१
१२	अवकाश प्राप्त शिक्षकहरूलाई परिचय पत्र वितरण	७.८५
२३. शिक्षक सेवानिवृत्त सुविधा		
१	सेवा निवृत्त शिक्षकको निवृत्तभरण तथा अशक्त वृत्ति	१२८०१२
२	सेवा निवृत्त स्थायी शिक्षकको उपदान	३००१
३	विगतमा सुविधा नलिएका (Golden HandShake सुविधा) अस्थायी शिक्षकको उपदान बापतको एकमुष्ट अनुदान	५९९
४	अस्थायी द्वन्दपिडित शिक्षकका लागि उपदान बापतका एकमुष्ट अनुदान रकम	१६५
५	सेवा निवृत्त स्थायी शिक्षकको सञ्चित विदा	२००००

सि.नं.	मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरू	बजेट (रु. लाखमा)
६	विगतमा सुविधा नलिएका (Golden Handshake) अस्थायी शिक्षकको विदा बापतको रकम	२२५
७	सेवा निवृत्त शिक्षकको औषधी उपचार	३८०००
२४. विश्वविद्यालय अनुदान आयोग		
१	उच्च शिक्षामा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको विभिन्न विधामा प्रतिभा पहिचान कार्यक्रम	५०
२	उच्च शिक्षा अध्ययनरत सबै मुस्लिम महिला तथा मुक्त कम्लरीलाई छात्रवृत्ति	१६३
३	लागत साझेदारी कार्यक्रम अन्तर्गत छात्रवृत्ति प्राप्त गरी प्राविधिक विषयहरू (ईन्जिनियरिङ, कृषि तथा वन विज्ञान) मा उच्च शिक्षा (स्नातक तह) पुरा गरेका विद्यार्थीहरू काममा खटिई कार्य गरेबापतको निर्वाह खर्च	१०००
४	बुटवल मेडिकल कलेज पूर्वाधार निर्माण विकास आयोजनाका लागि सःशर्त अनुदान	७०
५	बर्दibas मेडिकल कलेज पूर्वाधार निर्माण विकास आयोजनाका लागि सःशर्त चालु अनुदान	७०
६	सुर्खेत मेडिकल कलेज पूर्वाधार निर्माण विकास आयोजनाका लागि सःशर्त चालु अनुदान	५०
७	गेटा मेडिकल कलेजका लागि सःशर्त चालु अनुदान	३०
८	विदुषी योगमाया आयुर्वेद विश्वविद्यालय स्थापनाका लागि सञ्चालन अनुदान	२००
९	नेपाल विश्वविद्यालय सञ्चालन अनुदान	२००
१०	त्रिभुवन विश्वविद्यालयका अनुसन्धान केन्द्रहरू (सेडा, सेरिड, सिनास, रिकास्ट) लगायतका अन्य विश्वविद्यालयका अनुसन्धान केन्द्रहरू मार्फत हुने अन्वेषण तथा अनुसन्धान	१००
११	विश्वविद्यालय अनुदान आयोग सञ्चालन तथा उपभोग(विश्वविद्यालय अनुदान आयोग)	५००
१२	त्रिभुवन विश्वविद्यालयका स्वायत्त क्याम्पसहरूलाई अनुदान	८१८२.४
१३	सामुदायिक क्याम्पस अनुदान(विश्वविद्यालय अनुदान आयोग)	७५००
१४	गुणस्तर सुधार कार्यक्रम(विश्वविद्यालय अनुदान आयोग)	२१५०
१५	सूदुरपश्चिम विश्वविद्यालय अनुदान	५१००
१६	मध्यपश्चिम विश्वविद्यालय अनुदान	४१००
१७	कृषि तथा वन विश्वविद्यालय अनुदान	६६९०
१८	नेपाल खुला विश्वविद्यालय	५९३.६
१९	राजर्षिजनक विश्वविद्यालय	१००४.३
२०	अपाङ्गता भएका, दलित र आर्थिक रूपले विपन्न विद्यार्थीहरूका लागि छात्रवृत्ति	८७०
२१	मदन भण्डारी विज्ञान तथा प्रविधि विश्वविद्यालय(विश्वविद्यालय अनुदान आयोग)	७५०
२२	लुम्बिनी बौद्ध विश्वविद्यालय अनुदान	१०००
२३	पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय अनुदान	१२३०
२४	पोखरा विश्वविद्यालय अनुदान	१३५०

सि.नं.	मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरू	बजेट (रु. लाखमा)
२५	काठमाडौं विश्वविद्यालय अनुदान	११००
२६	बहिरा क्याम्पस, दृष्टिविहीन श्रव्य सामग्री निर्माण, तथा वितरण नयाँ विश्वविद्यालय स्थापना तथा South Asian University/SAARC Higher Education/UGC Heads को कार्यक्रम (संस्था/समितिलाई अनुदान) (विश्वविद्यालय अनुदान आयोग)	६८३.७
२७	National Eligibility Test सञ्चालन (विश्वविद्यालय अनुदान आयोग)	५०
२८	नेपाल संस्कृत विश्वविद्यालय अनुदान आयुर्वेद कार्यक्रमको थप दरवन्दी समेत मिलान हुने गरी	८२९७
२९	सहीद र द्वन्दपिडितका छोराछोरीलाई उच्च शिक्षा अध्ययन गर्न छात्रवृत्ति	१४४
३०	विशेष छात्रवृत्ति - डोम वादी चमार मुसहर जातिका विद्यार्थीलाई एमबिबिएस र विइ अध्ययनका लागि छात्रवृत्ति दायित्व समेत	६१
३१	विअआका कर्मचारीका सन्ततिलाई उच्चशिक्षा अध्ययन गर्न छात्रवृत्ति	१०
३२	नेपाल संस्कृत विश्वविद्यालय अन्तर्गत सम्बन्धनप्राप्त संस्कृत विषयय अध्ययन हुने क्याम्पसहरूलाई शिक्षक व्यवस्थापन अनुदान व्यवस्थापन	१००
३३	बुटवल मेडिकल कलेज पूर्वाधार निर्माण विकास आयोजनाका लागि सःशर्त पुँजीगत अनुदान	२५००
३४	बर्दibas मेडिकल कलेज पूर्वाधार निर्माण विकास आयोजनाका लागि सःशर्त पुँजीगत अनुदान	२५००
३५	सुर्खेत मेडिकल कलेज पूर्वाधार निर्माण विकास आयोजनाका लागि सःशर्त पुँजीगत अनुदान	१००
३६	गेटा मेडिकल कलेजका लागि सःशर्त पुँजीगत अनुदान	१०००
३७	मदन भण्डारी विज्ञान तथा प्रविधि विश्वविद्यालयको भौतिक पूर्वाधार विकास	३०००
३८	मदन भण्डारी प्रौद्योगिक विश्वविद्यालय	३००
३९	विदुषी योगमाया आयुर्वेद विश्वविद्यालय	२५००
४०	सामुदायिक क्याम्पसको पूर्वाधार निर्माण	३४००
४१	नेपाल विश्वविद्यालय	२००
४२	डडेलधुरा मेडिकल कलेज पूर्वाधार निर्माण विकास आयोजनाका लागि सःशर्त पुँजीगत अनुदान	५००
४३	त्रिभुवन विश्वविद्यालय अनुदान भवन निर्माण तथा मर्मत सम्भार पुँजीगत सुधार	५०००
४४	नेपाल संस्कृत विश्वविद्यालय भवन निर्माण तथा पुँजीगत सुधार अनुदान	४५०
४५	पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय अनुदान भवन निर्माण तथा पुँजीगत सुधार अनुदान मेडिकल साइन्सको पूर्वाधार समेत	१८००
४६	पोखरा विश्वविद्यालय अनुदान भवन निर्माण तथा मर्मत सम्भार पुँजीगत अनुदान	१८००
४७	लुम्बिनी बौद्ध विश्वविद्यालय भवन निर्माण तथा पुँजीगत सुधार अनुदान	१८००

सि.नं.	मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरू	बजेट (रु. लाखमा)
४८	सूदुरपश्चिम विश्वविद्यालय भवन निर्माण तथा पुँजीगत सुधार अनुदान	२०००
४९	मध्यपश्चिम विश्वविद्यालय भवन निर्माण तथा पुँजीगत सुधार अनुदान	१८००
५०	नेपाल खुला विश्वविद्यालय भवन निर्माण तथा पुँजीगत सुधार खर्च	१०
५१	राजर्षिजनक विश्वविद्यालय भवन निर्माण तथा पुँजीगत सुधार खर्च	४४०
५२	विश्वविद्यालय अनुदान आयोग र गुणस्तर सुधार कार्यक्रम पुँजीगत सुधार	५५४
५३	कृषि तथा वन विश्वविद्यालय भवन निर्माण तथा पर्खाल निर्माण सहितको अन्य पुँजीगत सुधार	५९५
५४	त्रिभुवन विश्वविद्यालय सञ्चालन अनुदान	१०४४२४
५५	काठमाण्डौ विश्वविद्यालय पुँजीगत अनुदान	९९०
५६	Establishment of the National Science Based Reference Laboratories	४०००
५७	Establishment and Strengthening of the National Cryosphere and Climate Change Laboratory	५००
५८	Establishment of National Advance Bio-medical Laboratory	१५००
२५. उच्च शिक्षाको उत्कृष्टता प्रवर्धन कार्यक्रम		
१	विश्वविद्यालयहरूको विभाग र संकायहरूको पुर्नसंरचना	५०
२	सबै विश्वविद्यालयको शैक्षिक क्रियाकलापमा एकरूपता हुने गरी क्यालेण्डर निर्माण, अनुदानसँग आवद्ध हुने गरी कार्यान्वयन र अनुगमन	२०
३	२० घण्टा कामको न्यूनतम ज्याला सहित कमाउँदै पढ्दै कार्यक्रम सञ्चालन सम्बन्धमा अध्ययन गरी कार्यान्वयन गर्ने	५०
४	स्नातक र स्नातकोत्तर तह उत्तीर्णलाई मापदण्डका आधारमा स्वयंसेवक शिक्षकको रूपमा परिचालन	१०
५	विश्वविद्यालय अनुदान आयोगको पुर्नसंरचना	५०
६	विश्वविद्यालय अनुदान आयोग कार्यक्रम सहयोग सचिवालय सञ्चालन तथा उपभोग	५००
७	बजारमुखी शैक्षिक कार्यक्रमहरूको विकास तथा विस्तार	२५००
८	उच्च शैक्षिक संस्थामा कार्यरत शिक्षक तथा नेतृत्व तहमा कार्यरत प्राध्यापकहरूको क्षमता अभिवृद्धि	१२२३
९	उद्यमशिलता विकास तथा कार्यान्वयनका लागि अनुदान	१०००
१०	प्राज्ञिक उत्कृष्टताका लागि अनुसन्धान प्रवर्द्धन अनुदान	१०००
११	गुणस्तर सुनिश्चितता तथा प्रत्यायन/गुणस्तर अभिवृद्धिमा संलग्न उच्च शैक्षिक संस्थाहरूलाई अनुदान	१८००

सि.नं.	मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरू	बजेट (रु. लाखमा)
१२	उच्च शैक्षिक संस्थाहरूलाई कार्यसम्पादन अनुदान	७१२५
१३	विपन्न विद्यार्थीहरूका लागि पिएमटीमा आधारित छात्रवृत्ति	२८००
१४	उच्च शिक्षाको पहुँच तथा विपतका दृष्टिकोणबाट पछि परेका क्षेत्रका शैक्षिक संस्थाहरूलाई अनुदान	७००
१५	उच्च शैक्षिक संस्थाहरूलाई सूचना तथा प्रविधिमा आधारित शैक्षिक कार्यक्रमहरूको विकास तथा कार्यान्वयन - डिजिटलाइजेशन	२०००
१६	त्रिविवि कार्यक्रम सहयोग सचिवालय उपभोग, सचालन, सेवा खरिद, तालिम तथा कार्यक्रम खर्च	५०
१७	सफ्टवेयर खरिद तथा अद्यावधिक	१००
१८	प्राज्ञिक उत्कृष्टता तथा अनुसन्धान अनुदान	१२७०
२६. शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइ (७७ वटा)		
१	अनिवार्य तथा निशुल्क शिक्षाको कार्यान्वयनका लागि सहविकरण	१२०.७५
२	अनुगमन तथा मूल्यांकन खर्च	५.८२
३	एकीकृत शैक्षिक सूचना तथा व्यवस्थापन प्रणाली व्यवस्थापन	५७.२३
४	एकीकृत पाठ्यक्रम तथा अन्य परिमार्जित पाठ्यक्रमको कार्यान्वयनका लागि शिक्षकको क्षमता विकास (प्रशिक्षण प्रशिक्षण)	८६.२२
५	कक्षा ३ को NARN को पूर्व परीक्षण सञ्चालन	१८.९८
६	कक्षा ५ को नासा परीक्षण सञ्चालन	१२९.४०
७	कार्यक्रम तथा Compliance अनुगमन	१६१.६२
८	कार्यालय भवन मर्मत तथा सुधार	२२७.००
९	कार्यालयको घरभाडा	६५.००
१०	द्वन्दपिडित छात्रवृत्ति (गैरआवासिय)	२५२.८०
११	नवप्रवेशी शिक्षकहरूको लागि सेवा प्रवेश तालिम	१२६.५३
१२	लेखाजोखा केन्द्र व्यवस्थापन	२८.३५
१३	विद्यार्थीमा उद्यमशीलता विकासका लागि प्रवर्तनात्मक कार्य	२७३.६०
१४	विद्यालय एवम स्थानीय तहका पदाधिकारीहरूलाई शैक्षिक नीति अभिमुखिकरण (EMF and SMF सहित)	९०.९५
१५	विद्यालय लेखापालन तथा सार्वजनिक खरिद तालिम	८३.०८

सि.नं.	मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरू	बजेट (रु. लाखमा)
१६	बेरुजु फछोटका लागि विद्यालय निर्माण कार्यको कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन तयारीका लागि प्राविधिक परामर्श सेवा	९६.००
१७	शहिदका छोरा छोरीलाई छात्रवृत्ति (गैरआवासिय)	२५.२०
१८	शिक्षक दरबन्दी मिलानका लागि सहजिकरण	३४.६५
१९	शिक्षा तथा साक्षरता दिवस	६८.४०
२०	शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि माध्यमिक तहका प्रधानाध्यापकहरूसँग अन्तरक्रिया	१९५.१०
२१	शैक्षिक योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन सम्बन्धमा स्थानीय तहका कर्मचारीहरूको क्षमता विकास	७६.००
२२	साक्षर जिल्ला घोषणाका लागि कार्यक्रम सञ्चालन	३१.०५
२३	स्थानीय तहका लागि योजना तर्जुमा प्रतिवेदन तयारी लगायतका कार्यका लागि प्राविधिक सहयोग तथा क्षमता विकास	५१.००
२४	स्थानीय तहसँगको समन्वयमा कक्षा ८ को परीक्षाको Item Writing, Question Bank निर्माण तथा नतिजा विश्लेषणमा सहजिकरण तथा अभिलेख व्यवस्थापन	१०३.९५
२५	स्थानीय तहसँगको समन्वयमा विद्यालय सुपरिवेक्षण तथा शिक्षकका लागि पेशागत सहयोग	२१०.८९

(ड) आर्थिक वर्ष २०८२/८३ मा प्रदेशबाट कार्यान्वयन हुने सशर्त अनुदानका प्रमुख कार्यक्रमहरू र बजेट प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद्, राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड र विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजनाका सशर्त अनुदानका रूपमा संचालन हुने कार्यक्रम/आयोजना र विनियोजित रकम

सि.नं.	बजेट उपशीर्षक नं.	प्रदेश	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (विशेष कार्यक्रम समेत)	राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना-(प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि)	कुल जम्मा (रु हजारमा)
१	७०१०००११	कोशी	४२१३००	५४०००	१३६९००	६९२२००
२	७०१०००१२	मधेश	४९८८००	४९०००	६७०००	६९४८००
३	७०१०००१३	बागमती	९६४८००	६९०००	१५७४००	११९१२००
४	७०१०००१४	गण्डकी	४८१४००	४७५००	१२३०००	६५१९००
५	७०१०००१५	लुम्बिनी	६५४९००	५००००	१२३०००	८२७९००
६	७०१०००१६	कर्णाली	३४१७००	३२०००	१०४६००	४७८३००
७	७०१०००१७	सुदूरपश्चिम	४०९५००	३८५००	१०२१००	५५०१००
	कुल जम्मा		३७७२४००	३४००००	८१४०००	४९२६४००

प्रदेशमा सशर्त अनुदानको रुपमा सञ्चालन हुने मुख्य मुख्य कार्यक्रमहरू र बजेट (रु. हजारमा)

सि.नं.	मुख्यक्रियाकलापहरू	कोशी	मधेश	बागमती	गण्डकी	कर्णाली	लुम्बिनी	सुदूरपश्चिम	कुल जम्मा
प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (विशेष कार्यक्रम समेत)									
१	२०७९/८० मा छनोट भई अध्ययनरत प्रशिक्षार्थीहरूको आवाशीय छात्रवृत्तिसहित प्रशिक्षण निरन्तरता		६७८०	६८५०	४२००	४२००	२७५०	८४००	३३१८०
२	२०८०/८१ मा छनोट भई अध्ययनरत प्रशिक्षार्थीहरूको आवाशीय छात्रवृत्तिसहित प्रशिक्षण निरन्तरता	१५६००	४०००	१९२८०	६०००	७१५०	५७००	१११००	६८८३०
३	२०८१।०८२ मा छनोट भई अध्ययनरत औद्योगिक प्रशिक्षार्थीहरूको प्रशिक्षण निरन्तरता				१८००	२४६०			४२६०
४	२०८१।०८२ मा छनोट भई अध्ययनरत प्रशिक्षार्थीहरूको आवाशीय छात्रवृत्ति सहित प्रशिक्षण निरन्तरता	१२४२०	१५३४२	१५२९९	४९५०	९५२०	५१८०	६८००	६९५११
५	आ.व. २०८०/८१ मा छनोट भई प्रशिक्षणरत औद्योगिक प्रशिक्षार्थी तालिम संचालन निरन्तरता	६०००		५०००			१४०००		२५०००
६	आ.व. २०८१/८२ मा छनोट भई प्रशिक्षणरत औद्योगिक प्रशिक्षार्थी तालिम (२४ महिने) संचालन निरन्तरता	२०५००	७१००	२८५००	९०००	८५००	२४७००	१२३००	११०६००
७	आन्तरिक परीक्षा सञ्चालन (प्रयोगात्मक र सैद्धान्तिक)	५१०	८१०	१६२०	९००	४८०	१०८१	६३०	६०३१
८	उद्यमशीलता विकासका लागि प्रयोगात्मक अभ्यास मार्फत वस्तु/सेवा उत्पादन	२२८०	२४००	३३६०	२९४०	१२००	३४२०	३४८०	१९०८०
९	औद्योगिक प्रशिक्षार्थी तालिम (२४ महिने) संचालन (वुटवल टेक्निकल इन्स्टिच्युट) निरन्तरता						३०००		३०००

सि.नं.	मुख्य क्रियाकलापहरू	कोशी	मधेश	बागमती	गण्डकी	कर्णाली	लुम्बिनी	सुदूरपश्चिम	कुल जम्मा
१०	औद्योगिक प्रशिक्षार्थी तालिम (३६ महिने) संचालन	२३००	२३००	४६००	२३००		२३००		१३८००
११	औद्योगिक प्रशिक्षार्थी तालिम (२४ महिने) सञ्चालन	११०००	५५००	११०००	६६००	६०००	११०००	६६००	५७७००
१२	डिप्लोमा तहमा प्रशिक्षण सामग्री	७९०२	२०५१४	२९८९८	१०४५८	८८५०	१९४७०	१२४०८	१०९५००
१३	डिप्लोमा र प्रिडिप्लो तहको सैद्धान्तिक परीक्षाको लागि उत्तरपुस्तिका छपाइ र ढुवानी(प्रति लाख)	४०००	२०००	६०००	२०००	२०००	४०००	१०००	२१०००
१४	डिप्लोमा र प्रिडिप्लोमा तहका अन्तिम परीक्षाको उत्तरपुस्तिका परीक्षण र सम्परीक्षण	१४४०	१५३९	१६५०	६००	१२००	१४४०	१६००	९४६९
१५	डिप्लोमा र प्रिडिप्लोमा तहमा परीक्षा सञ्चालन एवम् नतिजा प्रकाशनसम्बन्धी समग्र व्यवस्थापन	२२०९०	२५२७९	४८०३३	१५६३२	१४४५६	३००७२	१८९५९	१७४५२१
१६	तानसेन स्कूल अफ हेल्थ साइन्स पाल्पामा डिप्लोमा तहमा प्रशिक्षण अनुदान						४०००		४०००
१७	धौलागिरी बहिरा आवाशीय मा.वि. बागलुङ्गमा डिप्लोमा तहमा छात्रवृत्ति निरन्तरता				३५००				३५००
१८	धौलागिरी बहिरा आवाशीय मा.वि. बागलुङ्गमा डिप्लोमा तहमा प्रशिक्षण अनुदान				७०००				७०००
१९	नमुना टिभेट शिक्षण संस्था विकासका लागि सहयोग	६०००	७०००	६०००	६०००	६०००	५०००	६०००	४२०००
२०	निजी क्षेत्रका रोजगारदातालाई रोजगारीसम्बन्धी DATA BASED SYSTEM सम्बन्धी अभिमुखीकरण		४५०						४५०

सि.नं.	मुख्य क्रियाकलापहरू	कोशी	मधेश	बागमती	गण्डकी	कर्णाली	लुम्बिनी	सुदूरपश्चिम	कुल जम्मा
२१	पशु विज्ञानमा अध्ययनरत प्रशिक्षार्थीहरूको सामुदायिक सेवा कार्यक्रम अन्तर्गत पशुजन्य सरोकार शिविर/क्याम्प सञ्चालन	५७५	३००	७५३	१०५०	४५०	६९२	६९०	४५१०
२२	प्रदेश प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा एवम् तालिम परिषद्को संस्थागत सुदृढीकरण			१२००					१२००
२३	प्रधानाध्यापक/शिक्षालय प्रमुखहरूको लागि टिभेट व्यवस्थापन तालिम (रिफ्रेसर तालिम)					५००			५००
२४	प्रमाण-पत्रको आधारमा बैंक-कर्जा व्यवस्थाका लागि वित्तीय निकायहरूसँग समन्वय तथा सहकार्य						१००		१००
२५	प्रयोगात्मक अभ्यास मार्फत वस्तु/सेवा उत्पादन अभिवृद्धिका लागि इन्टर्न	८२८	४९२	६५२	१२८०	३८४	४८६	१००४	५१२६
२६	प्रशिक्षार्थी वृत्तिविकास अतिरिक्त कार्यक्रम - खेलकुद/बौद्धिक प्रतियोगिता/उत्सव	३६०	५९०	११४०	६००	३२०	७८२	४४०	४२३२
२७	प्रशिक्षार्थीहरूको ओजेटी/विषयगत उद्योग व्यवसायको अध्ययन अवलोकन भ्रमण, प्रयोगात्मक अभ्यास, फिल्ड अभ्यास तथा ब्लक स्टडी	२१०१	६४४०	८९८२	२९६६	२४०५	५४७१	३२२५	३१५९०
२८	प्रादेशिक अस्पतालहरूको संलग्नतामा आंगिक शिक्षालय मार्फत नर्सिङ्ग कार्यक्रम संचालन	१००००	१००००	१००००	१००००	१००००	१००००	१००००	७००००
२९	प्राविधिक शिक्षा सञ्चालित सामुदायिक विद्यालय र साझेदारी शिक्षालयमा प्रशिक्षण सामग्री अनुदान	६०००	९०००	६३००	७५००	९३००	९६००	१०२००	५७९००

सि.नं.	मुख्य क्रियाकलापहरू	कोशी	मधेश	बागमती	गण्डकी	कर्णाली	लुम्बिनी	सुदूरपश्चिम	कुल जम्मा
३०	भौचर कार्यक्रममार्फत पूर्वसिकाइ मान्यता विधि (RPL) बाट सीप परीक्षण	४०००	४०००	५०००	४०००	४०००	५०००	४०००	३००००
३१	मदनआश्रित स्मृति बहुप्राविधिक शिक्षालय काठमाडौंमा डिप्लोमा तहमा प्रशिक्षण अनुदान			४०००					४०००
३२	मनमोहन स्मृति बहुप्राविधिक शिक्षालयमा डिप्लोमा तहमा प्रशिक्षण	२३०१७							२३०१७
३३	वृत्ति मार्गनिर्देशन सम्बन्धि शिक्षकहरूलाई ७ दिने प्रशिक्षण तालिम संचालन	५५०	५५०	५५०	५००	९००	५५०	५५०	४१५०
३४	वृत्ति मार्गनिर्देशन सम्बन्धि शिक्षकहरूलाई पुनर्ताजगी तथा प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिम संचालन		९००		४००	९००	६००	६००	३४००
३५	वृत्ति मार्ग-निर्देशन सेवा केन्द्र संचालन तथा व्यवस्थापन	४५०	४५०	४५०	४५०	६००	४५०	४५०	३३००
३६	शिक्षालयबाट उत्पादित प्रशिक्षार्थीहरूको रोजगारीसम्बन्धी ट्रेसर स्टडी	१२०	१४०	२०५	१३०	५०	२००	१००	९४५
३७	शिक्षालयमा सञ्चालित कार्यक्रमसँग सम्बन्धित सीप विकास तालिम	७९८०	१२१६०	२०१४०	१८६२०	४५६०	१६७२०	८७४०	८८९२०
३८	शैक्षिक तथा प्रशासनिक भवन निर्माण (अधुरो भवन निर्माण निरन्तरता समेत)	१५०३५	२८५१५	१०००	३५२०	१००२८	१२९६२	१८०३८	८९०९८
३९	शैलजा आचार्य स्मृति बहुप्राविधिक शिक्षालय मोरङमा डिप्लोमा तहमा प्रशिक्षण अनुदान	७०००							७०००
४०	श्रम बजारमा सीपयुक्त कामदारको माग सम्बन्धी सर्वेक्षण			३००					३००
४१	श्रमबजारको माग अनुसार उच्च सम्भाव्यता भएको क्षेत्रमा सीपमूलक तालिम संचालन	३८००	४५६०	२२८००	१५२०	४५६०	१४८२०	४५६०	५६६२०

सि.नं.	मुख्य क्रियाकलापहरू	कोशी	मधेश	बागमती	गण्डकी	कर्णाली	लुम्बिनी	सुदूरपश्चिम	कुल जम्मा
४२	सिक्दै कमाउँदै अवधारणा अनुसार प्रयोगात्मक अभ्यास मार्फत उत्पादन देखि बजारीकरण सम्मको व्यवस्थापन			१८००			१०००		२८००
४३	सिन्धुली सामुदायिक प्राविधिक शिक्षालय सिन्धुलीमा डिप्लोमा तहमा प्रशिक्षण अनुदान			४०००					४०००
४४	स्वास्थ्य विज्ञानमा अध्ययनरत प्रशिक्षार्थीहरूको सामुदायिक सेवा कार्यक्रम अन्तर्गत मानवजन्य सरोकार शिविर/क्याम्प सञ्चालन	३००	६५०	३००		३६०	५५०	४६०	२६२०
राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड									
१	कक्षा १० (SEE) परीक्षा सञ्चालन	५४०००	४९०००	६९०००	४७५००	३२०००	५००००	३८५००	३४००००
विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना-(प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि)									
१	STEAM विषय क्षेत्रमा विद्यार्थी प्रतिभा पहिचान कार्यक्रम सञ्चालन	१०००	१०००	१०००	१०००	१०००	१०००	१०००	७०००
२	वार्षिक, चौमासिक प्रतिवेदन तयारी तथा प्रदेश स्तरीय IEMIS व्यवस्थापन	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	३५००
३	बौद्धिक अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरूका लागि प्रत्येक प्रदेशमा पूर्वाधारयुक्त आवासिय विद्यालय संचालन	५०००			१००००	१००००	५०००	१००००	४००००
४	शिक्षक तालिम संचालन	४०९६२	३१७००	४४४७६	४७८००	२९२००	५२७००	२६७००	२७३५३८
५	शिक्षा तालिम केन्द्रको Digital Learning Centre को विकास तथा सुदृढीकरण	२५००	२५००	२५००	२५००	२५००	२५००	२५००	१७५००
६	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइसँग कार्यक्रम कार्यान्वयनको समिक्षा तथा समन्वय बैठक	६००	३००	५००	४००	६००	५००	६००	३५००
७	शैक्षिक नीति, कार्यक्रम तथा निर्देशिका सम्बन्धमा अभिमुखीकरण	३००	३००	३००	३००	३००	३००	३००	२१००

सि.नं.	मुख्य क्रियाकलापहरू	कोशी	मधेश	बागमती	गण्डकी	कर्णाली	लुम्बिनी	सुदूरपश्चिम	कुल जम्मा
८	संघ प्रदेश साझेदारीमा प्रदेशबाट सञ्चालित प्राविधिक सर्वेक्षण समेतका आधारमा गुरुयोजना बमोजिम विपदबाट क्षति भएका समेत विद्यालयको भौतिक सुधार अनुदान	४८०३८	२२५००	८००२४	२२५००	२२५००	२२५००	२२५००	२४०५६२
९	संघ-प्रदेश साझेदारीमा अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षासम्बन्धी कार्ययोजना कार्यान्वयन एवम् शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि अनुदान	४०००	४२००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	२८२००
१०	संघ-प्रदेश साझेदारीमा विद्यालय तहका विद्यार्थीलाई मनोसामाजिक परामर्श, वृत्ति परामर्श, ReAL Plan का आधारमा सिकाइ क्षतिको लेखाजोखा उपचारात्मक शिक्षण तथा स्थलगत शिक्षक मेन्टरिङ प्रणाली कार्यान्वयन	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	२८०००
११	स्थानीय तह र प्रदेशको सँगको साझेदारीमा ठुला विद्यालय विकास गर्न छनौट भई DPR तयार भएका विद्यालयका लागि पूर्वाधार विकास अनुदान	३००००		२०१००	३००००	३००००	३००००	३००००	१७०१००

स्रोतगत बजेट विवरण

प्रदेश तहबाट कार्यान्वयन हुने आयोजनाको स्रोतगत विवरण (रु. हजारमा)					
सि.नं.	बजेट उपशीर्षक	जम्मा बजेट	स्रोत		
			नेपाल सरकार	वैदेशिक अनुदान	वैदेशिक ऋण
१	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यवसायिक तालिम परिषद् (विशेष कार्यक्रम समेत)	३७७२४००	३२२२०००	५५०४००	
२	राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड	३४००००	३४००००		
३	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना-(प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि)	८१४०००	५६०९००	८३८००	१६९३००
कुल जम्मा		४९२६४००	४१२२९००	६३४२००	१६९३००

(ढ) आर्थिक वर्ष २०८२/८३ मा स्थानीय तहबाट कार्यान्वयन हुने निकायगत प्रमुख कार्यक्रमहरू र बजेट

स्थानीय तहबाट कार्यान्वयन हुने सशर्त अनुदानका रूपमा वित्तीय हस्तान्तरण हुने बजेट विवरण (बजेट रु.हजारमा)

सि.नं.	ब.उ.शी.न.	स्थानीय तह	द्वन्द्वपीडित परिवार शिक्षा कार्यक्रम (शहिद प्रतिष्ठान मार्फत संचालन हुने)	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (विशेष कार्यक्रम समेत)	माध्यमिक तह	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना-(प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि)	सबैका लागि शिक्षा- आधारभूत तह	कुल जम्मा
१	८०१०१०११	विराटनगर महानगरपालिका		१०८००	११००००	२१५७००	३२३९००	६६०४००
२	८०१०१०३१	इटहरी उप-महानगरपालिका	३८८००	६१००	६१९००	१०८१००	१८४७००	३९९६००
३	८०१०१०३२	धरान उप-महानगरपालिका		६०००	१२५८००	११०८००	२०५३००	४४७९००
४	८०१०११०१	फुडलिङ नगरपालिका		७००	४१९००	६९३००	१५९४००	२७१३००
५	८०१०११०२	फिदिम नगरपालिका			५६८००	११६६००	२२३८००	३९७२००
६	८०१०११०३	ईलाम नगरपालिका			५६१००	७१८००	१९७१००	३२५०००
७	८०१०११०४	देउमाई नगरपालिका		७००	३८८००	५९३००	१५२०००	२५०८००
८	८०१०११०५	माई नगरपालिका			१८६००	६१६००	१२५९००	२०६१००
९	८०१०११०६	सूर्योदय नगरपालिका		६७००	५६१००	८३०००	१९९३००	३४५१००
१०	८०१०११०७	अर्जुनधारा नगरपालिका			३२५००	५४६००	१४२५००	२२९६००
११	८०१०११०८	कन्काई नगरपालिका			३५२००	५१५००	९१६००	१७८३००
१२	८०१०११०९	गौरादह नगरपालिका			४३६००	७२०००	१४६२००	२६१८००
१३	८०१०१११०	दमक नगरपालिका		६५००	४८१००	८९२००	१३७९००	२८१७००
१४	८०१०११११	वित्तामोड नगरपालिका		७००	४०१००	६६७००	१४६५००	२५४०००
१५	८०१०१११२	भद्रपुर नगरपालिका			४१५००	५८९००	१५१२००	२५१६००
१६	८०१०१११३	मेचीनगर नगरपालिका			६५६००	९९७००	२४२९००	४०८२००
१७	८०१०१११४	शिवसताक्षी नगरपालिका			५४२००	८४५००	१८५२००	३२३९००
१८	८०१०१११५	खाँदबारी नगरपालिका		७००	५२६००	६१४००	१६३२००	२७७९००

सि.नं.	ब.उ.शी.न.	स्थानीय तह	द्वन्द्वपीडित परिवार शिक्षा कार्यक्रम (शहिद प्रतिष्ठान मार्फत संचालन हुने)	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (विशेष कार्यक्रम समेत)	माध्यमिक तह	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना-(प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि)	सबैका लागि शिक्षा- आधारभूत तह	कुल जम्मा
१९	८०१०१११६	चैनपुर नगरपालिका			३७४००	५४६००	१४९१००	२४११००
२०	८०१०१११७	धर्मदेवी नगरपालिका			३०५००	३७०००	९४१००	१६१६००
२१	८०१०१११८	पाँचखपन नगरपालिका			२३३००	४०६००	९९२००	१६३१००
२२	८०१०१११९	मादी नगरपालिका			२७४००	४८१००	९५६००	१७११००
२३	८०१०११२०	म्याङलुङ नगरपालिका		७००	२२२००	४१२००	१०२०००	१६६१००
२४	८०१०११२१	लालीगुराँस नगरपालिका			३५७००	४८७००	१०९०००	१९३४००
२५	८०१०११२२	भोजपुर नगरपालिका			४०१००	५२५००	१५२०००	२४४६००
२६	८०१०११२३	षडानन्द नगरपालिका			५०७००	६४३००	१६५१००	२८०१००
२७	८०१०११२४	धनकुटा नगरपालिका		५९००	५१८००	५३४००	१३८५००	२४९६००
२८	८०१०११२५	पाख्रिवास नगरपालिका			२९४००	५१०००	९९१००	१७९५००
२९	८०१०११२६	महालक्ष्मी नगरपालिका			४९९००	६४४००	१४३३००	२५७६००
३०	८०१०११२७	इनरुवा नगरपालिका			३४६००	७२८००	१३५९००	२४३३००
३१	८०१०११२८	दुहवी नगरपालिका		५८००	२३६००	६९६००	१०९१००	२०८१००
३२	८०१०११२९	बराह क्षेत्र नगरपालिका		७००	५६२००	११२८००	२१६२००	३८५९००
३३	८०१०११३०	रामधुनी नगरपालिका		६३००	४०७००	६१०००	१०६१००	२१४१००
३४	८०१०११३१	उर्लाबारी नगरपालिका		७००	३२५००	६०२००	१२३५००	२१६९००
३५	८०१०११३२	पथरी शनिश्चरे नगरपालिका		७००	४००००	७०८००	१३४३००	२४५८००
३६	८०१०११३३	बेलवारी नगरपालिका		७००	४२०००	७३९००	१५४६००	२७१२००
३७	८०१०११३४	रंगेली नगरपालिका		७००	३६७००	६६६००	१२४८००	२२८८००
३८	८०१०११३५	रतुवामाई नगरपालिका			४४७००	९०४००	१५०२००	२८५३००

सि.नं.	ब.उ.शी.न.	स्थानीय तह	द्वन्द्वपीडित परिवार शिक्षा कार्यक्रम (शहिद प्रतिष्ठान मार्फत संचालन हुने)	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (विशेष कार्यक्रम समेत)	माध्यमिक तह	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना-(प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि)	सबैका लागि शिक्षा- आधारभूत तह	कुल जम्मा
३९	८०१०११३६	लेटाङ नगरपालिका			२७६००	५३०००	९८०००	१७८६००
४०	८०१०११३७	सुनवर्षी नगरपालिका		७००	२४४००	६९६००	१११२००	२०५९००
४१	८०१०११३८	सुन्दरहरैचा नगरपालिका		७००	५११००	१००४००	१६८१००	३२०३००
४२	८०१०११३९	सोलुदुधकुण्ड नगरपालिका			४१३००	७३०००	१७२६००	२८६९००
४३	८०१०११४०	दिक्तेल रुपाकोट मझुवागढी नगरपालिका		७००	६७०००	८५६००	२५१९००	४०५२००
४४	८०१०११४१	हलेसी तुवाचुङ नगरपालिका			४२५००	६४३००	१५३२००	२६००००
४५	८०१०११४२	कटारी नगरपालिका			४३३००	१२१३००	१६४९००	३२९५००
४६	८०१०११४३	चौदण्डीगढी नगरपालिका		१४००	४४४००	८७१००	१५४१००	२८७०००
४७	८०१०११४४	त्रियुगा नगरपालिका		७०००	७३१००	१४१६००	२७४०००	४९५७००
४८	८०१०११४५	बेलका नगरपालिका			३९६००	९७५००	१२२४००	२५९५००
४९	८०१०११४६	सिद्धिचरण नगरपालिका			४६१००	६२४००	१६८७००	२७७२००
५०	८०१०१३०१	आठराई त्रिवेणी गाउँपालिका			२२४००	४९४००	९१२००	१६३०००
५१	८०१०१३०२	फक्ताङलुङ गाउँपालिका			१३०००	५५०००	१०११००	१६९१००
५२	८०१०१३०३	मिक्वाखोला गाउँपालिका			१६७००	३२१००	५८२००	१०७०००
५३	८०१०१३०४	मेरिङदेन गाउँपालिका			१७२००	४८५००	८४७००	१५०४००
५४	८०१०१३०५	मैवाखोला गाउँपालिका			२३३००	४७६००	६८३००	१३९२००
५५	८०१०१३०६	पाथिभरा याङ्वरक गाउँपालिका			२२३००	४६७००	९२७००	१६१७००
५६	८०१०१३०७	सिदिङ्वा गाउँपालिका			१५१००	३९९००	८९०००	१४४०००

सि.नं.	ब.उ.शी.न.	स्थानीय तह	द्वन्द्वपीडित परिवार शिक्षा कार्यक्रम (शहिद प्रतिष्ठान मार्फत संचालन हुने)	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (विशेष कार्यक्रम समेत)	माध्यामिक तह	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना-(प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि)	सबैका लागि शिक्षा- आधारभूत तह	कुल जम्मा
५७	८०१०१३०८	सिरीजङ्घा गाउँपालिका		७००	३१३००	५३९००	११६३००	२०२२००
५८	८०१०१३०९	कुम्मायक गाउँपालिका			२१७००	४१७००	९११००	१५४५००
५९	८०१०१३१०	तुम्बेवा गाउँपालिका			१८१००	४८१००	८५२००	१५१४००
६०	८०१०१३११	फालेलुङ गाउँपालिका			२८०००	६७४००	१२२१००	२१७५००
६१	८०१०१३१२	फाल्गुनन्द गाउँपालिका		७००	३२३००	५५४००	१२५१००	२१३५००
६२	८०१०१३१३	मिक्लाजुङ गाउँपालिका			३३२००	५९२००	१४०८००	२३३२००
६३	८०१०१३१४	याङवरक गाउँपालिका			३२७००	५७२००	९२६००	१८२५००
६४	८०१०१३१५	हिलिहाङ गाउँपालिका			२९०००	६१५००	११४४००	२०४९००
६५	८०१०१३१६	चुलाचुली गाउँपालिका		७००	१४१००	४६१००	८६४००	१४७३००
६६	८०१०१३१७	फाकफोकथुम गाउँपालिका			२६८००	६७५००	११८५००	२१२८००
६७	८०१०१३१८	माईजोगमाई गाउँपालिका			२१०००	४५८००	९१७००	१५८५००
६८	८०१०१३१९	माङसेबुङ गाउँपालिका			२२८००	४५१००	८६१००	१५४०००
६९	८०१०१३२०	रोङ गाउँपालिका			१८९००	४०६००	९२९००	१५२४००
७०	८०१०१३२१	सन्दकपुर गाउँपालिका			१९९००	३२९००	६५५००	११८३००
७१	८०१०१३२२	कचनकवल गाउँपालिका			१८७००	७४५००	११६४००	२०९६००
७२	८०१०१३२३	कमल गाउँपालिका		४२००	३३७००	६०१००	१४३८००	२४१८००
७३	८०१०१३२४	गौरिगंज गाउँपालिका			२००००	४८३००	९१२००	१५९५००
७४	८०१०१३२५	झापा गाउँपालिका			२०८००	६२६००	९७९००	१८१३००
७५	८०१०१३२६	बाह्रदशी गाउँपालिका			२०१००	५०९००	८०८००	१५१८००
७६	८०१०१३२७	बुद्धशान्ति गाउँपालिका			३२२००	५२२००	९९३००	१८३७००

सि.नं.	ब.उ.शी.न.	स्थानीय तह	द्वन्द्वपीडित परिवार शिक्षा कार्यक्रम (शहिद प्रतिष्ठान मार्फत संचालन हुने)	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (विशेष कार्यक्रम समेत)	माध्यामिक तह	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना-(प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि)	सबैका लागि शिक्षा- आधारभूत तह	कुल जम्मा
७७	८०१०१३२८	हल्दिबारी गाउँपालिका			२२२००	४२२००	८९०००	१५३४००
७८	८०१०१३२९	चिचिला गाउँपालिका			५८००	१९७००	४५१००	७०६००
७९	८०१०१३३०	भोटखोला गाउँपालिका			१०५००	२०३००	४५६००	७६४००
८०	८०१०१३३१	मकालु गाउँपालिका			९२००	३०२००	८३६००	१२३०००
८१	८०१०१३३२	सभापोखरी गाउँपालिका			१६१००	२५५००	६३४००	१०५०००
८२	८०१०१३३३	सिलीचोड गाउँपालिका			२००००	३६४००	७३९००	१३०३००
८३	८०१०१३३४	आठराई गाउँपालिका			४९५००	५६४००	१६७३००	२७३२००
८४	८०१०१३३५	छथर गाउँपालिका			२३७००	४९६००	११६६००	१८९९००
८५	८०१०१३३६	फेदाप गाउँपालिका			३३५००	४८२००	११९७००	२०१४००
८६	८०१०१३३७	मेन्छयायेम गाउँपालिका			१९३००	२५३००	५३९००	९८५००
८७	८०१०१३३८	अरुण गाउँपालिका			३१८००	३२३००	९५१००	१५९२००
८८	८०१०१३३९	आमचोक गाउँपालिका			२१९००	३५९००	९८०००	१५५८००
८९	८०१०१३४०	टयाम्केमैयुङ गाउँपालिका			३४४००	५१०००	११९८००	२०५२००
९०	८०१०१३४१	पौवादुङ्मा गाउँपालिका			२३८००	३०४००	८३३००	१३७५००
९१	८०१०१३४२	रामप्रसाद राई गाउँपालिका			२३६००	३३३००	८६९००	१४३८००
९२	८०१०१३४३	साल्पासिलिछो गाउँपालिका			१९०००	३५६००	८४३००	१३८९००
९३	८०१०१३४४	हतुवागढी गाउँपालिका			२१८००	३३८००	९८८००	१५४४००
९४	८०१०१३४५	शहिदभूमि गाउँपालिका			२६६००	५३२००	१०१२००	१८१०००
९५	८०१०१३४६	चौबिसे गाउँपालिका			३६७००	४१५००	११०१००	१८८३००
९६	८०१०१३४७	छथर जोरपाटी गाउँपालिका			२४९००	३८६००	८०८००	१४४३००

सि.नं.	ब.उ.शी.न.	स्थानीय तह	द्वन्द्वपीडित परिवार शिक्षा कार्यक्रम (शहिद प्रतिष्ठान मार्फत संचालन हुने)	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (विशेष कार्यक्रम समेत)	माध्यमिक तह	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना-(प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि)	सबैका लागि शिक्षा- आधारभूत तह	कुल जम्मा
९७	८०१०१३४८	साँगुरीगढी गाउँपालिका			२९३००	४१५००	१२४३००	१९५१००
९८	८०१०१३४९	कोशी गाउँपालिका			११५००	११०३००	५८३००	१८०१००
९९	८०१०१३५०	गढी गाउँपालिका			२३३००	४४०००	७२०००	१३९३००
१००	८०१०१३५१	देवानगञ्ज गाउँपालिका			१७८००	७२३००	६९४००	१५९५००
१०१	८०१०१३५२	बर्जु गाउँपालिका			२२३००	५४९००	७३१००	१५०३००
१०२	८०१०१३५३	भोक्राहा नरसिंह गाउँपालिका			५४००	८११००	६५३००	१५१८००
१०३	८०१०१३५४	हरिनगर गाउँपालिका			२१८००	१०४२००	६८२००	१९४२००
१०४	८०१०१३५५	कटहरी गाउँपालिका		५३००	१०३००	४३१००	७४९००	१३३६००
१०५	८०१०१३५६	कानेपोखरी गाउँपालिका			३५२००	५३१००	९९५००	१८७८००
१०६	८०१०१३५७	केराबारी गाउँपालिका			२७६००	५६८००	१०२२००	१८६६००
१०७	८०१०१३५८	ग्रामथान गाउँपालिका			२५१००	५५४००	९७०००	१७७५००
१०८	८०१०१३५९	जहदा गाउँपालिका			६९००	७९४००	८३४००	१६९७००
१०९	८०१०१३६०	धनपालथान गाउँपालिका			२३३००	६४३००	९२६००	१८०२००
११०	८०१०१३६१	बुढीगंगा गाउँपालिका		४७००	२३९००	४९४००	८३०००	१६१०००
१११	८०१०१३६२	मिक्लाजुङ गाउँपालिका			३०१००	५६५००	११३१००	१९९७००
११२	८०१०१३६३	खुम्बु पासाङल्हामु गाउँपालिका			१५०००	१८४००	४५८००	७९२००
११३	८०१०१३६४	माप्य दुधकोशी गाउँपालिका			१३३००	३७१००	८०८००	१३१२००
११४	८०१०१३६५	थुलुङ दुधकोशी गाउँपालिका			३७५००	४६२००	१३७२००	२२०९००
११५	८०१०१३६६	नेचासल्यान गाउँपालिका			३२६००	२७९००	१२८१००	१८८६००

सि.नं.	ब.उ.शी.न.	स्थानीय तह	द्वन्द्वपीडित परिवार शिक्षा कार्यक्रम (शहिद प्रतिष्ठान मार्फत संचालन हुने)	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (विशेष कार्यक्रम समेत)	माध्यामिक तह	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना-(प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि)	सबैका लागि शिक्षा- आधारभूत तह	कुल जम्मा
११६	८०१०१३६७	महाकुलुङ गाउँपालिका			१४३००	२५४००	४५९००	८५६००
११७	८०१०१३६८	लिखुपिके गाउँपालिका			१२६००	२११००	३९८००	७३५००
११८	८०१०१३६९	सोताङ गाउँपालिका			१५३००	३१९००	५५१००	१०२३००
११९	८०१०१३७०	ऐसेलुखर्क गाउँपालिका			२८३००	३६९००	१०४८००	१६९२००
१२०	८०१०१३७१	केपिलासगढी गाउँपालिका			१८१००	३६६००	८४३००	१३९०००
१२१	८०१०१३७२	खोटेहाङ गाउँपालिका		७००	३१२००	६०९००	१२६०००	२१८८००
१२२	८०१०१३७३	जन्तेढुंगा गाउँपालिका			१६७००	३७९००	८३८००	१३८४००
१२३	८०१०१३७४	दिप्रुङ चुइचुम्मा गाउँपालिका			३५७००	४९७००	१२६५००	२११९००
१२४	८०१०१३७५	रावा बेसी गाउँपालिका			२३६००	२६६००	७३२००	१२३४००
१२५	८०१०१३७६	बराहपोखरी गाउँपालिका			१०३००	३२७००	६४५००	१०७५००
१२६	८०१०१३७७	साकेला गाउँपालिका			१८०००	२२०००	६७३००	१०७३००
१२७	८०१०१३७८	उदयपुरगढी गाउँपालिका			२३९००	७४९००	११९०००	२१७८००
१२८	८०१०१३७९	ताप्ली गाउँपालिका			१९९००	४९२००	६८२००	१३७३००
१२९	८०१०१३८०	रौतामाई गाउँपालिका			२६०००	९०३००	१११५००	२२७८००
१३०	८०१०१३८१	लिम्चुङबुङ गाउँपालिका			१९८००	३७६००	५२४००	१०९८००
१३१	८०१०१३८२	खिजीदेम्बा गाउँपालिका			१९३००	३८०००	७८४००	१३५७००
१३२	८०१०१३८३	चम्पादेवी गाउँपालिका			१७२००	५०८००	८६७००	१५४७००
१३३	८०१०१३८४	चिशंखुगढी गाउँपालिका			२६२००	३५४००	११४४००	१७६०००
१३४	८०१०१३८५	मानेभञ्ज्याङ गाउँपालिका			२१६००	४०१००	११०१००	१७९८००
१३५	८०१०१३८६	मोलुङ गाउँपालिका			३२६००	४७७००	९९१००	१७९४००

सि.नं.	ब.उ.शी.न.	स्थानीय तह	द्वन्द्वपीडित परिवार शिक्षा कार्यक्रम (शहिद प्रतिष्ठान मार्फत संचालन हुने)	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (विशेष कार्यक्रम समेत)	माध्यामिक तह	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना-(प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि)	सबैका लागि शिक्षा- आधारभूत तह	कुल जम्मा
१३६	८०१०१३८७	लिखु गाउँपालिका			२४४००	२९८००	७११००	१२५३००
१३७	८०१०१३८८	सुनकोशी गाउँपालिका		७००	२६२००	५६२००	९५७००	१७८८००
१३८	८०१०२०११	वीरगञ्ज महानगरपालिका			९६९००	२३२९००	४१०७००	७४०५००
१३९	८०१०२०३१	जनकपुरधाम उपमहानगरपालिका		७००	९८७००	१८५२००	२६१४००	५४६०००
१४०	८०१०२०३२	कलैया उपमहानगरपालिका			६७८००	१९८१००	२१९९००	४८५८००
१४१	८०१०२०३३	जितपुर-सिमरा उपमहानगरपालिका		७००	६३९००	१४०९००	१९८८००	४०४३००
१४२	८०१०२१०१	कञ्चनरूप नगरपालिका			३४३००	७३८००	१०३५००	२११६००
१४३	८०१०२१०२	खडक नगरपालिका			२६३००	८५०००	११५२००	२२६५००
१४४	८०१०२१०३	डाक्नेश्वरी नगरपालिका			२२१००	६९९००	१०५९००	१९७९००
१४५	८०१०२१०४	राजविराज नगरपालिका		७००	३८२००	७९७००	१२८९००	२४७५००
१४६	८०१०२१०५	बोदेबरसाईन नगरपालिका			२५०००	६५०००	९७१००	१८७१००
१४७	८०१०२१०६	शम्भुनाथ नगरपालिका		७००	१८०००	६३१००	९११००	१७२९००
१४८	८०१०२१०७	सुरुगां नगरपालिका			३०६००	६९६००	१०७८००	२०८०००
१४९	८०१०२१०८	हनुमाननगर कंकालिनी नगरपालिका		७००	१२५००	५४७००	७४८००	१४२७००
१५०	८०१०२१०९	सप्तकोशी नगरपालिका		७००	२४२००	३०९००	३६०००	९१८००
१५१	८०१०२११०	कल्याणपुर नगरपालिका			१८०००	९०४००	८०६००	१८९०००
१५२	८०१०२१११	गोलबजार नगरपालिका		७००	३४७००	८७१००	९२५००	२१५०००
१५३	८०१०२११२	धनगढीमाई नगरपालिका		७००	१४०००	८०६००	९०५००	१८५८००

सि.नं.	ब.उ.शी.न.	स्थानीय तह	द्वन्द्वपीडित परिवार शिक्षा कार्यक्रम (शहिद प्रतिष्ठान मार्फत संचालन हुने)	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (विशेष कार्यक्रम समेत)	माध्यमिक तह	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना-(प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि)	सबैका लागि शिक्षा- आधारभूत तह	कुल जम्मा
१५४	८०१०२११३	मिर्चैया नगरपालिका		७००	१६८००	६२८००	७६७००	१५७०००
१५५	८०१०२११४	लहान नगरपालिका		७००	४०८००	११६५००	१७५७००	३३३७००
१५६	८०१०२११५	सिरहा नगरपालिका			४३७००	१५६८००	१८९३००	३८९८००
१५७	८०१०२११६	सुखीपुर नगरपालिका			३१४००	६१७००	७६०००	१६९१००
१५८	८०१०२११७	कर्जन्हा नगरपालिका			१८२००	४९३००	४८३००	११५८००
१५९	८०१०२११८	क्षिरेश्वरनाथ नगरपालिका			९१००	५३४००	६२०००	१२४५००
१६०	८०१०२११९	गणेशमान—चारनाथ नगरपालिका			१५०००	५८९००	६५५००	१३९४००
१६१	८०१०२१२०	धनुषाधाम नगरपालिका			३२३००	७७२००	६७१००	१७६६००
१६२	८०१०२१२१	नगराइन नगरपालिका			१९३००	४७२००	५५९००	१२२४००
१६३	८०१०२१२२	मिथिला नगरपालिका			२८७००	५८६००	१०६९००	१९४२००
१६४	८०१०२१२३	विदेह नगरपालिका			२५४००	७८४००	५५५००	१५९३००
१६५	८०१०२१२४	सबैला नगरपालिका		७००	१८४००	८३३००	७०२००	१७२६००
१६६	८०१०२१२५	शहिदनगर नगरपालिका			२३५००	८२१००	७४५००	१८०१००
१६७	८०१०२१२६	कमला नगरपालिका			१५०००	५२३००	५८३००	१२५६००
१६८	८०१०२१२७	मिथिला बिहारी नगरपालिका		७००	१९७००	५६६००	५३६००	१३०६००
१६९	८०१०२१२८	हंसपुर नगरपालिका			१८२००	७४७००	९३४००	१८६३००
१७०	८०१०२१२९	गौशाला नगरपालिका		१४००	३०६००	११८४००	७९४००	२२९८००
१७१	८०१०२१३०	जलेश्वर नगरपालिका			३८७००	९५५००	१४३६००	२७७८००
१७२	८०१०२१३१	बर्दिबास नगरपालिका		२८००	५५५००	१२०८००	१६२६००	३४१७००

सि.नं.	ब.उ.शी.न.	स्थानीय तह	द्वन्द्वपीडित परिवार शिक्षा कार्यक्रम (शहिद प्रतिष्ठान मार्फत संचालन हुने)	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (विशेष कार्यक्रम समेत)	माध्यामिक तह	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना-(प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि)	सबैका लागि शिक्षा- आधारभूत तह	कुल जम्मा
१७३	८०१०२१३२	औरही नगरपालिका		७००	१३९००	६८२००	४१२००	१२४०००
१७४	८०१०२१३३	बलवा नगरपालिका			२२२००	७५२००	६५२००	१६२६००
१७५	८०१०२१३४	भैगाहा नगरपालिका			१९२००	९२१००	७३२००	१८४५००
१७६	८०१०२१३५	मटिहानी नगरपालिका			१८३००	५७०००	३८६००	११३९००
१७७	८०१०२१३६	मनरा सिसवा नगरपालिका		७००	२३७००	८०२००	८४२००	१८८८००
१७८	८०१०२१३७	रामगोपालपुर नगरपालिका		७००	१८४००	५७९००	४४५००	१२१५००
१७९	८०१०२१३८	लोहरपट्टी नगरपालिका			३०८००	८०३००	७७४००	१८८५००
१८०	८०१०२१३९	ईश्वरपुर नगरपालिका		७००	३३०००	८६६००	१०९८००	२३०१००
१८१	८०१०२१४०	गोडैटा नगरपालिका			२४४००	९४५००	८०१००	१९९०००
१८२	८०१०२१४१	मलंगवा नगरपालिका			२७६००	५९७००	९०४००	१७७७००
१८३	८०१०२१४२	लालबन्दी नगरपालिका		७००	४४५००	१०३३००	१४०६००	२८९१००
१८४	८०१०२१४३	बरहथवा नगरपालिका		७००	२८१००	१०४८००	१०१६००	२३५२००
१८५	८०१०२१४४	बलरा नगरपालिका			१५३००	९१८००	८२५००	१८९६००
१८६	८०१०२१४५	बागमती नगरपालिका		७००	१८६००	५१६००	७१४००	१४२३००
१८७	८०१०२१४६	हरिपुर नगरपालिका		७००	१८४००	७६४००	५६२००	१५१७००
१८८	८०१०२१४७	हरिवन नगरपालिका			२४६००	५५०००	८८७००	१६८३००
१८९	८०१०२१४८	हरिपुर्वा नगरपालिका			१०४००	५०३००	३२७००	९३४००
१९०	८०१०२१४९	कबिलासी नगरपालिका			१७०००	८१२००	७०७००	१६८९००
१९१	८०१०२१५०	गरुडा नगरपालिका			१०७००	९२८००	६५०००	१६८५००
१९२	८०१०२१५१	गौर नगरपालिका		७००	२०२००	६८२००	८७७००	१७६८००

सि.नं.	ब.उ.शी.न.	स्थानीय तह	द्वन्द्वपीडित परिवार शिक्षा कार्यक्रम (शहिद प्रतिष्ठान मार्फत संचालन हुने)	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (विशेष कार्यक्रम समेत)	माध्यामिक तह	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना-(प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि)	सबैका लागि शिक्षा- आधारभूत तह	कुल जम्मा
१९३	८०१०२१५२	चन्द्रपुर नगरपालिका		७००	४०३००	११०१००	१५४८००	३०५९००
१९४	८०१०२१५३	ईशनाथ नगरपालिका			१०३००	७२४००	३४६००	११७३००
१९५	८०१०२१५४	कटहरीया नगरपालिका			१३१००	७८१००	४७६००	१३८८००
१९६	८०१०२१५५	गढीमाई नगरपालिका			१८४००	८२०००	५९२००	१५९६००
१९७	८०१०२१५६	गुजरा नगरपालिका		७००	१९२००	८९४००	७५८००	१८५१००
१९८	८०१०२१५७	देवाही गोनाही नगरपालिका			१४८००	७१४००	४३१००	१२९३००
१९९	८०१०२१५८	परोहा नगरपालिका			९५००	७७७००	५४४००	१४१६००
२००	८०१०२१५९	फतुवा विजयपुर नगरपालिका			१८६००	८१३००	६६३००	१६६२००
२०१	८०१०२१६०	बौधीमाई नगरपालिका			५५००	५८०००	४२६००	१०६१००
२०२	८०१०२१६१	माधवनारायण नगरपालिका		७००	६४००	६७६००	५८७००	१३३४००
२०३	८०१०२१६२	मौलापुर नगरपालिका		७००	१४२००	६०२००	३३५००	१०८६००
२०४	८०१०२१६३	राजपुर नगरपालिका			३५००	८९०००	३५१००	१२७६००
२०५	८०१०२१६४	वृन्दावन नगरपालिका			१९०००	८२५००	५७४००	१५८९००
२०६	८०१०२१६५	कोल्हवी नगरपालिका			२७६००	७२५००	८९२००	१८९३००
२०७	८०१०२१६६	निजगढ नगरपालिका			२३१००	८५१००	१००८००	२०९०००
२०८	८०१०२१६७	महागढीमाई नगरपालिका			२३९००	९४२००	१०२२००	२२०३००
२०९	८०१०२१६८	सिम्रौनगढ नगरपालिका		७००	१०५००	८११००	७६५००	१६८८००
२१०	८०१०२१६९	पचरौता नगरपालिका			१११००	६३१००	५५७००	१२९९००
२११	८०१०२१७०	पोखरिया नगरपालिका			१५३००	५७८००	५४७००	१२७८००
२१२	८०१०२१७१	राजदेवी नगरपालिका			२३२००	७०१००	६६०००	१५९३००

सि.नं.	ब.उ.शी.न.	स्थानीय तह	द्वन्द्वपीडित परिवार शिक्षा कार्यक्रम (शहिद प्रतिष्ठान मार्फत संचालन हुने)	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (विशेष कार्यक्रम समेत)	माध्यमिक तह	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना-(प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि)	सबैका लागि शिक्षा- आधारभूत तह	कुल जम्मा
२१३	८०१०२१७२	पर्सागढी नगरपालिका		७००	१८८००	६५०००	६४३००	१४८८००
२१४	८०१०२१७३	बहुदरमाई नगरपालिका			१७८००	५९९००	६९१००	१४६८००
२१५	८०१०२३०१	अग्नीसाइर कृष्णासवरन गाउँपालिका		७००	२१८००	४२१००	७११००	१३५७००
२१६	८०१०२३०२	छिन्नमस्ता गाउँपालिका		७००	६५००	३९६००	५१९००	९८७००
२१७	८०१०२३०३	तिरहुत गाउँपालिका			१३०००	३२४००	३३०००	७८४००
२१८	८०१०२३०४	तिलाठी कोईलाडी गाउँपालिका			२४३००	५०४००	६१७००	१३६४००
२१९	८०१०२३०५	बिष्णुपुर गाउँपालिका			१३४००	५४७००	६२२००	१३०३००
२२०	८०१०२३०६	राजगढ गाउँपालिका		७००	८९००	५२७००	५०५००	११२८००
२२१	८०१०२३०७	महादेवा गाउँपालिका			११७००	४३१००	४८५००	१०३३००
२२२	८०१०२३०८	रूपनी गाउँपालिका			१२७००	३८४००	५६६००	१०७७००
२२३	८०१०२३०९	अर्नमा गाउँपालिका			१६३००	४४९००	४४१००	१०५३००
२२४	८०१०२३१०	औरही गाउँपालिका			९९००	४३३००	४१५००	९४७००
२२५	८०१०२३११	नरहा गाउँपालिका			१२७००	३६४००	२९५००	७८६००
२२६	८०१०२३१२	नवराजपुर गाउँपालिका			१०६००	४६४००	३७६००	९४६००
२२७	८०१०२३१३	बरियारपट्टी गाउँपालिका			२१३००	५५१००	५७७००	१३४१००
२२८	८०१०२३१४	भगवानपुर गाउँपालिका		७००	१४०००	३६३००	४२९००	९३९००
२२९	८०१०२३१५	लक्ष्मीपुर पतारी गाउँपालिका			१७८००	५८६००	५२२००	१२८६००
२३०	८०१०२३१६	बिष्णुपुर गाउँपालिका			१२९००	३८१००	४४६००	९५६००

सि.नं.	ब.उ.शी.न.	स्थानीय तह	द्वन्द्वपीडित परिवार शिक्षा कार्यक्रम (शाहिद प्रतिष्ठान मार्फत संचालन हुने)	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (विशेष कार्यक्रम समेत)	माध्यमिक तह	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना-(प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि)	सबैका लागि शिक्षा- आधारभूत तह	कुल जम्मा
२३१	८०१०२३१७	सखुवानान्करकट्टी गाउँपालिका			१३८००	४७३००	४००००	१०११००
२३२	८०१०२३१८	औरही गाउँपालिका			२७६००	५५५००	४००००	१२३१००
२३३	८०१०२३१९	जनकनन्दिनी गाउँपालिका			१२१००	४६७००	३८७००	९७५००
२३४	८०१०२३२०	बटेश्वर गाउँपालिका			१३५००	४५९००	४२०००	१०१४००
२३५	८०१०२३२१	मुखियापट्टि मुसहरमिया गाउँपालिका		७००	५४००	४६०००	२९४००	८१५००
२३६	८०१०२३२२	लक्ष्मीनिया गाउँपालिका			१७५००	४५२००	४३४००	१०६१००
२३७	८०१०२३२३	एकडारा गाउँपालिका			११०००	४६९००	४७८००	१०५७००
२३८	८०१०२३२४	पिपरा गाउँपालिका			२२२००	६४७००	९०१००	१७७०००
२३९	८०१०२३२५	महोत्तरी गाउँपालिका		७००	११६००	५०९००	४३८००	१०७०००
२४०	८०१०२३२६	सम्सी गाउँपालिका			६००	६६५००	२४३००	९१४००
२४१	८०१०२३२७	सोनमा गाउँपालिका		७००	१२५००	६७४००	४७८००	१२८४००
२४२	८०१०२३२८	चक्रघट्टा गाउँपालिका			१२००	४०५००	३७६००	७९३००
२४३	८०१०२३२९	चन्द्रनगर गाउँपालिका			४९००	४३२००	३९७००	८७८००
२४४	८०१०२३३०	धनकौल गाउँपालिका			३२००	४६८००	३०८००	८०८००
२४५	८०१०२३३१	ब्रह्मपुरी गाउँपालिका		७००	१२१००	४९८००	५२६००	११५२००
२४६	८०१०२३३२	रामनगर गाउँपालिका			२४००	४८२००	३१५००	८२१००
२४७	८०१०२३३३	विष्णु गाउँपालिका			९०००	४०९००	२७४००	७७३००
२४८	८०१०२३३४	दुर्गाभिगवती गाउँपालिका		७००	१५४००	४८९००	४९०००	११४०००

सि.नं.	ब.उ.शी.न.	स्थानीय तह	द्वन्द्वपीडित परिवार शिक्षा कार्यक्रम (शहिद प्रतिष्ठान मार्फत संचालन हुने)	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (विशेष कार्यक्रम समेत)	माध्यमिक तह	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना-(प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि)	सबैका लागि शिक्षा- आधारभूत तह	कुल जम्मा
२४९	८०१०२३३५	आदर्श कोतावल गाउँपालिका			११७००	५६४००	४०३००	१०८४००
२५०	८०१०२३३६	करैयामाई गाउँपालिका			१३२००	५५६००	४७४००	११६२००
२५१	८०१०२३३७	देवताल गाउँपालिका				३८७००	३३१००	७१८००
२५२	८०१०२३३८	परवानीपुर गाउँपालिका			९५००	३०६००	२८४००	६८५००
२५३	८०१०२३३९	प्रसौनी गाउँपालिका			१३९००	५०२००	४९१००	११३२००
२५४	८०१०२३४०	फेटा गाउँपालिका			१४८००	५००००	४१८००	१०६६००
२५५	८०१०२३४१	बारागढी गाउँपालिका			४०००	४८८००	३१९००	८४७००
२५६	८०१०२३४२	सुवर्ण गाउँपालिका			७६००	६२०००	५८१००	१२७७००
२५७	८०१०२३४३	छिपहरमाई गाउँपालिका		७००	७६००	४४३००	४०८००	९३४००
२५८	८०१०२३४४	जगरनाथपुर गाउँपालिका			१४००	६०६००	५८२००	१२०२००
२५९	८०१०२३४५	धोबीनी गाउँपालिका			३८००	४१६००	४१७००	८७१००
२६०	८०१०२३४६	पकाहा मैनपुर गाउँपालिका			७०००	३७८००	३५०००	७९८००
२६१	८०१०२३४७	पटेर्वा सुगौली गाउँपालिका			८५००	५१२००	५२४००	११२१००
२६२	८०१०२३४८	बिन्दबासिनी गाउँपालिका			९९००	४३४००	५२१००	१०५४००
२६३	८०१०२३४९	सखुवा प्रसौनी गाउँपालिका			१३१००	६४०००	७२१००	१४९२००
२६४	८०१०२३५०	ठोरी गाउँपालिका			२७२००	३६८००	८०९००	१४४९००
२६५	८०१०२३५१	बलान-विहल गाउँपालिका			१०४००	५८४००	३६३००	१०५१००
२६६	८०१०२३५२	धनौजी गाउँपालिका			८५००	३३५००	३०१००	७२१००
२६७	८०१०२३५३	बसबरीया गाउँपालिका			६००	५०१००	२९५००	८०२००

सि.नं.	ब.उ.शी.न.	स्थानीय तह	द्वन्द्वपीडित परिवार शिक्षा कार्यक्रम (शाहिद प्रतिष्ठान मार्फत संचालन हुने)	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (विशेष कार्यक्रम समेत)	माध्यमिक तह	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना-(प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि)	सबैका लागि शिक्षा- आधारभूत तह	कुल जम्मा
२६८	८०१०२३५४	कौडेना गाउँपालिका		७००	८६००	५५६००	४३१००	१०८०००
२६९	८०१०२३५५	पर्सा गाउँपालिका			५३००	३४०००	३१९००	७१२००
२७०	८०१०२३५६	यमुनामाई गाउँपालिका			९७००	५१८००	४१२००	१०२७००
२७१	८०१०२३५७	विश्रामपुर गाउँपालिका			४४००	३९१००	३४६००	७८१००
२७२	८०१०२३५८	कालिकामाई गाउँपालिका			७०००	३९७००	४५१००	९१८००
२७३	८०१०२३५९	जिराभवानी गाउँपालिका			१८००	३९२००	३६८००	७७८००
२७४	८०१०३०११	काठमाण्डौ महानगरपालिका		७००	३९६८००	३२३७००	६६०९००	१३८२१००
२७५	८०१०३०१२	ललितपुर महानगरपालिका		९६००	१६१५००	१२१५००	३४५७००	६३८३००
२७६	८०१०३०१३	भरतपुर महानगरपालिका		६९००	२३५१००	२५४६००	६४८५००	११४५१००
२७७	८०१०३०३१	हेटौंडा उप-महानगरपालिका		१३१००	१२५२००	१७८५००	४३२०००	७४८८००
२७८	८०१०३१०१	कमलामाई नगरपालिका		७००	८७८००	१२३०००	२६५८००	४७७३००
२७९	८०१०३१०२	दुधौली नगरपालिका		७००	५४२००	१२७९००	२०६८००	३८९६००
२८०	८०१०३१०३	मन्थली नगरपालिका			४७१००	७८३००	२१३३००	३३८७००
२८१	८०१०३१०४	रामेछाप नगरपालिका			४०४००	५७३००	१३४४००	२३२१००
२८२	८०१०३१०५	जिरी नगरपालिका	२४२००		१५३००	२८०००	७१९००	१३९४००
२८३	८०१०३१०६	भिमेश्वर नगरपालिका		७००	५९४००	५१५००	१५८२००	२६९८००
२८४	८०१०३१०७	चौतारा सागाचोकगढी नगरपालिका			६६६००	९०१००	२१३१००	३६९८००
२८५	८०१०३१०८	मेलम्ची नगरपालिका			५७२००	७६६००	१८५०००	३१८८००
२८६	८०१०३१०९	वाह्रविसे नगरपालिका			२८८००	४५३००	१०७१००	१८१२००

सि.नं.	ब.उ.शी.न.	स्थानीय तह	द्वन्द्वपीडित परिवार शिक्षा कार्यक्रम (शहिद प्रतिष्ठान मार्फत संचालन हुने)	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (विशेष कार्यक्रम समेत)	माध्यमिक तह	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना-(प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि)	सबैका लागि शिक्षा- आधारभूत तह	कुल जम्मा
२८७	८०१०३११०	धुनीबेंसी नगरपालिका		७००	२४२००	३७०००	१००९००	१६२८००
२८८	८०१०३१११	नीलकण्ठ नगरपालिका		७००	४९१००	१२९३००	२२३९००	४०३०००
२८९	८०१०३११२	विदुर नगरपालिका		७००	६६१००	९३०००	२१२८००	३७२६००
२९०	८०१०३११३	बेलकोटगढी नगरपालिका			४१९००	७१८००	१६५१००	२७८८००
२९१	८०१०३११४	कागेश्वरी—मनोहरा नगरपालिका		९५००	५५२००	४८२००	१०३७००	२१६६००
२९२	८०१०३११५	कीर्तिपुर नगरपालिका			५३२००	४७२००	७३८००	१७४२००
२९३	८०१०३११६	गोकर्णेश्वर नगरपालिका			६१५००	५९५००	९११००	२१२१००
२९४	८०१०३११७	चन्द्रागिरी नगरपालिका			७८१००	७३५००	१५०६००	३०२२००
२९५	८०१०३११८	टोखा नगरपालिका			२८९००	४५२००	६७४००	१४१५००
२९६	८०१०३११९	तारकेश्वर नगरपालिका			७५६००	७०६००	१२९०००	२७५२००
२९७	८०१०३१२०	दक्षिणकाली नगरपालिका			४२२००	३२३००	८४४००	१५८९००
२९८	८०१०३१२१	नागार्जुन नगरपालिका		७०००	४५०००	४१२००	९०२००	१८३४००
२९९	८०१०३१२२	बुढानिलकण्ठ नगरपालिका		९९००	४०५००	७७८००	१०६८००	२३५०००
३००	८०१०३१२३	शंखरापुर नगरपालिका			३२९००	३१२००	९४१००	१५८२००
३०१	८०१०३१२४	गोदावरी नगरपालिका		७००	६४८००	६९३००	१७०१००	३०४९००
३०२	८०१०३१२५	महालक्ष्मी नगरपालिका		१४००	४७०००	५२७००	१०६४००	२०७५००
३०३	८०१०३१२६	चाँगुनारायण नगरपालिका			४५६००	६८५००	१८७३००	३०१४००
३०४	८०१०३१२७	भक्तपुर नगरपालिका		२१००	८७०००	८२४००	२३९९००	४११४००
३०५	८०१०३१२८	मध्यपुर थिमी नगरपालिका		८४००	५१८००	४३४००	११२६००	२१६२००

सि.नं.	ब.उ.शी.न.	स्थानीय तह	द्वन्द्वपीडित परिवार शिक्षा कार्यक्रम (शहिद प्रतिष्ठान मार्फत संचालन हुने)	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (विशेष कार्यक्रम समेत)	माध्यामिक तह	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना-(प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि)	सबैका लागि शिक्षा- आधारभूत तह	कुल जम्मा
३०६	८०१०३१२९	सूर्यविनायक नगरपालिका			३४६००	४४०००	१५८९००	२३७५००
३०७	८०१०३१३०	धुलिखेल नगरपालिका			५०९००	४४८००	१२७१००	२२२८००
३०८	८०१०३१३१	नमोबुद्ध नगरपालिका			४०६००	४७२००	१२२४००	२१०२००
३०९	८०१०३१३२	पनौती नगरपालिका		६९००	४९९००	४२३००	१५१४००	२५०५००
३१०	८०१०३१३३	पांचखाल नगरपालिका			४४६००	४३८००	१२६८००	२१५२००
३११	८०१०३१३४	बनेपा नगरपालिका		७१००	६५२००	५८४००	१६३९००	२९४६००
३१२	८०१०३१३५	मण्डनदेउपुर नगरपालिका			३७४००	३९५००	१३६४००	२१३३००
३१३	८०१०३१३६	थाहा नगरपालिका			३८७००	७१२००	१४०७००	२५०६००
३१४	८०१०३१३७	कालिका नगरपालिका			२१८००	५२७००	१२५७००	२००२००
३१५	८०१०३१३८	खैरहनी नगरपालिका			३१३००	४६०००	१२१०००	१९८३००
३१६	८०१०३१३९	माडी नगरपालिका			२८०००	७०८००	१४६५००	२४५३००
३१७	८०१०३१४०	रत्ननगर नगरपालिका		८८००	५६०००	८४३००	१५२२००	३०१३००
३१८	८०१०३१४१	राप्ती नगरपालिका			२८२००	९०५००	१६७०००	२८५७००
३१९	८०१०३३०१	गोलन्जोर गाउँपालिका			२७५००	४९१००	१०४६००	१८१२००
३२०	८०१०३३०२	घ्याङलेख गाउँपालिका			१५६००	३८९००	५१७००	१०६२००
३२१	८०१०३३०३	तीनपाटन गाउँपालिका		७००	३९४००	११२५००	१७९२००	३३१८००
३२२	८०१०३३०४	फिक्कल गाउँपालिका			२३९००	६२३००	१०७२००	१९३४००
३२३	८०१०३३०५	मरिण गाउँपालिका			१६२००	७०१००	१००४००	१८६७००
३२४	८०१०३३०६	सुनकोशी गाउँपालिका			३४६००	४९४००	११७६००	२०१६००
३२५	८०१०३३०७	हरिहरपुरगढी गाउँपालिका			१३२००	५४८००	९५७००	१६३७००

सि.नं.	ब.उ.शी.न.	स्थानीय तह	द्वन्द्वपीडित परिवार शिक्षा कार्यक्रम (शहिद प्रतिष्ठान मार्फत संचालन हुने)	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (विशेष कार्यक्रम समेत)	माध्यमिक तह	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना-(प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि)	सबैका लागि शिक्षा- आधारभूत तह	कुल जम्मा
३२६	८०१०३३०८	उमाकुण्ड गाउँपालिका			१५३००	३७०००	७९०००	१३१३००
३२७	८०१०३३०९	खाँडादेवी गाउँपालिका		७००	२७६००	५६७००	१४२७००	२२७७००
३२८	८०१०३३१०	गोकुलगङ्गा गाउँपालिका			२३७००	३७३००	८२९००	१४३९००
३२९	८०१०३३११	दोरम्बा गाउँपालिका			२३०००	४५१००	१०२३००	१७०४००
३३०	८०१०३३१२	लिखु तामाकोशी गाउँपालिका			३४३००	४३६००	१०४८००	१८२७००
३३१	८०१०३३१३	सुनापति गाउँपालिका			३६३००	३९५००	९४०००	१६९८००
३३२	८०१०३३१४	कालिन्चोक गाउँपालिका			३४६००	४८७००	१३२८००	२१६१००
३३३	८०१०३३१५	गौरीशङ्कर गाउँपालिका			१९५००	५०७००	९२२००	१६२४००
३३४	८०१०३३१६	तामाकोशी गाउँपालिका			३८२००	३०३००	१११५००	१८००००
३३५	८०१०३३१७	वैतेश्वर गाउँपालिका			३२४००	३८०००	९२२००	१६२६००
३३६	८०१०३३१८	मेलुङ्ग गाउँपालिका			२०९००	४०४००	१०५७००	१६७०००
३३७	८०१०३३१९	विगु गाउँपालिका			१५४००	४६६००	९३५००	१५५५००
३३८	८०१०३३२०	शैलुङ्ग गाउँपालिका		७००	१८७००	४५८००	९२२००	१५७४००
३३९	८०१०३३२१	ईन्द्रावती गाउँपालिका			२८८००	५११००	१२३७००	२०३६००
३४०	८०१०३३२२	जुगल गाउँपालिका			१६३००	५२१००	८७१००	१५५५००
३४१	८०१०३३२३	त्रिपुरासुन्दरी गाउँपालिका			१३३००	२८२००	६७८००	१०९३००
३४२	८०१०३३२४	पाँचपोखरी थाङपाल गाउँपालिका			२०७००	४५४००	७२२००	१३८३००
३४३	८०१०३३२५	बलेफी गाउँपालिका			२०३००	४००००	८२०००	१४२३००

सि.नं.	ब.उ.शी.न.	स्थानीय तह	द्वन्द्वपीडित परिवार शिक्षा कार्यक्रम (शहिद प्रतिष्ठान मार्फत संचालन हुने)	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (विशेष कार्यक्रम समेत)	माध्यमिक तह	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना-(प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि)	सबैका लागि शिक्षा- आधारभूत तह	कुल जम्मा
३४४	८०१०३३२६	भोटेकोशी गाउँपालिका			१४१००	४४६००	५७८००	११६५००
३४५	८०१०३३२७	लिसंखुपाखर गाउँपालिका			२६३००	२९०००	७६०००	१३१३००
३४६	८०१०३३२८	सुनकोशी गाउँपालिका			४११००	३७३००	९४०००	१७२४००
३४७	८०१०३३२९	हेलम्बु गाउँपालिका			२३०००	४६४००	८१२००	१५०६००
३४८	८०१०३३३०	उत्तरगया गाउँपालिका			२३७००	२८८००	६०८००	११३३००
३४९	८०१०३३३१	कालिका गाउँपालिका		७००	१८५००	३९४००	५३९००	११२५००
३५०	८०१०३३३२	गोसाईकुण्ड गाउँपालिका		७००	१०४००	१७८००	४२५००	७१४००
३५१	८०१०३३३३	नौकुण्ड गाउँपालिका			१३०००	३४४००	८२३००	१२९७००
३५२	८०१०३३३४	आमाछोदिडमो गाउँपालिका			३६००	१८२००	३७७००	५९५००
३५३	८०१०३३३५	खनियाबास गाउँपालिका			९९००	२७४००	५०१००	८७४००
३५४	८०१०३३३६	गङ्गाजमुना गाउँपालिका			३०२००	४३७००	१०२३००	१७६२००
३५५	८०१०३३३७	गजुरी गाउँपालिका			१६५००	५२७००	८४७००	१५३९००
३५६	८०१०३३३८	गल्छी गाउँपालिका			१७३००	५११००	८८०००	१५६४००
३५७	८०१०३३३९	ज्वालामूखी गाउँपालिका		७००	२८१००	४७८००	१०३२००	१७९८००
३५८	८०१०३३४०	त्रिपुरासुन्दरी गाउँपालिका			४२०००	४०२००	१००५००	१८२७००
३५९	८०१०३३४१	थाक्रे गाउँपालिका			२१०००	६७७००	१००४००	१८९१००
३६०	८०१०३३४२	नेत्रावती डबजोङ्ग गाउँपालिका			१७५००	२५४००	५०९००	९३८००
३६१	८०१०३३४३	बेनीघाट रोराङ्ग गाउँपालिका			२२७००	८७२००	१३५१००	२४५०००
३६२	८०१०३३४४	रुवी भ्याली गाउँपालिका			६०००	२५९००	३४७००	६६६००

सि.नं.	ब.उ.शी.न.	स्थानीय तह	द्वन्द्वपीडित परिवार शिक्षा कार्यक्रम (शहिद प्रतिष्ठान मार्फत संचालन हुने)	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (विशेष कार्यक्रम समेत)	माध्यामिक तह	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना-(प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि)	सबैका लागि शिक्षा- आधारभूत तह	कुल जम्मा
३६३	८०१०३३४५	सिद्धलेक गाउँपालिका			२३५००	५७५००	१०६१००	१८७१००
३६४	८०१०३३४६	ककनी गाउँपालिका			२६९००	५९१००	११२९००	१९८९००
३६५	८०१०३३४७	किस्पाङ गाउँपालिका		७००	१२९००	३४०००	५२६००	१००२००
३६६	८०१०३३४८	तादी गाउँपालिका			२२४००	५१७००	६९९००	१४४०००
३६७	८०१०३३४९	तारकेश्वर गाउँपालिका			१३४००	३४०००	७९८००	११९२००
३६८	८०१०३३५०	दुप्चेश्वर गाउँपालिका			१५७००	६६७००	९९१००	१८१५००
३६९	८०१०३३५१	पञ्चकन्या गाउँपालिका			१५२००	४३४००	७३९००	१३२५००
३७०	८०१०३३५२	म्यागङ गाउँपालिका			२२१००	४२८००	५५४००	१२०३००
३७१	८०१०३३५३	लिखु गाउँपालिका			२१६००	२२६००	५५८००	१०००००
३७२	८०१०३३५४	शिवपुरी गाउँपालिका		७००	२८९००	४५८००	११०२००	१८५६००
३७३	८०१०३३५५	सुर्यगढी गाउँपालिका			१४७००	४८१००	७२१००	१३४९००
३७४	८०१०३३५६	कोन्ज्योसोम गाउँपालिका			१८९००	२३४००	६२९००	१०५२००
३७५	८०१०३३५७	बागमती गाउँपालिका			३०२००	४१८००	११३६००	१८५६००
३७६	८०१०३३५८	महाङ्काल गाउँपालिका			२२९००	२२५००	७२३००	११७७००
३७७	८०१०३३५९	खानीखोला गाउँपालिका			१२५००	४३९००	७०१००	१२६५००
३७८	८०१०३३६०	चौरीदेउराली गाउँपालिका		७००	४१८००	३५०००	१३६९००	२१४४००
३७९	८०१०३३६१	तेमाल गाउँपालिका			२४६००	३७३००	१११८००	१७३७००
३८०	८०१०३३६२	बेथानचोक गाउँपालिका			१८८००	३९०००	८५२००	१४३०००
३८१	८०१०३३६३	भुम्लु गाउँपालिका			२७७००	२८२००	१०३५००	१५९४००
३८२	८०१०३३६४	महाभारत गाउँपालिका			१२९००	५१८००	९५९००	१६०६००

सि.नं.	ब.उ.शी.न.	स्थानीय तह	द्वन्द्वपीडित परिवार शिक्षा कार्यक्रम (शाहिद प्रतिष्ठान मार्फत संचालन हुने)	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (विशेष कार्यक्रम समेत)	माध्यामिक तह	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना-(प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि)	सबैका लागि शिक्षा- आधारभूत तह	कुल जम्मा
३८३	८०१०३३६५	रोशी गाउँपालिका		७००	३६२००	६६९००	१४६४००	२५०२००
३८४	८०१०३३६६	ईन्द्रसरोवर गाउँपालिका			१२६००	२९३००	५२२००	९४१००
३८५	८०१०३३६७	कैलाश गाउँपालिका		७००	६८००	५२५००	८६५००	१४६५००
३८६	८०१०३३६८	बकैया गाउँपालिका			१९७००	८७८००	१४९१००	२५६६००
३८७	८०१०३३६९	बागमती गाउँपालिका			१५६००	५५७००	१०४३००	१७५६००
३८८	८०१०३३७०	भिमफेदी गाउँपालिका		१४००	१७३००	४६०००	११३४००	१७८१००
३८९	८०१०३३७१	मकवानपुरगढी गाउँपालिका			२५१००	५२५००	११८५००	१९६१००
३९०	८०१०३३७२	मनहरी गाउँपालिका		७००	१८४००	५४८००	१०७४००	१८१३००
३९१	८०१०३३७३	राक्सिराङ्ग गाउँपालिका			८९००	५९०००	८७९००	१५५८००
३९२	८०१०३३७४	इच्छाकामना गाउँपालिका			१५१००	५८८००	१३४६००	२०८५००
३९३	८०१०४०११	पोखरा महानगरपालिका	२५८००	१४००	३५६४००	३१२६००	८४७७००	१५४३९००
३९४	८०१०४१०१	कावासोती नगरपालिका		७००	५७१००	८५१००	१८५८००	३२८७००
३९५	८०१०४१०२	गैडाकोट नगरपालिका			४०९००	७४६००	१८१९००	२९७४००
३९६	८०१०४१०३	देवचुली नगरपालिका		७००	४४२००	७०८००	१४५८००	२६१५००
३९७	८०१०४१०४	मध्यविन्दु नगरपालिका			५०३००	७२१००	१५६३००	२७८७००
३९८	८०१०४१०५	गल्याङ नगरपालिका			५९२००	६१५००	१७६६००	२९७३००
३९९	८०१०४१०६	चापाकोट नगरपालिका			३७४००	५२५००	१४४२००	२३४१००
४००	८०१०४१०७	पुतलीबजार नगरपालिका			६५७००	५७५००	१८०२००	३०३४००
४०१	८०१०४१०८	भीरकोट नगरपालिका		७००	२७६००	५३३००	१४३३००	२२४९००
४०२	८०१०४१०९	बालिङ नगरपालिका		१४००	६६०००	६४२००	१९४०००	३२५६००

सि.नं.	ब.उ.शी.न.	स्थानीय तह	द्वन्द्वपीडित परिवार शिक्षा कार्यक्रम (शहिद प्रतिष्ठान मार्फत संचालन हुने)	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (विशेष कार्यक्रम समेत)	माध्यामिक तह	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना-(प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि)	सबैका लागि शिक्षा- आधारभूत तह	कुल जम्मा
४०३	८०१०४११०	भानु नगरपालिका			७९०००	४७०००	२०७७००	३३३७००
४०४	८०१०४१११	भिमाद नगरपालिका			३७६००	५८५००	१४८४००	२४४५००
४०५	८०१०४११२	व्यास नगरपालिका			९५७००	१००५००	३१२०००	५०८२००
४०६	८०१०४११३	शुक्लागण्डकी नगरपालिका			६५८००	६३१००	१६६७००	२९५६००
४०७	८०१०४११४	गोरखा नगरपालिका			६३७००	७९४००	१७८८००	३२१९००
४०८	८०१०४११५	पालुङटार नगरपालिका			५२८००	५७६००	१६८४००	२७८८००
४०९	८०१०४११६	बेसीशहर नगरपालिका			५३१००	४३४००	१६१४००	२५७९००
४१०	८०१०४११७	मध्यनेपाल नगरपालिका		७००	५१९००	४५८००	१६५९००	२६४३००
४११	८०१०४११८	राईनास नगरपालिका			४९६००	४१०००	१२५८००	२१६४००
४१२	८०१०४११९	सुन्दरबजार नगरपालिका		७००	५२२००	४१४००	१३०३००	२२४६००
४१३	८०१०४१२०	कुश्मा नगरपालिका		७००	७७६००	५७८००	२१६६००	३५२७००
४१४	८०१०४१२१	फलेवास नगरपालिका			६८१००	४८३००	१७५५००	२९१९००
४१५	८०१०४१२२	गल्कोट नगरपालिका			६०९००	५२५००	१८७७००	३०११००
४१६	८०१०४१२३	जैमिनी नगरपालिका			७२०००	५६७००	१९७४००	३२६१००
४१७	८०१०४१२४	ढोरपाटन नगरपालिका			२७२००	६६०००	१३४४००	२२७६००
४१८	८०१०४१२५	बाग्लुङ नगरपालिका		७००	९३६००	१०४१००	२८४२००	४८२६००
४१९	८०१०४१२६	बेनी नगरपालिका			६१९००	७९७००	१७८०००	३१९६००
४२०	८०१०४३०१	बौदीकाली गाउँपालिका			१८२००	३४२००	८५६००	१३८०००
४२१	८०१०४३०२	बुलिङटार गाउँपालिका		७००	१४४००	५१५००	११६८००	१८३४००
४२२	८०१०४३०३	बिनयी त्रिवेणी गाउँपालिका			२३४००	६७३००	१४४७००	२३५४००

सि.नं.	ब.उ.शी.न.	स्थानीय तह	द्वन्द्वपीडित परिवार शिक्षा कार्यक्रम (शहिद प्रतिष्ठान मार्फत संचालन हुने)	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (विशेष कार्यक्रम समेत)	माध्यमिक तह	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना-(प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि)	सबैका लागि शिक्षा- आधारभूत तह	कुल जम्मा
४२३	८०१०४३०४	हुप्सेकोट गाउँपालिका			१५१००	५५७००	१११२००	१८२०००
४२४	८०१०४३०५	अर्जुनचौपारी गाउँपालिका			३००००	२५९००	८४३००	१४०२००
४२५	८०१०४३०६	आँधिखोला गाउँपालिका		७००	४१३००	३७०००	८८०००	१६७०००
४२६	८०१०४३०७	कालीगण्डकी गाउँपालिका		७००	३९२००	३६०००	९८२००	१७४१००
४२७	८०१०४३०८	फेदीखोला गाउँपालिका			२८५००	२२१००	६९९००	१२०५००
४२८	८०१०४३०९	विरुवा गाउँपालिका		७००	४१५००	२८२००	११०९००	१८१३००
४२९	८०१०४३१०	हरिनाश गाउँपालिका			२५१००	३४०००	१०१०००	१६०१००
४३०	८०१०४३११	आँबुखैरेनी गाउँपालिका			१९८००	३४१००	७४६००	१२८५००
४३१	८०१०४३१२	ऋषिङ्ग गाउँपालिका		७००	२१७००	४३४००	१३११००	१९६९००
४३२	८०१०४३१३	घिरिङ गाउँपालिका			१५७००	२९४००	९४०००	१३९१००
४३३	८०१०४३१४	देवघाट गाउँपालिका			२०८००	३८९००	११५०००	१७४७००
४३४	८०१०४३१५	म्याग्दे गाउँपालिका		७००	२६७००	२४६००	७८२००	१३०२००
४३५	८०१०४३१६	बन्दिपुर गाउँपालिका			१७६००	३७९००	९५२००	१५०७००
४३६	८०१०४३१७	अजिरकोट गाउँपालिका			१८३००	३२६००	८८५००	१३९४००
४३७	८०१०४३१८	आरूघाट गाउँपालिका			२६२००	६१७००	१२४१००	२१२०००
४३८	८०१०४३१९	गण्डकी गाउँपालिका		१४००	३१४००	४७७००	१४२४००	२२२९००
४३९	८०१०४३२०	चुमनुव्री गाउँपालिका			२७००	४३५००	२९९००	७६१००
४४०	८०१०४३२१	धार्चे गाउँपालिका			३२००	४३९००	८३३००	१३०४००
४४१	८०१०४३२२	भिमसेनथापा गाउँपालिका			४७५००	४१९००	१२६१००	२१५५००
४४२	८०१०४३२३	शहिद लखन गाउँपालिका		१३००	३५१००	४२१००	१२४१००	२०२६००

सि.नं.	ब.उ.शी.न.	स्थानीय तह	द्वन्द्वपीडित परिवार शिक्षा कार्यक्रम (शहिद प्रतिष्ठान मार्फत संचालन हुने)	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (विशेष कार्यक्रम समेत)	माध्यमिक तह	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना-(प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि)	सबैका लागि शिक्षा- आधारभूत तह	कुल जम्मा
४४३	८०१०४३२४	सिरानचोक गाउँपालिका			४८६००	३६७००	१६२४००	२४७७००
४४४	८०१०४३२५	बारपाक सुलिकोट गाउँपालिका			२२२००	४४५००	१३४७००	२०१४००
४४५	८०१०४३२६	चामे गाउँपालिका			१०८००	१५३००	११२००	३७३००
४४६	८०१०४३२७	नार्पा भुमि गाउँपालिका				११००	६५००	७६००
४४७	८०१०४३२८	नासो गाउँपालिका			८६००	१७०००	२८८००	५४४००
४४८	८०१०४३२९	मनाङ डिस्काड गाउँपालिका			३७००	६४००	२७१००	३७२००
४४९	८०१०४३३०	कव्लासोथार गाउँपालिका			१६३००	२५५००	७४७००	११६५००
४५०	८०१०४३३१	दुधपोखरी गाउँपालिका			७५००	२४२००	७९८००	१११५००
४५१	८०१०४३३२	दोर्दी गाउँपालिका			१७२००	३७३००	१४१०००	१९५५००
४५२	८०१०४३३३	मसुर्याङदी गाउँपालिका			२२४००	३५१००	१३३९००	१९१४००
४५३	८०१०४३३४	अन्नपूर्ण गाउँपालिका			४२९००	५२१००	१४१९००	२३६९००
४५४	८०१०४३३५	माछापुछ्रे गाउँपालिका		७००	३२९००	३६३००	१३१४००	२०१३००
४५५	८०१०४३३६	मादी गाउँपालिका			३००००	३५२००	१२७०००	१९२२००
४५६	८०१०४३३७	रूपा गाउँपालिका			२४१००	२८३००	८८३००	१४०७००
४५७	८०१०४३३८	जलजला गाउँपालिका			३७१००	३४७००	१२०१००	१९१९००
४५८	८०१०४३३९	पैयूँ गाउँपालिका			२५९००	२५४००	१०७६००	१५८९००
४५९	८०१०४३४०	महाशिला गाउँपालिका		७००	२८१००	२२२००	८०५००	१३१५००
४६०	८०१०४३४१	मोदी गाउँपालिका			३८९००	४४३००	१५७२००	२४०४००
४६१	८०१०४३४२	विहादी गाउँपालिका		७००	३२८००	३५४००	१०९८००	१७८७००

सि.नं.	ब.उ.शी.न.	स्थानीय तह	द्वन्द्वपीडित परिवार शिक्षा कार्यक्रम (शहिद प्रतिष्ठान मार्फत संचालन हुने)	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (विशेष कार्यक्रम समेत)	माध्यमिक तह	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना-(प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि)	सबैका लागि शिक्षा- आधारभूत तह	कुल जम्मा
४६२	८०१०४३४३	कोठेखोला गाउँपालिका			४८७००	४२०००	१६४७००	२५५४००
४६३	८०१०४३४४	तमानखोला गाउँपालिका			१०३००	२०३००	५४४००	८५०००
४६४	८०१०४३४५	ताराखोला गाउँपालिका			२१९००	३४०००	७२९००	१२८८००
४६५	८०१०४३४६	निसीखोला गाउँपालिका			१६३००	५७१००	१२३४००	१९६८००
४६६	८०१०४३४७	बढिगाड गाउँपालिका			३८५००	७५९००	२१३३००	३२७७००
४६७	८०१०४३४८	बरेङ गाउँपालिका			२५७००	२७४००	९०६००	१४३७००
४६८	८०१०४३४९	अन्नपूर्ण गाउँपालिका			४२१००	२८९००	९३४००	१६४४००
४६९	८०१०४३५०	धवलागिरी गाउँपालिका			१८४००	४०२००	८५२००	१४३८००
४७०	८०१०४३५१	मंगला गाउँपालिका			२५८००	३९९००	१००९००	१६६६००
४७१	८०१०४३५२	मालिका गाउँपालिका		७००	१८८००	४५४००	९०६००	१५५५००
४७२	८०१०४३५३	रघुगंगा गाउँपालिका			२३५००	३६६००	१०३०००	१६३१००
४७३	८०१०४३५४	घरपझोड गाउँपालिका			१७७००	२७१००	३१३००	७६१००
४७४	८०१०४३५५	थासाङ गाउँपालिका			२२५००	२३०००	२९७००	७५२००
४७५	८०१०४३५६	लो-घेकर दामोदरकुण्ड गाउँपालिका				११७००	९९००	२१६००
४७६	८०१०४३५७	लोमन्थाङ गाउँपालिका			४३००	१५८००	१५४००	३५५००
४७७	८०१०४३५८	वाहगाउँ मुक्तिक्षेत्र गाउँपालिका			३६००	१८८००	२२२००	४४६००
४७८	८०१०५०३१	बुटवल उपमहानगरपालिका		९९००	८९२००	१६२४००	१८०७००	४४२२००
४७९	८०१०५०३२	घोराही उपमहानगरपालिका		८४००	९६६००	१९७२००	३७६८००	६७९०००

सि.नं.	ब.उ.शी.न.	स्थानीय तह	द्वन्द्वपीडित परिवार शिक्षा कार्यक्रम (शहिद प्रतिष्ठान मार्फत संचालन हुने)	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (विशेष कार्यक्रम समेत)	माध्यमिक तह	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना-(प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि)	सबैका लागि शिक्षा- आधारभूत तह	कुल जम्मा
४८०	८०१०५०३३	तुल्सीपुर उपमहानगरपालिका	४६८००	४२००	८११००	१७२६००	२९८१००	६०२८००
४८१	८०१०५०३४	नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिका			६६५००	१९४७००	२२०३००	४८१५००
४८२	८०१०५१०१	बर्दघाट नगरपालिका		६८००	४५५००	६२३००	१२४०००	२३८६००
४८३	८०१०५१०२	रामग्राम नगरपालिका			२३६००	६००००	११११००	१९४७००
४८४	८०१०५१०३	सुनवल नगरपालिका		१३००	३१६००	७८३००	११५५००	२२६७००
४८५	८०१०५१०४	तिलोत्तमा नगरपालिका		७४००	६६४००	१२३२००	१९२१००	३८९१००
४८६	८०१०५१०५	देवदह नगरपालिका			३३५००	७८१००	१२३०००	२३४६००
४८७	८०१०५१०६	लुम्बिनी सांस्कृतिक नगरपालिका			३०२००	१६१४००	११०६००	३०२२००
४८८	८०१०५१०७	सिद्धार्थनगर नगरपालिका			४४६००	७०७००	९३७००	२०९०००
४८९	८०१०५१०८	सैनामैना नगरपालिका			३८२००	८१२००	११८०००	२३७४००
४९०	८०१०५१०९	कपिलवस्तु नगरपालिका			४२३००	१४४१००	१३४९००	३२१३००
४९१	८०१०५११०	कृष्णनगर नगरपालिका		७००	१८०००	१००४००	६७९००	१८७०००
४९२	८०१०५१११	बाणगंगा नगरपालिका		७००	७००००	१०३८००	१९४४००	३६८९००
४९३	८०१०५११२	बुद्धभुमी नगरपालिका			५२९००	११८४००	१३४९००	३०६२००
४९४	८०१०५११३	महाराजगञ्ज नगरपालिका			२१५००	१३८२००	९००००	२४९७००
४९५	८०१०५११४	शिवराज नगरपालिका		४४००	३४०००	१५७६००	११३२००	३०९२००
४९६	८०१०५११५	भुमिकास्थान नगरपालिका			३५३००	६१९००	१७७२००	२७४४००
४९७	८०१०५११६	शितगंगा नगरपालिका			३९१००	९६५००	२४७०००	३८२६००

सि.नं.	ब.उ.शी.न.	स्थानीय तह	द्वन्द्वपीडित परिवार शिक्षा कार्यक्रम (शहिद प्रतिष्ठान मार्फत संचालन हुने)	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (विशेष कार्यक्रम समेत)	माध्यामिक तह	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना-(प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि)	सबैका लागि शिक्षा- आधारभूत तह	कुल जम्मा
४९८	८०१०५११७	सन्धिखर्क नगरपालिका			६०६००	६५९००	१९९७००	३२६२००
४९९	८०१०५११८	तानसेन नगरपालिका		८२००	९६९००	६९१००	१७३०००	३४७२००
५००	८०१०५११९	रामपुर नगरपालिका		७००	४४९००	६८८००	१८८४००	३०२८००
५०१	८०१०५१२०	मुसिकोट नगरपालिका			५३२००	६४४००	१६०८००	२७८४००
५०२	८०१०५१२१	रेसुंगा नगरपालिका			३४९००	६०१००	१२५१००	२२०१००
५०३	८०१०५१२२	रोल्पा नगरपालिका		७००	१२८००	१०८१००	१२३७००	२४५३००
५०४	८०१०५१२३	प्यूठान नगरपालिका		७००	३३४००	९४८००	१४६४००	२७५३००
५०५	८०१०५१२४	स्वर्गद्वारी नगरपालिका			२५७००	८९४००	११६३००	२३१४००
५०६	८०१०५१२५	लमही नगरपालिका		७००	२०९००	६०२००	९१३००	१७३१००
५०७	८०१०५१२६	कोहलपुर नगरपालिका		५६००	३६५००	९३५००	१२१०००	२५६६००
५०८	८०१०५१२७	गुलरिया नगरपालिका			३२५००	११८७००	१४६९००	२९८१००
५०९	८०१०५१२८	ठाकुरबाबा नगरपालिका		७६००	२७८००	७६७००	९९१००	२११२००
५१०	८०१०५१२९	बाँसगढी नगरपालिका			३४०००	८७०००	१४८८००	२६९८००
५११	८०१०५१३०	मधुवन नगरपालिका		१३००	२७०००	६६६००	११३८००	२०८७००
५१२	८०१०५१३१	राजापुर नगरपालिका		७००	२५९००	७१५००	१३३६००	२३१७००
५१३	८०१०५१३२	बारबर्दिया नगरपालिका		३५००	३०३००	११४४००	१४३४००	२९१६००
५१४	८०१०५३०१	सुस्ता गाउँपालिका			९६००	४६६००	६०५००	११६७००
५१५	८०१०५३०२	पाल्हीनन्दन गाउँपालिका			१५७००	६०४००	६६५००	१४२६००
५१६	८०१०५३०३	प्रतापपुर गाउँपालिका			२४०००	६५६००	९२३००	१८१९००
५१७	८०१०५३०४	सरावल गाउँपालिका			२४१००	४४६००	६६३००	१३५०००

सि.नं.	ब.उ.शी.न.	स्थानीय तह	द्वन्द्वपीडित परिवार शिक्षा कार्यक्रम (शहिद प्रतिष्ठान मार्फत संचालन हुने)	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (विशेष कार्यक्रम समेत)	माध्यामिक तह	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना-(प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि)	सबैका लागि शिक्षा- आधारभूत तह	कुल जम्मा
५१८	८०१०५३०५	ओमसतिया गाउँपालिका		३२००	११३००	३९०००	५८७००	११२२००
५१९	८०१०५३०६	कन्चन गाउँपालिका			३४४००	५६०००	९२८००	१८३२००
५२०	८०१०५३०७	कोटहीमाई गाउँपालिका			९५००	६५५००	५०७००	१२५७००
५२१	८०१०५३०८	गैडहवा गाउँपालिका		७००	१४०००	८००००	७७५००	१७२२००
५२२	८०१०५३०९	मर्चवारी गाउँपालिका			११७००	६३६००	५६४००	१३१७००
५२३	८०१०५३१०	मायादेवी गाउँपालिका		३६००	१७४००	७३४००	७३१००	१६७५००
५२४	८०१०५३११	रोहिणी गाउँपालिका			२०३००	७१८००	६५८००	१५७९००
५२५	८०१०५३१२	शुद्धोधन गाउँपालिका			२२८००	५१८००	७०६००	१४५२००
५२६	८०१०५३१३	सम्मरीमाई गाउँपालिका			९७००	७०४००	४७६००	१२७७००
५२७	८०१०५३१४	सियारी गाउँपालिका		२१००	२२६००	७५७००	८७२००	१८७६००
५२८	८०१०५३१५	मायादेवी गाउँपालिका			१७५००	१३२५००	६८५००	२१८५००
५२९	८०१०५३१६	यसोधरा गाउँपालिका			११४००	८५४००	५६०००	१५२८००
५३०	८०१०५३१७	विजयनगर गाउँपालिका			१२२००	११७४००	५३२००	१८२८००
५३१	८०१०५३१८	शुद्धोधन गाउँपालिका			५६००	९५९००	५२९००	१५४४००
५३२	८०१०५३१९	छत्रदेव गाउँपालिका			४६५००	३४८००	११९९००	२०१२००
५३३	८०१०५३२०	पाणिनी गाउँपालिका		७००	५५०००	५५६००	१६७८००	२७९१००
५३४	८०१०५३२१	मालारानी गाउँपालिका			५१४००	६७२००	१६३६००	२८२२००
५३५	८०१०५३२२	तिनाउ गाउँपालिका		७००	२७१००	४३४००	११६३००	१८७५००
५३६	८०१०५३२३	निस्दी गाउँपालिका			३४१००	५०३००	१४६३००	२३०७००
५३७	८०१०५३२४	पूर्वखोला गाउँपालिका			३१४००	३६९००	१०७१००	१७५४००

सि.नं.	ब.उ.शी.न.	स्थानीय तह	द्वन्द्वपीडित परिवार शिक्षा कार्यक्रम (शहिद प्रतिष्ठान मार्फत संचालन हुने)	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (विशेष कार्यक्रम समेत)	माध्यामिक तह	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना-(प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि)	सबैका लागि शिक्षा- आधारभूत तह	कुल जम्मा
५३८	८०१०५३२५	बगनासकाली गाउँपालिका			३८२००	२९५००	१०९५००	१७७२००
५३९	८०१०५३२६	माथागढी गाउँपालिका			४०७००	४४१००	१३१६००	२१६४००
५४०	८०१०५३२७	रम्भा गाउँपालिका			३५७००	४४७००	१०७७००	१८८१००
५४१	८०१०५३२८	रिब्दीकोट गाउँपालिका			३७२००	४०७००	१२२६००	२००५००
५४२	८०१०५३२९	रैनादेवी छहरा गाउँपालिका		७००	३७८००	६५४००	१७५४००	२७९३००
५४३	८०१०५३३०	इस्मा गाउँपालिका			२३७००	४१७००	९४९००	१६०३००
५४४	८०१०५३३१	कालीगण्डकी गाउँपालिका		७००	४१९००	३९५००	१०४८००	१८६९००
५४५	८०१०५३३२	गुल्मीदरबार गाउँपालिका			२५८००	४२१००	९८१००	१६६०००
५४६	८०१०५३३३	चन्द्रकोट गाउँपालिका		७००	३४३००	४०७००	१०९५००	१८५२००
५४७	८०१०५३३४	छत्रकोट गाउँपालिका			३९६००	४६०००	१११३००	१९६९००
५४८	८०१०५३३५	धुर्कोट गाउँपालिका			३९३००	४७९००	११४३००	२०१५००
५४९	८०१०५३३६	मदाने गाउँपालिका			२६६००	४८९००	१०४२००	१७९७००
५५०	८०१०५३३७	मालिका गाउँपालिका			३५६००	६५९००	११४६००	२१६१००
५५१	८०१०५३३८	रुरु गाउँपालिका			४५८००	३५१००	१०६५००	१८७४००
५५२	८०१०५३३९	सत्यवती गाउँपालिका			४४३००	४१७००	१२४५००	२१०५००
५५३	८०१०५३४०	पुथा उत्तरगंगा गाउँपालिका			२१५००	६९४००	८०३००	१७१२००
५५४	८०१०५३४१	भूमे गाउँपालिका			१९९००	६९९००	७४९००	१६४७००
५५५	८०१०५३४२	सिस्ने गाउँपालिका			२७१००	७४०००	८६५००	१८७६००
५५६	८०१०५३४३	त्रिवेणी गाउँपालिका			१२९००	९१७००	९२६००	१९७२००
५५७	८०१०५३४४	थवाङ गाउँपालिका		२७००	१११००	३६८००	४०२००	९०८००

सि.नं.	ब.उ.शी.न.	स्थानीय तह	द्वन्द्वपीडित परिवार शिक्षा कार्यक्रम (शहिद प्रतिष्ठान मार्फत संचालन हुने)	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (विशेष कार्यक्रम समेत)	माध्यामिक तह	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना-(प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि)	सबैका लागि शिक्षा- आधारभूत तह	कुल जम्मा
५५८	८०१०५३४५	परिवर्तन गाउँपालिका			१४६००	७६९००	६७५००	१५९०००
५५९	८०१०५३४६	माडी गाउँपालिका			१५४००	५८७००	५८३००	१३२४००
५६०	८०१०५३४७	रुन्टीगढी गाउँपालिका			१८७००	८५५००	९६९००	२०११००
५६१	८०१०५३४८	लुङ्ग्री गाउँपालिका			१५६००	८४७००	५८७००	१५९०००
५६२	८०१०५३४९	गंगादेव गाउँपालिका			१५४००	७४४००	६३३००	१५३१००
५६३	८०१०५३५०	सुनछहरी गाउँपालिका		७००	१००	६७९००	४८७००	११७४००
५६४	८०१०५३५१	सुनिल स्मृति गाउँपालिका			२७७००	७९४००	९७५००	२०४६००
५६५	८०१०५३५२	ऐरावती गाउँपालिका			३१३००	५४७००	८७६००	१७३६००
५६६	८०१०५३५३	गौमुखी गाउँपालिका			१५४००	७९८००	८१४००	१७६६००
५६७	८०१०५३५४	झिमरुक गाउँपालिका			२६९००	७५१००	१०६०००	२०८०००
५६८	८०१०५३५५	नौबहिनी गाउँपालिका			१३६००	८९०००	९२०००	१९४६००
५६९	८०१०५३५६	मल्लरानी गाउँपालिका			२०१००	४०८००	६९०००	१२९९००
५७०	८०१०५३५७	माण्डवी गाउँपालिका			२३७००	५४२००	५८९००	१३६८००
५७१	८०१०५३५८	सरुमारानी गाउँपालिका			१८२००	५६३००	६६९००	१४१४००
५७२	८०१०५३५९	गढवा गाउँपालिका		७००	२४६००	५१६००	८६०००	१६२९००
५७३	८०१०५३६०	दंगीशरण गाउँपालिका			१८०००	४२५००	५३३००	११३८००
५७४	८०१०५३६१	बंगलाचुली गाउँपालिका			१५६००	६६९००	७८७००	१६१२००
५७५	८०१०५३६२	बबई गाउँपालिका			१७७००	५१३००	७४१००	१४३१००
५७६	८०१०५३६३	राजपुर गाउँपालिका			१२३००	६५०००	५४५००	१३१८००
५७७	८०१०५३६४	राप्ती गाउँपालिका			२४०००	६०२००	७८९००	१६३१००

सि.नं.	ब.उ.शी.न.	स्थानीय तह	द्वन्द्वपीडित परिवार शिक्षा कार्यक्रम (शहिद प्रतिष्ठान मार्फत संचालन हुने)	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (विशेष कार्यक्रम समेत)	माध्यमिक तह	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना-(प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि)	सबैका लागि शिक्षा- आधारभूत तह	कुल जम्मा
५७८	८०१०५३६५	शान्तिनगर गाउँपालिका			२०६००	५६९००	७३७००	१५१२००
५७९	८०१०५३६६	खजुरा गाउँपालिका			४६०००	११८८००	१२६९००	२९१७००
५८०	८०१०५३६७	जानकी गाउँपालिका			९१००	७२०००	६४३००	१४५४००
५८१	८०१०५३६८	डुडुवा गाउँपालिका			१०९००	९२१००	६५४००	१६८४००
५८२	८०१०५३६९	नरैनापुर गाउँपालिका			९८००	९२०००	५४१००	१५५९००
५८३	८०१०५३७०	बैजनाथ गाउँपालिका			२५३००	१०००००	१२५६००	२५०९००
५८४	८०१०५३७१	राप्तीसोनारी गाउँपालिका			४१५००	१२२७००	१४८७००	३१२९००
५८५	८०१०५३७२	गेरुवा गाउँपालिका			२८९००	६००००	७८२००	१६७१००
५८६	८०१०५३७३	बढैयाताल गाउँपालिका			४०८००	९३७००	१३०३००	२६४८००
५८७	८०१०६१०१	छायाँनाथ रारा नगरपालिका		७००	१५५००	८२२००	१०३५००	२०१९००
५८८	८०१०६१०२	ठूलीभेरी नगरपालिका		७००	१९०००	३५४००	७३३००	१२८४००
५८९	८०१०६१०३	त्रिपुरासुन्दरी नगरपालिका			२२७००	४७६००	९४५००	१६४८००
५९०	८०१०६१०४	चन्दननाथ नगरपालिका		७००	३७७००	५९३००	६८१००	१६५८००
५९१	८०१०६१०५	खाँडाचक्र नगरपालिका		१४००	१५३००	८९५००	७३७००	१७९९००
५९२	८०१०६१०६	तिलागुफा नगरपालिका			२६१००	५७१००	६७९००	१५११००
५९३	८०१०६१०७	रास्कोट नगरपालिका			२३७००	५७६००	६०१००	१४१४००
५९४	८०१०६१०८	आठबिसकोट नगरपालिका		७००	१३२००	१०५९००	८८४००	२०८२००
५९५	८०१०६१०९	चौरजहारी नगरपालिका		७००	२९०००	६४२००	९२३००	१८६२००
५९६	८०१०६११०	मुसिकोट नगरपालिका			३८७००	८७०००	१४५७००	२७१४००
५९७	८०१०६१११	बागचौर नगरपालिका			३४९००	८१०००	११९०००	२३४९००

सि.नं.	ब.उ.शी.न.	स्थानीय तह	द्वन्द्वपीडित परिवार शिक्षा कार्यक्रम (शहिद प्रतिष्ठान मार्फत संचालन हुने)	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (विशेष कार्यक्रम समेत)	माध्यमिक तह	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना-(प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि)	सबैका लागि शिक्षा- आधारभूत तह	कुल जम्मा
५९८	८०१०६११२	बनगाँउ कुपिण्डे नगरपालिका			२०६००	६१०००	१०७५००	१८९१००
५९९	८०१०६११३	शारदा नगरपालिका		७००	३९०००	६३५००	१३५३००	२३८५००
६००	८०१०६११४	गुर्भाकोट नगरपालिका			३४७००	७७६००	१७३०००	२८५३००
६०१	८०१०६११५	पञ्चपुरी नगरपालिका			२६०००	८४८००	१०१२००	२१२०००
६०२	८०१०६११६	भेरीगंगा नगरपालिका			१७४००	९७२००	१२५२००	२३९८००
६०३	८०१०६११७	लेकबेसी नगरपालिका			२९४००	७२०००	१२५०००	२२६४००
६०४	८०१०६११८	वीरेन्द्रनगर नगरपालिका		४९००	७९३००	१५७३००	२४९५००	४९१०००
६०५	८०१०६११९	छेडागाड नगरपालिका			३४५००	११९०००	१४८०००	३०१५००
६०६	८०१०६१२०	नलगाड नगरपालिका		७००	२०२००	१०३९००	१०३४००	२२८२००
६०७	८०१०६१२१	भेरीमालिका नगरपालिका		७००	२९९००	७९९००	१२९९००	२४०४००
६०८	८०१०६१२२	आठबीस नगरपालिका			२४३००	७८५००	८११००	१८३९००
६०९	८०१०६१२३	चामुण्डा बिन्द्रासैनी नगरपालिका			१५८००	७५४००	७९६००	१६२८००
६१०	८०१०६१२४	दुल्लु नगरपालिका			३९०००	१०००००	१४५८००	२८४८००
६११	८०१०६१२५	नारायण नगरपालिका		१४००	३६२००	६५४००	११५१००	२१८१००
६१२	८०१०६३०१	खत्याड गाउँपालिका			३९५००	७९४००	८६७००	२०५६००
६१३	८०१०६३०२	मुगुमकामारोग गाउँपालिका			१३२००	५९३००	३५१००	१०७६००
६१४	८०१०६३०३	सोरु गाउँपालिका		७००	१९७००	७३०००	७५०००	१६८४००
६१५	८०१०६३०४	काईके गाउँपालिका			५७००	१५७००	२९३००	५०७००
६१६	८०१०६३०५	छार्का ताडसोड गाउँपालिका				५७००	१०१००	१५८००

सि.नं.	ब.उ.शी.न.	स्थानीय तह	द्वन्द्वपीडित परिवार शिक्षा कार्यक्रम (शहिद प्रतिष्ठान मार्फत संचालन हुने)	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (विशेष कार्यक्रम समेत)	माध्यामिक तह	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना-(प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि)	सबैका लागि शिक्षा- आधारभूत तह	कुल जम्मा
६१७	८०१०६३०६	जगदुल्ला गाउँपालिका			११७००	२५४००	२६०००	६३१००
६१८	८०१०६३०७	डोलपो बुद्ध गाउँपालिका				७८००	७५००	१५३००
६१९	८०१०६३०८	मुड्केचुला गाउँपालिका			१९६००	२२५००	४५५००	८७६००
६२०	८०१०६३०९	शेफोकसुन्डो गाउँपालिका			१७००	१२८००	२२४००	३६९००
६२१	८०१०६३१०	अदानचुली गाउँपालिका			७२००	३९४००	३८४००	८५०००
६२२	८०१०६३११	खार्पुनाथ गाउँपालिका			११६००	४७४००	४५०००	१०४०००
६२३	८०१०६३१२	चंखेली गाउँपालिका			७२००	३३१००	३९५००	७९८००
६२४	८०१०६३१३	ताँजाकोट गाउँपालिका		७००	५१००	३८२००	३२५००	७६५००
६२५	८०१०६३१४	नाम्खा गाउँपालिका			६६००	२६३००	२६३००	५९२००
६२६	८०१०६३१५	सर्केगाड गाउँपालिका		७००	१०३००	६६७००	५७८००	१३५५००
६२७	८०१०६३१६	सिमकोट गाउँपालिका			२०५००	६०४००	६९०००	१४९९००
६२८	८०१०६३१७	कनकासुन्दरी गाउँपालिका		७००	१३७००	४७३००	५५७००	११७४००
६२९	८०१०६३१८	गुठिचौर गाउँपालिका		७००	७६००	२५९००	३३५००	६७७००
६३०	८०१०६३१९	तातोपानी गाउँपालिका			१७०००	५१६००	५९७००	१२८३००
६३१	८०१०६३२०	तिला गाउँपालिका			२२९००	५११००	६०८००	१३४८००
६३२	८०१०६३२१	पातारासी गाउँपालिका			७४००	४१४००	४०४००	८९२००
६३३	८०१०६३२२	सिंजा गाउँपालिका			१३५००	३५३००	५२६००	१०१४००
६३४	८०१०६३२३	हिमा गाउँपालिका			१५५००	५६६००	४१८००	११३९००
६३५	८०१०६३२४	शुभ कालिका गाउँपालिका		७००	१५९००	४५७००	६००००	१२२३००
६३६	८०१०६३२५	नरहरिनाथ गाउँपालिका			२५७००	७२०००	६९५००	१६७२००

सि.नं.	ब.उ.शी.न.	स्थानीय तह	द्वन्द्वपीडित परिवार शिक्षा कार्यक्रम (शाहिद प्रतिष्ठान मार्फत संचालन हुने)	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (विशेष कार्यक्रम समेत)	माध्यामिक तह	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना-(प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि)	सबैका लागि शिक्षा- आधारभूत तह	कुल जम्मा
६३७	८०१०६३२६	पचालझरना गाउँपालिका			१३४००	५३३००	४४५००	१११२००
६३८	८०१०६३२७	पलाता गाउँपालिका			१७४००	५८५००	४७९००	१२३८००
६३९	८०१०६३२८	महावै गाउँपालिका			१६४००	२९४००	३८७००	८४५००
६४०	८०१०६३२९	सान्नी त्रिवेणी गाउँपालिका		७००	१६८००	५५०००	५२७००	१२५२००
६४१	८०१०६३३०	त्रिवेणी गाउँपालिका		७००	२०८००	६१४००	८७६००	१७०५००
६४२	८०१०६३३१	बाँफिकोट गाउँपालिका		७००	१३५००	५८६००	७८९००	१५१७००
६४३	८०१०६३३२	सानीभेरी गाउँपालिका			११४००	६६९००	७९९००	१५८२००
६४४	८०१०६३३३	कपुरकोट गाउँपालिका			१६१००	४४६००	५६६००	११७३००
६४५	८०१०६३३४	कालिमाटी गाउँपालिका			१६०००	५३७००	९०३००	१६००००
६४६	८०१०६३३५	कुमाख गाउँपालिका			१७८००	५६८००	८५८००	१६०४००
६४७	८०१०६३३६	छत्रेश्वरी गाउँपालिका			१९४००	४३७००	१०२८००	१६५९००
६४८	८०१०६३३७	सिद्ध कुमाख गाउँपालिका			९३००	३६१००	४९४००	९४८००
६४९	८०१०६३३८	त्रिवेणी गाउँपालिका			१५६००	३४७००	६७२००	११७५००
६५०	८०१०६३३९	दार्मा गाउँपालिका			९५००	४७३००	६२०००	११८८००
६५१	८०१०६३४०	चिङ्गाड गाउँपालिका			२४४००	४००००	७९६००	१३६०००
६५२	८०१०६३४१	चौकुने गाउँपालिका			१८५००	६८७००	९३२००	१८०४००
६५३	८०१०६३४२	बराहताल गाउँपालिका		७००	२०४००	६०६००	११३५००	१९५२००
६५४	८०१०६३४३	सिम्ता गाउँपालिका		७००	२३२००	६२०००	१२५३००	२११२००
६५५	८०१०६३४४	कुसे गाउँपालिका			२४८००	८२४००	९५८००	२०३०००
६५६	८०१०६३४५	जुनीचाँदे गाउँपालिका		७००	२१०००	९०४००	७७९००	१९००००

सि.नं.	ब.उ.शी.न.	स्थानीय तह	द्वन्द्वपीडित परिवार शिक्षा कार्यक्रम (शहिद प्रतिष्ठान मार्फत संचालन हुने)	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (विशेष कार्यक्रम समेत)	माध्यमिक तह	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना-(प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि)	सबैका लागि शिक्षा- आधारभूत तह	कुल जम्मा
६५७	८०१०६३४६	बारेकोट गाउँपालिका			१२०००	७७६००	७२६००	१६२२००
६५८	८०१०६३४७	शिवालय गाउँपालिका			१४८००	५०६००	७४२००	१३९६००
६५९	८०१०६३४८	गुराँस गाउँपालिका			२९५००	५८२००	११३७००	२०१४००
६६०	८०१०६३४९	ठाँटीकाँध गाउँपालिका			१०२००	४९२००	४७५००	१०६९००
६६१	८०१०६३५०	डुंगेश्वर गाउँपालिका			२३०००	३१८००	७१३००	१२६१००
६६२	८०१०६३५१	नौमुले गाउँपालिका			१६३००	६५८००	८५९००	१६८०००
६६३	८०१०६३५२	भगवतीमाई गाउँपालिका			१८०००	६२५००	७७६००	१५८१००
६६४	८०१०६३५३	भैरवी गाउँपालिका			१८७००	५१२००	६७७००	१३७६००
६६५	८०१०६३५४	महाबु गाउँपालिका		७००	१७६००	४५७००	७४५००	१३८५००
६६६	८०१०७०३१	धनगढी उपमहानगरपालिका		४९००	९४६००	१७२७००	२५४७००	५२६९००
६६७	८०१०७१०१	गोदावरी नगरपालिका			४३१००	१४४१००	१५६७००	३४३९००
६६८	८०१०७१०२	गौरीगंगा नगरपालिका		१४००	१६७००	९८०००	९२९००	२०९०००
६६९	८०१०७१०३	घोडाघोडी नगरपालिका		७००	३९३००	१२९७००	१४०५००	३१०२००
६७०	८०१०७१०४	टिकापुर नगरपालिका			३३९००	९८३००	११०१००	२४२३००
६७१	८०१०७१०५	भजनी नगरपालिका			२५०००	८२२००	८२८००	१९००००
६७२	८०१०७१०६	लम्किचुहा नगरपालिका		७००	४२१००	१४१७००	१००३००	२८४८००
६७३	८०१०७१०७	दिपायल सिलगढी नगरपालिका	२५८००		३१६००	६४६००	१०६१००	२२८१००
६७४	८०१०७१०८	शिखर नगरपालिका			४८२००	८१८००	१५३९००	२८३९००
६७५	८०१०७१०९	कमलबजार नगरपालिका			२९५००	६८१००	९२४००	१९००००

सि.नं.	ब.उ.शी.न.	स्थानीय तह	द्वन्द्वपीडित परिवार शिक्षा कार्यक्रम (शाहिद प्रतिष्ठान मार्फत संचालन हुने)	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (विशेष कार्यक्रम समेत)	माध्यमिक तह	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना-(प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि)	सबैका लागि शिक्षा- आधारभूत तह	कुल जम्मा
६७६	८०१०७१०	पंचदेवल विनायक नगरपालिका			२४७००	७४७००	९६९००	१९६३००
६७७	८०१०७११	मंगलसेन नगरपालिका		७००	४२४००	६७३००	१२८५००	२३८९००
६७८	८०१०७१२	साँफेबगर नगरपालिका			७०१००	६९६००	१६८९००	३०८६००
६७९	८०१०७१३	त्रिवेणी नगरपालिका			२४५००	६५८००	७४८००	१६५१००
६८०	८०१०७१४	बडिमालिका नगरपालिका		७००	१७८००	४६३००	६६४००	१३१२००
६८१	८०१०७१५	बुढीगंगा नगरपालिका			३३६००	५४०००	८७१००	१७४७००
६८२	८०१०७१६	बुढीनन्दा नगरपालिका			१२६००	४५७००	७५५००	१२९८००
६८३	८०१०७१७	जयपृथ्वी नगरपालिका		७००	३८५००	५९८००	१२९३००	२२८३००
६८४	८०१०७१८	बुंगल नगरपालिका			५४६००	७६९००	१४१२००	२७२७००
६८५	८०१०७१९	महाकाली नगरपालिका		७००	३६७००	५९२००	१२९८००	२२६४००
६८६	८०१०७२०	शैल्यशिखर नगरपालिका			३१४००	७६७००	१०९०००	२१७१००
६८७	८०१०७२१	दशरथचन्द नगरपालिका		७००	६६५००	६९२००	१७४२००	३१०६००
६८८	८०१०७२२	पाटन नगरपालिका			५३८००	८२३००	१४८७००	२८४८००
६८९	८०१०७२३	पुर्चौडी नगरपालिका			२४०००	१११०००	१३४६००	२६९६००
६९०	८०१०७२४	मेलौली नगरपालिका			३७८००	६०८००	९५४००	१९४०००
६९१	८०१०७२५	अमरगढी नगरपालिका		७००	३९८००	५४९००	८१८००	१७७२००
६९२	८०१०७२६	परशुराम नगरपालिका			३२७००	१०२८००	१४८५००	२८४०००
६९३	८०१०७२७	कृष्णपुर नगरपालिका		१४००	३१७००	७७८००	९२४००	२०३३००
६९४	८०१०७२८	पुनर्वास नगरपालिका			३०३००	९०७००	११७२००	२३८२००
६९५	८०१०७२९	बेदकोट नगरपालिका		७००	३३०००	६३६००	११३६००	२१०९००

सि.नं.	ब.उ.शी.न.	स्थानीय तह	द्वन्द्वपीडित परिवार शिक्षा कार्यक्रम (शहिद प्रतिष्ठान मार्फत संचालन हुने)	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (विशेष कार्यक्रम समेत)	माध्यामिक तह	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना-(प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि)	सबैका लागि शिक्षा- आधारभूत तह	कुल जम्मा
६९६	८०१०७१३०	बेलौरी नगरपालिका		७००	३४८००	६४७००	११३३००	२१३५००
६९७	८०१०७१३१	भिमदत्त नगरपालिका		२८००	९९८००	१२६५००	२५६९००	४८६०००
६९८	८०१०७१३२	चाँदनी-दोधारा नगरपालिका			२२२००	४८१००	८१३००	१५१६००
६९९	८०१०७१३३	शुक्लाफाँट नगरपालिका		७००	२१५००	६८६००	९३३००	१८४१००
७००	८०१०७३०१	कैलारी गाउँपालिका		७००	२५७००	७४८००	९७५००	१९८७००
७०१	८०१०७३०२	चुरे गाउँपालिका			१०९००	७२९००	८७८००	१७६००
७०२	८०१०७३०३	जानकी गाउँपालिका			२२८००	५७५००	९९३००	१७९६००
७०३	८०१०७३०४	जोशीपुर गाउँपालिका		७००	१५९००	६९९००	५९३००	१४५८००
७०४	८०१०७३०५	बर्दगोरिया गाउँपालिका		७००	१२५००	६६५००	३४९००	११४६००
७०५	८०१०७३०६	मोहन्याल गाउँपालिका			१४०००	८३७००	७६९००	१७४६००
७०६	८०१०७३०७	आदर्श गाउँपालिका			१३५००	६५२००	७१०००	१४९७००
७०७	८०१०७३०८	के.आई.सिं. गाउँपालिका		७००	१५०००	५०६००	६१५००	१२७८००
७०८	८०१०७३०९	जोरायल गाउँपालिका			३१२००	६९२००	११८२००	२१८६००
७०९	८०१०७३१०	पूर्वीचौकी गाउँपालिका			२१४००	५३३००	८८२००	१६२९००
७१०	८०१०७३११	बडीकेदार गाउँपालिका			१२८००	५३४००	७३७००	१३९९००
७११	८०१०७३१२	बोगटान फुडिसल गाउँपालिका			१५९००	६२०००	७२३००	१५०२००
७१२	८०१०७३१३	सायल गाउँपालिका			१६५००	५५२००	४५८००	११७५००
७१३	८०१०७३१४	चौरपाटी गाउँपालिका		१४००	११५००	५१३००	८२०००	१४६२००
७१४	८०१०७३१५	ढकारी गाउँपालिका			१४५००	६३४००	६५८००	१४३७००
७१५	८०१०७३१६	तुर्माखाँद गाउँपालिका			२४८००	७८९००	९३६००	१९७३००

सि.नं.	ब.उ.शी.न.	स्थानीय तह	द्वन्द्वपीडित परिवार शिक्षा कार्यक्रम (शहिद प्रतिष्ठान मार्फत संचालन हुने)	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (विशेष कार्यक्रम समेत)	माध्यमिक तह	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना-(प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि)	सबैका लागि शिक्षा- आधारभूत तह	कुल जम्मा
७१६	८०१०७३१७	बान्नीगढी जयगढ गाउँपालिका			१६९००	३०७००	७५२००	१२२८००
७१७	८०१०७३१८	मेल्लेख गाउँपालिका		७००	२४६००	७०८००	७१२००	१६७३००
७१८	८०१०७३१९	रामारोशन गाउँपालिका			३३०००	६८३००	८१०००	१८२३००
७१९	८०१०७३२०	गौमुल गाउँपालिका			१९९००	४५०००	५२०००	११६९००
७२०	८०१०७३२१	खसड छेडेदह गाउँपालिका			२८९००	६६८००	७४१००	१६९८००
७२१	८०१०७३२२	जगन्नाथ गाउँपालिका			५१००	२६५००	३४९००	६६५००
७२२	८०१०७३२३	स्वामीकार्तिक खापर गाउँपालिका			१२०००	३९८००	५३४००	१०५२००
७२३	८०१०७३२४	हिमाली गाउँपालिका			३८००	४२०००	४६३००	९२१००
७२४	८०१०७३२५	साईपाल गाउँपालिका			७००	१६७००	१०६००	२८०००
७२५	८०१०७३२६	केदारस्युँ गाउँपालिका			४६४००	७३९००	१२१७००	२४२०००
७२६	८०१०७३२७	खसडछान्ना गाउँपालिका			३३४००	४०६००	८३०००	१५७०००
७२७	८०१०७३२८	छबिसपाथिभेरा गाउँपालिका			४८०००	४२९००	९००००	१८०९००
७२८	८०१०७३२९	तालकोट गाउँपालिका			१५१००	३३८००	५४२००	१०३१००
७२९	८०१०७३३०	थलारा गाउँपालिका			२८६००	४१७००	९४८००	१६५१००
७३०	८०१०७३३१	दुर्गाथली गाउँपालिका			२१५००	२७२००	६३८००	११२५००
७३१	८०१०७३३२	मष्टा गाउँपालिका			१८९००	५३१००	७६५००	१४८५००
७३२	८०१०७३३३	वित्थडचिर गाउँपालिका		७००	३३७००	५३०००	६२९००	१५०३००
७३३	८०१०७३३४	सूर्मा गाउँपालिका			६८००	२९९००	२९१००	६५८००

सि.नं.	ब.उ.शी.न.	स्थानीय तह	द्वन्द्वपीडित परिवार शिक्षा कार्यक्रम (शहिद प्रतिष्ठान मार्फत संचालन हुने)	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (विशेष कार्यक्रम समेत)	माध्यामिक तह	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना-(प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि)	सबैका लागि शिक्षा- आधारभूत तह	कुल जम्मा
७३४	८०१०७३३५	अपिहिमाल गाउँपालिका			११३००	२३५००	३६७००	७१५००
७३५	८०१०७३३६	दुहुँ गाउँपालिका			१७०००	२४६००	५११००	९२७००
७३६	८०१०७३३७	नौगाड गाउँपालिका			१३४००	४७१००	६६५००	१२७०००
७३७	८०१०७३३८	व्याँस गाउँपालिका			११४००	३२३००	७२३००	११६०००
७३८	८०१०७३३९	मार्मा गाउँपालिका			९३००	४३४००	७४४००	१२७१००
७३९	८०१०७३४०	मालिकार्जुन गाउँपालिका			३०६००	४५७००	११५२००	१९१५००
७४०	८०१०७३४१	लेकम गाउँपालिका		७००	२५६००	३८०००	१०९५००	१७३८००
७४१	८०१०७३४२	डीलासैनी गाउँपालिका			२४२००	७८८००	८४०००	१८७०००
७४२	८०१०७३४३	दोगडाकेदार गाउँपालिका			३१९००	६३४००	११०५००	२०५८००
७४३	८०१०७३४४	पंचेश्वर गाउँपालिका		७००	२४०००	४८२००	७५८००	१४८७००
७४४	८०१०७३४५	शिवनाथ गाउँपालिका			१८३००	५९७००	४९३००	१२७३००
७४५	८०१०७३४६	सिगास गाउँपालिका			२६५००	७८३००	७६५००	१८१३००
७४६	८०१०७३४७	सुर्नया गाउँपालिका			२४७००	५२५००	८०९००	१५८१००
७४७	८०१०७३४८	अजयमेरु गाउँपालिका			४०६००	४६६००	१०००००	१८७२००
७४८	८०१०७३४९	आलिताल गाउँपालिका		७००	११३००	४७६००	७७३००	१३६९००
७४९	८०१०७३५०	गन्यापधुरा गाउँपालिका			२१७००	३०२००	६९४००	१२१३००
७५०	८०१०७३५१	नवदुर्गा गाउँपालिका			२५८००	४१९००	७३३००	१४१०००
७५१	८०१०७३५२	भागेश्वर गाउँपालिका			२४९००	४०८००	७९९००	१४५६००
७५२	८०१०७३५३	बेलडाँडी गाउँपालिका			१६९००	३३५००	४०८००	९१२००
७५३	८०१०७३५४	लालझाडी गाउँपालिका			१२४००	५७५००	४८६००	११८५००
		कुल जम्मा	१६१४००	३८२६००	२१७९५५००	४६३६९२००	७६९७०१००	१४५६७८८००

आर्थिक वर्ष २०८२/८३ मा स्थानीय तहहरूमा वित्तीय हस्तान्तरण मार्फत सशर्त अनुदानका रूपमा सञ्चालन हुने कार्यक्रमहरू र कुल बजेटको विवरण

सि.नं.	कार्यक्रमहरू	कुल जम्मा (रु. हजारमा)
(क) सबैका लागि शिक्षा- आधारभूत तह		
१	आधारभूत तहका स्वीकृत दरबन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षकका लागि तलब भत्ता अनुदान (विशेष शिक्षा परिषद् अन्तरगतका शिक्षक/कर्मचारीहरू समेत)	७६९७०१००
(क) को जम्मा		७६९७०१००
(ख) माध्यमिक तह		
१	माध्यमिक तहका स्वीकृत दरबन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षकका लागि तलब भत्ता अनुदान (विशेष शिक्षा परिषद् अन्तरगतका शिक्षक/कर्मचारी, प्राविधिक धारका प्रशिक्षक समेत)	२१७९५५००
(ख) को जम्मा		२१७९५५००
(ग) प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (विशेष कार्यक्रम समेत)		
१	CTEVT को मापदण्डबमोजिम सामुदायिक विद्यालयमा प्राविधिक शिक्षा सञ्चालन अनुदान	३०१००
२	आ.व. २०७८/७९ मा छनोट भई प्रशिक्षणरत कार्यगत अभ्याससहितको तालिम संचालन निरन्तरता	३००
३	आ.व. २०७९/८० मा छनोट भई प्रशिक्षणरत कार्यगत अभ्याससहितको तालिम सञ्चालन निरन्तरता	९००
४	आ.व. २०८०/८१ मा छनोट भई प्रशिक्षणरत कार्यगत अभ्याससहितको तालिम संचालन निरन्तरता	३५१८०
५	आ.व. २०८१/८२ मा छनोट भई प्रशिक्षणरत कार्यगत अभ्याससहितको तालिम संचालन निरन्तरता	७९८४०
६	कार्यक्रम समिक्षा तथा योजना तर्जुमा	९८९०
७	कार्यक्रमको सुपरिवेक्षण अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	११५३०
८	कार्यगत अभ्याससहितको तालिम प्रशिक्षार्थीको सीप परीक्षण सञ्चालन	१६०३०
९	कार्यगत अभ्याससहितको तालिम सञ्चालन	२०७००
१०	कार्यगत अभ्याससहितको तालिमसम्बन्धी सूचना प्रचार-प्रसार तथा सेवा खरिद	९००
११	प्रा.शि. तथा व्या.ता. परिषद्को मापदण्ड बमोजिम सामुदायिक विद्यालय र साझेदारी शिक्षालयमा प्राविधिक शिक्षा सञ्चालन अनुदान	१३४५२८
१२	लागत साझेदारी मोडलमा प्राविधिक शिक्षालयमा खटिएका शिक्षकको निर्वाह खर्च	२२७२

१३	विद्यार्थीलाई कामको संसार चिनाउने कार्यक्रमहरू (School to work transition)	२९०००
१४	वृत्ति मार्गनिर्देशन कार्यक्रम संचालित विद्यालयहरूका लागि कार्यपुस्तिका (workbook) छपाई तथा वितरण	२५९०
१५	वृत्ति मार्गनिर्देशन सम्बन्धी शिक्षकहरूलाई पुनर्ताजगी प्रशिक्षण तालिम सञ्चालन	६५०
१६	स्थानीय तहमा वृत्ति मार्गनिर्देशन सेवा इकाई स्थापना र संचालन	८१९०
(ग) को जम्मा		३८२६००
(घ) विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना (प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि)		
१	तोकिएका विद्यार्थीको दिवा खाजाका लागि विद्यालयलाई अनुदान	१०१९५८८१
२	आधारमुक्त तह कक्षा (६-८) मा अंग्रेजी, गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान	१२५९७५७
३	केन्द्रबाट छनोट भएका नमुना विद्यालय, विशेष विद्यालयको स्वीकृत गुरुयोजना अनुरूप भौतिक पूर्वाधार विकास तथा प्राविधिक धारका विद्यालयलाई ल्याब व्यवस्थापन अनुदान	१०६६९००
४	निर्मित गुरुयोजनाका आधारमा स्थानीय तहको साझेदारीमा विद्यालयको भौतिक निर्माण अनुदान	२६८४७००
५	प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा सिकाइ सामग्री तथा डिजिटल सिकाइ सामग्री व्यवस्थाका लागि विद्यालयलाई अनुदान	१९७३६२४
६	प्रारम्भिक बाल विकास सहजकर्ताहरूको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यवस्थापन अनुदान	१०१९१५५९
७	भुटानी शरणार्थीका विद्यार्थी अध्ययनरत विद्यालयका लागि शिक्षक व्यवस्थाका लागि अनुदान	१०६०९
८	माध्यमिक तह कक्षा (९-१०) मा अंग्रेजी, गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान	४४६३५४९
९	विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान	२११०७१७
१०	विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरण एवम् कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान	२९४९२४१
११	विपन्न लक्षित छात्रवृत्तिकालागि छनोट भएका (कक्षा ६-१२ मा अध्ययनरत) विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति	६६०१३३
१२	शैक्षिक पहुँच सुनिश्चितता, अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम (परम्परागत विद्यालय, वैकल्पिक विद्यालय, साक्षरता र निरन्तर शिक्षाका कार्यक्रम समेत)	१७२२८८७
१३	शैक्षिक सुशासनका लागि सस्थागत क्षमता विकास, विद्यार्थी परीक्षण मुल्याङ्कन, शिक्षक मेन्टरिङ तथा विद्यालय सुपरिवेक्षण	८७२४३७
१४	सामुदायिक विद्यालयका छात्राहरूलाई निशुल्क स्यानिटरी प्याड व्यवस्थापन	१२८६७८६
१५	सार्वजनिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूका लागि निशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान (स्थानीय विषय/ मातृभाषाको समेत)	३५५६२८३
१६	सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूका लागि छात्रवृत्ति (आवासीय तथा गैरआवासीय)	१३९४१३७

(घ) को जम्मा		४६३६९२००
(ङ) द्वन्द्वपीडित परिवार शिक्षा कार्यक्रम (शहिद प्रतिष्ठान मार्फत संचालन हुने)		
१	सहिद स्मृति विद्यालयलाई अनुदान	१६१४००
(ड) को जम्मा		१६१४००
कुल जम्मा		१४५६७८८००

स्थानीय तहबाट कार्यान्वयन हुने आयोजना तथा कार्यक्रमको स्रोतगत विवरण (रु.हजारमा)

सि.नं.	ब.उ.शी.न.	कार्यक्रम	जम्मा बजेट	स्रोत		
				नेपाल सरकार	वैदेशिक अनुदान	वैदेशिक ऋण
१	३५००००१४	सबैका लागि शिक्षा-आधारभूत तह	७६९७०१००	७६९७०१००		
२	३५००००१५	माध्यामिक तह	२१७९५५००	२१७९५५००		
३	३५०००१०५	द्वन्द्वपीडित परिवार शिक्षा कार्यक्रम (शहिद प्रतिष्ठान मार्फत संचालन हुने)	१६१४००	१६१४००		
४	३५००१८०१	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना-(प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि)	४६३६९२००	३१९५२९००	४७७७४००	९६३८९००
५	३५०४१०११	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यवसायिक तालिम परिषद् (विशेष कार्यक्रम समेत)	३८२६००	१६७०००	२१५६००	
कुल जम्मा			१४५६७८८००	१३१०४६९००	४९९३०००	९६३८९००

अनुसूची - १

आर्थिक वर्ष २०७४/७५ देखि २०८१/८२ सम्मका नेपाल सरकारको शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि क्षेत्रका वार्षिक नीति तथा कार्यक्रमहरू

(क) आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को नीति तथा कार्यक्रम

१. आगामी पाँच वर्षभित्र सबै बालबालिकालाई आधारभूत शिक्षा प्राप्त हुने सुनिश्चित गरिनेछ। विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिकालाई वैकल्पिक अनौपचारिक शिक्षा प्रदान गरिनेछ। प्रारम्भिक तथा बालविकास शिक्षा प्रणालीमा परिमार्जन गरिनेछ। जेष्ठ नागरिकबाट नयाँ पुस्ताका बालबालिका तथा युवा वर्गमा ज्ञान, सिप तथा अनुभव पुस्तान्तरण गर्न आवश्यक प्रबन्ध गरिनेछ। (बुँदा न.१४२)
२. विद्यालय शिक्षालाई प्रविधिमैत्री बनाई शिक्षण सिकाइमा रहेको असमानता कम गर्न र गुणस्तरीय शिक्षामा सबैको पहुँच वृद्धि गर्न “एक पालिका एक स्मार्ट विद्यालय” अवधारणा कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ। विद्यालय सञ्चालन, शिक्षक व्यवस्थापन, मौलिक भाषा तथा संस्कृति प्रवर्द्धनलगायतका विषयमा नमुना कानून, निर्देशिका तथा कार्यविधि तयार गरी स्थानीय तहलाई सहजीकरण गरिनेछ। (बुँदा न.१४३)
३. स्थानीय उत्पादनको उपयोग हुने गरी आधारभूत तहका विद्यार्थीलाई पोषिलो, ताजा र गुणस्तरीय खाजा उपलब्ध गराउन दिवा खाजा कार्यक्रममा परिमार्जन गरिनेछ। विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति १२ कक्षासम्म विस्तार गरिनेछ। प्राविधिक धारको उच्च शिक्षामा दलित समुदायको पहुँच वृद्धि गर्न दलित लक्षित गरिब तथा जेहन्दार छात्रवृत्ति कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ। (बुँदा न.१४४)
४. राष्ट्रिय पाठ्यक्रम ढाँचा परिमार्जन गरी शिक्षण सिकाइ क्रियाकलापमा सुधार गरिनेछ। विद्यालयमा “साथीबाट सिक्ने साथीलाई सिकाउने” प्रणालीलाई प्रोत्साहन गरिनेछ। ट्राफिक सचेतना, स्वस्थ जीवन, तत्काल उपचार विधि, वातावरण तथा सरसफाइ, विपदबाट जोगिने उपायजस्ता दैनिक जीवनसँग सम्बन्धित विषयमा दस वर्षमाथिका विद्यार्थीलाई सम्बद्ध निकायसँगको सहकार्यमा सिप तथा प्रशिक्षण प्रदान गरिनेछ। (बुँदा न.१४५)
५. उच्च शिक्षा अध्ययनरत विद्यार्थीलाई सहकारी कार्यप्रणालीको आधारभूत तालिम प्रदान गरिनेछ। शैक्षिक विदामा बसेका विद्यार्थीलाई अनौपचारिक शिक्षा र सामुदायिक विकास कार्यमा सहभागी गराइनेछ। सामुदायिक विद्यालयमा ‘करिअर काउन्सिलिङ’ कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ। (बुँदा न.१४६)
६. अनुसन्धान, नवप्रवर्तन, व्यावसायिक शिक्षा र उद्यमशीलतालाई उच्च शिक्षाको अनिवार्य अङ्ग बनाइनेछ। निजी क्षेत्रको साझेदारी र सहकार्यमा मानव पूँजी उत्पादन, उपयोग र पलायनको यथार्थ अवस्थासहितको वास्तविक समयमा आधारित विद्युतीय प्रणाली विकास गरी जनशक्ति व्यवस्थापन गरिनेछ। सार्वजनिक निजी र सम्बद्ध क्षेत्रको सहकार्यमा “बुटक्वाम्प मोडल” कार्यक्रम सञ्चालन गरी तत्काल आवश्यक जनशक्ति उत्पादन गरिनेछ। (बुँदा न.१४७)
७. नेपालमा शिक्षा हासिल गर्न आउने विदेशी विद्यार्थीलाई भिसा सहजीकरण गरिनेछ। समान प्रकृतिका पाठ्यक्रममा आधारित भित्र विश्वविद्यालयका शैक्षिक उपाधिको समान स्वीकार्यता कायम गर्न नीतिगत तथा संरचनागत प्रबन्ध गरिनेछ। सार्वजनिक निकायबाट गरिने अनुसन्धान विश्वविद्यालय लगायतका

- प्राज्ञिक तथा अनुसन्धानमूलक संस्थामार्फत हुने व्यवस्था मिलाइनेछ । यस्ता अनुसन्धानका निष्कर्ष अनिवार्य रूपमा सम्बद्ध निकायमा प्रस्तुत गरी प्रणाली सुधारमा उपयोग गरिनेछ । (बुँदा न.१४८)
८. प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षासम्बन्धी पाठ्यक्रम तयार गर्ने विधि परिमार्जन गरिनेछ । श्रमबजारको मागको आधारमा राष्ट्रिय दक्षता मापदण्ड निर्माण गरिनेछ । प्राविधिक शिक्षालयको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन प्रदेश तहबाट हुने प्रबन्ध मिलाइनेछ । सामुदायिक विद्यालयमा प्राविधिक धारका कार्यक्रमको नक्साङ्कन गरी पुनःसंरचना गरिनेछ । विद्यालयमा प्राविधिक धारका कार्यक्रम सञ्चालन गर्न स्थानीय तहलाई प्रोत्साहित गरिनेछ । विभिन्न क्षेत्रमा सिप विकासका लागि दस कक्षा उत्तीर्ण गरेका विद्यार्थीका लागि विशेष कार्यक्रम लागू गरिनेछ । (बुँदा न.१४९)
९. शैक्षिक तालिम केन्द्रको क्षमता वृद्धि गरी शिक्षकको क्षमता र शैक्षिक गुणस्तर बढाइनेछ । शिक्षकलाई छात्रवृत्ति तथा नेतृत्व विकासका अवसर प्रदान गरी शिक्षण पेशालाई थप गुणस्तरीय, आकर्षक र मर्यादित बनाइनेछ । शिक्षक सरूवा,बढुवा, कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन, तालिमलगायतका विषयको वस्तुपरक जानकारी दिने एकीकृत विद्युतीय प्रणाली विकास गरी सञ्चालनमा ल्याइनेछ । शिक्षकको पारिश्रमिक मासिक रूपमा प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ । (बुँदा न.१५०)
१०. माध्यमिक विद्यालयमा अङ्ग्रेजी, गणित र विज्ञान विषयका शिक्षकको अभावपूर्ति गर्न विश्वविद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीलाई मूल्याङ्कन सहितको शिक्षण इन्टर्नसिपमा पठाउने प्रबन्ध गरिनेछ । शिक्षाशास्त्र सङ्काय बाहेकका सम्बन्धित विषयमा न्यूनतम योग्यता हासिल गरी अध्यापन तालिमप्राप्त जनशक्तिलाई शिक्षक सेवामा प्रवेश गर्न पाउने व्यवस्था गरिनेछ । शैक्षिक वातावरण र गुणस्तर सुधारका लागि अवकाश प्राप्त शिक्षक तथा कर्मचारीको ज्ञान, सिप र अनुभवको उपयोग गरिनेछ । सरकारी, सामुदायिक तथा संस्थागत शिक्षालयका प्राध्यापक, शिक्षक वा कर्मचारीले राजनीतिक दलको सदस्य हुन नपाउने कानूनी व्यवस्थाको पूर्ण कार्यान्वयन गरिनेछ । (बुँदा न.१५१)
११. वैज्ञानिक अनुसन्धान, नवप्रवर्तन तथा आविष्कारका कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न विश्वविद्यालय, विद्यालय, अनुसन्धानकर्ता र वैज्ञानिकलाई परिचालन गर्नुका साथै यस कार्यमा गैरआवासीय नेपालीलाई सहभागी हुन आह्वान गरिनेछ । विज्ञान, सञ्चार तथा सूचना प्रविधि विषय समेट्ने गरी विश्वविद्यालयको पाठ्यक्रम परिमार्जन गरिनेछ । अनुसन्धान र नवप्रवर्तनबाट विकसित ज्ञान र उत्पादनको पेटेण्ट दर्ता गर्न र उत्पादनलाई बजारमा पुऱ्याउन सहजीकरण गरिनेछ । (बुँदा न.१५२)
१२. सहिद प्रतिष्ठान नेपालसम्बद्ध पाँच विद्यालयलाई केन्द्रीय रूपमा एउटै छात्राभिन्न सञ्चालन गरिनेछ । सबै प्रदेशमा एक एक विद्यालय हुनेगरी थप दुई यस्ता विद्यालय स्थापना गरिनेछ । विद्यालय तहको पाठ्यपुस्तक समयमै छपाइ र ढुवानी हुने गरी सम्बद्ध निकायको क्षमता वृद्धि गरिनेछ । विद्यालय तहको पाठ्यपुस्तकको मूल्यमा एकरूपता कायम गरिनेछ । (बुँदा न.१५३)
१३. सहिद दशरथचन्द स्वास्थ्य विज्ञान विश्वविद्यालयमा तीन सय शय्या क्षमताको मेडिकल कलेज र प्राज्ञिक कार्यक्रम यसै वर्ष सञ्चालनमा ल्याइनेछ । उदयपुर, मोरङ, पर्सा, चितवनलगायत देशका अन्य स्थानमा मेडिकल कलेज स्थापना तथा सञ्चालनका लागि आवश्यक तयारी गरिनेछ । पोखरा स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानमा यसै वर्षदेखि चिकित्साशास्त्र सङ्कायको स्नातक तहको कक्षा सुरु गरिनेछ । पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय अन्तर्गत अस्पताल सञ्चालनको तयारी गरिनेछ । (बुँदा न.१५४)

(ख) आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

१. सर्वसुलभ गुणस्तरीय शिक्षाको अवधारणा बमोजिम शिक्षा क्षेत्रलाई अगाडि बढाइनेछ । विद्यालय उमेर समूहका सबै बालबालिकहरूलाई विद्यालयमा "ल्याउने, सिकाउने र टिकाउने" कार्यलाई प्रोत्साहनमूलक कार्यक्रमसहित अभियानका रूपमा सञ्चालन गरिनेछ । पढ्दै कमाउँदै कार्यक्रमलाई पढ्दै कमाउँदै, कमाउँदै पढ्दै कार्यक्रमको रूपमा सञ्चालन गरिनेछ । विद्यालय तहको पाठ्यक्रममा समसामयिक पुनरावलोकन गरिनेछ । यस वर्ष जस्तै प्रत्येक वर्ष शैक्षिक सत्रको सुरुमै पाठ्यपुस्तक उपलब्ध हुने सुनिश्चित गरिनेछ । (बुँदा न.१२५)
२. आधारभूत तहमा गुणस्तरीय शिक्षामा पहुँच वृद्धि गर्न दलित, अल्पसङ्ख्यक, लोपोन्मुख, पिछडिएको क्षेत्र, दुर्गम तथा हिमाली क्षेत्र र आर्थिक रूपले विपन्न तथा अपाङ्गता भएका बालबालिकाका लागि विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । शिक्षा क्षेत्रका सबै किसिमका छात्रवृत्तिहरू एकद्वार प्रणालीमार्फत वितरण गर्ने प्रबन्ध मिलाइनेछ । विपन्न लक्षित छात्रवृत्तिलाई विस्तार गरिनेछ । दिवा खाजा कार्यक्रमलाई क्रमशः विस्तार गर्दै लगिनेछ । (बुँदा न.१२६)
३. सङ्घीय शिक्षा ऐन संसद्को यसै अधिवेशनबाट पारित गरिनेछ । शिक्षण पेशालाई मर्यादित र आकर्षण बनाउन विशेष प्याकेजको व्यवस्था गरिनेछ । विषय र विद्यार्थी अनुपातको आधारमा शिक्षाक दरबन्दी पुनरावलोकन गरी न्यूनतम शिक्षकको व्यवस्था गरिनेछ । "हाम्रो स्कूल, बनाऔं राम्रो स्कूल" अभियानअन्तर्गत सामुदायिक विद्यालयहरूमा स्थानीय तहबाट विषयगत दक्ष शिक्षक दरबन्दीको व्यवस्था मिलाइनेछ । सामुदायिक विद्यालयहरूलाई शैक्षिक नतिजाका आधारमा अनुदान दिने व्यवस्था मिलाइनेछ । सामुदायिक विद्यालयमा कार्यरत कर्मचारीहरूको सेवा सुविधासंगतका विषयलाई सम्बोधन गरिनेछ । (बुँदा न.१२७)
४. हरेक स्थानीय तहमा कम्तीमा एक विद्यालयलाई स्मार्ट विद्यालय बनाई प्रविधिको माध्यमबाट पठन पाठन हुने व्यवस्था मिलाइनेछ । विद्यार्थी मूल्याङ्कनको राष्ट्रिय मापदण्ड तर्जुमा गरिनेछ । (बुँदा न.१२८)
५. उच्च शिक्षामा देखिएका समस्या समाधान गरी ठोस सुझाव दिन उच्चस्तरीय शिक्षा आयोग गठन गरिनेछ । हरेक प्रदेश भित्रका विशिष्टीकृत विषय बाहेकका उच्च शिक्षा प्रदान गर्ने संस्थाहरूलाई एकै विश्वविद्यालयको छाता अन्तर्गत रहने गरी पुनःसंरचना गरिनेछ । उच्च शिक्षामा सबैको सहज पहुँच बढाइनेछ । उच्च शिक्षालाई उद्यम तथा रोजगारकेन्द्रित बनाइनेछ । शैक्षिक गुणस्तर सुधारका लागि शैक्षिक प्रणाली, जनशक्ति व्यवस्थापन र शैक्षिक क्यालेण्डर परिमार्जन गरिनेछ । (बुँदा न.१२९)
६. नवप्रवर्तन, अनुसन्धान, आविष्कार र विज्ञान शिक्षाको विस्तारलाई प्रोत्साहन गर्न नवप्रवर्तन तथा आविष्कार कोष स्थापना गरिनेछ । संसद्को यसै अधिवेशनमा नवप्रवर्तन, अनुसन्धान र आविष्कारसम्बन्धी कोष सञ्चालन गर्ने विधेयक पेश गरिनेछ । (बुँदा न.१३०)
७. चिकित्सा शिक्षालाई एकीकृत र योजनाबद्धरूपमा विस्तार गर्न चिकित्सा शिक्षासम्बन्धी प्रतिष्ठानहरूलाई एकीकृत छाता ऐन अन्तर्गत सञ्चालन गरिनेछ । यस सम्बन्धी विधेयक संसद्को यसै अधिवेशनमा पेश गरिनेछ । एकीकृत प्रतिष्ठानअन्तर्गत सबै प्रदेशमा मेडिकल कलेज स्थापना गरिनेछ । प्रदेश र क्षेत्रीय अस्पतालहरूको स्तरोन्नति गरी शिक्षण अस्पतालका रूपमा विकास गरिनेछ । (बुँदा न.१३१)
८. व्यक्तिको शारीरिक, मानसिक र बौद्धिक विकासमा सहयोग पुऱ्याउन योग र ध्यान विषयलाई विद्यालय तथा उच्च शिक्षाको पाठ्यक्रममा समावेश गरी पठन-पाठन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

।(बुँदा न.१३२)

(ग) आर्थिक वर्ष २०७९।८० को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

१. समाज र राष्ट्रको विकासमा योगदान पुऱ्याउने असल, योग्य, अनुशासित एवं समाज र राष्ट्रपति जिम्मेवार नागरिक उत्पादन गर्ने र व्यक्तिको ज्ञान, सीप र क्षमता वृद्धि गर्ने गरी गुणस्तरीय शिक्षा प्रणालीको विकास गरिने छ । आधारभूत तहदेखि उच्च तहसम्मको पाठ्यक्रम, शिक्षण विधि, परीक्षण प्रणाली र भौतिक पूर्वाधारमा सुधार गरिनेछ । (बुँदा न. १०१)
२. गुणस्तरीय, अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षाको लागि विद्यालय क्षेत्र विकास योजना कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ । आगामी वर्ष अधिकतम सार्वजनिक विद्यालयमा न्यूनतम पूर्वाधार निर्माण कार्य सम्पन्न गरिनेछ । विज्ञान, गणित, अंग्रेजी र प्राविधिक शिक्षकको अभाव नहुने गरी सामुदायिक विद्यालयमा शिक्षक विद्यार्थीको अनुपातको आधारमा शिक्षक दरबन्दी पुनरावलोकन गरिनेछ । गुणस्तरीय शिक्षाको राष्ट्रिय मानक निर्धारण गर्ने विशिष्टकृत नमुना विद्यालय सञ्चालनमा ल्याइनेछ । (बुँदा न. १०२)
३. राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रमलाई परिमार्जन गरी शैक्षिक गुणस्तर वृद्धि, भौतिक पूर्वाधार विकास र अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालन गरिनेछ । दिवा खाजा कार्यक्रमलाई कक्षा आठसम्म विस्तार गरिनेछ । प्रदेश र स्थानीय तहसँगको सहकार्यमा सामुदायिक माध्यमिक विद्यालयमा स्वास्थ्य परिचारिकाको व्यवस्था गरिनेछ । (बुँदा न. १०३)
४. मदरसा शिक्षालाई आधुनिक शिक्षा प्रणालीसँग आवद्ध गर्न कानूनी व्यवस्था गरिनेछ । गुरुकुल, गुम्बा, मदरसालगायतले सञ्चालन गर्ने शैक्षिक कार्यक्रममा दिइँदै आएको अनुदानलाई विद्यार्थी सङ्ख्या र सञ्चालित तह/कक्षासँग आवद्ध गरिनेछ । दलित अल्पसङ्ख्यक, लोपोन्मुख जातजाति, पिछ्छडिएको क्षेत्र, दुर्गम तथा हिमाली क्षेत्र र आर्थिक रूपले विपन्न परिवारका बालबालिका तथा विशेष आवश्यकता भएका बालबालिकाको गुणस्तरीय शिक्षामा पहुँच वृद्धि गर्न प्रदेश तहमा आवासीय विद्यालय सञ्चालन गरिनेछ । सहिद एवं वेपत्ता परिवार, आन्दोलनका घाइते एवं अपाङ्ग भएका र द्वन्द्व पिडित परिवारका बालबालिकालाई शिक्षामा विशेष अवसर सुनिश्चित गरिनेछ । (बुँदा न. १०४)
५. उच्च शिक्षामा विद्यार्थी भर्ना र पहुँच अभिवृद्धिका लागि प्रोत्साहनमूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । प्राविधिक शिक्षालयको नक्साङ्कन गरी सबै स्थानीय तहमा विस्तार गरिनेछ । कक्षा ९ देखि स्नातक तहसम्मका पाठ्यक्रममा परिमार्जन गरी प्राविधिक तथा व्यावसायिक विषयलाई समावेश गरिनेछ । शिक्षालाई सिपसँग, सिपलाई श्रमसँग, श्रमलाई रोजगारीसँग, रोजगारीलाई उत्पादनसँग र उत्पादनलाई बजारसँग जोड्नका लागि पढ्दै कमाउँदै कार्यक्रमलाई थप विस्तार गरिनेछ । (बुँदा न. १०५)
६. नेपालमा सञ्चालित विश्वविद्यालयहरूसँगको समन्वय प्रभावकारी बनाइनेछ । शिक्षा प्रशासनसम्बद्ध बोर्ड, सचिवालय, आयोग र परिषद्को आवश्यकता अनुसार पुनरावलोकन, पुनःसंरचना र सुदृढीकरण गरिनेछ । राष्ट्रिय महत्व र आवश्यकताका आधारमा स्थापना हुने विश्वविद्यालयलाई पूर्वाधार निर्माणमा सहयोग पुऱ्याइनेछ । (बुँदा न. १०६)
७. विश्वविद्यालयको पाठ्यक्रमलाई अनुसन्धानमूलक बनाइनेछ । विद्यार्थी तथा विश्वविद्यालयको जनशक्तिको क्षमता विकास हुने गरी सरकारी क्षेत्रका अध्ययन, अनुसन्धान विश्वविद्यालयमार्फत गरिनेछ । सरकारी कार्यक्रमका लागि आवश्यक परामर्श सेवा विश्वविद्यालयबाट प्राप्त गर्न प्राथमिकता

दिइनेछ । विश्वविद्यालयको शिक्षण गुणस्तर, अनुसन्धानमा गरेको योगदान र शैक्षिक उपाधि हासिल गरेका विद्यार्थीको रोजगारीसँगको आवश्यकतालगायतका सूचकका आधारमा विश्वविद्यालयको रेटिङ गरी विश्वविद्यालयलाई दिइने अनुदान निर्धारण गर्ने नीति लिइनेछ । (बुँदा न. १०७)

८. विश्वविद्यालयलाई क्रमशः सेन्टर अफ एक्सलेन्सका रूपमा विकास गर्दै लगिनेछ । विशिष्टिकृत विषयमा उच्च शिक्षा प्रदान गर्ने र विदेशी विद्यार्थीलाई नेपालमा आकर्षित गर्ने गरी उच्च शिक्षामा लगानी गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ । प्रत्येक प्रदेशमा कम्तिमा दुई मेडिकल कलेज/प्रतिष्ठान स्थापना र सञ्चालन गर्ने नीति लिइनेछ । सुदूरपश्चिम विश्वविद्यालयको सहकार्यमा डडेलधुरामा मेडिकल कलेज सञ्चालनमा ल्याइनेछ । चिकित्सा शिक्षा अध्ययन गराउने शिक्षण संस्थाको क्षमताका आधारमा विद्यार्थी संख्या वृद्धि गरिनेछ । (बुँदा न. १०८)
९. विज्ञान प्रविधिलाई विकासका सबै आयामहरूमा आवश्यक गर्दै लैजाने नीति लिइनेछ । विज्ञान प्रविधिलाई शिक्षा प्रणालीको अभिन्न अंगको रूपमा विकास गरिनेछ । विज्ञान प्रविधिको क्षेत्रमा उल्लेख्य योगदान पुऱ्याउने संस्था र व्यक्तिलाई सम्मान गरिनेछ । वैज्ञानिक अनुसन्धानलाई प्रदेशस्तरसम्म प्रवर्द्धन गरिनेछ । (बुँदा न. १११)
१०. पारमाणविक स्रोत तथा प्रविधि खोज, अध्ययन एवं अनुसन्धानलाई सहज बनाउन रेडियोधर्मी पदार्थ र विकिरण सुरक्षा नियमनको व्यवस्था मिलाइनेछ । विधि विज्ञान प्रयोगशालाको स्तरोन्नति एवं विस्तार गरिनेछ । बी.पी.कोइराला मेमोरियल प्लानेटोरियम अब्जरभेटरी तथा साइन्स म्यूजियमको स्तरोन्नति गरिनेछ । (बुँदा न. ११२)

(घ) आर्थिक वर्ष २०७७।७८ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

१. सबै नेपालीलाई देशभक्त, भविष्यप्रति आशावान्, सभ्य, सुसंस्कृत, योग्य, प्रतिस्पर्धी, उद्यमशील, सिर्जनशील र आत्मविश्वासी नागरिक बनाउने यस सरकारको शिक्षा नीति हो । राष्ट्रिय आवश्यकता र अन्तर्राष्ट्रिय अवसरका आधारमा जनशक्तीको प्रक्षेपण गरी विषय क्षेत्रगत जनशक्ति उत्पादन गरिनेछ । राष्ट्रिय योग्यता प्रारूपको ढाँचा कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ । (बुँदा न. ६२)
२. आगामी आर्थिक वर्षमा साक्षर नेपाल घोषणा गरिनेछ । (बुँदा न. ६३)
३. विकास निर्माण र सामाजिक सेवाका क्षेत्रमा विशेषज्ञ जनशक्तिको अभाव रहेको छ । आवश्यक जनशक्ति विकासका लागि कृषि तथा वन, पर्यावरण, विज्ञान तथा प्रविधि, चिकित्सा, आयुर्वेद, पर्यटन, इञ्जिनियरिङ आर्टिफिसियल इन्टेलिजेन्स, सुरुङ प्रविधि तथा रक इञ्जिनियरिङ, खनिज अन्वेषण, जलविद्युत, नविकरणीय ऊर्जालगायतका विशिष्टीकृत विधामा उच्च शिक्षा उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाइनेछ । (बुँदा न. ६४)
४. विश्वविद्यालयहरूको अध्ययन अध्यापनलाई अनुसन्धानमा आधारित बनाइनेछ । विज्ञान प्रविधिसम्बन्धी उच्च शिक्षालाई अनुसन्धानमुखी बनाइनेछ । अनुसन्धानको गुणस्तर सुनिश्चित गर्ने संयन्त्र विकास गरिनेछ । (बुँदा न. ६५)
५. स्वदेशमै विज्ञान र प्रविधिको क्षेत्रमा अन्तर्राष्ट्रियस्तरको अध्ययन, अध्यापन र अनुसन्धान गर्नसक्ने विश्वविद्यालयको रूपमा मदन भण्डारी विज्ञान तथा प्रविधि विश्वविद्यालय स्थापना र सञ्चालनका लागि आवश्यक पूर्वाधार निर्माणका कार्यहरू तीव्र रूपमा अघि बढाइनेछ । (बुँदा न. ६६)
६. त्रिभुवन विश्वविद्यालयको संरचनागत र अन्य आवश्यक सुधार गरी शैक्षिक गुणस्तर वृद्धि गरिनेछ ।

- विश्वविद्यालयका पाठ्यक्रम समयसापेक्ष बनाइनेछ । यस विश्वविद्यालयअन्तर्गतका अनुसन्धान केन्द्रहरूलाई सुदृढ गरी विशिष्टीकृत अनुसन्धान केन्द्रको रूपमा विकास गरिनेछ । (बुँदा न. ६७)
७. मदन भण्डारी प्रौद्योगिक विश्वविद्यालय र योगमाया आयुर्वेद विश्वविद्यालय स्थापना र सञ्चालनका लागि आवश्यक तयारी पूरा गरिनेछ । (बुँदा न. ६८)
८. **चिनौं आफ्नो माटो, बनाऔं आफ्नै देश** अभियान सञ्चालन गरी स्नातकोत्तर युवाहरूलाई विकास निर्माण तथा शैक्षिक विकाससम्बन्धी काममा मुलुकभर परिचालन गरिनेछ । (बुँदा न. ६९)
९. दुई वर्षको अवधिमा विद्यालय बाहिर रहेका २ लाख ७० हजार बालबालिकालाई विद्यालय भर्ना गरिएको छ । विद्यालय उमेरका सबै बालबालिका विद्यालयमा हुने सुनिश्चित गरिनेछ । **बालबालिकालाई विद्यालय ल्याऔं र पढाइमा टिकाऔं** कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी बनाई सबै विद्यार्थीले कम्तीमा माध्यामिक तह पूरा गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ । (बुँदा न. ७०)
१०. **राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार** कार्यक्रममार्फत शिक्षण सस्थाको भौतिक पूर्वाधार तथा सिकाइ सुविधामा सुधार गरिनेछ । यस कार्यक्रममा वैज्ञानिक अनुसन्धान, प्रविधिको विकास तथा नवप्रवर्तन एवम् बौद्धिक प्रतिभाहरूलाई प्रोत्साहन लगायतका कार्यहरू समावेश गरिनेछ । नयाँ प्रविधि र ज्ञानको विकास एवम् विस्तारका लागि अनुकूल वातावरण सिर्जना गरी लगानी वृद्धि गरिनेछ । (बुँदा न. ७१)
११. सार्वजनिक विद्यालयहरूलाई गुणस्तरिय शिक्षाको केन्द्र बनाइनेछ । सार्वजनिक विद्यालयको समग्र सुधारका लागि सार्वजनिक विद्यालय सबलीकरण दशक २०७६-८५ अभियान सञ्चालन गरिनेछ । विद्यालय तथा शिक्षण संस्थाहरूको नक्साङ्कन गरी भूगोल र न्यूनतम विद्यार्थी सङ्ख्याको आधारमा समायोजन गरिनेछ । गुणस्तरिय शिक्षाका लागि विद्यालयमा योग्य, दक्ष र शिक्षण पेसामा प्रतिबद्ध शिक्षकको आपूर्ति, विकास र परिचालन गरिनेछ । (बुँदा न. ७२)
१२. विद्यालयस्तरमा विज्ञान शिक्षालाई प्रभावकारी र रुचिकर बनाउन वैज्ञानिक सिकाइ विधिमा जोड दिइनेछ । विज्ञान अध्ययन केन्द्रहरूको स्थापना गरिनेछ । (बुँदा न. ७३)
१३. प्राविधिक जनशक्तिको अभाव हटाउन प्राविधिक शिक्षा विस्तार गरिनेछ । नेपालभर ६ सय ७ स्थानीय तहमा प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षाको विस्तार गरिएको छ । आगामी तीन वर्षभित्रमा सबै सामुदायिक विद्यालय तथा प्राविधिक शिक्षालयलाई पूर्वाधारसम्पन्न शिक्षण सस्थाका रूपमा विकास गरिनेछ । (बुँदा न. ७४)
१४. विद्यालय तहको पाठ्यक्रममा नेपालको गौरव, संस्कृति, सभ्यता र मूल्य मान्यता, राष्ट्रिय एकताको सम्बर्द्धन एवम् नागरिकको कर्तव्यबोधका विषयहरू समेत समावेश गरिनेछ । (बुँदा न. ७५)
१५. पाँच वर्षमुनिका बालबालिकाको सर्वाङ्गीण विकासका लागि स्थानीय तहमा प्रारम्भिक बालविकास कार्यक्रम सञ्चालन गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ । (बुँदा न. ७६)
१६. विद्युतीय शिक्षण सामग्री उत्पादन गरी अनलाइन शिक्षा प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ । सबै सार्वजनिक माध्यामिक विद्यालय र क्याम्पसमा सूचना प्रविधि प्रयोगशाला र उच्च गतिको इन्टरनेट सुविधा पुर्याइनेछ । (बुँदा न. ७७)
१७. राष्ट्रिय शिक्षा नीति, २०७६ र राष्ट्रिय विज्ञान तथा नव प्रवर्तन नीति, २०७६ को समयानुकूल परिमार्जन गर्दै कार्यान्वयन गरिनेछ । (बुँदा न. ७८)

(ड) आर्थिक वर्ष २०७६।७७ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

१. सबै स्थानीय तहका वडा, स्वास्थ्य केन्द्र तथा सामुदायिक माध्यमिक विद्यालयमा ब्रोडव्याण्ड इन्टरनेट विस्तार गर्ने कार्य आगामी वर्षभित्र सम्पन्न गरिनेछ । (बुँदा न. ९३)
२. शैक्षिक क्षेत्र सुधारमा योगदान पुऱ्याउन छुट्टै कोष खडा गरी राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । (बुँदा न. ९८)
३. आगामी २ वर्षभित्र नेपाललाई साक्षर नेपाल घोषणा गरिनेछ । (बुँदा न. ९९)
४. शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधिको क्षेत्रमा विश्वस्तरको अध्ययन र अनुसन्धान गर्ने विशिष्टीकृत विश्वविद्यालयको रूपमा मदन भण्डारी विज्ञान तथा प्रविधि विश्वविद्यालय आगामी दुई वर्षभित्र सञ्चालनमा ल्याइनेछ । (बुँदा न. १००)
५. अघिल्लो शैक्षिक वर्षमा सुरु गरिएको विद्यार्थी भर्ना अभियानलाई निरन्तरता दिई आगामी दुई वर्षभित्र विद्यालय जाने उमेर समूहका सबै बालबालिकालाई विद्यालय भर्ना गरिनेछ । प्राथमिक तहमा भर्ना भएको जुनसुकै विद्यार्थीले माध्यमिक तह पूरा गर्ने सुनिश्चित गर्न लक्षित वर्गलाई छात्रवृत्ति, दिवा खाजा र विद्यार्थीमैत्री पाठ्यक्रमको व्यवस्था गरिनेछ । (बुँदा न. १६०)
६. विद्यार्थीहरूले गुणस्तरीय शिक्षा प्राप्त गर्ने सुनिश्चितताका लागि सामुदायिक विद्यालयका शिक्षकहरूलाई नियमित तालिम प्रदान गर्नुका साथै शैक्षिक सामग्रीहरूको उत्पादन र वितरणमा जोड दिइनेछ । अध्ययन अध्यापनमा दूर शिक्षा पद्धतिसमेत अवलम्बन गरिनेछ । उद्यमशीलता, मर्यादा र अनुशासनमा आधारित सामाजिक साँस्कृतिक मूल्यहरूको प्रवर्द्धनमा योजदान गर्ने शैक्षिक प्रणाली विकास गरिनेछ । (बुँदा न. १६१)
७. विदुषी योगमाया आयुर्वेद विश्वविद्यालय स्थापनाका लागि आवश्यक पूर्वाधार विकास गरिनेछ । (बुँदा न. १६२)
८. प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षाको विस्तार, समृद्ध नेपाल निर्माणको आधार कार्यक्रम अन्तर्गत आगामी दुई वर्षभित्र सबै स्थानीय तहमा प्राविधिक विद्यालय सञ्चालन गरिनेछ । सबै सामुदायिक माध्यमिक विद्यालयहरूमा विज्ञान प्रयोगशाला निर्माण गर्न सुरु गरिनेछ । (बुँदा न. १६३)
९. मदन भण्डारी प्रौद्योगिक विश्वविद्यालय स्थापना गर्ने पूर्वघोषित नीतिको कार्यान्वयन गर्ने कार्य अघि बढाइनेछ । (बुँदा न. १६४)
१०. प्राविधिक, व्यावसायिक तथा जीवनपयोगी शिक्षा प्रदान गरी देशलाई आवश्यक पर्ने दक्ष जनशक्ति विकास गरिनेछ । पानीजहाज, रेल यातायात, सुरुङ प्रविधि, खनिज अन्वेषण, जलाशययुक्त जलविद्युत आयोजनालाई आवश्यक पर्ने दक्ष जनशक्ति विकास गर्न छात्रवृत्तिमा स्वदेश तथा विदेशमा अध्ययन गराइनेछ । (बुँदा न. १६५)
११. प्राविधिक शिक्षामा नेपालको मौलिक कला, संस्कृति र ज्ञानको संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्ने विषयहरू समावेश गरी यस सम्बन्धी सीपयुक्त जनशक्ति विकास गरिनेछ । (बुँदा न. १६६)
१२. असल, सिर्जनशील र विश्लेषणात्मक सीपयुक्त जनशक्ति विकास गर्न विज्ञान, प्रविधि र अनुसन्धानमा लगानी वृद्धि गरिनेछ । (बुँदा न. १६७)
१३. जनसाङ्ख्यिक बनोट र भौगोलिक अवस्थाको आधारमा नक्साङ्कन गरी विद्यालय तथ शिक्षण संस्थाहरूको समायोजन एवं एकीकरण गरिनेछ । (बुँदा न. १६८)
१४. विक्रम सम्वत २०७६ देखि २०८५ सम्मलाई सार्वजनिक विद्यालय सबलीकरण दशकका रूपमा

- कार्यान्वयन गरी शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । (बुँदा न. १६९)
१५. विद्यार्थीहरूलाई सार्वजनिक तथा निजी संस्था एवं प्रतिष्ठानहरूको कार्यस्थलमा इन्टर्न गराइनेछ ।
चिनौ आफ्नो माटो, बनाऔँ आफ्नै देश अभियान सञ्चालन गरी स्नातक युवाहरूलाई फेलोसिपसहित मुलुकभर परिचालन गरिनेछ । (बुँदा न. १७०)
१६. देशभरका सबै सामुदायिक विद्यालयहरूमा अध्ययनरत छात्राहरूलाई सेनेटरी प्याड निःशुल्क उपलब्ध गराइनेछ । (बुँदा न. १७१)
१७. युवाहरूको प्रतिभा पहिचान, परिचालन र प्रवर्द्धनका लागि नियमित रूपमा सिर्जनात्मक गतिविधि सञ्चालन गरिनेछ । विज्ञान तथा प्रविधि एक्सपो, प्रदर्शनी, महोत्सव आयोजना गरी राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा नेपालीहरूले गरेका आविष्कारहरूको बारेमा जानकारी तथा ज्ञान विस्तार गरिनेछ । आगामी वर्ष युवा वैज्ञानिक सम्मेलन आयोजना गरिनेछ । (बुँदा न. १७२)
१८. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूका लागि क्षमता विकास र रोजगारीका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ । शारीरिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य र मनोरञ्जनका लागि उपयुक्त खेल परिसर र सुविधाको प्रवन्ध गरिनेछ, मनोबल बढाइनेछ, दक्ष र सक्षम बनाउन शिक्षा र तालिमको व्यवस्था गरिनेछ । (बुँदा न. १८४)
१९. गरिबीको मनोविज्ञान हटाई आत्मविश्वास जागृत गरिनेछ । मौलिक हकको कार्यान्वयनबाट सबै नागरिकलाई शिक्षा, स्वास्थ्य, खाद्यान्न, रोजगारीको व्यवस्था गरी निरपेक्ष गरिबी अन्त्य गरिनेछ । अब नेपालमा कोही भोकै पर्दैन भोकले कोही पर्दैन । (बुँदा न. १९१)
२०. राष्ट्रिय सुरक्षा नीति कार्यान्वयन गरी राष्ट्रिय सुरक्षालाई सुदृढ बनाइनेछ । राष्ट्रिय सुरक्षा एवं प्रतिरक्षासम्बन्धी विषयमा अध्ययन अनुसन्धान गर्न राष्ट्रिय प्रतिरक्षा विश्वविद्यालय स्थापना गरिनेछ । (बुँदा न. १९५)

(च) आर्थिक वर्ष २०७५।७६ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

१. शिक्षा र स्वास्थ्य सेवा प्रवाहमा आधुनिक प्रविधिको प्रयोग बढाइनेछ । सामुदायिक विद्यालय, अस्पताल तथा स्वास्थ्य संस्थाहरूमा उच्च गतिको इन्टरनेट सुविधा पुऱ्याइनेछ । डिजिटल प्रणालीमार्फत भर्चुअल सिकाइ र स्वास्थ्य उपचारको व्यवस्था मिलाइनेछ । अन्तरक्रियात्मक श्रव्यदृष्यको माध्यमबाट गुणस्तरीय शिक्षा र चिकित्सकीय सेवा उपलब्ध गराइनेछ । (बुँदा न. ५६)
२. मानवीय क्षमता विकास गर्न संघ, प्रदेश र स्थानीय तहबाट गुणस्तरीय शिक्षा, सीप विकास, स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाइमा लगानी वृद्धि गरिनेछ । निजी र सामुदायिक क्षेत्रलाई समेत यी क्षेत्रमा लगानी बढाउन उत्प्रेरित गरिनेछ । (बुँदा न. ६४)
३. आधारभूत शिक्षा अनिवर्य तथा निःशुल्क गरिनेछ । विद्यालय पढ्ने उमेरका सबै बालबालिकालाई विद्यालय भर्ना गर्ने कार्यलाई प्रत्येक वर्ष अभियानका रूपमा अगाडी बढाइनेछ । यसै शैक्षिक सत्र देखि कक्षा १ मा भर्ना भएका सबै विद्यार्थीले माध्यमिक शिक्षा पूरा गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ । (बुँदा न. ६५)
४. विद्यालय छाड्ने कारण वारे अध्ययन अनुसन्धान गरी सुधारका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ । औपचारिक शिक्षा छाडेका विद्यालय पढ्ने उमेरका लाई विद्यालय फर्काउने र विद्यालय पढ्ने उमेर नागेकालाई प्राविधिक र व्यावसियक सीप प्रदान गरिनेछ । औपचारिक शिक्षा प्रणालीसंग आवद्ध हुन

- चाहानेहरूका लागि खुला तथा वैकल्पिक शिक्षा प्रणालीको विस्तर गरिनेछ । (बुँदा न. ६६)
५. शिक्षामा निजी लगानीको नियमन गरी शैक्षिक क्षेत्रमा रहेको विषमता हटाईनेछ । प्रत्येक विद्यालयलाई बालमैत्री विद्यालयका रूपमा विकास गर्नेगरी विद्यालयको पूर्वाधार विकास गरिनेछ । अपांगताको प्रकृति अनुरूप आवश्यकताका आधारमा प्रत्येक प्रदेशमा पूर्वाधारयुक्त विशेष शिक्षा आवासीय विद्यालय सञ्चालन गरिनेछ । (बुँदा न. ६७)
 ६. विद्यालय शिक्षाको पाठ्यक्रममा राष्ट्रिय तथा देशप्रेमको भावना विकास गर्ने, उच्च नैतिक चरित्र निर्माण गर्ने र कर्तव्यबोध गराउने विषय समावेश गरी विद्यार्थीहरूमा आदर्श र अनुशासित नागरिकका गुणहरू विकास गरिनेछ । (बुँदा न. ६८)
 ७. उच्च शिक्षालाई विशिष्टिकरण गरिनेछ । विश्वविद्यालयहरूलाई Centre of excellence का रूपमा विकास गरिनेछ । प्रदेशहरूमा प्राविधिक तथा व्यावसायिक महाविद्यालय स्थापना गरिनेछ । स्थानीय तहमा पोलिटेक्निक स्थापना गरिनेछ । विद्यालय तह देखि नै जीवनोपयोगी व्यावसायिक र प्राविधिक शिक्षामा जोड दिईनेछ । प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षाको अनुपात बढाईनेछ । (बुँदा न. ६९)
 ८. विज्ञान र प्रविधिको क्षेत्रमा विश्वस्तरको अध्ययन अनुसन्धान गर्ने विशिष्ट प्रतिष्ठानको रूपमा मदन भण्डारी विज्ञान तथा प्रविधिक अध्ययन प्रतिष्ठान स्थापना गरिनेछ । (बुँदा न. ७०)

(छ) आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

१. शिक्षा र स्वस्थ्यमा भएको लगानीले स्वस्थ, शिक्षित र सभ्य नागरिक उत्पादनमा योगदान पुऱ्याएको छ । अहिलेसम्म प्राप्त उपलब्धिलाई संस्थागत गरी गुणस्तरीय शिक्षा र स्वस्थ्य सेवाको व्यवस्था मिलाइनेछ । (बुँदा न. २३)
२. आधारभूत तहसम्मको शिक्षा अनिवार्य र निःशुल्क हुनेछ भने माध्यमिक तहसम्मको शिक्षा अनिवार्य तथा निःशुल्क बनाइनेछ । माध्यमिक तहसम्मको शिक्षा स्थानीय तहलाई हस्तान्तरण गरिनेछ । लक्षित वर्गलाई शिक्षामा दिई आएको सुविधालाई थप व्यवस्थित गरी निरन्तरता दिइनेछ । गुणस्तरयुक्त शिक्षामा पहुँच पुर्याउन सामुदायिक विद्यालयलाई नमूनाको रूपमा सञ्चालन गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ । सीपयुक्त शिक्षाका लागि प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षालाई क्रमशः विस्तार गरिनेछ । उच्च शिक्षालाई सर्वसुलभ बनाउन प्रदेशगत रूपमा विश्वविद्यालय स्थापना कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ । साथै खुला विश्वविद्यालयलाई सञ्चालनमा ल्याइनेछ । (बुँदा न. २४)
३. मुलुकको सम्वृद्धिका लागि विज्ञान र प्रविधिको क्षेत्रबाट प्राप्त हुन सक्ने लाभ, अवसर र सम्भावनालाई खोजी गरी यस क्षेत्रमा संख्यात्मक र गुणात्मक विकास गरिनेछ । विज्ञान तथा प्रविधिका क्षेत्रमा अनुसन्धान र विकासलाई उच्च प्राथमिकताका साथ अघि बढाउन राष्ट्रिय कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गरिनेछ । (बुँदा न. २७)

अनुसूची - २

आर्थिक वर्ष २०७४/७५ देखि २०८१/८२ सम्मका नेपाल सरकारको शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि

क्षेत्रका वार्षिक बजेट वक्तव्यका बुँदाहरू

(क) आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को बजेट वक्तव्य

१. जीवनोपयोगी र गुणस्तरीय शिक्षाका माध्यमबाट मर्यादित र नैतिकवान समाजको विकास गरिनेछ । आधारभूत शिक्षा प्राप्त गर्ने बालबालिकाको हक सुनिश्चित गरिनेछ । सीपमूलक र प्राविधिक शिक्षा विस्तार गरी रोजगारीको अवसर सिर्जना गरिनेछ । उच्च शिक्षालाई अनुसन्धानमूलक, नवप्रवर्तनमुखी र व्यावसायिक बनाइनेछ । (बुँदा न.१५८)
२. विद्यार्थी परिचयपत्रलाई घटना दर्ता तथा सामाजिक सुरक्षा व्यवस्थापन सूचना प्रणालीसँग आवद्ध गरी विद्यार्थी भर्ना, स्थानान्तरण र छात्रवृत्ति कार्यक्रमलाई व्यवस्थित गरिनेछ । प्रारम्भिक बालविकास शिक्षाको गुणस्तर वृद्धि गर्न बालविकासका १ हजार ५ सय शिक्षकलाई बुटक्याम्पमा सहभागी गराइनेछ । (बुँदा न. १५९)
३. कक्षा १ देखि ५ सम्म सञ्चालित दिवा खाजा कार्यक्रममा स्थानीय उत्पादन उपयोग गर्नुपर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ । कर्णाली प्रदेशका हुम्ला, जुम्ला, मुगु, डोल्पा र कालिकोट जिल्लामा दिइँदै आएको दिवा खाजा रकम वृद्धि गरिएको छ । आगामी वर्ष सात प्रदेशका एक एक स्थानीय तहमा एकीकृत भान्छाको अवधारणा अनुरूप मेगा किचन स्थापना गरिनेछ । प्रारम्भिक बाल शिक्षादेखि कक्षा पाँचसम्मका तीस लाख विद्यार्थी लाभान्वित हुने दिवा खाजा कार्यक्रमको लागि रु. ८ अर्ब ३९ करोड विनियोजन भएको छ । (बुँदा न.१६०)
४. अति विपन्न र सिमान्तकृत वर्गका बालबालिकाको शिक्षामा सहज पहुँचका लागि कक्षा ९ देखि १२ सम्म प्रदान गरिँदै आएको छात्रवृत्तिलाई कक्षा ६ देखि १२ सम्म विस्तार गर्न बजेट व्यवस्था गरिएको छ । यसबाट थप ४५ हजार विद्यार्थी लाभान्वित हुनेछन् । विद्यालय तहमा प्रदान गरिने सबै प्रकारका छात्रवृत्तिको लागि रु. ६० करोड विनियोजन भएको छ । (बुँदा न.१६१)
५. सार्वजनिक विद्यालय रूपान्तरण कार्यक्रम सञ्चालन गरी विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि गरिनेछ । “साथीबाट सिक्ने, साथीलाई सिकाउने” कार्यक्रम सञ्चालन गरी विद्यार्थीको सिकाइ अभिवृद्धि तथा शैक्षिक नेतृत्व विकास गरिनेछ । विद्यालय शिक्षादेखि नै आफ्नो रुचि र क्षमता अनुरूप भावी अध्ययनका क्षेत्र र पेशा छनौट गर्न करियर काउन्सिलिङ कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । यस कार्यक्रमबाट एक लाख विद्यार्थी लाभान्वित हुनेछन् । राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रमका लागि रु. ८७ करोड विनियोजन भएको छ । (बुँदा न.१६२)
६. नेपाली समाजको मौलिकता र मूल्य मान्यता झल्काउने विभिन्न समुदायका कथनलाई बालबच्चाको सुन्ने, हेर्ने र पढ्ने सामग्री बनाई टेलिभिजन, रेडियो तथा सामाजिक सञ्जाल मार्फत नेपाली र अन्य मातृभाषामा प्रसारण गरिनेछ । (बुँदा न.१६३)
७. हाल सञ्चालित पाँच शहीद स्मृति विद्यालयलाई मूलप्रवाहीकरण गरी सञ्चालन गरिनेछ । यस्ता विद्यालयमा अनाथ बालबालिकालाई समेत अध्ययन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ । (बुँदा न.१६४)
८. भूगोल, जनसाङ्ख्यिक परिवर्तन र विद्यालय सङ्ख्यालाई आधार मानी सबै विद्यालयको नक्साङ्कन गरिनेछ । स्थानीय तहसँगको समन्वयमा शिक्षक दरबन्दी मिलान तथा तहगत समायोजन गरिनेछ । (बुँदा न.१६५)

९. पिछडिएको क्षेत्र र समुदायलाई प्राथमिकतामा राखी ५ सय विद्यालयमा खानेपानी र शौचालयको निर्माण गरिनेछ । अपाङ्गमैत्री, लैङ्गिक संवेदनशील र सुरक्षित एक हजार कक्षाकोठा निर्माणका लागि रु. २ अर्ब ५० करोड विनियोजन भएको छ । (बुँदा न.१६६)
१०. अनुसन्धान र नवप्रवर्तनबाट सिर्जित ज्ञान र बौद्धिक सम्पत्तिको संरक्षण गर्दै स्टार्ट अप मार्फत मिनिमल भाएबल प्रोडक्टसम्म पुऱ्याउने व्यवस्था मिलाइनेछ । स्टार्ट अप उद्यमीसँगको सहकार्यमा विद्यालयको पूर्वाधार प्रयोग गरी बाह्र कक्षा उत्तीर्ण विद्यार्थीलाई सीप र रोजगारीमा आवद्ध गरिनेछ । इण्डष्ट्रि-एकेडेमिया इन्टरफेस आयोजना गरी व्यासायिक सीपलाई श्रम बजारसँग आवद्ध गर्दै लगिनेछ । उद्यमशीलता प्रवर्द्धन गर्न त्रिभुवन विश्वविद्यालय, निजी क्षेत्र र स्थानीय तहसँगको सहकार्यमा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । (बुँदा न.१६७)
११. श्रम बजारको मागका आधारमा प्राविधिक शिक्षालयको नक्साङ्कन गरिनेछ । उच्च माग तथा पारिश्रमिक भएका क्षेत्र पहिचान गरी सीपयुक्त प्राविधिक जनशक्ति उत्पादन गरिनेछ । प्राविधिक धारको उच्च शिक्षामा दलित समुदायको पहुँच वृद्धि गर्न गरिब तथा जेहेन्दार छात्रवृत्ति कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । प्राविधिक शिक्षातर्फ रु. १ अर्ब ५९ करोड विनियोजन भएको छ । (बुँदा न.१६८)
१२. चिकित्सा शिक्षा छात्रवृत्तिलाई लक्षित समूहमा केन्द्रित गरी सरकारी लगानीको दिगोपना कायम गर्न सम्बद्ध कानून संशोधन गरिनेछ । चिकित्सा शिक्षा, कृषि, इञ्जिनियरिङ, सूचना प्रविधि लगायतका उच्च शिक्षा अध्ययनका लागि चक्रीय कोष मार्फत सहुलियतपूर्ण शैक्षिक कर्जा उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाइनेछ । (बुँदा न.१६९)
१३. कृषि, इञ्जिनियरिङ, सूचना प्रविधि, स्वास्थ्य सेवा लगायतमा जनशक्तिको आपूर्ति सुनिश्चित गर्न जनशक्तिको प्रक्षेपण गरी शिक्षण संस्थालाई प्रदान गरिएको कोटामा पुनरावलोकन गरिनेछ । (बुँदा न.१७०)
१४. धनगढीमा अवस्थित शहीद दशरथचन्द स्वास्थ्य विज्ञान विश्वविद्यालय सञ्चालनमा ल्याइनेछ । पोखरा, बर्दिबास, बुटवल र सुर्खेतमा मेडिकल कलेज स्थापना गर्ने कार्य अघि बढाइनेछ । उदयपुर, मोरङ, पर्सा र चितवनमा मेडिकल कलेज स्थापनाका लागि सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ । (बुँदा न.१७१)
१५. त्रिभुवन विश्वविद्यालयलाई उत्कृष्ट प्राज्ञिक केन्द्रको रूपमा विकास गरिनेछ । विश्वविद्यालयका अनुसन्धान केन्द्रलाई ज्ञान र प्रविधि हस्तान्तरण गर्ने सम्बाहकको रूपमा विकास गरिनेछ । उच्च शिक्षाको रूपान्तरण र गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि विश्वविद्यालय एक अर्कामा गाभिने तथा पुनर्संरचना गर्ने सम्बन्धमा अध्ययन गरिनेछ । (बुँदा न.१७२)
१६. नेपाली विश्वविद्यालय तथा शैक्षिक प्रतिष्ठान र विश्वका प्रतिष्ठित विश्वविद्यालय तथा शैक्षिक प्रतिष्ठानबिचको सहकार्यमा विद्यार्थी विद्यार्थीबिच नवीनतम ज्ञान, सीप र प्रविधि आदानप्रदान गरिनेछ । अध्ययनका लागि नेपाल आउने विदेशी विद्यार्थीलाई भिसा प्रक्रियामा सहजीकरण गरिनेछ । (बुँदा न.१७३)
१७. विश्वविद्यालयको स्थापना, सञ्चालन र व्यवस्थापनमा एकरूपता कायम गर्न विश्वविद्यालय एकीकृत ऐन तर्जुमा गरिनेछ । विश्वविद्यालय अनुदान आयोगको पुनर्संरचना गरी उच्च शिक्षामा समन्वय, अनुदान व्यवस्थापन, गुणस्तर सुनिश्चितता तथा प्रत्यायन, राष्ट्रिय योग्यता परीक्षण, मापदण्ड निर्धारण,

अनुगमन तथा नियमन लगायतका कार्य प्रभावकारी बनाइनेछ । उच्च शिक्षाको लागि रु. २१ अर्ब ४५ करोड विनियोजन भएको छ । (बुँदा न.१७४)

१८. मदन भण्डारी विज्ञान तथा प्रविधि विश्वविद्यालय र विदुषी योगमाया आर्युविद लगायतका विश्वविद्यालय सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ । संवत् २०८१ देखि २०९१ सम्मलाई विज्ञान प्रविधि दशकको रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ । (बुँदा न.१७५)

१९. शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय तर्फ रु. २ खर्ब ३ अर्ब ६६ करोड विनियोजन भएको छ । (बुँदा न.१७६)

(ख) आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को सरकारको बजेट वक्तव्य

१. सरकारको कुल पुँजीगत बजेटको न्यूनतम एक प्रतिशत रकम अनुसन्धान, नवप्रवर्तन र आविष्कारमा खर्च गर्ने नीति लिइनेछ । अनुसन्धान, नवप्रवर्तन र आविष्कारका लागि छुट्टै कोष स्थापना गर्न रु. एक अर्ब विनियोजन गरेको छ । कोष सञ्चालन गर्न आवश्यक कानून तर्जुमा गरिनेछ । सरकारका विभिन्न निकायबाट हुने अनुसन्धान, नवप्रवर्तन र आविष्कारसम्बन्धी कार्यक्रमलाई यसमा आवद्ध गर्दै लगिनेछ । प्रदेश र स्थानीय तहलाई यस कोषमा रकम जम्मा गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ । नवप्रवर्तन, आविष्कार र अनुसन्धानसम्बन्धी कार्यमा समन्वय एवं सहजीकरण गर्न शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयमा छुट्टै इकाई स्थापना गरिनेछ । (बुँदा न.६८)
२. गुणस्तरीय शिक्षामा आम नागरिकको पहुँच बढाई शिक्षित र मर्यादित समाजको विकास गरिनेछ । शिक्षालाई जीवनोपयोगी, आधुनिक, विज्ञान प्रविधिमा आधारित, व्यावसायिक र अनुसन्धानमुखी बनाइनेछ । प्राविधिक शिक्षामा लगानी र गुणस्तर अभिवृद्धि गरिनेछ । (बुँदा न. १९८)
३. आधारभूत तह प्रवेशको आधारको रूपमा रहेको बालशिक्षालाई व्यवस्थित र पहुँचयोग्य बनाउन प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्रको नक्साङ्कन गरी पुनर्वितरण गरिनेछ । (बुँदा न. १९९)
४. बालबालिकालाई विद्यालयमा “ल्याउने, सिकाउने र टिकाउने” कार्यक्रमलाई विस्तार गरी कृषिजन्य प्रयोगात्मक सिकाइ प्रदान गर्न बजेटको व्यवस्था गरेको छ । दुर्गम तथा हिमाली क्षेत्रका छात्रछात्रालाई आवासीय छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरिनेछ । मातृभाषामा आधारभूत शिक्षा प्रदान गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ । (बुँदा न.२००)
५. हाल प्रदान गरिदै आएको बिपन्न, दलित, सीमान्तकृत लगायतका विद्यार्थीलाई लक्षित छात्रवृत्ति तथा मुलुकभरका छात्रालाई प्रदान गरिदै आएको छात्रवृत्ति कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिएको छ । विद्यालय तह, प्राविधिक तथा उच्च शिक्षामा गरी रु ३ अर्ब २ करोड विनियोजन गरेको छ । यसबाट आगामी वर्ष करिव २६ लाख छात्रछात्राहरू लाभान्वित हुनेछन् । मुसहर, डोम र चमार विद्यार्थीलाई चिकित्सा तर्फको उच्च शिक्षामा प्रदान गरिदै आएको छात्रवृत्तिलाई निरन्तरता दिएको छ । (बुँदा न.२०१)
६. सामुदायिक विद्यालयमा सञ्चालित दिवा खाजा कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिन रु. ८ अर्ब ४५ करोड विनियोजन गरेको छ । दिवा खाजामा जङ्ग फुड दिन नपाइने व्यवस्था गरिनेछ । स्थानीय तथा रैथाने कृषि उपजबाट तयार गरिएको पौष्टिक आहार उपलब्ध गराइने व्यवस्था मिलाइनेछ । यसबाट करिव ३२ लाख विद्यार्थी लाभान्वित हुनेछन् । (बुँदा न.२०२)
७. विद्यालय तहका छात्राहरूलाई निःशुल्क स्यानिटरी प्याड वितरण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिई रु.

- १ अर्ब ४२ करोड विनियोजन गरेको छु । यसबाट करिव १० लाख छात्रा लाभान्वित हुनेछन् । (वुदाँ न.२०३)
८. औपचारिक शिक्षा प्रणालीमा आबद्ध नभएका गुरुकुल, मदरसा र गुम्बा लगायतका परम्परागत शिक्षालाई औपचारिक शिक्षा प्रणालीमा जोडिनेछ । साङ्केतिक भाषा र ब्रेल लिपिका पाठ्यपुस्तक निःशुल्क उपलब्ध गराइनेछ । (वुदाँ न.२०४)
९. खुल्ला प्रतिस्पर्धाबाट प्रधानाध्यापक छनोट गर्न स्थानीय तहलाई प्रोत्साहित गरिनेछ । शैक्षिक गुणस्तरमा सुधारका लागि विद्यालय स्रोत केन्द्रलाई नयाँ स्वरूपमा पुनर्स्थापना गरी शिक्षण अवलोकन, नमुना शिक्षण, पुनर्ताजगी लगायतका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । (वुदाँ न.२०५)
१०. शैक्षिक शत्रु सुरु हुनु अगावै सामुदायिक विद्यालयका सबै विद्यार्थीका हातमा निःशुल्क पाठ्यपुस्तक र विद्यालयमा पाठ्यक्रम तथा पाठ्यपुस्तकको विद्युतीय प्रति उपलब्ध गराइनेछ । यस कार्यक्रमका लागि रु. ३ अर्ब ५८ करोड बजेट छुट्याएको छु । (वुदाँ न.२०६)
११. आधारभूत तहका शैक्षिक योग्यता पुगेका शिक्षकलाई माथिल्लो तहको रिक्त दरबन्दीमा समायोजन र स्तरोन्नति गरिनेछ । सामुदायिक विद्यालयका शिक्षकसँग स्थानीय तहले कार्य सम्पादन करार गरी कार्य सम्पादनस्तरलाई वृत्ति विकाससँग आबद्ध गर्ने व्यवस्था गरिनेछ । अध्यापन अनुमति पत्रको परीक्षामा सबै विषय अध्ययन गर्ने व्यक्ति सम्मिलित हुन पाउने कानुनी व्यवस्था मिलाइनेछ । (वुदाँ न.२०७)
१२. विषयगत र विद्यार्थी अनुपातको आधारमा शिक्षक दरबन्दी पुनरावलोकन गरिनेछ । दरबन्दी नभएका माध्यमिक तथा आधारभूत विद्यालयमा अंग्रेजी, गणित र विज्ञान विषय शिक्षकको व्यवस्था गर्न रु. ३ अर्ब ६९ करोड विनियोजन गरेको छु । (वुदाँ न.२०८)
१३. राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रम अन्तर्गत विद्यार्थी, विद्यालय र शिक्षक सङ्ख्याको आधारमा विद्यालयको भौतिक पूर्वाधार विकासमा खर्च गर्न स्थानीय तहलाई सशर्त अनुदान उपलब्ध गराइनेछ । विद्यार्थी सङ्ख्या, भौगोलिक अवस्थिति लगायतका मापदण्डका आधारमा विद्यालय गाभ्न स्थानीय तहलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । (वुदाँ न.२०९)
१४. काठमाडौँमा रहेको बुढानिलकण्ठ स्कूल र पोखरामा रहेको गण्डकी बोर्डिङ स्कूलको सञ्चालन मोडालिटी अवलम्बन गरी शैक्षिक गुठीमार्फत धनकुटा, बर्दिबास, तानसेन, सुर्खेत र डडेल्धुरामा एक एकवटा नमुना आवासीय सामुदायिक विद्यालय स्थापनाका लागि सम्भाव्यता अध्ययन र पूर्व तयारीका कार्य अगाडि बढाइनेछ । (वुदाँ न.२१०)
१५. विद्यालय भवनको भूकम्पपछिको पुनर्निर्माणका बाँकी कार्य आगामी वर्ष सम्पन्न गरिनेछ । ऐतिहासिक त्रिचन्द्र कलेजको पुनर्निर्माण गर्न बजेट छुट्याएको छु । महेन्द्र रत्न क्याम्पस लगायत भूकम्पबाट क्षतिग्रस्त ३८ वटा क्याम्पसहरूको पुनर्निर्माण प्रक्रिया अगाडि बढाइनेछ । (वुदाँ न.२११)
१६. सबै स्थानीय तहमा प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षाको पहुँच विस्तार गरिनेछ । प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् अन्तर्गतका प्राविधिक शिक्षालयहरू प्रदेश सरकारबाट सञ्चालन गर्ने गरी हस्तान्तरण गरिनेछ । प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषदलाई सीप परीक्षण, प्राविधिक शिक्षाको पाठ्यक्रम विकास, गुणस्तर र मापदण्ड निर्धारणका कार्यमा केन्द्रित गरिनेछ । (वुदाँ न.२१२)
१७. प्राविधिक विषय तर्फ छात्रवृत्तिमा उच्च शिक्षा हासिल गरेका विद्यार्थीलाई सामुदायिक शैक्षिक संस्था

- वा स्थानीय तहमा अनिवार्य रूपमा दुई वर्ष सेवा गर्ने गरी परिचालन गरिनेछ । (वुदाँ न.२१३)
१८. स्वदेश तथा विदेशमा सीप सिकेको स्वघोषणा गरेको आधारमा जनशक्तिको सीप परीक्षण गरी प्रमाणीकरण गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ । प्राविधिक प्रशिक्षकहरूको दक्षता अभिवृद्धिका लागि प्राविधिक प्रशिक्षक अनुमति पत्र प्रणाली कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ । प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद मार्फत आगामी आर्थिक वर्ष ५० हजार जनाको सीपको परीक्षण गरी प्रमाणीकरण गरिनेछ । (वुदाँ न.२१४)
१९. विश्वविद्यालय अनुदान आयोगको पुनर्संरचना एवं सुदृढीकरण गरी उच्च शिक्षाको नियमन, गुणस्तर सुनिश्चितता तथा प्रत्यायन, राष्ट्रिय योग्यता परीक्षण र मापदण्ड निर्धारण तथा शैक्षिक योग्यताको मान्यता एवं समकक्षतासम्बन्धी कार्यमा केन्द्रित गरिनेछ । शैक्षिक नतिजा, शिक्षण सिकाइ क्रियाकलाप, स्रोत साधनको परिचालन लगायतका मापदण्डको आधारमा विश्वविद्यालयलाई अनुदान प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ । विश्वविद्यालय अनुदान आयोगबाट कडाइका साथ अनुगमन गरी विश्वविद्यालयको वार्षिक शैक्षिक क्यालेन्डर पालना गराइनेछ । (वुदाँ न.२१५)
२०. मदन भण्डारी विज्ञान तथा प्रविधि विश्वविद्यालय र योगमाया आयुर्वेद विश्वविद्यालय सञ्चालनमा ल्याइनेछ । नेपाल विश्वविद्यालय सम्बन्धी कानून तर्जुमा प्रक्रिया अगाडि बढाइनेछ । (वुदाँ न.२१६)
२१. लुम्बिनी प्रदेशको बुटवल, मधेश प्रदेशको बर्दibas र कर्णाली प्रदेशको सुर्खेतमा मेडिकल कलेज निर्माण कार्य अगाडि बढाउन रकम विनियोजन गरेको छु । सम्बन्धित प्रादेशिक अस्पतालको सहकार्यमा उक्त मेडिकल कलेजहरू सञ्चालन गर्ने प्रक्रिया अगाडि बढाइनेछ । डडेल्धुरामा मेडिकल कलेज सञ्चालन गर्न आवश्यक बजेट छुट्टयाएको छु । (वुदाँ न.२१७)
२२. केशर पुस्तकालय, राष्ट्रिय पुस्तकालय र डिल्लीरमण कल्याणी रेग्मी स्मारक पुस्तकालयको सुदृढीकरण तथा पुस्तकको डिजिटलाईजेशन गरिनेछ । सामुदायिक पुस्तकालयको स्थापना, सञ्चालन र व्यवस्थापन गर्न प्रदेश र स्थानीय तहलाई प्रोत्साहित गरिनेछ । (वुदाँ न.२१८)
२३. उच्च शिक्षालाई अनुसन्धानमूलक बनाउन त्रिभुवन विश्वविद्यालय अन्तर्गतका सेडा, सेरिड र सिनास लगायतका अनुसन्धान र विकास संस्थाहरूको क्षमता विकासका लागि बजेट छुट्टयाएको छु । (वुदाँ न.२१९)
२४. संवैधानिक व्यवस्थाअनुरूप विद्यालय शिक्षा, उच्च शिक्षा, प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा र सीप विकास तालिम तथा राष्ट्रिय योग्यता प्रारूप सम्बन्धी विषयहरूलाई व्यवस्थित बनाउन संघीय शिक्षा ऐन तर्जुमा गरिनेछ । (वुदाँ न.२२०)
२५. विज्ञान प्रविधि, इन्जिनियरिङ्ग, कला, गणित लगायतका विषयमा विद्यालयस्तरदेखि नै अनुसन्धान र नवप्रवर्तनको सोच र क्रियाशिलता विकास गरिनेछ । (वुदाँ न.२२१)
२६. रेडियोधर्मी पदार्थको सुरक्षित प्रयोग, व्यवस्थापन, नियमन तथा अनुगमनको लागि नियमनकारी निकाय स्थापना गर्न आवश्यक तयारी गरिनेछ । रासायनिक पदार्थको सुरक्षित प्रयोग, नियमन तथा व्यवस्थापनका लागि आवश्यक कानूनी व्यवस्था गरिनेछ । (वुदाँ न.२२२)
२७. शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयतर्फ रु. १ खर्ब ९७ अर्ब २९ करोड विनियोजन गरेको छु । (वुदाँ न.२२३)

(ग) आर्थिक वर्ष २०७९/८० को नेपाल सरकारको बजेट वक्तव्य

१. शिक्षामा पहुँच विस्तार गर्नुका साथै पूर्वाधार निर्माण र गुणस्तर सुधार गरी उत्पादनशील र नवप्रवर्तनशील मानव पुँजी विकास गरिनेछ । तथ्य र विज्ञानमा आधारित शिक्षा प्रवर्द्धन गर्दै लगिनेछ । प्रदेश र स्थानीय तहको सहकार्यमा रोजगारमूलक र जीवनोपयोगी शिक्षा प्रदान गर्न विद्यालय शिक्षा क्षेत्र सुधार कार्यक्रम कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ । आगामी आर्थिक वर्ष युवा साक्षरता शतप्रतिशत पुऱ्याउन तथा माध्यमिक र उच्च शिक्षामा कुल भर्नादर वृद्धि गर्न अभियान सञ्चालन गरिनेछ । (बुँदा न. १५७)
२. शिक्षालाई सीपसँग, सीपलाई श्रमसँग, श्रमलाई रोजगारीसँग, रोजगारीलाई उत्पादनसँग र उत्पादनलाई बजारसँग जोड्ने उद्देश्यकासाथ विद्यार्थीलाई कक्षा कोठाबाटै व्यवसायिक ज्ञान र सीप प्रदान गर्न कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । हाल १४० वटा विद्यालयमा सञ्चालित पढ्दै कमाउँदै कार्यक्रमलाई थप १०० वटा विद्यालयहरूमा विस्तार गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु । (बुँदा न. १५८)
३. **शिक्षासँगै सीप** भन्ने अभियानका साथ माध्यमिक तहमा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरूलाई सीपमूलक तालिम प्रदान गर्ने गरी पाठ्यक्रम विकास गरिनेछ । माध्यमिक तह उत्तीर्ण भएसँगै स्वावलम्बी बन्न सक्ने गरी विद्यार्थीलाई कुनै एक व्यावसायिक दक्षता हासिल गराई रोजगार वा स्वरोजगार बन्न सक्षम बनाइनेछ । प्राविधिक विषयको स्नातक तह र अन्य विषयमा स्नातकोत्तर तहमा अध्ययनरत विद्यार्थीलाई स्थानीय तहको योजना निर्माण र ग्रामीण विकासमा योगदान गर्ने गरी न्यूनतम ९० दिन स्वयंसेवामा लगाउन सम्बन्धित विश्वविद्यालयले आवश्यक व्यवस्था मिलाउनेछ । (बुँदा न. १५९)
४. राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रम अन्तर्गत आगामी आर्थिक वर्ष १ हजार २ सय सामुदायिक विद्यालयको प्राविधिक पूर्वाधारसहितका विद्यालय भवन निर्माण गरिनेछ । शिक्षकको क्षमता विकास, कार्यमूलक अनुसन्धान र परियोजना कार्यमा आधारित शिक्षण सिकाइ र विद्यार्थीको क्षमता वृद्धि गर्न वार्षिक कार्ययोजना बनाई शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । यस कार्यक्रमका लागि रु. ८ अर्ब ८८ करोड विनियोजन गरेको छु । (बुँदा न. १६०)
५. माध्यमिक तहको विपन्न लक्षित छात्रवृत्तिलाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ । स्थानीय उत्पादनको उपयोगलाई प्राथमिकता दिई दिवा खाजा कार्यक्रमलाई क्रमशः कक्षा ८ सम्म विस्तार गर्ने लक्ष्यका साथ आगामी आर्थिक वर्ष कक्षा ६ सम्म विस्तार गरेको छु । (बुँदा न. १६१)
६. डिजिटल सिकाइ सामग्री उपलब्ध गराई विद्यार्थीको सिक्ने क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ । माध्यमिक तहको अंग्रेजी, गणित र विज्ञान विषयको विज्ञ शिक्षकहरूबाट भर्चुअल माध्यमबाट शिक्षणको व्यवस्था गरी गुणस्तरीय शिक्षाको सुनिश्चितता गर्न प्रत्येक प्रदेशका २० वटा विद्यालयहरूको लागि आवश्यक पर्ने इन्टरनेट, डिजिटल बोर्ड र अन्य सामग्री खरिदका लागि रु. १० करोड विनियोजन गरेको छु । (बुँदा न. १६२)
७. सामुदायिक विद्यालयका प्रधानाध्यापकको शैक्षिक नेतृत्व, सीप तथा व्यवस्थापन क्षमता अभिवृद्धि गर्न तालिमको व्यवस्था गरिनेछ । विद्यार्थीको शैक्षिक नतिजाका आधारमा विद्यालय व्यवस्थापन तथा शैक्षिक सुधारको लागि प्रधानाध्यापकबाट पेश भएको प्रस्ताव विद्यालय व्यवस्थापन समितिबाट स्वीकृत भएमा सो बमोजिमको योजना कार्यान्वयन गर्न रु. ५ लाख सम्म प्रधानाध्यापकले खर्च गर्न पाउने व्यवस्था मिलाएको छु । (बुँदा न. १६३)
८. **हाम्रो विद्यालयः हाम्रो जिम्मेवारी** भन्ने भावना जागृत गर्न शिक्षक व्यवस्थापन समिति र अभिभावकबीच

नियमित अन्तरसम्बाद गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ । यसै वर्षदेखि कार्यसम्पादन सूचकका आधारमा सामुदायिक विद्यालयहरूलाई श्रेणीकृत गरिनेछ । निश्चित मापदण्ड पूरा गरेका विद्यालयलाई नमूना विद्यालय घोषणा गरी पुरस्कृत गरिनेछ । शैक्षिक कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै आएका गुरुकुल, गुम्बा, मदरसा लगायतका शैक्षिक संस्थालाई दिईदै आएको अनुदान कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिएको छ । (बुँदा न. १६४)

९. सरकारी विद्यालय, क्याम्पस र सामुदायिक क्याम्पसमा कार्यरत शिक्षक, प्राध्यापक र कर्मचारीहरूको सेवा सुरक्षा र वृत्ति विकासको सुनिश्चितता गर्न दरबन्दी पुनरावलोकन गरी उपयुक्त संख्या कायम गरिनेछ । रिक्त पदको स्तर निर्धारण गरी स्थायी प्रकृयाबाट पदपूर्ति गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ । स्थानीय तहसँगको सहकार्यमा सामुदायिक विद्यालयहरूको नक्साङ्कन गरी विद्यालय समायोजन गरिनेछ । आवश्यकतानुसार आवासीय विद्यालय निर्माण गरिनेछ । (बुँदा न. १६५)
१०. विपन्न, दलित, अल्पसंख्यक, लोपोन्मुख जातजाति, पिछडिएको क्षेत्र, दुर्गम तथा हिमाली क्षेत्र र आर्थिक रूपले विपन्न परिवारका बालबालिका तथा विशेष आवश्यकता भएका बालबालिकाहरूको गुणस्तरीय शिक्षामा पहुँच अभिवृद्धि गर्न कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । (बुँदा न. १६६)
११. परिवर्तनकारी आन्दोलन र युद्धका क्रममा जीवन उत्सर्ग गर्ने शहीद एवं वेपत्ता परिवार, विभिन्न आन्दोलनमा घाइते एवं अपाङ्ग भएका र द्वन्द्वपीडित परिवारका बालबालिकाहरूका लागि स्थापित शहीद स्मृति विद्यालयलाई क्रमशः सार्वजनिक प्राविधिक शिक्षालयमा परिणत गरिनेछ । (बुँदा न. १६७)
१२. प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा तालिम परिषद्को पुनर्संरचना गरी छुट्टाछुट्टै तालिम गुणस्तर नियामक निकाय र सीपमूलक तालिम कार्यक्रम कार्यान्वयन निकायको रूपमा विकास गरिनेछ । **प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षाको विस्तारः समृद्धिको आधार** भन्ने सोचका साथ हाल सञ्चालनमा रहेका प्राविधिक शिक्षालयको नक्साङ्कन तथा समायोजन गरी पहुँच विस्तार गरिनेछ । प्राविधिक शिक्षालयहरूलाई क्रमशः प्रदेशमा हस्तान्तरण गरिनेछ । प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा तालिम तर्फ रु. ८ अर्ब ३० करोड विनियोजन गरेको छ । (बुँदा न. १६८)
१३. नयाँ र उदीयमान विषयमा उच्च शिक्षाको अध्ययनको अवसर स्वदेशभित्रै प्रदान गरी उच्च शिक्षाका लागि विदेश जाने प्रवृत्ति न्यून गर्न सार्वजनिक निजी साझेदारी अवधारणामा अन्तर्राष्ट्रिय स्तरको सूचना प्रविधि अध्ययन प्रतिष्ठान स्थापना गर्न सहजीकरण गरिनेछ । उच्च शिक्षाको अध्ययन अध्यापन कार्यलाई अनुसन्धानमा आधारित बनाउन त्रिभुवन विश्वविद्यालयलाई सेन्टर अफ एक्सिलेन्सका रूपमा विकास गरिनेछ । नेपालका उच्च शैक्षिक संस्थाहरूमा विदेशी विद्यार्थीको लागि आरक्षणको व्यवस्था गरी भर्ना, भिसा र आवासको सहज व्यवस्था गरिनेछ । विदेशी प्राध्यापकहरूलाई समेत सहज भिसा सुविधाको व्यवस्था गरी नेपाल आउन सहजीकरण गरिनेछ । (बुँदा न. १६९)
१४. गुणस्तरीय स्वास्थ्य शिक्षा र सेवाको विस्तार गरी प्रादेशिक सन्तुलन कायम गर्न विश्वविद्यालयहरूसँगको सहकार्यमा प्रदेश सरकार अन्तर्गतका अस्पतालहरूमा मेडिकल कलेज स्थापना गर्ने नीति लिइनेछ । बुटवल मेडिकल कलेज र लुम्बिनी प्रादेशिक अस्पताल, सुर्खेत मेडिकल कलेज र कर्णाली प्रादेशिक अस्पताल, कर्णाली स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान र चौरजहारी सामुदायिक अस्पताल तथा गेटा मेडिकल कलेज र सेती तथा महाकाली अस्पताल बिचको सहकार्यमा सम्बन्धित

विश्वविद्यालय अन्तर्गत मेडिकल कलेज सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ । डडेल्धुरामा मेडिकल कलेज स्थापनाको प्रक्रिया अगाडि बढाइनेछ । (बुँदा न. १७०)

१५. जनसंख्याको अनुपातमा चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मीको अपर्याप्तता भएको अवस्थालाई मध्यनजर गरी स्वास्थ्य शिक्षामा प्रमाणपत्र तहदेखि विशिष्टीकृत उच्च शिक्षासम्मको अध्ययनलाई सहज बनाउन भर्ना संख्या, भर्ना प्रक्रिया र संस्थागत व्यवस्था सम्बन्धमा आवश्यक कानूनी प्रबन्ध गरिनेछ । स्वास्थ्य शिक्षा उपलब्ध गराउने शिक्षण संस्थाहरूले वर्षको दुईपटक विद्यार्थी भर्ना गर्ने गरी क्षमता विकास गरिनेछ । यसबाट नेपाली विद्यार्थीहरूलाई मेडिकल शिक्षा अध्ययनका लागि विदेशिनु नपर्ने अवस्था सिर्जना हुनुका साथै विदेशी मुद्रा समेत बचत हुनेछ । मेडिकल शिक्षा अध्ययनमा विदेशी विद्यार्थीहरूलाई आकर्षित गर्न आवश्यक पूर्वाधारसहित काठमाडौं बाहिर विभिन्न स्थानमा मेडिकल कलेज स्थापना गर्न सहजीकरण गरिनेछ । (बुँदा न. १७१)
१६. विभिन्न विषयमा अनुसन्धान तथा अन्वेषण गर्ने निकायहरूबिच समन्वय र सहकार्य गरी अनुसन्धानमूलक कार्यक्रमहरूलाई थप प्रभावकारी बनाउन त्रिभुवन विश्वविद्यालय, काठमाडौं विश्वविद्यालय, नेपाल कृषि अनुसन्धान परिषद् र नेपाल विज्ञान तथा प्रविधि प्रज्ञा प्रतिष्ठानका कार्यकारी प्रमुखहरू सम्मिलित अनुसन्धान तथा विकास समन्वय समिति गठन गरिनेछ । युवा वैज्ञानिकहरूलाई अनुसन्धानमा प्रोत्साहन गरिनेछ । अनुसन्धानका लागि राष्ट्रिय आविष्कार केन्द्र लगायत अन्य आविष्कार केन्द्रसँग सहकार्य र साझेदारी गरिनेछ । त्रिभुवन विश्वविद्यालयका सेडा, सेरिड, सिनास, रिकास्ट लगायत अनुसन्धान केन्द्रहरू तथा अन्य विश्वविद्यालयका अनुसन्धान केन्द्रहरू मार्फत हुने अनुसन्धानको लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु । (बुँदा न. १७२)
१७. खगोलशास्त्र सम्बन्धी ज्ञान तथा मनोरञ्जनको लागि सरकारी तथा सार्वजनिक जग्गा एकीकृत गरी काठमाडौं महानगरपालिकाको सहकार्यमा बहुउपयोगी प्लानिटोरियम पार्कसहितको संरचना निर्माण गरिनेछ । (बुँदा न. १७३)
१८. शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयको लागि रु. ७० अर्ब ५ करोड विनियोजन गरेको छु । शिक्षा क्षेत्रतर्फ प्रदेशमा रु. ५ अर्ब ३२ करोड र स्थानीय तहमा रु. १ खर्ब २१ अर्ब १ करोड हस्तान्तरण गरेको छु । (बुँदा न. १७४)

अन्य

१९. गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउन र स्वास्थ्य पर्यटन प्रवर्द्धन गर्न लुम्बिनी प्रदेशको राजापुरमा पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान मार्फत र मधेश प्रदेशको सप्तरीमा चिकित्सा विज्ञान राष्ट्रिय प्रतिष्ठान मार्फत सुपर स्पेसिलिटी सेवासहितको स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न अस्पताल स्थापना गर्ने कार्य अघि बढाइनेछ । शिक्षक अस्पताल निर्माण कार्य अघि बढाइनेछ । सिकलसेल एनिमिया अनुसन्धान तथा उपचार केन्द्र स्थापना गरिनेछ । (बुँदा न. १४३)
२०. चालीस वर्ष माथिका नागरिकका लागि स्थानीय तहका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा वर्षमा एकपटक नसर्ने रोगहरूको निःशुल्क स्क्रिनिङ सेवा सञ्चालन गरिनेछ । शैक्षिक सत्र शुरू हुनु अघि सार्वजनिक विद्यालयका सबै विद्यार्थीको निःशुल्क स्वास्थ्य जाँच गर्ने प्रबन्ध गरिनेछ । (बुँदा न. १५३)
२१. सामुदायिक वा सार्वजनिक विद्यालयले खरिद गर्ने बढीमा २ वटा स्कुल बसको आयातमा लाग्ने भन्सार महसुलमा ७५ प्रतिशत छुट दिने व्यवस्था मिलाएको छु । (बुँदा न. १७७)

(घ) आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को नेपाल सरकारको बजेट वक्तव्य

गुणस्तरीय शिक्षा

१. मानव पुँजी निर्माणको आधार शिक्षालाई गुणस्तरीय, जीवनोपयोगी, व्यावसायिक र प्रविधिमैत्री बनाई शिक्षामा सबै नागरिकको पहुँच सुनिश्चित गरिनेछ । दक्ष शैक्षिक जनशक्ति विकास र ज्ञान एवम् सीपमूलक पाठ्यक्रम तर्जुमा गरी अनुकूल सिकाइ वातावरण निर्माण गरिनेछ । विपद् सम्बेदनशील तथा अपाङ्गतामैत्री शैक्षिक पूर्वाधार निर्माण गरिनेछ । नतिजामूलक शैक्षिक मूल्याङ्कन प्रणाली अवलम्बन गरिनेछ । सामुदायिक विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि गर्न शैक्षिक नतिजाको आधारमा अनुदान दिने व्यवस्था गरिनेछ । (बुँदा न. २१३)
२. राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रमलाई शैक्षिक क्षेत्रको पूर्वाधार निर्माणमा केन्द्रित गरिनेछ । तीन वर्षभित्र सबै तहका सामुदायिक विद्यालय र क्याम्पसको कक्षा कोठा, प्रयोगशाला, पुस्तकालय, खानेपानी तथा शौचालयलगायत वैकल्पिक सिकाइ विधि अनुकूलका भवन तथा पूर्वाधार निर्माण गरिनेछ । आगामी वर्ष प्राथमिकताको आधारमा १ हजार ५ सय सामुदायिक विद्यालय र क्याम्पसको भौतिक पूर्वाधार निर्माण प्रारम्भ गरिनेछ । यस कार्यक्रमको कार्यान्वयनबाट शैक्षिक पूर्वाधार निर्माणमा क्रान्तिकारी परिवर्तन हुने, देश सुहाउँदो दक्ष जनशक्ति उत्पादन गरी सामाजिक न्याय सहितको आर्थिक-सामाजिक रूपान्तरण गर्न महत्वपूर्ण योगदान पुग्ने विश्वास लिएको छु । राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रमका लागि रु.१० अर्ब विनियोजन गरेको छु । (बुँदा न. २१४)
३. आगामी शैक्षिक सत्रमा आधारभूत तहमा विद्यार्थी भर्नादर शतप्रतिशत पुऱ्याई अनिवार्य र निःशुल्क आधारभूत शिक्षा सुनिश्चित गरिनेछ । गुरुकुल, मदरसा र गुम्बा जस्ता परम्परागत शिक्षा विधिलाई औपचारिक शिक्षा प्रणालीमा आवद्ध गरिनेछ । (बुँदा न. २१५)
४. प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रका शिक्षिका र विद्यालय कर्मचारीलाई नेपाल सरकारले निर्धारण गरे बमोजिम रु.१५ हजार न्यूनतम मासिक पारिश्रमिक उपलब्ध गराइनेछ । नेपाल सरकारले हाल उपलब्ध गराउँदै आएको मासिक पारिश्रमिकमा वृद्धि गरी रु. आठ हजार पुऱ्याएको छु । न्यूनतम पारिश्रमिक भन्दा कम हुन आउने रकम सम्बन्धित स्थानीय तहले व्यहोर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ । यसका लागि रु.५ अर्ब ५५ करोड विनियोजन गरेको छु । (बुँदा न. २१६)
५. बालबालिकाको पोषण स्तरमा सुधार ल्याउन र शैक्षिकसत्र पूरा नगरी विचमा नै कक्षा छोड्ने समस्या समाधान गर्न सार्वजनिक विद्यालयका कक्षा ५ सम्मका सबै बालबालिकालाई दिवा खाजा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न रु.८ अर्ब ७३ करोड विनियोजन गरेको छु । यसबाट देशभरका ३५ लाख विद्यार्थी लाभान्वित हुनेछन् । (बुँदा न. २१७)
६. शिक्षक-विद्यार्थी अनुपातको आधारमा शिक्षकको दरबन्दी मिलान गरिनेछ । प्राथमिक तहमा बढी हुने दरबन्दी माध्यमिक तहमा रूपान्तरण गरी बढी भएको दरबन्दी खारेज गरिनेछ । माध्यमिक तहका विद्यालयमा विद्यार्थी संख्याको अनुपातमा विज्ञान, गणित र अंग्रेजी विषयका शिक्षक व्यवस्था गर्न थप अनुदानका लागि रु.२ अर्ब ६६ करोड विनियोजन गरेको छु । (बुँदा न. २१८)
७. आगामी दुई वर्षभित्र सबै सामुदायिक विद्यालयमा निःशुल्क ब्रोडब्याण्ड इन्टरनेट सेवा पुऱ्याउने उद्देश्यका साथ आगामी आर्थिक वर्षको अन्त सम्ममा मुलुकभरका ६० प्रतिशत विद्यालयमा सेवा विस्तार गरिनेछ । (बुँदा न. २१९)
८. वैकल्पिक शिक्षण सिकाइ कार्ययोजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ । विद्यालय जान नपाएका

विद्यार्थीलाई लक्षित गरी सिकाई पोर्टलको विकास तथा नेपाल टेलिभिजन मार्फत शैक्षिक च्यानल सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाएको छु । वैकल्पिक शिक्षण सिकाई कार्ययोजना कार्यान्वयनको लागि रु.१ अर्ब २० करोड विनियोजन गरेको छु । (बुँदा न. २२०)

९. सार्वजनिक विद्यालयमा कक्षा नौ सम्म अध्ययन गर्ने बालबालिकालाई रङ्गीन पाठ्यपुस्तक छपाई गरी शैक्षिक शत्रु शुरू हुनु अगावै निःशुल्क वितरण गरिनेछ । कक्षा १२ सम्मका छात्रछात्रालाई निःशुल्क पाठ्यपुस्तक र छात्रालाई निःशुल्क स्यानिटरी प्याड वितरण गर्न रु.४ अर्ब ७९ करोड विनियोजन गरेको छु । (बुँदा न. २२१)
१०. जोखिममा परेको अल्पसंख्यक, लोपोन्मुख, सीमान्तकृत समुदाय तथा विपन्न वर्गका बालबालिकाका लागि ताप्लेजुङ्ग, रसुवा, मुस्ताङ, मुगु, दार्चुला लगायतका १३ हिमाली जिल्लामा माध्यमिक तहका आवासीय विद्यालय सञ्चालन गरिनेछ । (बुँदा न. २२२)
११. चेपाङ्ग,राउटे, बादी, माझी, मुसहर लगायत आर्थिक सामाजिक रूपमा सीमान्तकृत र लोपोन्मुख समुदाय, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, सहिद परिवार, द्वन्द पिडित, कोभिड-१९ को संक्रमणबाट मृत्यु भएका परिवारका छात्रछात्रा तथा एचआईभि एड्स संक्रमित बालबालिकाको शिक्षा प्राप्तिको अधिकारको संरक्षण गर्न छात्रवृत्तिका लागि बजेट व्यवस्था गरेको छु । दलित, मुस्लिम महिला तथा मुक्त कमलरी महिला विद्यार्थीका लागि सबै विषयमा उच्च शिक्षासम्म छात्रवृत्ति प्रदान गर्ने र निःशुल्क शिक्षा सुनिश्चित गर्ने व्यवस्था मिलाएको छु । (बुँदा न. २२३)
१२. दृष्टिविहिन बालबालिकालाई ब्रेल पाठ्यपुस्तक लगायत आधुनिक प्रविधिको सहायताबाट शिक्षा प्राप्त गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ । बौद्धिक अपाङ्गता भएका विद्यार्थीका लागि आवासीय सुविधा सहित प्रत्येक प्रदेशमा एक-एक विशेष विद्यालय स्थापना गरी सञ्चालनमा ल्याइनेछ । (बुँदा न. २२४)
१३. एक विद्यालय-एक स्वास्थ्यकर्मी नीति अवलम्बन गरी विद्यालयमा स्वास्थ्य सचेतना अभिवृद्धि गरिनेछ । प्रत्येक शैक्षिक सत्रको सुरुमा सबै विद्यार्थीको अनिवार्य रूपमा आँखा, कान लगायतका आधारभूत स्वास्थ्य परीक्षण गर्ने व्यवस्था कार्यान्वयन गरिनेछ । (बुँदा न. २२५)
१४. माध्यमिक तहका विद्यार्थीलाई दैनिक पठनपाठनको अतिरिक्त नेपाल स्काउट, जुनियर रेडक्रस सर्कल, खेलकुद र सङ्गीत लगायतका अतिरिक्त क्रियाकलापमा सहभागी हुन प्रोत्साहित गरिनेछ । (बुँदा न. २२६)
१५. विश्वविद्यालय अनुदान आयोगलाई राष्ट्रिय योग्यता परीक्षण, मापदण्ड निर्धारण तथा विश्वविद्यालयको अनुगमन र नियमन गर्ने सवल र सक्षम निकायमा विकास गरिनेछ । विश्वविद्यालयलाई प्रदान गरिने अनुदान कार्यसम्पादनमा आधारित बनाइनेछ । विश्वविद्यालय अनुदान आयोग मार्फत वितरण हुने अनुदान वृद्धि गरी रु १८ अर्ब ३४ करोड पुऱ्याएकोछु । (बुँदा न. २२७)
१६. सत्तरी प्रतिशत प्राविधिक र तीस प्रतिशत साधारण शिक्षाको अवधारणा कार्यान्वयन गरिनेछ । महोत्तरीको जलेश्वरमा इन्जिनियरिङ्ग कलेज स्थापना गरिनेछ । कृषि तथा वन विश्वविद्यालयका आङ्गिक क्याम्पस विस्तार गरिनेछ । (बुँदा न. २२८)
१७. मदन भण्डारी प्रौद्योगिक विश्वविद्यालय आगामी दुई वर्षभित्र सञ्चालनमा ल्याइनेछ । आगामी वर्ष विश्वविद्यालयको पूर्वाधार निर्माण प्रारम्भ गर्न बजेट व्यवस्था गरेको छु । (बुँदा न. २२९)
१८. दुई वर्षभित्र योगमाया आयुर्वेद विश्वविद्यालय सञ्चालनमा ल्याउने गरी पूर्वाधार निर्माणको कार्य प्रारम्भ गर्न बजेट छुट्याएको छु । (बुँदा न. २३०)

१९. प्रस्तावित नेपाल विश्वविद्यालयको स्थापना तथा सञ्चालनको लागि आवश्यक सहजीकरण गरिनेछ । (बुँदा न. २३१)
२०. आगामी वर्ष सुदुरपश्चिम प्रदेशको गेटामा निर्माणाधिनमेडिकल कलेज सञ्चालनमा ल्याइनेछ । बुटवल मेडिकल कलेजको विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार गरी निर्माण कार्य प्रारम्भ गरिनेछ । प्रदेश नं २ को बर्दिबास र कर्णाली प्रदेशको सुर्खेतमा मेडिकल कलेज स्थापना गर्न जग्गा प्राप्ति र विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार गरिनेछ । (बुँदा न. २३२)
२१. विश्वविद्यालय शिक्षालाई अनुसन्धानमा आधारित बनाइनेछ । त्रिभुवन विश्वविद्यालय अन्तर्गतका सेडा, सिनास, सेरिड र रिस्टालाई अनुसन्धानको अग्रणी संस्थाको रूपमा विकास गर्न बजेट व्यवस्था गरेको छु । (बुँदा न. २३३)
२२. स्थानीय विशेषता र आवश्यकताका आधारमा सीपयुक्त दक्ष जनशक्ति तयार गर्न सबै स्थानीय तहमा प्राविधिक शिक्षालय सञ्चालन गरिनेछ । प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषदको सम्बन्धन र सम्बन्धित स्थानीय तहको व्यवस्थापनमा प्राविधिक शिक्षालय स्थापना गर्न सशर्त अनुदान उपलब्ध गराइनेछ । प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषदलाई पाठ्यक्रम विकास, दक्ष प्रशिक्षक उत्पादन, शिक्षालयको गुणस्तर निर्धारण, सिकाइ प्रमाणीकरण र नियमन कार्यमा केन्द्रित गरिनेछ । (बुँदा न. २३४)
२३. इतिहासको अध्ययन, अन्वेषण र खोज गरी भौगोलिक, राजनीतिक, साँस्कृतिक एवम् सामाजिक पक्षमा प्रामाणिकता स्थापित गर्न क्रियाशील रहेको इतिहास संसोधन मण्डललाई सवल बनाउन रकम उपलब्ध गराइनेछ । काठमाडौँको जगडोलमा युनेस्को ग्राम निर्माण गरिनेछ । (बुँदा न. २३५)

विज्ञान प्रविधि

२४. समाजसँग विज्ञान र उत्पादनसँग प्रविधि तथा नवप्रवर्तन आवद्ध गरी वैज्ञानिक चेतना अभिवृद्धि गरिनेछ । विज्ञान र प्रविधि सम्बन्धी कार्यलाई एकीकृत र समन्वयात्मक रूपमा सञ्चालन गर्न विज्ञान प्रविधि तथा नवप्रवर्तन परिषद् गठन गरिनेछ । (बुँदा न. २३६)
२५. विज्ञान तथा प्रविधिका क्षेत्रमा विश्वस्तरको जनशक्ति उत्पादन गर्न स्थापित मदन भण्डारी विज्ञान तथा प्रविधि विश्वविद्यालय आगामी वर्ष सञ्चालनमा ल्याइनेछ । मकवानपुरको चित्लाङ्गमा इन्जिनियरिङ्ग संकायको पूर्वाधार निर्माण कार्य सम्पन्न गरिनेछ । काभ्रेको पाँचखालमा पूर्वाधार निर्माणको विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार गरी निर्माण कार्य आरम्भ गरिनेछ । यसका लागि रु.१ अर्ब ५५ करोड रकम विनियोजन गरेको छु । (बुँदा न. २३७)
२६. नेपाल विज्ञान तथा प्रविधि प्रज्ञा प्रतिष्ठानको पुनर्संरचना गरिनेछ । विपी कोइराला मेमोरियल विज्ञान संग्रहालयलाई विपी कोइराला राष्ट्रिय विज्ञान पार्कमा विकास गरिनेछ । (बुँदा न. २३८)
२७. शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयलाई रु.१ खर्ब ८० अर्ब ४ करोड विनियोजन गरेको छु । (बुँदा न. २३९)

(ङ) आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को नेपाल सरकारको बजेट वक्तव्य

शिक्षा

१. मानव पूँजी निर्माण, सामाजिक रूपान्तरण र आर्थिक विकास सहितको आधुनिक समाज निर्माण गर्न

शिक्षालाई मैले उच्च प्राथमिकता दिएको छु । शैक्षिक पूर्वाधारको विकास, दक्ष जनशक्ति एवम् शिक्षण सामग्रीको व्यवस्था र नविनतम प्रविधिको प्रयोग गरी गुणस्तरीय र जीवन उपयोगी शिक्षाको सुनिश्चितता गरिनेछ । (बुँदा न. १५९)

२. विद्यालय जाने उमेर समूहका सबै बालबालिकालाई विद्यालय भर्ना गरी आगामी वर्ष भित्र आधारभूत शिक्षामा सबैको पहुँच सुनिश्चित गरिनेछ । माध्यमिक तहसम्म निःशुल्क शिक्षा प्रदान गरिनेछ । मातृभाषामा आधारभूत शिक्षा प्रदान गरिरहेका मदरसा, गुरुकुल र गुम्बा लगायतका शिक्षालयलाई आधुनिक शिक्षाको मूलधारमा आवद्ध गरिनेछ । आगामी वर्ष साक्षर हुन बाँकी २४ जिल्लामा साक्षरता कार्यक्रम अभियानको रूपमा सञ्चालन गरी साक्षर नेपाल घोषणा गरिनेछ । (बुँदा न. १६०)
३. माध्यमिक तहदेखि नै प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षालाई जोड दिदै सबै स्थानीय तहका न्यूनतम एक विद्यालयमा प्राविधिक धारको पठनपाठन सञ्चालन गर्ने कार्यक्रम अघि बढाएको छु । यस अन्तर्गत हालसम्म ६०७ स्थानीय तहमा सुरु भईसकेको यो कार्यक्रम आगामी वर्ष बाँकी सबै स्थानीय तहमा विस्तार गरिनेछ । (बुँदा न. १६१)
४. राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रमको विस्तार गरी कक्षा कोठा निर्माण, प्राविधिक शिक्षकको व्यवस्था, शिक्षक तालिम, स्वयमसेवक शिक्षक परिचालन, विज्ञान प्रयोगशाला, सूचना प्रविधि ल्याब, खेल मैदान र खेल सामग्रीको व्यवस्था लगायतका शैक्षिक पूर्वाधार र गुणस्तर अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । सार्वजनिक विद्यालय सबलीकरण दशकका कार्यक्रमलाई यसै कार्यक्रमको अङ्गको रूपमा सञ्चालन गरिनेछ । राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रममा रु ६ अर्ब विनियोजन गरेको छु । (बुँदा न. १६२)
५. कोभिड-१९ को कारण पठनपाठनमा सिर्जना भएको अवरोधलाई दृष्टिगत गरी भर्चुअल कक्षा सञ्चालन, अनलाइन शिक्षा तथा टेलिभिजन एवम् रेडियो मार्फत् नयाँ शैक्षिक वर्षको पठनपाठन अघि बढाइनेछ । संक्रमण जोखिमको कारण विद्यार्थीमा परेको मनोसामाजिक असर निवारण गर्न सकारात्मक सोच सहित सिर्जनशिलता विकासका क्रियाकलाप सञ्चालन गरिनेछ । (बुँदा न. १६३)
६. आगामी आर्थिक वर्ष १ हजार ८ सय विद्यालय भवन र ३८ आङ्गिक क्याम्पस भवन पुननिर्माण, २ हजार ५ सय २० कक्षाकोठा, एक एक हजारको संख्यामा विज्ञान प्रयोगशाला, पुस्तकालय र कम्प्युटर ल्याब स्थापना गर्न रकम विनियोजन गरेको छु । (बुँदा न. १६४)
७. छात्रवृत्ति कार्यक्रमलाई एकीकृत रूपमा सञ्चालन गरी आगामी वर्ष विपन्न र अपाङ्गता भएका नागरिकका बालबालिका, शहीदका छोरा छोरी र जेहेन्दार विद्यार्थी समेत मुलुकभरका करिब २६ लाख छात्रछात्रा लाभान्वित हुने गरी छात्रवृत्ति प्रदान गर्न रु २ अर्ब ७० करोड विनियोजन गरेको छु । (बुँदा न. १६५)
८. माध्यमिक तहसम्मको शैक्षिक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने सबै निजी विद्यालयले सामाजिक उत्तरदायित्व वहन गर्दै कम्तीमा एक सामुदायिक विद्यालयमा शैक्षिक पूर्वाधार सामग्री सहित विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर सुधारको जिम्मेवारी लिनुपर्ने व्यवस्था गरेको छु । (बुँदा न. १६६)
९. सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययनरत कक्षा ५ सम्मका विद्यार्थीलाई विद्यालयमा टिकाई राख्न हाल ४३ जिल्लामा लागू भएको दिवा खाजा कार्यक्रम देशभर विस्तार गर्ने गरी रु ७ अर्ब ५२ करोड

विनियोजन गरेको छु । यस कार्यक्रमबाट २८ लाख बालबालिका लाभान्वित हुनेछन् । (बुँदा न. १६७)

१०. देशभरका सबै सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययनरत १३ लाख ४० हजार छात्रालाई सेनेटरी प्याड निःशुल्क उपलब्ध गराउन स्थानीय तहमार्फत सशर्त अनुदानको रूपमा रु १ अर्ब ८२ करोड वित्तिय हस्तान्तरण गर्ने व्यवस्था मिलाएको छु । (बुँदा न. १६८)
११. बाल विकास केन्द्रहरूको सुदृढीकरणका लागि स्थानीय तहको लागत सहभागिता कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सशर्त अनुदानको व्यवस्था मिलाएको छु । (बुँदा न. १६९)
१२. आगामी वर्ष कैलालीको गेटा मेडिकल कलेज सञ्चालनमा ल्याई यसलाई सिकलसेल एनिमियाको अनुसन्धान केन्द्रको रूपमा समेत विकास गर्न र बर्दिवास, वुटवल तथा सुर्खेत मेडिकल कलेजको पूर्वाधार विकास गर्न रु १ अर्ब १७ करोड विनियोजन गरेको छु । (बुँदा न. १७०)
१३. शिक्षक विद्यार्थी अनुपात धेरै भएका विद्यालय तथा गणित, अंग्रेजी र विज्ञान शिक्षक नपुग भएका विद्यालयमा थप ६ हजार स्वयंसेवक शिक्षक परिचालन गर्न रु २ अर्ब २३ करोड विनियोजन गरेको छु । (बुँदा न. १७१)
१४. निःशुल्क वितरण गरिने पाठ्यपुस्तक शैक्षिक वर्ष शुरू हुनु अगावै सबै विद्यालयमा पुग्नेगरी छपाई तथा वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाएको छु । शिक्षण सिकाइलाई प्रभावकारी बनाउन आधारभूत तहसम्म रंगिन पाठ्यपुस्तक सहित करिब ४६ लाख छात्राछात्र लाभान्वित हुनेगरी निःशुल्क पाठ्यपुस्तक उपलब्ध गराउन रु २ अर्ब ७६ करोड विनियोजन गरेको छु । (बुँदा न. १७२)
१५. उच्च शिक्षालाई गुणस्तरयुक्त तथा प्रतिस्पर्धी बनाउन विश्वविद्यालय अनुदान आयोग मार्फत बाँडफाँट हुने अनुदानलाई नतिजामा आधारित बनाइनेछ । विश्वविद्यालयलाई अध्ययन अनुसन्धान गर्ने केन्द्रको रूपमा विकास गरिनेछ । विकास निर्माणका क्षेत्रमा राष्ट्रिय आवश्यकता र अन्तर्राष्ट्रिय अवसरका आधारमा जनशक्तिको प्रक्षेपण गरी विषय क्षेत्रगत जनशक्ति उत्पादन गरिनेछ । विश्वविद्यालय अनुदान आयोग मार्फत अनुदान उपलब्ध गराउन रु १७ अर्ब ४३ करोड विनियोजन गरेको छु । (बुँदा न. १७३)
१६. कृषि, विज्ञान तथा इन्जिनियरिङ्ग लगायतका विषय पठनपाठन हुने सुदूर पश्चिम र कर्णाली प्रदेशका सामुदायिक क्याम्पसहरूलाई क्रमशः त्रिभुवन विश्वविद्यालयको आङ्गिक क्याम्पसको रूपमा सञ्चालन गर्दै लगिनेछ । (बुँदा न. १७४)
१७. आयुर्वेद विषयमा उच्च शिक्षा प्रदान गर्न योगमाया आयुर्वेद विश्वविद्यालय स्थापना गर्न, मदन भण्डारी प्रौद्योगिक विश्वविद्यालयको कानूनी संरचना निर्माण गरी सञ्चालन गर्न र प्रत्येक प्रदेशमा प्राविधिक सीप परीक्षण केन्द्र तथा बहु-प्राविधिक शिक्षालय स्थापनाका लागि आवश्यक बजेट छुट्याएको छु । (बुँदा न. १७५)

विज्ञान तथा प्रविधि

१८. आधुनिक राष्ट्र र ज्ञानमा आधारित प्रतिस्पर्धी, उन्नत अर्थतन्त्र निर्माणका लागि विज्ञान तथा प्रविधिको विकास गरिनेछ । यस क्षेत्रमा विश्वस्तरको अध्ययन, अनुसन्धान हुने विशिष्टीकृत विश्वविद्यालयको रूपमा मदन भण्डारी विज्ञान तथा प्रविधि विश्वविद्यालयको पूर्वाधार निर्माण गरी शैक्षिक कार्यक्रम सुरु गर्न रु १ अर्ब २५ करोड विनियोजन गरेको छु । नेपाल विज्ञान तथा प्रविधि प्रज्ञा प्रतिष्ठानको सुदृढीकरण र पारमाणविक अनुसन्धान केन्द्र स्थापनाका लागि बजेट छुट्याएको छु । (बुँदा न. १७६)

१९. राष्ट्रियस्तरको विधि विज्ञान प्रयोगशालालाई सुदृढ गर्दै सबै प्रदेशमा एक एक विधि विज्ञान प्रयोगशाला स्थापना गर्ने क्रममा आगामी वर्ष दुई प्रदेशमा प्रयोगशाला सञ्चालन गरिनेछ । (बुँदा न. १७७)
२०. शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयको कार्यक्रमको कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न रु १ खर्ब ७१ अर्ब ७१ करोड विनियोजन गरेको छु । (बुँदा न. १७८)

(ङ) आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को नेपाल सरकारको बजेट वक्तव्य शिक्षा

१. आगामी आर्थिक वर्षको बजेट विनियोजन गर्दा मैले सामाजिक रूपान्तरण र आर्थिक विकासको आधारशिला रहेको शिक्षाको विकासमा सर्वोपरी जोड दिएको छु । यस क्रममा सबै बालबालिकालाई आधारभूत तहसम्म अनिवार्य र माध्यमिक तहसम्म निःशुल्क शिक्षा प्रदान गरिनेछ । विद्यालय भर्ना भई नियमित अध्ययन गर्न नसक्ने विद्यार्थीका लागि माध्यमिक तहसम्म अनौपचारिक वा खुल्ला विद्यालय सञ्चालन गरिनेछ । मातृभाषामा शिक्षा प्राप्त गर्ने अवसर प्रदान गरिनेछ । (बुँदा न. २८)
२. साक्षर नेपाल घोषणा गर्न साक्षरता अभियानको साथै विद्यालय जाने उमेरका सबै बालबालिकालाई विद्यालय पठाऔं भन्ने अभियान मार्फत आगामी आर्थिक वर्ष सम्ममा ७० जिल्लालाई पूर्ण साक्षर बनाइनेछ । मदरसा, गुरुकुल र गुम्बा शिक्षालाई आधुनिक शिक्षाको मूलधारमा आवद्ध गरिनेछ । (बुँदा न. २९)
३. राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कोष स्थापना गरी सामुदायिक शिक्षामा गुणस्तर अभिवृद्धिका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ । यस कार्यक्रम अन्तर्गत सामुदायिक विद्यालयको पूर्वाधार विकास र पुनर्संरचना, गुणस्तरीय पाठ्यपुस्तक, शिक्षक पर्याप्तता, अन्य शिक्षण सामग्रीको उपलब्धता, प्रयोगशाला र खेल मैदानको व्यवस्था, एवं प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षाको पहुँच अभिवृद्धिमा जोड दिइनेछ । एक विद्यालय एक खेलकुद शिक्षक व्यवस्थाको थालनी गरिनेछ । यस कोषका लागि रु ५ अर्ब विनियोजन गरेको छु । (बुँदा न. ३०)
४. विक्रम सम्वत् २०७६ देखि २०८५ लाई सामुदायिक विद्यालय शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि दशकको रूपमा अघि बढाइनेछ । सबै सामुदायिक विद्यालयको भौतिक पूर्वाधार सुधार गर्दै लैजान आगामी वर्ष ३०० विद्यालय भवन निर्माण र कक्षा कोठा विस्तारका लागि रु ८ अर्ब ५३ करोड विनियोजन गरेको छु । दुर्गम तथा हिमाली क्षेत्रका विद्यालय र अपाङ्गता भएका बालबालिका अध्ययन गर्ने विद्यालयमा आवासीय सुविधाको प्रवन्ध गर्दै लगिनेछ । (बुँदा न. ३१)
५. विपन्न र अपाङ्गता भएका नागरिकका बालबालिका, शहिदका छोराछोरी र जेहेन्दार विद्यार्थीलाई छात्रवृत्तिको अवसरमा वृद्धि गरिनेछ । नेपाल सरकारबाट प्रदान गरिने छात्रवृत्तिलाई एकीकृत गरी एक विद्यार्थीलाई एक प्रकारको छात्रवृत्ति मात्र उपलब्ध गराइनेछ । छात्रवृत्ति सुविधाबाट विद्यालय तहका १० लाख ७६ हजार दलित, १९ लाख ६५ हजार छात्रा र ६३ हजार अपाङ्गता भएका विद्यार्थी लाभान्वित हुनेछन् । विद्यालय तहसम्मको छात्रवृत्तिको लागि रु ३ अर्ब १९ करोड विनियोजन गरेको छु । (बुँदा न. ३२)
६. जनसङ्ख्याको बनोट र भौगोलिक अवस्थाको आधारमा नक्साङ्कन गरी विद्यालय तथा शिक्षण संस्थाहरूको समायोजन एवं एकीकरण गरिनेछ । यसरी समायोजन भई हिमाल, पहाड र तराइ मधेशमा क्रमशः ३ सय, ६ सय र १ हजार भन्दा बढी विद्यार्थी संख्या पुग्ने सामुदायिक विद्यालयलाई स्थानीय तह मार्फत थप टेवा पुऱ्याउन रु ४७ करोड विनियोजन गरेको छु । (बुँदा न. ३३)

७. चिनौं आफ्नो माटो, बनाऔं आफ्नै देश अभियान सञ्चालन गरी प्राविधिक विषयमा स्नातकोत्तर तथा स्नातक यूवालाई शिक्षक विद्यार्थी अनुपात धेरै भएका र गणित, अंग्रेजी र विज्ञान शिक्षक नपुग भएको विद्यालयमा स्वेच्छिक रूपमा शिक्षण स्वयमसेवकको रूपमा परिचालन गर्न तथा उक्त विषयहरूमा नपुग शिक्षकको लागि शिक्षण सिकाई अनुदान समेत गरी रु १ अर्ब ५० करोड विनियोजन गरेको छु । (बुँदा न. ३४)
८. पाठ्यपुस्तकको गुणस्तर सुधार तथा शिक्षण सिकाइलाई प्रभावकारी बनाउन आधारभूत तह सम्मका लागि रंगीन पाठ्यपुस्तक उपलब्ध गराउन रु २ अर्ब २१ करोड विनियोजन गरेको छु । (बुँदा न. ३५)
९. शैक्षिक प्रणालीलाई रोजगारी सँग आवद्ध गर्न सीपमूलक, आयमूलक र प्राविधिक शिक्षालाई अभियानका रूपमा सञ्चालन गरिनेछ । सबै स्थानीय तहमा कम्तीमा एक प्राविधिक धारको विद्यालय स्थापना गर्ने नीति अनुरूप आगामी आर्थिक वर्ष भित्र बाँकी २१२ स्थानीय तहका सामुदायिक विद्यालयमा प्राविधिक धारको अध्ययन शुरू गर्न रु २६ करोड विनियोजन गरेको छु । (बुँदा न. ३६)
१०. सामुदायिक र नीजि विद्यालय बीचको शैक्षिक स्तरमा विद्यमान फरक घटाउँदै लैजाने र सार्वजनिक शिक्षाको गुणस्तर अभिवृद्धि गर्न सामुदायिक विद्यालयहरूमा पूर्वाधारको विकास, नविन प्राविधिको प्रयोग र शैक्षिक मापदण्डमा सुधार गरिनेछ । विद्यालयहरूलाई अपाङ्गमैत्री बनाइनेछ । (बुँदा न. ३७)
११. विद्यालयमा विद्यार्थी टिकाइ राख्न र विद्यालय छाड्ने दरलाई कम गर्न ४३ जिल्लाका आधारभूत तहका थप ९ लाख १७ हजार सहित जम्मा २२ लाख २९ हजार बालबालिकालाई दिवा खाजा उपलब्ध गराउन रु ५ अर्ब ९५ करोड विनियोजन गरेको छु । बालबालिकालाई दिइने दिवा खाजा बापतको रकम बालबालिकाहरूका आमा मार्फत उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाएको छु । देशभरका सबै सामुदायिक विद्यालयहरूमा अध्ययनरत छात्राहरूलाई सेनेटरी प्याड निःशुल्क उपलब्ध गराउन बजेट व्यवस्था गरेको छु । (बुँदा न. ३८)
१२. विद्यार्थीहरूमा राष्ट्रियता, देशप्रेमको भावना र समाजप्रतिको दायित्व बोध गराउन विद्यालय पाठ्यक्रममा सुधार गरिनेछ । सांकेतिक भाषाको विकास तथा अनुसन्धानलाई प्रोत्साहित गरिनेछ । (बुँदा न. ३९)
१३. प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा परिषद र व्यावसायिक शिक्षा तथा तालिम अभिवृद्धि योजना मार्फत आगामी आर्थिक वर्षमा ८३ हजार युवालाई विभिन्न सीपमूलक तालिम प्रदान गर्न रु. १ अर्ब ७२ करोड विनियोजन गरेको छु । प्रत्येक प्रदेशमा प्राविधिक सीप परीक्षण केन्द्र र बहुप्राविधिक शिक्षालय स्थापना गरिनेछ । आर्थिक रूपमा विपन्न, अपाङ्गता भएका र दलित परिवारका विद्यार्थीलाई निःशुल्क उच्च शिक्षा प्रदान गरिनेछ । (बुँदा न. ४०)
१४. नेपाललाई उच्च शिक्षाको गन्तव्य बनाइनेछ । विश्वविद्यालयहरूको स्थापना र सञ्चालनमा एकरूपता ल्याउन विश्वविद्यालय छाता ऐन ल्याइनेछ । विश्वविद्यालय अनुदान आयोगलाई उच्च शिक्षा आयोगका रूपमा पुनःसंरचना गरी उच्च शिक्षाको सुधार र विकासका लागि क्रियाशील बनाइने छ । विश्वविद्यालय अनुदान आयोग मार्फत दिने अनुदानमा उल्लेख्य वृद्धि गरी रु. १७ अर्ब ६४ करोड पुर्‍याएको छु । विदुषी योगमाया आयुर्वेद विश्व विद्यालय स्थापनाका लागि आवश्यक पूर्वाधार विकास र मदन भण्डारी प्रौद्योगिक विश्वविद्यालय स्थापनाका लागि बजेट विनियोजन गरेको छु । (बुँदा न. ४१)
१५. उच्च शिक्षालाई व्यावसायिक र रोजगारमूलक बनाउन राष्ट्रिय प्राथमिकताका क्षेत्रमा नयाँ शैक्षिक

कार्यक्रम तर्जुमा गरिनेछ । उच्च शिक्षामा प्रदान गरिने विद्यमान अनुदानको ढाँचामा सुधार गरी नतिजामा आधारित बनाइनेछ । स्नातक र स्नातकोत्तर तहमा विज्ञान विषय पठनपाठन हुने क्याम्पसहरूका प्रयोगशाला सुधार गरिनेछ । प्रत्येक जिल्लामा एक प्राविधिक धारको आङ्गिक क्याम्पस हुने गरी क्रमशः व्यवस्था मिलाइने छ । (बुँदा न. ४२)

विज्ञान तथा प्रविधि

१६. विज्ञान तथा प्रविधिको विकास विना उन्नत अर्थतन्त्र र आधुनिक राष्ट्र निर्माण सम्भव छैन । त्यसैले यस क्षेत्रमा विश्वस्तरको अध्ययन र अनुसन्धान विशिष्टीकृत विश्वविद्यालयको रूपमा मदन भण्डारी विज्ञान तथा प्रविधि विश्वविद्यालय स्थापना गर्ने प्रस्ताव गरेको छु । यसका लागि रु.१ अर्ब १० करोड बजेट व्यवस्था गरेको छु । (बुँदा न. ४३)
१७. पारमाणविक, रेडियोधर्मी र विकिरणको सुरक्षित तथा शान्तिपूर्ण प्रयोगका लागि पारमाणविक अनुसन्धान केन्द्र स्थापना कार्य अघि बढाइनेछ । अन्तरिक्ष सम्बन्धी अध्ययन अनुसन्धानको लागि अन्तरिक्ष अनुसन्धान केन्द्र स्थापनाको कार्य अगाडी बढाइनेछ । (बुँदा न. ४४)
१८. बायोलोजिकल, सेरोलोजिकल र अपराध अनुसन्धानलाई सहज बनाउन हाल संघीय तहमा रहेको राष्ट्रिय विधि विज्ञान प्रयोगशालालाई केन्द्रीय अनुसन्धानात्मक निकायको रूपमा विकास गरी बाँकी रहेका प्रदेशमा विधि विज्ञान प्रयोगशाला स्थापना गरिनेछ । (बुँदा न. ४५)
१९. शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि क्षेत्रको बजेटमा उल्लेख्य बृद्धि गर्दै रु १ खर्ब ६३ अर्ब ७६ करोड पुर्‍याएको छु । (बुँदा न. ४६)

(च) आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को नेपाल सरकारको बजेट वक्तव्य

शिक्षा

१. सबै बालबालिकालाई शिक्षामा पहुँच सुनिश्चित गर्न विद्यालय भर्ना अभियानलाई अघि बढाई आगामी वर्ष नै विद्यालय जाने उमेरका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्ना गराइनेछ । माध्यामिक तहसम्मको शिक्षालाई क्रमशः निःशुल्क र अनिवार्य गरिनेछ । प्रदेश र स्थानीय तहको सहकार्यमा आगामी दुई वर्ष भित्रमा "साक्षर नेपाल" घोषणा गरिनेछ । (बुँदा नं ४१)
२. सम्पूर्ण बालबालिकाहरूलाई विद्यालय ल्याऔँ, टिकाऔँ र सिकाऔँ अभियान सञ्चालन गरिनेछ । मानव विकास सुचाकाङ्कमा पछि परेका स्थानीय तहमा रहेका सामुदायिक विद्यालयका कक्षा ५ सम्म अध्ययनरत सबै विद्यार्थीलाई स्थानीय उत्पादनमा आधारित पौष्टिक दिवा खाजा उपलब्ध गराइनेछ । (बुँदा नं ४२)
३. विद्यालयलाई अपाङ्गता तथा बालमैत्री बनाइने छ । भौगोलिक रूपमा विद्यालयबाट टाढा रहेका प्राविधिक तथा व्यवसायिक विषयका विद्यार्थीहरूको लागि आवासीय शिक्षाको व्यवस्था गरिनेछ । नेपाली सांकेतिक भाषाको विकास तथा अनुसन्धान, दोभाषे तालिम र यसको व्यावसायिकता विकासलाई प्रोत्साहित गरिनेछ । अपाङ्गता भएका बालबालिकाका लागि शिक्षामा पहुँच अभिवृद्धि गर्न प्रत्येक प्रदेशमा पूर्वधारयुक्त विशेष शिक्षा प्रदायक आवासीय विद्यालय सञ्चालन गर्न आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु । (बुँदा नं ४३)
४. मदरसा, गुरुकुल र गुम्वा शिक्षालाई आधुनिक शिक्षाको मुलधारमा आवद्ध गरिनेछ । दलित तथा लोपोन्मुख समुदायका बालबालिकालाई सबै विषयमा उच्च शिक्षा निःशुल्क हुने व्यवस्था मिलाइनेछ

- ।(बुँदा नं ४४)
५. प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षाको विस्तार गर्न सबै स्थानीय तहमा क्रमशः प्राविधिक शिक्षालय तथा विद्यालय पुर्‍याइनेछ । सामुदायिक विद्यालयमा प्राविधिक कक्षा सञ्चालन गर्न थप रु ८४ करोड ३ लाख छुट्याएकोछु । (बुँदा नं ४५)
 ६. प्राविधिक शिक्षा तथा व्यवसायिक तालिम परिषद्को पुनर्संरचना, प्राविधिक शिक्षकको तालिम कार्यक्रमको विस्तार तथा प्राविधिक क्याम्पसमा स्नातक तह अध्ययन गरिरहेका विद्यार्थीहरूलाई इन्टर्नको रूपमा परिचालन गर्न रकम छुट्याएकोछु । शिक्षा संकायमा स्नातकोत्तर तहमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको लागि सामुदायिक विद्यालयमा अनिवार्य रूपमा इन्टर्नशिप गर्नुपर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ । (बुँदा नं ४६)
 ७. विद्यार्थी संख्या, विषयगत आवश्यकता र भौगोलिक अवस्था समेतका आधारमा विद्यमान शिक्षक दरबन्दीको न्यायोचित पुनर्वितरण गरिनेछ । माध्यामिक तहका विज्ञान, गणित, अङ्ग्रेजी र प्राविधिक विषयका लागि थप शिक्षक व्यवस्था गर्न विद्यालयहरूलाई थप अनुदान प्रदान गरिनेछ । (बुँदा नं ४७)
 ८. सूचना प्रविधि मैत्री शिक्षा मार्फत सार्वजनिक शिक्षाको गुणस्तर सुधार गर्न ग्रामीण दुरसञ्चार कोषको रकम समेत उपयोग गरी सबै सामुदायिक विद्यालयमा उच्च गतिको निःशुल्क इन्टरनेट सेवा पुर्‍याइनेछ । (बुँदा नं ४८)
 ९. आर्थिक रूपमा विपन्न, सीमान्तकृत समुदाय तथा लक्षित वर्गका विद्यार्थीहरूलाई उच्च र प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षाको अध्ययनको लागि पाँच प्रतिशत व्याज अनुदानमा शैक्षिक ऋण उपलब्ध हुने व्यवस्था मिलाइनेछ । (बुँदा नं ४९)
 १०. उच्च शिक्षालाई अन्तराष्ट्रिय रूपमा प्रतिस्पर्धी, विशिष्टीकृत र अन्वेषणमुखी बनाउन विश्वविद्यालयहरूलाई क्रमशः **उत्कृष्ट शैक्षिक केन्द्र**को रूपमा विकास गरिनेछ । सामुदायिक क्षेत्रले यस्तो विद्यालय स्थापना गर्न चाहेमा नेपाल सरकारले आवश्यक सहयोग गर्नेछ । खुला विश्वविद्यालय तथा वैकल्पिक शिक्षा प्रणाली विस्तार गरिनेछ । (बुँदा नं ५०)
 ११. विश्वविद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर सुधार गर्दै लगिनेछ । प्राध्यापकहरूलाई अनुसन्धान र शैक्षिक उन्नयनमा संलग्न गराइनेछ । विश्वविद्यालयलाई प्रदान गरिने अनुदानलाई कार्यसम्पादन र नतिजामा आधारित बनाइनेछ । यसका लागि विश्वविद्यालय अनुदान आयोगमा जाने अनुदानमा उल्लेख्य वृद्धि गरी रु. १४ अर्ब ३६ करोड पुर्‍याएको छु । (बुँदा नं ५१)
 १२. सरकारी र निजी विद्यालय विचको शैक्षिक विषमता हटाउन र सार्वजनिक शिक्षाको गुणस्तर अभिवृद्धि गर्न सामुदायिक विद्यालयहरूमा पूर्वाधारको विकास, नवीन प्रविधिको प्रयोग र शैक्षिक मापदण्डमा सुधार गरिने छ । विद्यार्थीहरूमा राष्ट्रियता, देशप्रेमको भावना र समाजप्रतिको दायित्व बोध गराउन विद्यालय पाठ्यक्रममा सुधार गरिनेछ । (बुँदा नं ५२)
 १३. विश्वविद्यालयहरूको स्थापना र सञ्चालनमा एकरूपता ल्याउन विश्वविद्यालय छाता ऐन ल्याइनेछ । (बुँदा नं ५३)

विज्ञान तथा प्रविधि

१४. वैज्ञानिक अनुसन्धान तथा प्रविधिको विकास गरी आधुनिक नेपालको निर्माण कार्य अघि बढाइनेछ । विज्ञान तथा प्रविधि विषयमा अन्तराष्ट्रिय स्तरको उत्कृष्ट शैक्षिक केन्द्रको रूपमा विकास गर्ने गरी मदन भण्डारी विज्ञान तथा प्रविधि प्रतिष्ठान स्थापना गरिनेछ । (बुँदा नं ५४)

१५. पारमाणविक प्रविधि र आयनीकृत विकिरणको सुरक्षित प्रयोग तथा त्यस्ता विकिरणबाट पर्न सक्ने प्रतिकूल प्रभावबाट सर्वसाधारणको जिउधनको सुरक्षा गर्न पारमाणविक पदार्थ सम्बन्धी कानून तर्जुमा गरिनेछ । (बुँदा नं ५५)
१४. शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि क्षेत्रमा रु. १ खर्ब ३४ अर्ब ५० करोड ८७ लाख रकम विनियोजन गरेको छु । (बुँदा नं ५६)

(छ) आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को नेपाल सरकारको बजेट वक्तव्य

मानवीय क्षमताको आधार: शिक्षा पूर्वाधार

१. आगामी आर्थिक वर्षमा स्थानीय तहले सम्पादन गर्ने बाहेक शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरूका लागि रु. ६६ अर्ब १२ करोड विनियोजन गरेको छु । (बुदा नं. १२२)
२. विद्यालय शिक्षालाई समतामूलक र गुणस्तरीय बनाउँदै विद्यालयहरूको व्यवस्थापकीय क्षमता अभिवृद्धि गर्ने गरी विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ । आधारभूत तहको शिक्षालाई अनिवार्य र निःशुल्क तथा माध्यमिक तहको शिक्षालाई क्रमशः निःशुल्क बनाइने नीति कायम राखेको छु । पाठ्यक्रममा आधारित प्रविधिमैत्री शिक्षण सिकाइ कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिएको छु । (बुदा नं. १२३)
३. खुला तथा वैकल्पिक विद्यालयहरूमार्फत विद्यालय बाहिर रहेका विद्यालय जाने उमेरका सबै बालबालिकाहरूलाई विद्यालय शिक्षाको दायरामा ल्याई निरन्तर रूपमा शिक्षा हासिल गर्ने अवसरको सुनिश्चितता गरिनेछ । (बुदा नं. १२४)
४. विश्वविद्यालयहरूबाट उत्पादित जनशक्तिलाई राष्ट्र निर्माणमा सहभागी गराउन प्राविधिक विषयमा स्नातक तह र अन्य विषयमा स्नातकोत्तर तह पूरा गरेका युवाहरूलाई एक वर्षसम्म स्थानीय तहमा रही प्राविधिक तथा सामाजिक सरोकारका विषयमा कार्य गर्न राष्ट्रिय स्वयंसेवा परिचालन गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ । स्थानीयस्तरमा आवश्यक पर्ने निम्न तथा मध्यमस्तरको प्राविधिक उत्पादन गर्ने प्राविधिक सीप विकास केन्द्रहरू स्थापना गर्ने कार्य अगाडी बढाइनेछ । (बुदा नं. १२५)
५. विदुषी योगमाया आयुर्वेद विश्वविद्यालय र उच्च इन्जिनियरिङ्ग तथा प्रविधि प्रतिष्ठान स्थापना गर्न आवश्यक स्रोतको व्यवस्था गरेको छु । (बुदा नं. १२६)

विज्ञान प्रविधि

६. विज्ञान तथा प्रविधिको अधिकतम उपयोग गरी पूर्वाधार विकास र सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन विज्ञान तथा प्रविधिलाई मुलुकको समग्र अभिलेख व्यवस्थापन र सबै सरकारी सेवा वितरणका लागि मुख्य औजारको रूपमा प्रयोग गर्न आवश्यक अनुसन्धान तथा विकास निकायहरूको क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ । (बुदा नं. १६४)
७. विज्ञान र प्रविधिको अन्वेषण गर्ने युवा वैज्ञानिकहरूलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । विदेशमा रहेका नेपाली वैज्ञानिकहरूलाई नेपालमा फर्केर योगदान गर्नसक्ने वातावरण सिर्जना गरिनेछ । (बुदा नं. १६५)
८. विज्ञान तथा प्रविधिको विशिष्टीकृत अध्ययन अनुसन्धान गर्नका लागि त्रिभुवन विश्वविद्यालयमा एउटा विज्ञान सहर स्थापना गरिनेछ । त्रिभुवन विश्वविद्यालय अन्तर्गत रहेका अनुसन्धान केन्द्रहरूको पुनर्गठन गरी आर्थिक, प्रशासनिक, शैक्षिक र सामाजिक क्षेत्रहरूका लागि राष्ट्रिय अनुसन्धान केन्द्रको रूपमा विकास गरी समसामयिक विषयमा अनुसन्धान गर्न उत्प्रेरित गरिनेछ । (बुदा नं. १६६)

अनुसूची - ३

आर्थिक वर्ष २०७३/७४ देखि २०८१/८२ सम्मका नेपाल सरकारबाट शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि क्षेत्रमा विनियोजित बजेटको सारांश

सि.नं.	निकायको नाम	आर्थिक वर्षहरू								
		(रु. लाखमा)								
		२०७३।७४	२०७४।७५	२०७५।७६	२०७६।७७	२०७७।७८	२०७८।७९	२०७९।८०	२०८०।८१	२०८१।८२
		जम्मा रकम	जम्मा रकम	जम्मा रकम	जम्मा रकम	जम्मा रकम	जम्मा रकम	जम्मा रकम	जम्मा रकम	जम्मा रकम
१	शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय	३६५९२	१३१७३	१३३३५	१६८३१३	७१४४	१२५८०	११४९६८	५९२४४	५४५६१
	शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय	३५६८८	१२२३८	१२४९८	१६७४५०	५६८६	७९४१	१६६२७	७४९७	६९९२
	राष्ट्रिय विधि विज्ञान प्रयोगशाला	४९५	४९९	४५८	४७५	१०७१	१०१५	१२७८	१७३२	१९१४
	वि.पि. कोइराला मेमोरियल प्लानेटेरियम तथा अव्जरभेटरी र विज्ञान संग्राहालय विकास समिति	४०९	४३६	३७९	३८८	३८७	३६९	४१८	४१२	४४५
	केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई	०	०	०	०	०	०	९३५१२	४९६०३	४६००९
२	शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र	०	०	२४०४	९६४	१७७५०	१३५४९	२५७०२	८५४९	८४७३
	शिक्षा विभाग	५७९	७३२	०	०	०	०	०	०	०
	अनौपचारिक शिक्षा केन्द्र	३७८३	३९७०	०	०	०	०	०	०	०
	शैक्षिक जनशक्ति विकास केन्द्र	१३८८	१४५१	०	०	०	०	०	०	०
३	क्षेत्रीय शिक्षा निर्देशनालयहरू	७४९	८७३	०	०	०	०	०	०	०
४	जिल्ला शिक्षा कार्यालय (शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई)	७९०२	९५१८	४५१३	६०९९	६५५०	८१६९	८२६४	८३९१	८७७७
५	पाठ्यक्रम विकास केन्द्र	५५४	५४६	६१६	५५८	६१०	६७१	६३९	६७९	६८४
६	विश्वविद्यालय अनुदान आयोग	८४७५३	९९१७८	१३२४७७	१५३३८४	१६४६१४	१८३४६२	१८०७९७	१९७८७१	१९९६४८
७	शिक्षक सेवा आयोग	१५२०	१९६०	२०२८	१७६५	१५१८	१५३८	१४४९	१७९६	१९७९
८	विद्यालय शिक्षक कितावखाना	४०८	३५१	२९६	२५६	३२१	२८८	३४०	४९१	४७९

सि.नं.	निकायको नाम	आर्थिक वर्षहरू								
		(रु. लाखमा)								
		२०७३।७४	२०७४।७५	२०७५।७६	२०७६।७७	२०७७।७८	२०७८।७९	२०७९।८०	२०८०।८१	२०८१।८२
		जम्मा रकम	जम्मा रकम	जम्मा रकम	जम्मा रकम	जम्मा रकम	जम्मा रकम	जम्मा रकम	जम्मा रकम	
९	पुस्तकालयहरू	२४५	२५७	२६९	७६९	१३०७	१३१८	१३४७	४०३	४९८
	डिल्लिरमण	०	०	०	०	०	०	०	०	७८
	राष्ट्रिय	०	०	०	०	०	०	०	२३७	२२८
	केशर	०	०	०	०	०	०	०	१६६	२९३
१०	शिक्षक सेवा निवृत्त सुविधा	१००९२०	१२८९९०	१७७५००	१९१२४२	१७९९९२	१८००००	१८५६८३	१८६०००	१९००००
११	राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड (परीक्षा नियन्त्रण कार्यालय)	५०९५	५२२४	२७११	२७११	३०००	३०००	३१२०	३३३०	३३४०
१२	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद्	२१७१९	२७९७३	१७२२५	२०२४२	१४७५०	१२८६३	१३०१४	१४०८८	१५९५९
१३	शिक्षाका लागि खाद्य कार्यक्रम	६४०२	६१५८	४००	४९५६	४५७८	५६५६	४०८७	४१४०	०
१४	युनेस्कोका निमित्त नेपाल राष्ट्रिय आयोग	१३२	२२२	१४९	१५२	१६६	१७०	१८०	१९८	१९३
१५	सर्वैका लागि शिक्षा- शिशु विकास कार्यक्रम	६८२	१४५४	२३०	१६४	१६०	१७५	२६७	३४७	२७४
१६	व्यावसायिक शिक्षा तथा तालिम अभिवृद्धि परियोजना दोस्रो	४०१०	४८१०	१४०७३	१८२३०	२८७९४	३९७०२	२४२२१	१७६	०
१७	सीप विकास परियोजना	६४९९	६२१८	४४२३	०	०	०	०	०	०
१८	पढाइ सीप प्रवर्द्धन कार्यक्रम	११८२	१३८६	५०२	१५३५	१२४३	०	०	०	०
१९	उच्च शिक्षा सुधार परियोजना	९४५७	९९७४	११०८६	२३०००	१७५१४	६३८५	०	०	०
२०	उच्च शिक्षामा उत्कृष्टता प्रवर्द्धन कार्यक्रम	०	०	०	०	०	०	१४९०६	२०५००	२२९१९
२१	विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम (केन्द्र)	६५६७	६२२२	७५५५६	४५०२०	१००५८३	१९५०२	०	०	०
२२	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना -(केन्द्र स्तर)	०	०	०	०	०	०	१४०४४	१४२४०	११५६७
२३	नेपाल विज्ञान तथा प्रविधि प्रज्ञा प्रतिष्ठान	२२३५	२५०६	३२१२	४२८४	३९०८	३६२५	४३८९	४३८४	४८६०
२४	शैक्षिक गुणस्तर परीक्षण केन्द्र	०	०	१५३	१७३	२०३	२०५	२३६	२९६	३२४

सि.नं.	निकायको नाम	आर्थिक वर्षहरू								
		(रु. लाखमा)								
		२०७३।७४	२०७४।७५	२०७५।७६	२०७६।७७	२०७७।७८	२०७८।७९	२०७९।८०	२०८०।८१	२०८१।८२
		जम्मा रकम	जम्मा रकम	जम्मा रकम	जम्मा रकम	जम्मा रकम	जम्मा रकम	जम्मा रकम	जम्मा रकम	जम्मा रकम
२५	चिकित्सा शिक्षा आयोग	०	०	१४००	९०००	५४४२	८२०९	१४०४८	३३०४५	५१७१०
२६	राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रम	०	०	०	०	०	१०००००	८८८३२	१००७२	८७७०
२७	सबैका लागि शिक्षा आधारभूत तह	४७९९७५	४९९६७	०	०	०	०	०	०	०
२८	माध्यमिक तह	१२३९९०	४४७५३	०	०	०	०	०	०	०
२९	विशेष शिक्षा परिषद्	१३०२	१३८२	०	०	०	०	०	०	०
३०	द्वन्द्व पीडित परिवार शिक्षा कार्यक्रम (शहिद प्रतिष्ठान मार्फत संचालन हुने)	१५०६	१६२२	०	०	०	०	०	०	०
३१	उच्च माध्यमिक शिक्षा	१२५	४००	०	०	०	०	०	०	०
३२	मनमोहन स्मृति पोलिटेक्निक	४५०	४८५	०	०	०	०	०	०	०
३३	अनुगमन तथा मूल्याङ्कन कार्यक्रम	२४६२	१८८	०	०	०	०	०	०	०
३४	मेडिकल कलेज पूर्वधार निर्माण विकास समिति	५३००	९८८८	०	०	०	०	०	०	०
३५	विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम जिल्ला स्तर	२५५९६४	२२२७४२	०	०	०	०	०	०	०
३६	नेपाल राष्ट्रिय इन्जिनियरिङ तथा प्रविधि प्रतिष्ठान पूर्वाधार निर्माण विकास समिति	०	११६	०	०	०	०	०	०	०
		११६६४४६	६६४६८६	४६७०६९	६५२८१७	५६०१४७	६०१०६७	७००५३३	५६३९४९	५७७०२०

नोट

नोट

नोट